

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

25 februari 2009

STRATEGIENOTA

Verenigd Koninkrijk

ingediend door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid,
Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid

Strategienota Verenigd Koninkrijk

INHOUDSTAFEL

1.	<u>Inleiding</u>	<u>7</u>
1.1.	Een strategienota voor het Verenigd Koninkrijk.....	7
1.2.	De relatie tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk	8
1.2.1.	Nauwe historische banden.....	8
1.2.2.	Verwevenheid tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op heel wat terreinen	10
1.2.3.	Imago van Vlaanderen in het Verenigd Koninkrijk	14
1.3.	Schets van het Verenigd Koninkrijk	16
1.3.1.	Algemeen.....	16
1.3.2.	Het beleid van de regering Brown	17
1.3.3.	Londen, Wereldstad.....	19
1.4.	De regio Schotland.....	20
1.4.1.	Politieke situatie.....	20
1.4.2.	Economie	21
1.5.	De regio Wales	23
1.5.1.	Politieke situatie.....	23
1.5.2.	Economie	24
1.6.	De regio Noord-Ierland	24
1.6.1.	Politieke situatie.....	24
1.6.2.	Economie	26
1.7.	Britse staatshervorming: devolution	26
1.7.1.	Algemeen.....	26
1.7.2.	Schotland	28

1.7.3.	Wales	29
1.7.4.	Noord-Ierland	31
1.7.5.	Engeland.....	32

2. Sectoraal overzicht van de samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk **34**

2.1.	Bestuurszaken	34
2.2.	Cultuur, Jeugd, Sport en Media.....	36
2.3.	Wetenschap en Innovatie.....	39
2.4.	Economie en Internationaal ondernemen.....	46
2.5.	Toerisme.....	57
2.6.	Landbouw en Visserij.....	60
2.7.	Leefmilieu, Natuur en Energie.....	62
2.8.	Mobiliteit en Openbare Werken.....	65
2.9.	Onderwijs en Vorming	70
2.10.	Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed.....	74
2.11.	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	77
2.12.	Werk en Sociale Economie	78
2.13.	Samenwerking in het kader van de Europese Unie en multilaterale samenwerking.....	79

3. Prioriteiten voor toekomstige samenwerking **87**

3.1.	Inleiding	87
3.2.	Doelstellingen.....	88
	Strategische doelstelling 1.....	82
	Strategische doelstelling 2	87
	Strategische doelstelling 3	97
	Strategische doelstelling 4	102

Bijlage I: Overzicht strategische en operationele doelstellingen **117**

Bijlage II: Interreg **132**

1. INLEIDING

Voor de welvaart en het welzijn van zijn burgers is Vlaanderen in sterke mate afhankelijk van goede relaties met andere landen en regio's. Bovenal is Vlaanderen aangewezen op samenwerking met zijn buurlanden en naburige regio's. In de beleidsnota 'Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009' wordt het prioritaire belang aangegeven voor Vlaanderen om een actief buurlandenbeleid te voeren: *"Gezien het politiek en economisch belang van onze buurlanden en -regio's én de gedeelde waarden tussen Vlaanderen en zijn nabije buitenland zal het buurlandenbeleid de komende jaren een absolute prioriteit vormen"* [p. 14].

In navolging van de beleidsnota besteedt de Vlaamse Regering tijdens de regeerperiode 2004-2009 bijzondere aandacht aan de verdere ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen met Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

De buurlanden zijn zonder twijfel Vlaanderens meest nabije samenwerkingspartners. De relaties zijn intens en bestrijken tal van actieterreinen. In sommige domeinen is er sprake van structurele samenwerking, die gebaseerd is op bilaterale afspraken of intentieverklaringen. In andere domeinen verlopen de betrekkingen eerder op ad hoc-basis, en zetten praktische problemen, concrete wensen en specifieke belangen aan tot samenwerking. Bovendien is het niet enkel de Vlaamse overheid die optreedt, via de bevoegde departementen, agentschappen, kabinetten of ministers. Ook publiekprivate instellingen en particuliere actoren (onderwijsinstellingen, onderzoekscentra, ondernemingen, ...) werken samen met partners over de grens.

Het belang dat Vlaanderen aan samenwerking met de buurlanden hecht, wordt geïllustreerd door de uitbouw van Vlaamse vertegenwoordigingen in Den Haag, Berlijn, Parijs en Londen. De vertegenwoordigingen hebben een diplomatiek statuut en staan in voor de behartiging van de algemene, politieke en economische betrekkingen tussen Vlaanderen en het desbetreffende ambtsgebied.

1.1. Een strategienota voor het Verenigd Koninkrijk

De beleidsnota 'Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009' stelt voorop de samenwerking met buurlanden en -regio's te intensiveren aan de hand van strategienota's: *"Als uiting van het prioritaire belang zal voor elk van onze buurlanden op een gefaseerde manier een concrete strategienota worden uitgewerkt. Deze strategienota legt de prioriteiten vast, bepaalt de doelstellingen en duidt de instrumenten aan om deze doelstellingen te bereiken. De strategie wordt opgevolgd via meetindicatoren en wordt op geregelde tijdstippen geëvalueerd. Via intens overleg zal erover gewaakt worden dat alle relevante partners binnen de overheid (andere beleidsdomeinen, vertegenwoordigers ter plaatse) deze strategie onderschrijven. De buurlandenstrategieën worden gevalideerd door de Vlaamse Regering en gecommuniceerd aan het Vlaams Parlement"* [p. 14].

Strategienota's voor de buurlanden Nederland, Duitsland en Frankrijk werden in respectievelijk 2005, 2006 en 2008 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en vervolgens gepubliceerd. Het Verenigd Koninkrijk is het vierde land waaraan een strategienota wordt gewijd.

Net zoals het geval was bij de nota's voor Nederland, Duitsland en Frankrijk is de strategienota voor de betrekkingen met het Verenigd Koninkrijk het resultaat van een ruime dialoog in de schoot van de Vlaamse overheid. Op basis van sectorale bijdragen van bevoegde departementen en agentschappen, de inbreng van de Vlaamse vertegenwoordiging in Londen, verschillende interdepartementale overlegmomenten en besprekingen binnen de Vlaamse Regering wordt een volledig beeld geschetst van de betrekkingen tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk, alsook een strategisch kader

gecreëerd voor de ontwikkeling van toekomstige initiatieven. Het Departement internationaal Vlaanderen vervulde een coördinerende rol en begeleidde de totstandkoming van de nota.

De strategienota Verenigd Koninkrijk bestaat uit 3 grote delen. Naast deze Inleiding bestaat de nota nog uit twee andere grote delen. Het hoofdstuk 'Sectoraal overzicht van de samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk' bevat een inventaris van de huidige relaties tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk en zijn regio's. Dit deel beschrijft en analyseert de samenwerking in de verschillende beleidsterreinen waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Aandacht wordt eveneens besteed aan de relaties op Europees en multilateraal niveau.

Op basis van deze inventarisatie wordt in een derde deel overgegaan tot de formulering van strategische doelstellingen. Het hoofdstuk 'Prioriteiten voor toekomstige samenwerking' zet de strategische en operationele krijtlijnen uit voor de toekomstige samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk. Belangrijk hierbij is een evenwicht te bewaren tussen enerzijds voldoende ambitie tentoonspreiden inzake onze toekomstige samenwerking met het Verenigd Koninkrijk, maar anderzijds ook geen valse verwachtingen te creëren in deze strategienota omdat de gestelde doelen niet realistisch zouden zijn of onvoldoende gedragen zouden worden door het terzake bevoegde departement dat later ook voor de uitvoering ervan zal dienen in te staan. Dit hoofdstuk geeft eveneens aan welke acties en instrumenten nodig zijn om de geformuleerde doelstellingen concreet vorm te geven.

Ten slotte moet benadrukt worden dat deze strategienota de ambitie heeft een levend document te zijn dat continue opvolging vereist. De komende jaren zal geïnvesteerd worden in de implementatie van de uitgewerkte strategie. Deze opdracht vergt een collectieve inspanning van alle relevante partners binnen de Vlaamse overheid en de ganse Vlaamse regeringsploeg. De strategische doelstellingen en de concretisering ervan zullen als leidraad dienen bij de ontwikkeling van verdere initiatieven.

1.2. De relatie tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk

1.2.1. Nauwe historische banden

Sinds het ochtendgloren van de geschiedenis tot vandaag zijn de relaties tussen de Lage Landen en het Verenigd Koninkrijk zeer nauw. Ze zijn zelfs intensiever dan men soms vermoedt of wenst toe te geven.

In deze gemeenschappelijke geschiedenis spelen maritieme en commerciële contacten een cruciale rol. Ook de strategische ligging van Vlaanderen en vooral van zijn grote steden zoals Antwerpen, heeft ervoor gezorgd dat onze regio steeds een fel begeerde partner was voor Engeland, Schotland en later het Verenigd Koninkrijk. De invloed van de Vlaamse kunst en cultuur, vooral in het Engeland van de Tudors en de Stuarts, was aanzienlijk. In deze periode was Vlaanderen de brug van Albion naar Europa.

Een derde van het leger van Willem de Veroveraar bestond uit Vlaamse huurlingen. Vele Engelse en Schotse adellijke families kunnen hun oorsprong tot deze Vlaamse ridders terug traceren. In de daarop volgende eeuwen emigreerden vele honderdduizenden Vlamingen naar Engeland, Wales en Schotland om commerciële of religieuze redenen. De Vlaamse ambachten stimuleerden de Engelse industrie, in Edinburgh en Berwick werden tonnen wol en vis verscheept naar Vlaanderen en vele Vlaamse en Waalse protestanten vluchtten over het Kanaal om aan de Spaanse overheersing te ontsnappen. De invloed van de Vlaamse gothiek is in vele grote Britse steden merkbaar. Schilders zoals Rubens en Van Dijk vonden bij de Britse adel en bourgeoisie gretige verzamelaars. De invloed van het Nederlands in de Engelse taal en dan vooral in het Schots is duidelijk merkbaar. De

ontwikkeling van de boekdrukkunst en de gravures in de Lage Landen zorgden ervoor dat vele intellectuele geschriften en de cartografie hun invloed hadden in de Britse samenleving. Denken we bijvoorbeeld aan de intensieve correspondentie tussen Thomas Moore en Erasmus, de invloed van Mercator, enz. Onze tuinbouw introduceerde nieuwe teelten en landbouwmethodes. Tot op vandaag kan men de irrigatiewerken van de ingenieurs van de Lage Landen zien in Norfolk, in Wales, in Suffolk en in Cambridgeshire.

Het eerste regiment van de Britse koninklijke garde werd door Koning Karel II in Brugge opgericht tijdens zijn ballingschap in de Spaanse Nederlanden. De Britse Koning schreef later in zijn dagboek " van alle mensen die ik gedurende mijn ballingschap heb ontmoet zijn de Vlamingen de meest joviale en vrijgevigste burgers die ik heb gekend". Het regiment Grenadier Guards onderhoudt nauwe banden met Vlaanderen en de Sint-Sebastiaansgilde in Brugge.

In het midden van de 19de eeuw zorgde de snelle ontwikkeling van de kool-en staalindustrie, die in de Maasvallei werd opgestart door de Brit John Cockerill, dat België één van de grootste rivalen van het Verenigd Koninkrijk werd.

In de politieke nasleep van de Napoleontische oorlogen stond Groot-Brittannië mee aan de wieg van de strategische bufferstaat België en garandeerde het de onafhankelijkheid van 's lands grenzen. Het rechtstreekse gevolg hiervan was de Britse oorlogsverklaring na de Duitse inval in het neutrale België in 1914. Dit is wellicht de periode in de geschiedenis waar "poor little Belgium" het meest positieve imago heeft gehad in het Verenigd Koninkrijk. De heldhaftige weerstand van Koning Albert I en zijn troepen en de wreedheden van de Duitse bezetter tegen de burgerbevolking troffen de Britten diep in het hart. Ook tijdens de tweede wereldoorlog vochten Belgen mee aan de zijde van de geallieerden in de RAF en in de Brigade Piron en wonnen daarmee groot respect.

Vele Britse soldaten hebben hun leven gegeven in ons land en duizenden familieden herdenken ze elk jaar met een bezoek aan de "Commonwealth" oorlogskerkhoven. Tot op heden zijn er jaarlijks ook veel herinneringsplechtigheden in Vlaanderen, die vele Britten nauw aan het hart liggen. Op 12 juli 2007 vond op Tyne Cot Cemetery een officiële herdenkingsplechtigheid plaats voor de slag van Passendale, toen 90 jaar geleden. De Britse koningin Elisabeth II woonde deze plechtigheid bij. Van Schotse kant woonden First Minister Alex Salmond en de Schotse staatssecretaris voor externe betrekkingen Linda Fabiani de plechtigheid bij. Op 25 augustus 2007 werd, in aanwezigheid van de Schotse staatssecretaris Linda Fabiani, op de Frezenberg een groot Keltisch kruis ingehuldigd ter nagedachtenis van alle Schotten die in Vlaanderen tijdens WOI gesneuveld zijn. Op 11 november 2008 werd in Ieper, waar tijdens de oorlog van 1914-1918 een half miljoen doden vielen, een grote herdenkingsdag gehouden naar aanleiding van de 90ste verjaardag van het einde van WOI. De ceremonie werd afgerond met het spelen van de "Last Post" aan de Menenpoort. De Vlaamse minister-president Kris Peeters legde samen met tientallen ambassadeurs en ministers uit het buitenland kransen neer. De Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Londen organiseert jaarlijks in de maand november ook het herinneringsconcert "Flanders Remembers" dat steeds op grote belangstelling mag rekenen.

In de periode 2014-2018 zal Vlaanderen de 100ste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog op gepaste wijze herdenken. 100 jaar Grote oorlog is een uitgelezen kans om Vlaanderen op de internationale kaart te plaatsen. Daartoe plant de Vlaamse Regering een groot event m.b.t. de 100ste verjaardag van WOI. Het gaat om een internationaal gericht en humanitair project, maar is tevens bedoeld als uniek toerismeproject. Het is onze ambitie om Vlaanderen te positioneren als een toplocatie inzake Vredestoerisme. Vlaanderen hecht veel belang aan het van meet af aan betrekken van de betrokken landen bij de voorbereidingen van dit project. Vermits Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk nauwe banden hebben op vlak van ons gemeenschappelijk oorlogsverleden, is het zeer belangrijk dat het

Verenigd Koninkrijk nauw betrokken wordt bij de voorbereiding van dit project. Tijdens de 90ste verjaardag van Wapenstilstand in 2008 werd een internationale oproep gelanceerd om een "Verklaring van de Menenpoort" te onderschrijven. Deze Verklaring moet in wezen focussen op vier dimensies: Herdenken, Onderwijs, Onderzoek en de rol van de Grote Oorlog op de vorming van het nieuwe (huidige) Europa. Een internationale taskforce zal de verklaring uitwerken.

1.2.2. Verwevenheid tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op heel wat terreinen

Culturele banden

Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk hebben talrijke culturele banden.

Er is vooreerst het gemeenschappelijke oorlogsverleden, waarvan de talrijke Britse kerkhoven in de Westhoek nog steeds de stille getuige zijn. "The Great War" behoort tot het collectieve geheugen van de Britten. Het is onderdeel van het leerplan in het middelbaar onderwijs en voor scholieren is een bezoek aan "Flanders Fields" één van de aanbevolen studietrips. Naast het oorlogstoerisme zijn ook onze historische steden een belangrijke aantrekkingspool voor Britse toeristen.

Het Verenigd Koninkrijk beschikt over wereldvermaarde musea, die vaak een omvangrijke collectie Vlaamse oude meesters herbergen. De belangstelling voor onze oude meesters is trouwens nog zeer levendig in het Verenigd Koninkrijk, wat kan geïllustreerd worden door recente tentoonstellingen (vb. tentoonstelling "Bruegel to Rubens: Masters of Flemish Painting" die liep van 1 november 2007 tot 6 april 2008 in the Queen's Gallery in Edinburgh, waar de beste werken van Vlaamse meesters uit de "Royal Collection" werden tentoongesteld).

Londen heeft een grote culturele aantrekkingskracht en is de "place to be" in Europa om een doorbraak te forceren naar het buitenland. Voor jonge kunstenaars is het dus zeer belangrijk op de Londense culturele scène aanwezig te kunnen zijn. Maar ook voor gerenommeerde Vlaamse artiesten is het een eer om in de Britse cultuurtempels te mogen tentoonstellen of op de Britse culturele scène aanwezig te kunnen zijn. Op het prestigieuze internationale festival van Edinburgh zijn regelmatig Vlaamse artiesten te gast. Meestal worden deze optredens/activiteiten autonoom en rechtstreeks door de culturele verenigingen en kunstenaars zelf geregeld zonder Vlaamse overheidstussenkomst, met dien verstande dat zij hierbij meestal wel gebruik maken van een financiële tussenkomst die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt. Enkele recente solotentoonstellingen (o.m. Luc Tuymans, Jan De Cock,...) en ook het succes van het Vlaamse theater, de Vlaamse dans en de Vlaamse mode wijst omgekeerd ook op de aantrekkingskracht van de Vlaamse kunst voor de Britten.

Er is ook de taalverwantschap tussen het Nederlands en het Engels, wat maakt dat aan heel wat Britse universiteiten Nederlands gedoceerd wordt. Omgekeerd is het Engels de tweede belangrijkste vreemde taal (na het Frans) die wordt gedoceerd in ons middelbaar onderwijs. In het Vlaams voltijds secundair onderwijs zaten er tijdens het schooljaar 2006-2007 457.527 leerlingen, waarvan 302.545 leerlingen Engelse les kregen. Ook op te merken valt het steeds toenemend belang van het Engels in het bedrijfsleven, in het Europees kader, in het onderwijs en in de samenleving in het algemeen.

Economische banden

Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk zijn belangrijke handelspartners. Het Verenigd Koninkrijk zit sinds jaren stevig verankerd op rang vier als exportmarkt van Vlaanderen, na Nederland, Duitsland en Frankrijk. Zeker voor een klein land als België heeft het Verenigd Koninkrijk altijd al een erg grote markt vertegenwoordigd die bovendien niet te ver af ligt. Vlaanderen exporteerde in 2007 voor 17,8 miljard euro, wat 7,92 % vertegenwoordigt van de totale Vlaamse uitvoer. De belangrijkste Vlaamse

exportsectoren naar het Verenigd Koninkrijk in 2007 waren: vervoermaterieel (20,44%), machines en elektrisch materieel (12,50%), chemie en farmaceutica (12,40%), kunststof en toepassingen (11,28%), producten van de voedselindustrie (7,91%) en textiel (7,82%).

Ook als leverancier aan Vlaanderen vinden we het Verenigd Koninkrijk terug op de 4de plaats. Met een aandeel van 7,34 % in de totale Vlaamse invoer. Vlaanderen importeerde in 2007 voor bijna 14,3 miljard euro. De invoer van edele metalen, edelstenen en diamanten, in 2006 nog onze belangrijkste invoerpost, kende in 2007 een gevoelige daling (- 15,50%). Deze invoersector belandt daardoor nu pas op de derde plaats (16,55%) en wordt ingehaald door chemie en farmaceutica (18,06%) en het vervoermaterieel (18,02%) die respectievelijk op de eerste en de tweede plaats terecht komen.

Het Verenigd Koninkrijk is tevens onze vierde belangrijkste markt voor het aantrekken van toeristen.

Vlaanderen speelt ook sinds lang de rol van "gateway to continental Europe" voor Britse producenten, die in Europa een belangrijke afzetmarkt vinden. Veel trafiek vanuit het Verenigd Koninkrijk transiteert immers via Vlaanderen. Onze 4 havens zijn sinds lang sterk gericht op de "British Isles" en er zijn heel wat "short sea" verbindingen waardoor de Britse uitvoerders de keuze hebben om hun goederen op het Europese vasteland als "roll-on roll-off" of als "lift-on lift-off" af te zetten. Vooral de kusthavens Zeebrugge en Oostende richten zich op het Verenigd Koninkrijk. Deze havens hebben respectievelijk 20 en 16 afvaarten per dag naar het VK.

In 2002 werd zelfs de eerste directe dagelijkse ferryverbinding met Schotland in gebruik genomen (Rosyth-Zeebrugge). Deze ferrydienst is de enige RO-RO-service vanuit Schotland met het Europese vasteland. Deze verbinding heeft het voor Schotse producenten gemakkelijker gemaakt om een opslag- of distributiecentrum in Vlaanderen uit te bouwen. In juni 2008 kondigde uitbater Superfast Ferries aan dat het deze (nochtans winstgevende) lijn zou stopzetten. Eerder werd al beslist het aantal afvaarten te halveren. Zowel de Schotse als de Vlaamse Regering ondernamen acties in dit dossier. Uiteindelijk zal rederij Norfolkline de Rosyth-Zeebrugge-lijn verder zetten vanaf mei 2009.

Ook maken de Britten gebruik van Zeebrugge als hub naar Europa voor het vervoer van aardgas. Daar is immers de Interconnector gasterminal gevestigd. Via de Interconnector pijplijn wordt gas vervoerd in beide richtingen tussen Zeebrugge en Bacton. Sedert de ingebruikname in 1998 werd de capaciteit al meerdere keren uitgebreid. Het Vlaams Decreet van 20 februari 2002 stemde in met de eerdere "Overeenkomst tussen de Regering van het koninkrijk België en de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake het vervoer van aardgas door middel van een pijpleiding tussen het koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, ondertekend in Brussel op 10 december 1997".

Politieke samenwerking

Op dit vlak zijn er uiteraard de respectievelijke bezoeken van Vlaamse regeringsleden aan het Verenigd Koninkrijk en de bezoeken van de leden van de Britse regering of de regeringen van Schotland, Wales en Noord-Ierland aan Vlaanderen. Enkele recente bezoeken:

- Op 26 februari 2007 bracht de Welsche First Minister Rhodri Morgan een beleefdheidsbezoek aan toenmalig minister-president Leterme, waarbij verschillende algemene thema's ter sprake kwamen.
- Op 12 juli 2007 vond op Tyne Cot Cemetery een officiële herdenkingsplechtigheid plaats voor de slag van Passendale. Van Schotse kant woonden First Minister Alex Salmond en de Schotse staatssecretaris voor externe betrekkingen Linda Fabiani de plechtigheid bij. In de marge van deze plechtigheid vond 's avonds een ontmoeting plaats tussen minister van Buitenlands Beleid Bourgeois en staatssecretaris Fabiani in het Errerahuis.

- Van 20 tot 22 augustus 2007 bracht minister van Cultuur Anciaux een werkbezoek aan Edinburgh. Hij had o.m. een ontmoeting met de Schotse staatssecretaris voor externe betrekkingen en cultuur Fabiani.
- Op 25 augustus 2007 werd, in aanwezigheid van de Schotse staatssecretaris voor externe betrekkingen Linda Fabiani, op de Frezenberg een groot Keltisch kruis ingehuldigd ter nagedachtenis van alle Schotten die in Vlaanderen tijdens WO I gesneuveld zijn.
- Op 19 januari 2008 werd in Edinburgh een verklaring ondertekend door de ministers van Cultuur van Vlaanderen, Schotland, Catalonië en Wales en de minister van Onderwijs van Baskenland. Daarin engageren de ondertekenaars zich tot een nauwere samenwerking op het vlak van cultuur.
- Op 23 april 2008 vond in Brussel een ontmoeting plaats tussen minister-president Peeters en de Schotse First Minister Salmond.
- Bilateraal onderhoud tussen minister van Leefmilieu Hilde Crevits en haar Schotse ambtgenoot, Michael Russell, in juni 2008 in Zaragosa (in de marge van de ministeriële bijeenkomst van ENCORE).
- Werkbezoek van minister-president Peeters aan Londen op 7/10/08. Hij had er een ontmoeting met Vlamingen uit de financiële sector, gaf een interview aan de BBC, opende een door F.I.T. georganiseerd Taxeseminarie, bracht een bezoek aan de EBWO en gaf in de London School of Economics een lezing over de rol van Vlaanderen (binnen het Belgische model en binnen de EU).
- Ontvangst door minister-president Peeters van de Ambassadeur van het Verenigd Koninkrijk in België, mevr. Rachel Aron, op 9 oktober 2008.
- Ontvangst door minister-president Peeters van de Britse staatssecretaris voor Europa, Caroline Flint, op 13 november 2008.
- Werkbezoek van minister van Buitenlandse Handel Ceysens aan Londen op 9 december 2008.

Vlaanderen en de Britse “devolved regions¹” beschikken over eigen bevoegdheden. Hoewel de bevoegdheden van Vlaanderen veel verder reiken (de Britse “devolved regions” kunnen bijvoorbeeld geen eigen buitenlands beleid voeren), biedt dit toch specifieke opportuniteiten voor samenwerking. In de beginfase van “devolution” in het Verenigd Koninkrijk, keken de Britse regio's (Schotland in het bijzonder) vaak naar Vlaanderen als voorbeeld en waren zij erg geïnteresseerd in onze ervaringen. Ook nu kunnen we nog steeds van elkaars ervaringen leren. Het devolutieproces in het Verenigd Koninkrijk is nog in volle evolutie. Vooral Schotland (nog meer sedert het aantreden van de Scottish Nationalist Party-regering onder leiding van First Minister Salmond) streeft naar grotere autonomie. Het is belangrijk voor Vlaanderen de evoluties terzake nauwgezet op te volgen.

Het Vlaams parlement onderhoudt nauwe contacten met de parlementen van Schotland, Wales en Noord-Ierland in het kader van CALRE². De CALRE (*Conférence des présidents des assemblées législatives régionales européennes*) is een jaarlijkse vergadering van voorzitters van diverse regionale wetgevende parlementen in Europa. Zij onderhouden gestructureerde contacten en komen elk jaar bijeen om gemeenschappelijke standpunten in te nemen. Het Vlaams Parlement maakt sinds de oprichting in 1997 deel uit van CALRE.

Er vinden ook regelmatig studiebezoeken plaats naar het Verenigd Koninkrijk van de verschillende commissies van het Vlaams Parlement. Voorbeeld van enkele recente studiebezoeken:

- In april 2008 bracht de Voorzitter van het Vlaams Parlement Vanderpoorten samen met een delegatie van de commissie benchmarking een studiebezoek aan Noord-Ierland.

¹ Devolutie staat voor een transfer van bevoegdheden van een hoger naar een lager bestuursniveau.

² Meer informatie: www.calre.eu/nl

- Van 27/09/08-2/10/08 bracht de Commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement een werkbezoek aan Liverpool, Glasgow en Edinburgh.
- Van 28/09/08-3/10/08 bracht de Commissie Binnenlandse Aangelegenheden van het Vlaams Parlement een werkbezoek aan Edinburgh, Manchester en Birmingham.
- Op 1 en 2 december 2008 was er een werkbezoek aan Londen van het Vlaams Vredesinstituut, adviesorgaan verbonden aan het Vlaams Parlement.
- Op 11 en 12 december 2008 was er een werkbezoek aan Londen van de Commissie Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen.

De Vlaamse Vertegenwoordiging in Londen³

Op grond van zijn internationale bevoegdheden onderhoudt Vlaanderen rechtstreekse contacten met het Verenigd Koninkrijk en is het in Londen vertegenwoordigd via de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in het Verenigd Koninkrijk, de heer Geert De Proost, die optreedt als rechtstreeks diplomatiek aanspreekpunt voor het partnerland.

De Vlaamse Vertegenwoordiging maakt deel uit van de Belgische ambassade in Londen en werd officieel geopend op 3 juli 2003. Naast de diensten van de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering vindt men er ook buitenlandkantoren van Flanders Investment & Trade en van Toerisme Vlaanderen. Men kan aldus spreken van een 'geïntegreerde vertegenwoordiging'.

Het is de missie van de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering om Vlaanderen beter bekend te maken, op de kaart te zetten in het Verenigd Koninkrijk. Dit gebeurt niet in het minst door het organiseren van tal van activiteiten en het onderhouden van (politieke, economische en culturele) contacten. In deze context fungeert de Vlaamse Vertegenwoordiging in Londen als 'ontmoetingsplaats'.

REGLEG

Vlaanderen onderhoudt nauwe contacten met Schotland, Wales en Noord-Ierland in het kader van REGLEG, het politieke samenwerkingsverband van 73 Europese deelstaten en regio's met wetgevende bevoegdheden. Zowel Vlaanderen als Schotland behoren tot de stichtende leden van REGLEG (de andere stichtende leden zijn: Wallonië, Noordrijn-Westfalen, Beieren, Salzburg, Toscane en Catalonië). Het REGLEG-netwerk ontstond in 2000, toen bovenvermelde wetgevende regio's in het kader van de Intergouvernementele Conferentie 2000 op initiatief van Vlaanderen voor het eerst de krachten bundelden.

Vlaanderen, Schotland en Wales maken ook deel uit van het Coördinatiecomité dat 21 van de 73 REGLEG-leden omvat. Uit de schoot van dit Comité ontstaan initiatieven als de gezamenlijke organisatie van netwerk events, seminaries en ambtelijke werkgroepen. Binnen het coördinatiecomité fungeert nog een kleinere groep "Friends" of "Vrienden van het Voorzitterschap" die het voorzitterschap van REGLEG ondersteunen. Dit zijn vooral regio's die aan de basis liggen van het netwerk en die ook nu nog een voortrekkersrol spelen. Het gaat om Vlaanderen, Schotland, Wales, Wallonië, Noordrijn-Westfalen, Beieren, Salzburg, Toscane en Catalonië.

Schotland was in 2004 voorzitter van REGLEG en Wales in 2006. Vlaanderen heeft deze voorzitterschappen actief ondersteund. Zo nam Vlaanderen tijdens het Schotse voorzitterschap in 2004 actief deel aan de zogenaamde "Sub Rosa"-conferenties, discussiefora van niet-politieke aard waarbij hoge functionarissen zoals topambtenaren van de Commissie, het voorzitterschap en de academische wereld, de kans krijgen om in een strikt vertrouwelijk kader en op onafhankelijke wijze

³ Het kostenplaatje voor de diensten van de "Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Londen" bedroeg 354.655,59 € in 2007 (activiteitskosten, salarissen en kosten voor lokalen en materiaal).

van gedachten te wisselen. De twee conferenties, de eerste rond subsidiariteit en de tweede rond betere regelgeving, leidden beide tot zeer interessante resultaten in het kader van de REGLEG-prioriteiten.

Ook tijdens het Welshe REGLEG-voorzitterschap in 2006 werkte Vlaanderen actief mee, onder meer tijdens de Ministeriële Conferentie in Cardiff waar een uiteenzetting werd gegeven over de toekomst van Europa en de visie van REGLEG daarop en met een pleidooi voor meer diepgang bij de te behandelen onderwerpen van het netwerk.

Vlaanderen nam in 2008 het voorzitterschap waar van REGLEG. Daarbij werd gefocust op drie pijlers. Het institutionele luik moest de rol van de deelstaten in Europa versterken. Gedurende het voorzitterschapsjaar werd dan ook de nadruk gelegd op de verwezenlijkingen van het Verdrag van Lissabon voor regio's met wetgevende bevoegdheid, zonder de onzekere toekomst van het Verdrag uit het oog te verliezen. Zo werd in samenwerking met CALRE een succesvol seminarie georganiseerd over subsidiariteit en werd deelgenomen aan een opvolgingsseminarie over dat onderwerp.

Daarnaast heeft Vlaanderen als voorzitter werk gemaakt van een nieuwe dynamiek voor REGLEG, ondermeer met een duidelijke organisatiestructuur en een sterkere dagelijkse werking. De zogenaamde 'troika'-werking met het vorige en komende voorzitterschap werd uitgebouwd en een duidelijke procedure voor de voorzitterschapsverkiezing aangenomen. Ook het inhoudelijke aspect werd sterk benadrukt, met onder meer deelnames aan de structurele en territoriale dialogen met de Europese Commissie. De derde pijler focust op een betere zichtbaarheid van REGLEG. Hiertoe werd tijdens het voorzitterschapsjaar 2008, naast de bestaande officiële REGLEG-pagina's, een website⁴ voorgesteld.

Al deze opgesomde materies worden ter dege overlegd en voorgesteld in het boven vernoemde Coördinatiecomité, waar Schotland en Wales actief aan deelnemen.

Jaarlijks neemt de conferentie van minister-presidenten gemeenschappelijke REGLEG-standpunten in over de Europese actualiteit. Deze verklaring wordt bezorgd aan belangrijke autoriteiten, zoals de Europese Commissie, het Comité van de Regio's en het EU-voorzitterschap. Deze conferentie van minister-presidenten is ook een ideaal forum voor contacten op hoog politiek niveau tussen Vlaanderen en de Britse regio's.

1.2.3. Imago van Vlaanderen in het Verenigd Koninkrijk⁵

Saai België

Over het algemeen zijn België en Vlaanderen bij de bevolking van weinig tot min of meer bekend, afhankelijk van de bevolkingscategorie. Het niveau van geografische en historische kennis in het Verenigd Koninkrijk verschilt van onze andere buurlanden. Het Verenigd Koninkrijk blijft in hoge mate een eiland gericht op de Angelsaksische wereld en de Commonwealth. De kennis van vreemde talen en de culturen blijft beperkt door verschillende omstandigheden van taalkundige, educatieve en politieke aard. België heeft bij de modale Brit een goede naam als het over toerisme, cultuur, levensomstandigheden en welvaart gaat. De meest voorkomende negatieve stereotiepe beschrijving van België is "boring little country", een land om zo snel mogelijk door te rijden naar een zonnige bestemming. De meest gemaakte stereotiepe associaties in de volksmond betreffen chocolade, bier en

⁴ <http://iv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=178>

⁵ De informatie voor deze sectie komt hoofdzakelijk uit het eindezendingsrapport 2002-2008 van de heer Nic Vandermarliere, die in de periode 2002-2008 Vertegenwoordiger van de VR in Londen was en momenteel Vertegenwoordiger van de VR is in Parijs.

Manneken Pis. Sedert de Belgische politieke crisis van 2007-2008 is de bekendheid van onze ingewikkelde staatsstructuur wel groter geworden en vertonen de Britten iets meer politieke interesse voor wat er zich bij ons afspeelt. Als voorbeeld kan de reeks over België op BBC news (online nieuwsdienst van de BBC) aangehaald worden: BBC journalist Henri Astier maakte een reeks artikelen over (de mogelijke splitsing van) België onder de titel "Coming United?"⁶. Voor het laatste artikel in de reeks "Can divided Belgium hold together?" werd minister-president Peeters geïnterviewd door Astier ter gelegenheid van zijn werkbezoek aan Londen in oktober 2008. Over het algemeen waren de commentaren over de politieke crisis eerder negatief en was er weinig begrip terug te vinden voor de inzet van de crisis.

Die Britten die ons land wel kennen, hetzij door familiale of professionele omstandigheden, hetzij door toerisme en culturele interesse, zijn zeer lovend en joviaal. Als ze België dan wel kennen, dan kennen ze het zeer goed en zijn ze er zeer enthousiast over.

Brussel

In het hart van de Brit neemt "Brussels" een heel aparte plaats in. De stad wordt in de eerste plaats vereenzelvigd met de Europese Unie en al naargelang de politieke opvatting van de betrokkene is dit een gematigd positieve tot een uiterst negatieve associatie. In tweede orde weet men dat Brussel de hoofdstad van België is. Dat het ook de hoofdstad van Vlaanderen is, is totaal onbekend.

Vlaanderen: velden met klaprozen, wandtapijten, schilders, Bruges, rechts en rijk

Vlaanderen is in het Verenigd Koninkrijk niet meer of niet minder bekend dan België, maar de algemene associatie en het imago zijn gematigd positiever. De twee meest voorkomende associatieve verbanden zijn cultureel en militair.

De Brit die zich in kunst en cultuur interesseert, kent onze grote meesters uit de schilderkunst, onze wandtapijten, enz. De Brit die zich in hedendaagse kunst en design interesseert, weet dat Vlaanderen momenteel bij de koplopers van Europa behoort. Onze grote historische steden Antwerpen, Gent, maar vooral Brugge zijn meer dan bekend.

Het tweede verband dat de Britten leggen met Vlaanderen heeft uiteraard te maken met het enorme menselijk verlies gedurende de beide wereldoorlogen en raakt hen recht in het hart. "Flanders Fields", "Ypres" en "poppies of Flanders" zijn in alle naties van het Verenigd Koninkrijk overvloedig bekend. Hierdoor weten de Britten over het algemeen dat Vlaanderen een deelstaat in het noorden van België is, maar men heeft meestal geen weet van het feit dat Vlaanderen een regio is met eigen wetgevende bevoegdheden en een eigen Regering en Parlement heeft. Indien men uitzonderlijk wel de politieke situatie in Vlaanderen kent, heeft de Brit eerder het beeld van een welvarende regio, politiek gedomineerd door rechts tot extreem rechts.

De Vlaamse Vertegenwoordiging

De Vlaamse Vertegenwoordiging in Londen, Flanders House, geniet ruime bekendheid binnen het diplomatiek korps, de Britse overheid en de overheden van de deelgebieden, alsook in de culturele sector. Het blijft desalniettemin een hele uitdaging om Vlaanderen op de kaart te zetten waar dit nog niet is gebeurd. Dit blijft vooral in de Britse politieke wereld moeilijk, ondermeer omwille van de volle

⁶ Volgende artikels zijn verschenen onder de reeks Coming United:

- Belgium's devolution conundrum (29/09/08)
- Rich Flanders seeks more autonomy (30/09/08)
- Wallonia battles wasteland image (06/10/08)
- War of words in divided Belgium (08/10/08)
- Can divided Belgium hold together? (20/10/08)

constitutionele evolutie in het Verenigd Koninkrijk, de vrees voor het federalisme en de aspiraties van de eigen deelstaten. Zoals in België en Vlaanderen komt het buitenlandse beleid spijtig genoeg ook op de laatste plaats in de Britse politieke kosmos, tenzij er intern electorale gevolgen aan gekoppeld worden. Diegenen die zich dus met het buitenlandse beleid en internationale instellingen bezighouden, vormen een kleine groep. Dit maakt de démarches van de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Londen om Vlaanderen bij hen “in the picture” te brengen gemakkelijker. Vlaanderen bekend maken bij het grote publiek ligt dit dan weer veel moeilijker.

1.3. Schets van het Verenigd Koninkrijk

1.3.1. Algemeen

De belangrijkste politieke gebeurtenis in het Verenigd Koninkrijk de afgelopen jaren was de machtsoverdracht van Tony Blair aan zijn jarenlange minister van Financiën en gedoodverfde opvolger Gordon Brown. Brown wordt over het algemeen beschouwd als een minder charismatische figuur dan Blair. Hij wordt meestal omschreven als betrouwbaar, maar saai. Hij wordt ook gezien als linkser dan Blair en minder Europees gezind.

Ander belangrijk politiek feit was dat bij de regionale verkiezingen in mei 2007 zowel in Schotland als in Wales de jarenlange hegemonie van Labour doorbroken werd. In Schotland won de Scottish Nationalist Party (SNP) de parlamentsverkiezingen en leidt First Minister, Alex Salmond, een SNP-minderheidsregering. In Wales verloor Labour de absolute meerderheid en vormde een coalitie met het nationalistische Plaid Cymru.

Sedert mei 1997 is de centrum-linkse Labourpartij aan de macht in het Verenigd Koninkrijk, na 18 jaar ononderbroken aan de macht zijn van de Conservatieve Partij. Labour won, met Tony Blair als leider, de parlamentsverkiezingen van 1997, 2001 en 2005. Hoewel Blair zijn partij in 2005 naar een historische derde zege op rij leidde, was er dit keer weinig enthousiasme te bespeuren bij Labour. Labour behaalde immers slechts 35,2 % van de stemmen, wat de laagste score ooit is voor een winnende partij. Labour behaalde 355 van de 646 zetels in het Britse parlement, wat een verlies van 47 zetels betekende t.o.v. de verkiezingen van 2001. Het stemmenverlies van Labour viel vooral te verklaren door de impopulariteit van de Irak-oorlog en een algemene Blair-moeheid.

Voornaamste doelstelling voor Brown in de regeerperiode die hem nog rest zal zijn om zijn positie te consolideren en trachten de volgende verkiezingen (ten laatste in 2010) te winnen. Brown tracht zich vooral te profileren als een breuk met het verleden en met Blair in het bijzonder, zowel in stijl (geen “spin”) als inhoudelijk. Aanvankelijk reageerde het electoraat positief op de switch Blair-Brown en steeg de score van Labour in de opiniepeilingen. Vanaf het najaar van 2007 kreeg de populariteit van Brown flinke klappen (onduidelijkheid over het al dan niet organiseren van vervroegde verkiezingen, Northern Rock-crisis,...) en zakte Labour tot een absoluut dieptepunt in de opiniepeilingen. Dat weerspiegelde zich dan ook in het zeer slechte resultaat bij de locale verkiezingen in Engeland en Wales in mei 2008. De Labourpartij van premier Brown kreeg een enorme klap en verloor 331 zetels, de grootste nederlaag in 40 jaar. Bovendien verloor Labour het burgemeesterschap van Londen aan Boris Johnson van de Conservatives. De Conservatieve partij behaalde 44 % van de uitgebrachte stemmen, de Liberaal Democraten haalden 25 % en Labour 24 %. Labour verloor ook enkele belangrijke tussentijdse verkiezingen (by-elections), maar won wel de by-election in Glenrothes begin november 2008.

Begin oktober 2008 voerde PM Brown een gedurfde herschikking van zijn regering door als antwoord op de internationale financiële crisis. Meest opvallend was de terugkeer van voormalig Europees commissaris voor Handel Peter Mandelson. Wellicht was het opkrikken van de populariteit van de regering Brown en van Labour de belangrijkste drijfveer voor deze “reschuffle”. Sedert het uitbreken

van de internationale financiële crisis wist Brown zich te profileren als krachtig leider. Hij kreeg de kans nogmaals zijn grote economische en financiële kwaliteiten te tonen en kon hierdoor zijn populariteit weer vergroten.

1.3.2. Het beleid van de regering Brown

Binnenlands beleid

De voornaamste prioriteiten van de regering Brown zijn:

- Aanpak van de financiële crisis en de economische recessie: verzekeren van de stabiliteit van de Britse economie waarbij de stabiliteit van de financiële sector van vitaal belang is. In 2008 nam de Britse regering o.m. volgende maatregelen: financieel reddingsplan voor het Britse banksysteem ter waarde van 500 miljard Pond (bail out plan oktober 2008); een economisch/fiscaal herstelplan om de economische recessie tegen te gaan (november 2008) van 20 miljard Pond met o.a. een tijdelijke (van 1 december 2008 tot 1 januari 2010) verlaging van de BTW-voet van 17,5 % naar 15 % (kostprijs van 12,5 miljard Pond); een steunplan voor de KMO-sector (november 2008) ter waarde van 7 miljard Pond (werd in januari 2009 opgetrokken tot 20 miljard Pond) voor betere toegang tot leningen en de verdaging van belastingverhogingen; in januari 2009 werd een nieuw pakket maatregelen genomen ter waarde van 200 miljard Pond met de bedoeling banken te stimuleren om leningen toe te staan aan kredietwaardige consumenten en kondigde Brown een plan met een kostprijs van 500 miljoen Pond aan om langdurig werklozen weer aan een baan te helpen;
- De strijd tegen het terrorisme en het verzekeren van de veiligheid van de Britse burger met ook de nodige aandacht voor politie en justitie;
- Versterking van de samenwerking met de "devolved administrations" in Schotland, Wales en Noord-Ierland met bijzondere aandacht voor een duurzame "devolved government" in Noord-Ierland;
- Beter onderwijs via het verhogen van het niveau in alle scholen en maatregelen opdat scholen probleemgedrag beter zouden kunnen aanpakken;
- Kinderen: oprichting van een nieuw "Department for Children, Schools and Families" in juni 2007 dat instaat voor de uitvoering van het "Children's Plan", dat de bedoeling heeft om van het Verenigd Koninkrijk de beste plaats ter wereld te maken om op te groeien tegen 2020 en dat maatregelen omvat op vlak van onderwijs en welzijn; aandacht voor het aanpakken van kinderarmoede;
- Betere gezondheidszorg met een versterking van de "National Health Service (NHS)" en aandacht voor kwaliteitsvollere dienstverlening;
- Energie en klimaatverandering: Brown besliste in oktober 2008 het nieuwe "Department of Energy and Climate Change" op te richten, waarmee wordt aangegeven dat energiebeleid en aanpak van de klimaatverandering nauw samenhangen; nieuwe wetgeving in de maak: "Energy Bill" en de "Climate Change Bill" (Verenigd Koninkrijk is het eerste land ter wereld dat er zich juridisch toe verbindt de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, nl. uitstoot van CO2 dient met 80 % te verminderen tegen 2050 t.o.v. het niveau van 1990).

EU-beleid

Het Verenigd Koninkrijk is traditioneel geen warme voorstander van een krachtig Europees integratiestreven. Europa moet in de meeste Britse ogen vooral een vrije economische en handelsmarkt zijn, ook al heeft men aan eerdere verdieping rondes uiteindelijk zijn goedkeuring gehecht, na het verzekeren van de nodige opt-outs. Zo neemt het Verenigd Koninkrijk niet deel aan de derde fase van de EMU (invoering van de euro) en is het geen lid van de Schengen-zone. In het Verdrag van Lissabon heeft het Verenigd Koninkrijk zijn traditionele "red lines" kunnen veilig stellen.

Het Verenigd Koninkrijk hoeft niet deel te nemen aan de politieke en justitiële samenwerking en ook het Charter voor de Grondrechten krijgt voor het Verenigd Koninkrijk geen bindende status. Voor de uitbreiding van de bevoegdheden van het Hof van Justitie zal een overgangperiode van 5 jaar van toepassing zijn.

Er is in het Verenigd Koninkrijk heel wat commotie geweest over het al dan niet organiseren van een referendum over het Verdrag van Lissabon. Dit is in het Britse parlement het voorwerp geweest van een bitter debat. Volgens de regering Brown moest het Verdrag van Lissabon niet aan de bevolking voorgelegd worden, omdat het verdrag van alle grondwettelijke aspecten ontdaan is en de Britse regering er in geslaagd is alle Britse red lines te verzekeren. Volgens de oppositie daarentegen – en ook enkele Labour MP's deelden die mening – was het Hervormingsverdrag voldoende gelijk aan het Grondwettelijk verdrag om er wel een referendum over te organiseren. Op 5 maart 2008 vond in het House of Commons een stemming plaats over een voorstel tot referendum, maar het Britse Lagerhuis stemde tegen het voorstel (311 tegen; 248 voor), wat een overwinning betekende voor premier Brown. Midden juni 2008 stemde een meerderheid in het Britse House of Lords in met het Verdrag van Lissabon (het voorstel van de Conservatieve oppositie om de goedkeuring van het verdrag op te schorten omwille van het Ierse neen werd verworpen). Na nog een oponthoud o.w.v. de zaak Wheeler⁷ was midden juli 2008 de ratificatie uiteindelijk rond.

Belangrijke Europese dossiers voor de regering Brown zijn:

- Lissabonproces: Het Verenigd Koninkrijk neemt bijzonder actief deel aan de Lissabonstrategie, vastgelegd door de EU-regeringsleiders in 2000 in Lissabon. Het Verenigd Koninkrijk is voorstander van een nieuwe opzet van Lissabonverplichtingen van de lidstaten. Alle lidstaten zouden concrete maatregelen moeten aankondigen, waarop ze vervolgens aangesproken zouden kunnen worden. De Commissie dient een sterke coördinerende rol te spelen.
- Uitbreiding: Het Verenigd Koninkrijk is een warm voorstander van uitbreiding en maakt zich zorgen over het afbrokkelende publieke draagvlak daarvoor. Het Verenigd Koninkrijk is tevreden over de toetreding van de 12 nieuwe lidstaten en is sterk voorstander van verdere uitbreiding, ook met Turkije. Eén zeer concrete verwezenlijking van het Britse voorzitterschap in 2005 was de verzekering van het opstarten van de toetredingsgesprekken met Turkije.
- Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid (GBVB): Het is voor Londen een vanzelfsprekendheid dat het Verenigd Koninkrijk een prominente rol speelt op het terrein van het zich ontwikkelende Europese veiligheids- en defensiebeleid (EVDB) in tegenstelling tot veel andere domeinen waar het afzijdig blijft. Voor het Verenigd Koninkrijk was de stap naar een EVDB vooral ingegeven door de wens de VS te tonen dat Europa een belangrijke eigen bijdrage aan de Europese veiligheid wil leveren en dat Europa zich tot een volwaardige partner op het gebied van het internationale veiligheidsbeleid zou kunnen ontwikkelen. De NAVO moet wel de hoeksteen blijven van de Europese veiligheid.
- Europese aanpak van de internationale financiële en economische crisis: hoewel individuele actie per land noodzakelijk is, kan deze globale financiële crisis volgens de Britse regering enkel bij de wortel aangepakt worden door een gezamenlijke Europese aanpak om de financiële markten te stabiliseren en het internationale financiële systeem te hervormen.

⁷ Een Britse rechter besliste dat de Britse Regering diende te wachten op een uitspraak in het proces dat de Britse miljardair Wheeler had aangespannen om alsnog een referendum te eisen over het Verdrag van Lissabon vooraleer door te gaan met de ratificatieprocedure (er moesten nog enkele formaliteiten verricht worden, vooraleer de ratificatieprocedure volledig rond zou zijn). Eind juni 2008 heeft de Britse rechtbank de eis van Wheeler om een referendum te houden afgewezen en premier Brown gelijk gegeven in zijn argumentatie dat het Verdrag van Lissabon formeel en inhoudelijk verschilt met de afgewezen Grondwet, zodat een referendum niet nodig was.

Belangrijke speler op het internationaal toneel

Ook al is het Verenigd Koninkrijk geen wereldmacht meer, toch heeft het nog steeds de ambitie een vooraanstaande rol te spelen op het wereldtoneel, zo nodig met gebruikmaking van militaire middelen. Het geeft daaraan in velerlei fora en op diverse manieren vorm.

Het Verenigd Koninkrijk heeft een vaste plaats in de belangrijkste organen voor het overleg over mondiale problemen, zoals de VN-veiligheidsraad, waarin het Verenigd Koninkrijk één van de vijf permanente leden met vetorecht is en de G-7/G-8, de selecte groep van grote economieën en Rusland. Het kader van het Britse Gemenebest, een organisatie waarvan de meeste voormalige Britse koloniën lid zijn, geeft Londen weer andere mogelijkheden om internationaal invloed uit te oefenen. Ook als één van de weinige kernwapenstaten ter wereld neemt het Verenigd Koninkrijk een aparte positie in.

Het behouden van een “special relationship” met de VS is sedert 1945 een constante prioriteit in het Britse buitenlands beleid. Deze bilaterale ‘bijzondere relatie’ met de VS –versterkt door eenzelfde taal en gemeenschappelijke ideeën over de deugden van democratie en vrije handel, maar ook gemeenschappelijke opvattingen over bedreigingen ten opzichte van de internationale orde- biedt Londen bijzondere mogelijkheden actief betrokken te zijn bij de aanpak van internationale problemen. Deze bijzondere band met de VS bleek ook tijdens de nasleep van de terroristische aanslagen van 11 september 2001 op het World Trade Center in New York en het Pentagon. Toenmalig premier Blair betuigde toen als eerste zijn volledige solidariteit met de VS en nam het voortouw bij de opbouw van een internationale coalitie tegen het terrorisme. Toch is deze bijzondere relatie overduidelijk specialer voor het Verenigd Koninkrijk dan voor de VS. De VS apprecieert zonder twijfel het Verenigd Koninkrijk als trouwe bondgenoot, maar het onderhouden van nauwe banden met bijv. Israël, Japan en Duitsland is voor de VS even belangrijk als zijn banden met het Verenigd Koninkrijk.

Irak heeft de afgelopen jaren een grote rol gespeeld in de Britse politiek. De Britse bevolking stond niet onverdeeld achter de politieke en militaire steun van hun regering voor het Amerikaanse beleid t.a.v. Irak. Het feit dat er geen massavernietigingswapens zijn gevonden, de affaire-Kelly⁸, de onderzoeken van de commissies Hutton en Butler en de discussies over de rol van de BBC en de inlichtingendiensten, hadden de populariteit van Blair serieus aangetast en leidden uiteindelijk tot een verkiezingsopdoffer voor Labour bij de regionale verkiezingen van 2007 en de overdracht van de macht van Blair aan Brown in juni 2007. Eén van de allereerste beslissingen van premier Brown was om de Britse troepensterkte in Irak geleidelijk af te bouwen.

1.3.3. Londen, Wereldstad

Het Verenigd Koninkrijk bekleedt in economische rankings (GDP nominaal) de 5de plaats op de wereldranglijst, na de VS, Japan, Duitsland en China. Die plaats heeft het vooral te danken aan het gewicht van Groot-Londen, South East England, West Midlands en een handvol industriële steden als Liverpool en Manchester. Maar het zwaartepunt ligt uiteraard in Londen. Deze metropool is in menig opzicht uniek. Londen kent een ongekeerde concentratie van economische bedrijvigheid en welvaart. Londen is de grootste stad in de Europese Unie met circa 7,5 mio inwoners en een oppervlakte van 1579 km². Overdag neemt dit bevolkingsaantal sterk toe door de vele Britse en internationale “commuters” die er dagelijks neerstrijken. Londen is de financiële hoofdstad van Europa en behoort tot de top drie van de financiële centra in de wereld. Economisch gezien is het wellicht de meest geïnternationaliseerde stad van de wereld. Op het vlak van de handel in grondstoffen speelt het een belangrijke rol, ondermeer door de grondstoffenbeurzen en de aanwezigheid van de zetels van

⁸ http://www.bbc.co.uk/heritage/in_depth/pressure/hutton.shtml

grondstoffenakkoorden. Ook de kenniseconomie is sterk aanwezig en het is een wereldcentrum voor academische excellentie, voor onderzoek en innovatie. Vanuit Londen worden wereldwijde consultancydiensten verleend door topadvokatenkantoren, accountancy- en andere adviesbureaus. Het spreekt voor zich dat er ook een grote politieke en diplomatieke (3000 diplomaten) activiteit plaats vindt, onder het toezicht en oor van een sterk aanwezige persgemeenschap. Cultureel gezien is het de meest diverse stad in de wereld, met een niet te kloppen aanbod op het vlak van kunst en culturele bedrijvigheid. Daardoor is het ook een internationaal centrum voor de creatieve industrieën. Daarnaast bezit Londen een enorme schat aan historische gebouwen, stadsgezichten, parken en een onbeperkt aanbod op het vlak van winkels en shoppingmogelijkheden, wat vele bezoekers van overal ter wereld aantrekt. De Britse hoofdstad kent dan ook een bruisend stadsleven. Het is een hub van internationale vervoersverbindingen met liefst vijf grote luchthavens op of vlakbij het Londens grondgebied (een haalbaarheidsstudie voor een nieuwe luchthaven in het Theems estuarium werd opgestart), met Eurostarverbindingen naar Brussel en Parijs, binnenlands knooppunt van trein- en wegverbindingen en belangrijke havenactiviteiten. Een stad die bovendien zijn hoofdtaal, het Engels, tot dé internationale taal heeft weten te verheffen. Met de organisatie van de Olympische Spelen 2012 heeft Londen er bovendien een belangrijke troef bij voor de verdere ontwikkeling van de stad in oostelijke richting en als magneet voor sportliefhebbers en toeristen.

Het is dan ook geen wonder dat vele Vlamingen de weg naar deze metropool hebben gevonden. Van de zowat 16.000 Belgen die in het Verenigd Koninkrijk wonen en werken, zijn het merendeel Vlamingen die in en rond Londen graviteren. Zij zijn terug te vinden in de financiële en economische wereld, in academische kringen en in onderzoekscentra, in de culturele en creatieve industrie, de grote advocatenkantoren en consultancy diensten, de medische wereld, enz.

Groot-Londen/Greater London is één van de negen regio's van Engeland en het hoogste niveau in de bestuurlijke indeling van de agglomeratie rond Londen. Het bestuurlijke gebied van Groot-Londen bevat de grote agglomeratie die uit de City of London, de City of Westminster, 2 Royal Boroughs en 29 London Boroughs bestaat. Sinds 2000 wordt de regio Greater London bestuurd door de Greater London Authority (the "GLA"), en heeft een direct gekozen burgemeester, die gecontroleerd wordt door een gekozen Council. Het hoofdkantoor van de GLA is in City Hall in Southwark. Tussen 2000 en 2008 was Ken Livingstone burgemeester van Londen. Sinds 1 mei 2008 is de conservatief Boris Johnson burgemeester. De status van Groot-Londen is ongewoon. Het is officieel geclassificeerd als een Ceremonial county (exclusief de City of London, die op zichzelf een ceremonial county is) en als een van de negen officiële regio's.

1.4. De regio Schotland

1.4.1. Politieke situatie

Op 3 mei 2007 vonden de derde algemene verkiezingen plaats voor het Schotse parlement. De Scottish Nationalist Party (SNP) werd de grote overwinnaar. Het won maar liefst 20 zetels in vergelijking met 2003 en werd met 47 zetels de grootste partij. Labour verloor 4 zetels en strandde op 46. Voor het eerst is Labour in Schotland niet langer de grootste partij. Eén van de verklaringen hiervoor is zeker dat veel kiezers het ongenoegen over het Irakbeleid van Blair in de regionale verkiezingen hebben laten meespelen. Daarnaast heeft uiteraard ook het steeds grotere nationaal bewustzijn van de Schotten een grote rol gespeeld. SNP voerde campagne voor Schotse onafhankelijkheid.

Op 16 mei 2007 werd Alex Salmond verkozen tot First Minister in het Schotse parlement. De SNP-minderheidsregering van Salmond sloot wel een akkoord met de Groenen voor steun bij bepaalde aangelegenheden in het Schotse parlement. In ruil werden in het akkoord ook afspraken opgenomen rond energie- en klimaatbeleid. SNP en Groenen zijn de enige partijen die voorstander zijn van

Schotse onafhankelijkheid. Hoewel een nationalistische partij, kleurt het maatschappelijk programma van SNP centrum-links.

De Schotse politiek bevindt zich nu in een zeer nieuwe situatie. Tot nu toe was steeds Labour aan de macht zowel in Westminster als in Holyrood. De meningsverschillen waren doorgaans gering en werden achter gesloten deuren beslecht. Nu wordt Schotland geregeerd door een minderheidsregering met aan het hoofd een politiek zwaargewicht –voorzitter van een partij die streeft naar Schotse onafhankelijkheid- die in zijn optreden en retoriek niet wordt afgeremd door een coalitiepartner. Anderzijds kan SNP in het Schotse parlement enkel op steun van de Groenen rekenen en zal dus met de andere partijen het debat moeten aangaan en geval per geval naar een parlementaire meerderheid moeten op zoek gaan.

In opvolging van de SNP-verkiezingsbelofte om tijdens hun regeerperiode een referendum te organiseren waarin de vraag naar Schotse onafhankelijkheid zal worden voorgelegd en ter voorbereiding van zo'n referendum, publiceerde de Schotse regering in augustus 2007 zijn White Paper "Choosing Scotland's Future: A National Conversation: Independence and Responsibility in the Modern World"⁹, die bedoeld is als startpunt en inspiratiebron voor een nationaal debat over de toekomst van Schotland. De Schotse regering is in dit debat de pleitbezorger voor een onafhankelijk Schotland, maar erkent dat er in Schotland ook andere meningen leven hierover en dat de uiteindelijke beslissing alleen aan de Schotse bevolking toekomt. Salmond wil al in 2010 een referendum over Schotse onafhankelijkheid organiseren, maar moet daarvoor eerst nog een meerderheid vinden in het Schotse parlement.

In de "Scottish Government International Framework"¹⁰ paper van april 2008 wordt uiteengezet wat de doelstellingen zijn van de regering Salmond op vlak van internationale relaties. Het internationale engagement van de Schotse regering wordt gedreven door 2 principes:

- De Economische Strategie van de Schotse regering (zie hieronder punt 1.4.2.)
- Schotland op de wereldkaart zetten als een verantwoordelijke natie en partner

Dus de internationale activiteiten van de Schotse regering focussen steeds op een dubbel doel, nl. het verzekeren van een maximale cumulatieve impact zowel in economische termen (realiseren van economische groei) als in het uitdragen van de Schotse identiteit (Schotland als natie) en de sterktes van Schotland als internationale partner. De huidige Schotse regering streeft op termijn naar een onafhankelijk Schotland en dit wordt ook weerspiegeld in het "Action Plan on European Engagement"¹¹ van de Schotse regering. Door zich duidelijk te profileren als natie (eerder dan als regio) binnen Europa hoopt de Schotse regering te tonen dat een onafhankelijk Schotland veel te bieden zou hebben.

1.4.2. Economie

In november 2007 publiceerde de regering Salmond zijn "Economic Strategy"-paper¹². Hieruit blijkt dat de Schotse economie de voorbije jaren minder goed presteerde dan het Britse gemiddelde, o.m. op het vlak van economische groei. De laatste 30 jaar (van 1975 tot 2005) bleef de economische groei van Schotland (gemiddelde jaarlijkse groei van het BBP met 1,8 %) achter in vergelijking met het Verenigd Koninkrijk in zijn geheel (gemiddelde jaarlijkse groei van het BBP met 2,3 %). In vergelijking met de andere (vooral noordelijk gelegen) hen omringende relatief kleine welvarende Europese

⁹ Zie www.scotland.gov.uk/topics/a-national-conversation

¹⁰ Voor meer informatie: www.scotland.gov.uk/Publications/2008/04/23150847/0

¹¹ Dit document werd gepubliceerd als draft in april 2008 om de Schotse regering de mogelijkheid te geven in discussie te treden met de betrokken stakeholders. Finale versie wordt verwacht eind 2008. Meer informatie: www.scotland.gov.uk/Publications/2008/04/23142943/1

¹² Dit document is te raadplegen op volgende website: <http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/202993/0054092.pdf>

landen (Salmond spreekt van de hen omringende “Arc of Prosperity”, met o.m. Ierland en Noorwegen) deed Schotland het nog slechter. In Ierland bijvoorbeeld lag de economische groei 3 keer hoger in dezelfde periode en in Noorwegen bijna twee keer zo hoog.

Volgens First Minister Salmond heeft deze relatief slechte prestatie van Schotland de laatste jaren geleid tot een heleboel gemiste kansen voor Schotland en hij wil daar verandering in brengen. De ambitie is om tegen 2011 de Schotse economische groei op hetzelfde niveau te brengen als die van het Verenigd Koninkrijk en om na 2011 zelfs liefst beter te gaan presteren dan het Verenigd Koninkrijk. Tegen 2017 moet de achterstand ten opzichte van de kleinere onafhankelijke EU-lidstaten ingehaald zijn. Salmond spreekt van de ambitie van een Schotse “Celtic Lion economy” naar het voorbeeld van de Ierse “Celtic Tiger economy”.

Belangrijkste economische sectoren in Schotland zijn¹³:

- Financiële diensten: De voorbije jaren was dit de snelst groeiende sector in Schotland (+ 60 % van 2000-2007), die stond voor meer dan 7 % van het Schotse BBP en goed was voor bijna 1 Schotse job op 10 (ca. 86.000 directe jobs en indirect in ondersteunende diensten nog eens 70.000 jobs). Edinburgh is één van de meest toonaangevende financiële centra van Europa en behoort tot de tien belangrijkste op het gebied van bankzaken, levensverzekeringen, pensioenen en investeringsmanagement. Binnen het Verenigd Koninkrijk is Edinburgh het tweede belangrijkste financieel centrum na Londen. De internationale kredietcrisis had in 2008 echter een grote impact op de Schotse banksector en de situatie ziet er sedertdien heel anders uit. De aandelen van de 2 grootste Schotse banken, Royal Bank of Scotland (RBS) en Halifax Bank of Scotland (HBOS) kelderden in de nasleep van de problemen in Wall Street en de wereldwijde vertrouwenscrisis die daarvan het gevolg was. De Britse Regering zag zich genoodzaakt een reddingsplan uit te werken voor de banksector om de stabiliteit van het Britse financiële systeem te verzekeren en ging over tot een gedeeltelijke nationalisering van deze 2 grootste Schotse banken. In ruil voor 17 miljard Pond Brits belastingsgeld verwierf de Britse Regering een meerderheidsaandeel in RBS. Het pompte ook 11 miljard GBP in HBOS en ging akkoord met een overname van HBOS door de Britse concurrent Lloyds TSB. De Britse Regering heeft een aandeel van ongeveer 43,5 % in de verruimde “Lloyds Banking Group” (die ca. 30 % van de Britse hypotheekmarkt in handen heeft). Er wordt gevreesd voor zeer groot banenverlies in Schotland ten gevolge van deze fusie.
- Toerisme: De toeristische sector is een vitale industrie voor Schotland, die goed is voor 9 % van de Schotse tewerkstelling. 218.000 mensen zijn tewerkgesteld in toerismegerelateerde industrieën. Deze sector is goed voor 6 % van de totale Schotse export.
- Eten en drinken: Deze sector is zeer belangrijk voor de Schotse economie en stelt 122.000 mensen tewerk. Het is daarmee de grootste werkgever binnen de Schotse verwerkende industrie en is goed voor meer dan een kwart van de export van de verwerkende industrie.
- Biowetenschappen: Schotland heeft één van de grootste en snelst groeiende biowetenschappelijke omgevingen in Europa, goed voor meer dan 600 bedrijven en een tewerkstelling van 30.500 mensen. Schotland is vooral gekend voor zijn expertise inzake oncologie, cardiovasculaire ziekten, diabetes, ziektes van het centrale zenuwstelsel, immunologie, stamcellen en regeneratieve technologie. De stevige reputatie van Schotland op vlak van biowetenschappen wordt ook gekenmerkt door enkele baanbrekende ontwikkelingen. Schotland heeft altijd in de voorste gelederen gestaan voor wat betreft medische ontdekkingen, gaande van de ontdekking van antibiotica over anesthesie, MRI tot het gekloonde schaap Dolly.

¹³ Cijfers 2007: www.scottish-enterprise.com

1.5. De regio Wales

1.5.1. Politieke situatie

Op 3 mei 2007 vonden voor de derde keer verkiezingen plaats voor de “National Assembly for Wales” (tegelijkertijd met de verkiezingen voor het Schotse parlement en met de lokale verkiezingen in Engeland). Plaid Cymru won 3 zetels ten koste van Labour, dat met 26 van de 60 zetels wel de grootste partij bleef, maar niet langer over een meerderheid beschikte. De coalitiegesprekken verliepen stroef en moeizaam. Zo wat alle haalbare coalitiemogelijkheden werden uitgeprobeerd. De Assembly verkoos Rhodri Morgan (Welsh Labour Party) opnieuw tot First Minister (hij is reeds FM sedert 2000). Morgan leidde korte tijd een minderheidsregering, maar uiteindelijk werd er een coalitieakkoord gesloten tussen Labour en Plaid Cymru (nationalistische partij, die streeft naar Welshe onafhankelijkheid), het veelbesproken “One Wales” Agreement.

Enkele belangrijke punten uit het “One Wales” Agreement¹⁴:

- Er wordt in elk deelgebied aandacht besteed aan sociale rechtvaardigheid, diversiteit en inclusiviteit. Het gelijke kansenbeleid is een topprioriteit met daarbij bijzondere aandacht voor inburgering en maatschappelijke cohesie, alsook kinderarmoede.
- Gezondheidszorg: Beide partijen verbinden zich onverminderd tot de basisbeginselen van de NHS en het gratis karakter ervan. De privatisering van NHS-diensten wordt formeel uitgesloten en elke organisatie van de gezondheidszorg naar marktmodel wordt verworpen. In het bijzonder wordt aandacht besteed aan: een grondige herziening van de organisatie van de NHS in Wales, de versterking van de financiering en het management van de NHS, de verdere ontwikkeling en modernisering van de gezondheidsdiensten, het optimaliseren van de toegang tot zorg, meer aandacht voor de patiënt en extra ondersteuning voor de sociale sector.
- Economie: Teneinde de economie extra impulsen te geven wordt bijzondere aandacht besteed aan jobcreatie, het stimuleren van entrepreneurship, de promotie van toerisme en bijzondere investeringen in de vormingssector met het oog op jobzekerheid.
- Huisvesting: Ook huisvesting staat centraal in het akkoord. Elke Welshmen moet zich een huis kunnen veroorloven. Jonge gezinnen die moeite hebben om een eerste eigendom te verwerven, zullen een bijzondere toelage ontvangen. Ook het aanbod goedkope woningen op de markt zal worden verhoogd.
- Onderwijs: Uiteraard vormt ook onderwijs een essentieel element van het akkoord. De partners zijn van plan om het leerrecht te introduceren in Wales, de subsidiëring van het onderwijs uit te breiden, belangrijke investeringen te doen in moderne schoolinfrastructuur en volwassenenonderwijs vlot toegankelijk te maken.
- Leefmilieu: Op het vlak van leefmilieu gaat de aandacht naar klimaatsverandering, de ondersteuning van plattelandsontwikkeling, duurzame energieontwikkeling en alternatieve energie.
- Meer bevoegdheden voor de “National Assembly for Wales”: Eén van de meest opvallende elementen van het akkoord is de evolutie naar een “volwaardig” parlement. De coalitiepartners verbinden zich ertoe om de Government of Wales Act 2006, waarin de nieuwe bevoegdheden voor de NA worden vastgelegd, tot in de details uit te voeren. Daarenboven zullen de partijen samen streven naar verdere bevoegdheden voor Wales t.o.v. Westminster. Daartoe zal een referendum worden georganiseerd. Het referendum zou ertoe moeten leiden dat de Welshe “National Assembly” dezelfde parlementaire status en bevoegdheden krijgt als het Noord-Ierse en het Schotse parlement.

¹⁴ Het document is te raadplegen op:
<http://wales.gov.uk/strategy/strategies/onewales/onewalese.pdf;jsessionid=MLF7Jz0TBd71GqtHQ5h8XTqz1xJnRnmtGGrSJ11f2LqJcxfBrGQ!-45510742?lang=en>

- Buitenlands Beleid: Het luik buitenlands beleid focust op het uitdragen van Wales als een zelfzekere en kosmopolitische natie, die zich bewust is van de kracht van zijn eigen identiteit en van de rol die het op wereldvlak kan spelen. De Welsche regering wil dit doen door de organisatie van grote prestigieuze sportmanifestaties (Ryder Cup, Ashes, ...), de uitbreiding en de optimalisatie van het lidmaatschap van Wales in internationale organisaties, de verhoging van de activiteiten van Wales in sleutelorganisaties van de EU (o.a. Comite van de Regio's, REGLEG), het verspreiden van een modern imago van Wales.

1.5.2. Economie

De economie in Wales is in de loop van de jaren steeds moderner en veelzijdiger geworden. Werd de economie vroeger gekarakteriseerd door de traditionele zware industrie, tegenwoordig is vooral de lichte industrie in opkomst en komt de nadruk steeds meer op de dienstensector te liggen.

Begin jaren 1970 kreeg de Welshe economie te maken met massieve herstructureringen waarbij grote aantallen jobs in de zware industrie verloren gingen en uiteindelijk vervangen werden door nieuwe jobs in de lichte industrie en de dienstensector. Gedurende deze periode is Wales ook succesvol geweest in het aantrekken van buitenlandse investeringen (hoger dan het VK-gemiddelde). Ook veel gekende bedrijven hebben een vestiging in Wales (Bosch, Ford, Toyota, Airbus,...).

Toch bleken veel nieuw gecreëerde jobs "hamburgerjobs" te zijn. Wales bleef worstelen met het aantrekken van jobs met een hoge toegevoegde waarde in bv. de financiële sector of de sector van onderzoek en ontwikkeling. Dit tekort aan hoog gekwalificeerde jobs (o.a. veroorzaakt door het feit dat Wales veel dun bevolkte gebieden heeft en niet beschikt over grote metropolen) wordt weergegeven in een lagere economische output per hoofd van de bevolking in Wales dan in de andere gebieden van het Verenigd Koninkrijk (78,1 % van het VK-gemiddelde in 2005).

West-Wales en "the valleys" hebben voor de periode 2007-2013 ongeveer 1,3 miljard £ toegewezen gekregen van de Europese convergentiefondsen. Dit bouwt verder op de toewijzing van 1.5 miljard £ aan Europese Objectief 1-fondsen in de periode 2000-2006.

De belangrijkste exportlanden in 2006 waren: 1.VS 2.Duitsland 3.Ierland 4.Frankrijk 5.België.

De belangrijkste exportproducten in 2006 waren: 1. Metaal 2.Energie 3.Bouw 4.Chemische producten 5.Automobieliindustrie.

1.6. De regio Noord-Ierland

1.6.1. Politieke situatie

Recente historiek

Na lange en moeizame onderhandelingen, waarbij de Britse en de Ierse premiers en ook de VS een niet onaanzienlijke rol speelden, startte in 1998 na 30 jaar van geweld het vredesproces in Noord-Ierland met de ondertekening van het Goede Vrijdag-akkoord van 10 april 1998. Zowel in Noord-Ierland (71 %) als in de Republiek Ierland (94 %) kreeg het akkoord bij referendum ruime steun van de bevolking. Krachtens dit akkoord herkreëg Noord-Ierland zelfbestuur en werd de "Northern Ireland Assembly" opgericht, een unicameraal parlement dat bestaat uit 108 leden, dat de macht overnam in 1999.

Het vredesproces ging echter niet over rozen en sputterde regelmatig. Verkiezingen en regeringscoalities mondden telkens weer uit in een patstelling en de werking van de Northern Ireland Assembly en de Northern Ireland Executive werd verschillende keren opgeschort. In oktober 2002

werd het Noord-Ierse parlement ontbonden, omdat de Ulster Unionist Party (gematigd protestanten) van toenmalig First Minister Trimble weigerde nog langer samen te werken met Sinn Fein - de politieke vleugel van het IRA en deel uitmakend van de toenmalige vierpartijenregering in Noord-Ierland - als het IRA niet volledig zou ontwapenen. Londen schortte het zelfbestuur in Noord-Ierland andermaal op in de hoop een nog grotere crisis te vermijden. Pogingen om het zelfbestuur te herstellen, draaiden op niets uit. De verkiezingen die normaal gezien, net zoals in Schotland en Wales, op 1 mei 2003 hadden moeten plaatsvinden, werden twee keer uitgesteld om uiteindelijk in november 2003 te resulteren in het slechtst denkbare resultaat. De radicale partijen, de Democratic Unionist Party-DUP (radicaal protestant) en Sinn Fein (radicaal katholiek), boekten een grote overwinning en werden aan beide zijden de grootste politieke partij. Deze verkiezingsresultaten leidden tot een politieke impasse. Alle pogingen van de Britse en de Ierse regering om voor een doorbraak te zorgen in het Noord-Ierse vredesproces en de politieke instellingen weer te laten werken, mislukten. Dit leidde tot de langste periode van "direct rule" vanuit Londen sedert het begin van het vredesproces in 1998, namelijk van 14 oktober 2002 tot 7 mei 2007, een periode van meer dan vier en een half jaar.

Uiteindelijk volgde dan toch een doorbraak met het St Andrews-akkoord. In oktober 2006 riepen de Britse premier Blair en de Ierse premier Ahern de Noord-Ierse politieke partijen samen in St. Andrews in Schotland voor intensieve onderhandelingen. Blair en Ahern legden de Noord-Ierse partijen een reeks voorstellen voor en een routekaart die moesten leiden tot het herstel van het Noord-Ierse zelfbestuur in maart 2007. Deze gesprekken leidden uiteindelijk tot het St Andrews-akkoord. De 2 pilaren van het akkoord hebben betrekking op 2 belangrijke eisen van de DUP en Sinn Fein ten opzichte van elkaar, namelijk erkenning van het gezag van de PSNI (Noord-Ierse politie), een eis van DUP t.o.v. Sinn Fein en het engagement van alle partijen om met elkaar de macht te delen in de "Northern Ireland Executive", vooral een eis van Sinn Fein t.o.v. de DUP van Ian Paisley die jarenlange weigerde samen in een regering te zitten met Sinn Fein. The Northern Ireland Act 2006 die uitvoering gaf aan dit akkoord, werd bekrachtigd op 22 november 2006. Uiteindelijk zou dit akkoord leiden tot nieuwe verkiezingen en het herstel van de devolutie in Noord-Ierland.

Actuele politieke situatie

Op 7 maart 2007 vonden verkiezingen plaats voor het Noord-Ierse parlement. De radicaal protestantse Democratic Unionist Party (DUP) van Ian Paisley kwam uit de verkiezingen als de grootste partij met 36 zetels. Het radicaal katholieke Sinn Fein werd tweede en behaalde 28 zetels. De gematigd protestanten van de Ulster Unionist Party (UUP) haalden 18 zetels en de gematigd katholieken van Social Democratic and Labour Party (SDLP) 16. De niet-sectarische Alliance Party kwam uit op 7 zetels.

Op 26 maart 2007 – datum die door de Ierse en de Britse regeringen als deadline gesteld was voor het vormen van een nieuwe Noord-Ierse executieve, zo niet zou er een einde gesteld worden aan de devolutie voor Noord-Ierland - bereikten de partijen een akkoord over het vormen van een nieuwe Noord-Ierse regering. De DUP gaf zijn akkoord om op 8 mei 2007 in een regering te stappen met Sinn Fein. Ian Paisley deelde mee het premierschap van deze regering te zullen aanvaarden. Sinn Fein stelde Martin McGuinness voor als deputy First Minister. Hoewel er dus geen definitieve regering was op 26 maart 2007, vonden de Britse en de Ierse regeringen dit akkoord betekenisvol genoeg om de dealine met 6 weken te verlengen. Ook de gematigde protestante UUP en de gematigd katholieke SDLP maken deel uit van de huidige Noord-Ierse Executieve. Ian Paisley nam ondertussen ontslag als First Minister en werd opgevolgd door Peter Robinson. In juni 2008 kwam de broze eenheid binnen de regering al meteen terug aan de oppervlakte door onenigheid over de timing van devolutie/bevoegdheids-overdracht met betrekking tot justitie en politie. Eind november 2008 legden DUP en Sinn Fein hun geschil bij, mede onder druk van de globale financiële en economische crisis.

1.6.2. Economie

De Noord-Ierse economie is de minst presterende van de “devolved regions”. Hoewel de Noord-Ierse economie relatief snel groeit, blijft de bruto toegevoegde waarde per hoofd van de bevolking (de meest algemeen aanvaarde maatstaf om regionale voorspoed te bepalen) lager dan het VK-gemiddelde (80 % van het VK-niveau).

Het werkloosheidscijfer ligt historisch laag (4,3 %). Toch blijft de economische inactiviteit hoog (28,2 %), hoogste cijfer van alle VK-regio's en significant hoger dan het VK-gemiddelde (21,4 %). Hoewel de werkgelegenheid algemeen gesproken groeit, heeft Noord-Ierland toch het laagste werkgelegenheidscijfer van de VK-regio's.

In vergelijking met het Verenigd Koninkrijk is Noord-Ierland ondervertegenwoordigd in het bedrijfsleven en de financiële diensten (8,3 % minder in de totale werkgelegenheid), die vele van de dienstactiviteiten met een hoge toegevoegde waarde omvatten. Noord-Ierland is ook nog altijd meer een kmo-economie dan het Verenigd Koninkrijk, slechts 19 % van de werkgelegenheid door grote firma's (+ 250 werknemers) in vergelijking met 41 % in het VK. Het gebrek aan grote bedrijven in Noord-Ierland heeft ook een impact op de export.

Noord-Ierland is altijd een belangrijke begunstigde geweest van hulp uit de Europese structuurfondsen. In de periode 2000-2006 hebben zij 2,2 miljard euro aan Europese steun ontvangen. Eén van de belangrijke Europese steunprogramma's voor Noord-Ierland is het PEACE-programma¹⁵. Het EU-programma voor vrede en verzoening in Noord-Ierland en het grensgebied met de Ierse Republiek is bedoeld om de ontwikkeling in de richting van een vreedzame en stabiele samenleving te verstevigen en verzoening te promoten door projecten te ondersteunen die beide gemeenschappen in Noord-Ierland dichterbij elkaar brengen (cross-community projects). Voor PEACE III dat nog loopt tot 2013 heeft de Europese Unie een budget voorzien van 225 miljoen euro.

1.7. Britse staatshervorming: devolution

1.7.1. Algemeen

Wat is “devolution”?

Devolution is de overdracht van bevoegdheden van het centrale gezag naar lagere regionale niveaus. In de afgelopen eeuwen hebben opeenvolgende Britse regeringen grootschalige administratieve devolution doorgevoerd (Home Rule en de oprichting van de Northern-Ireland Office, Scottish Office en Welsh Office). Pas vanaf 1999 werd door de regering Blair een echte politieke devolution doorgevoerd (met uitzondering van Noord-Ierland dat al eerder politiek zelfbestuur had gehad dat o.w.v. geweld regelmatig werd opgeschort) en kregen Schotland, Wales en Noord-Ierland hun eigen politieke instellingen. In zijn huidige vorm heeft devolution de meest verregaande bevoegdheidsoverdracht ooit van het centrale gezag bewerkstelligd. Het stopt echter aan de grens van federalisme.

Hoe verhoudt devolution zich tot federalisering?

Hoewel de devolved governments regionaal overeenkomen met gefedereerde entiteiten, delen Schotland, Wales, Noord-Ierland en de Engelse regio's geen soevereiniteit met de centrale Britse regering. Hun bevoegdheden putten zij niet uit een Grondwet, maar ze zijn toegewezen door het centraal gezag (devolved matters toegewezen via departementale concordaten) en kunnen op elk

¹⁵ <http://www.seupb.eu/programmes.htm>

ogenblik worden teruggeroepen (m.u.v. Noord-Ierland in principe omdat dit een deel van de “deal” was). Het Verenigd Koninkrijk heeft geen geschreven Grondwet, er is geen Grondwettelijk Hof en er zijn ook geen bruginstanties tussen de federale regering en de regionale regeringen. In het Verenigd Koninkrijk is er ook een duidelijke hiërarchie van de normen. In principe kan het soevereine Parlement in Westminster elke wetgevende tekst van het Schotse Parlement en de Welsh National Assembly vernietigen. Devolutie in het Verenigd Koninkrijk stoelt vooral op de wil om de verdeling van middelen binnen het VK beter te spreiden, tussen Londen en de, hoofdzakelijk perifere, regio's.

Devolution en buitenlands beleid

Formeel hebben de “devolved entities” in het Verenigd Koninkrijk geen bevoegdheid inzake buitenlands beleid, laat staan verdragsluitende bevoegdheid. Dit zijn “reserved matters” voor de Britse overheid. Dit betekent echter niet dat zij geen rol spelen in het buitenlandse beleid van het Verenigd Koninkrijk en geen aspiraties terzake zouden hebben.

Quasi alle naties van het Verenigd Koninkrijk hebben een eigen vertegenwoordiging in Brussel die nauw samenwerkt met de Permanente Vertegenwoordiging van het VK bij de Europese Unie, maar niet formeel deel uitmaakt van de Britse delegatie. Wat de betrokkenheid bij de EU-coördinatie betreft, zijn de Britse regio's sterk afhankelijk van de goodwill van Londen. De kwaliteit van de coördinatie is dus ook voor een stuk afhankelijk van persoonlijke relaties. In de praktijk gebeurt het regelmatig dat ministers van de deelregeringen de Britse minister vergezellen (of in sommige raden zelfs het Verenigd Koninkrijk vertegenwoordigen, bijv. Schotland voor visserijaangelegenheden). De vertegenwoordiger van de Britse regering is echter altijd eerste woordvoerder en de regionale vertegenwoordiger kan pas spreken namens het Verenigd Koninkrijk indien hij daartoe het woord krijgt van de Britse minister. Dit gebeurt op basis van onderlinge afspraken. Zoals bij ons kan een regionale vertegenwoordiger uiteraard enkel het vooraf afgesproken Britse standpunt verkondigen en nooit spreken namens de regionale overheid. Schotland wil echter meer en exclusieve bevoegdheden die belangrijk zijn voor de Schotten, zoals zeevisserij (zowat 2/3 van de visserijsector is immers in Schotland gelokaliseerd). Ook Wales en Noord-Ierland willen meer impact op het Europese besluitvormingsproces.

Hoe ziet de toekomst eruit?

Een structureel gegeven in de Britse politiek sinds de invoering van devolutie, is het verder divergeren van de regio's. De verschillende politieke accenten die de regio's kunnen leggen als gevolg van hun toegenomen autonomie, tekenen zich met andere woorden steeds duidelijker af in het dagelijkse leven van de bevolking. Zo zijn er heel duidelijke verschillen tussen Engeland enerzijds en Schotland en Wales anderzijds op het vlak van onderwijs (bijv. verschil in collegegeld “university fees”) en gezondheidszorg. Schotland en Wales zijn traditioneel linkser dan Engeland wat zich vertaalt in kwalitatief betere en goedkopere publieke voorzieningen dan in Engeland.

Andere voorbeelden van divergerende beleidskeuzes:

- Het rookverbod: al overal ingevoerd in het Verenigd Koninkrijk behalve in Engeland, waar het pas binnenkort zal ingevoerd worden.
- Wales riep de functie van kinderrechtencommissaris in het leven en is van plan om de toegang tot het publiek onroerend erfgoed gratis te maken.
- Vossenjacht: al lang voor het Engelse verbod, door de Schotten verboden.
- Schotland hervormde de geestelijke gezondheidszorg, terwijl de debatten hierover nu pas bezig zijn in Westminster.
- De Scottish Nationalist Party is van plan om met de steun van de Liberal Democrats in het Schotse parlement de financiering van de lokale besturen te hervormen.

Devolution is dus een politieke realiteit geworden in het Verenigd Koninkrijk. De verdere ontwikkeling van de nieuwe politieke instellingen in Schotland, Wales, Noord-Ierland en in de toekomst wellicht ook Engeland, zal meer en meer diepgaande implicaties hebben voor de samenleving en de politieke kosmos van het VK. Eén van de recente ontwikkelingen in het Verenigd Koninkrijk is de opkomst van een Engels nationalisme als reactie op devolution en vooral het gebrek aan dezelfde deals voor de Engelsen. Er gaan steeds luidere stemmen op voor een eigen Engels Parlement.

In 2007 werd de 300ste verjaardag van het Verenigd Koninkrijk gevierd, maar de feestvreugde rond de 300ste verjaardag van de Act of Union (politieke unie tussen Schotland en Engeland) was opmerkelijk lauw zowel in Schotland als in Engeland. Er wordt ook openlijk gesproken over en rekening gehouden met de ontbinding van de Act of Union. Het is opmerkelijk dat federalisering van het Verenigd Koninkrijk nu duidelijk aan de top van de politieke agenda staat.

Voor het eerst sinds Tony Blair aan de macht kwam, zijn er regeringen van verschillende politieke strekkingen in Westminster en in de deelstaten. Wat de invloed hiervan zal zijn op het devolutieproces is niet te voorspellen. Eén ding is echter zeker: niemand zal de klok terugdraaien. Vooral de nationalistische regering van Alex Salmond in Schotland komt regelmatig in aanvaring met de Labour-regering in Westminster. Zijn streven naar een onafhankelijk Schotland wordt actief door premier Brown bekampt en Westminster neemt nieuwe initiatieven om "Britishness" overal te bevorderen. De kredietcrisis gaf het centrale gezag in Londen ook het ideale argument om de roep naar meer autonomie in Schotland te counteren.

In ieder geval blijft de centrale regering in Westminster nog steeds de centrifugale macht binnen de Britse Staat, met de absolute soevereiniteit in het Parlement. Noch de Conservatives, noch Labour zijn voorstander van een federaal Groot-Brittannië. De Liberal Democrats zijn wel uitgesproken protagonisten, maar wegen onvoldoende. De meeste nationalistische partijen willen zuivere onafhankelijkheid. Misschien wordt federalisme wel in de toekomst een overgangsfase of een pasmunt om de Unie te bewaren.

Heel wat vragen beheersen dus de Britse politiek: Zal Schotland een referendum organiseren over onafhankelijkheid en wat zal de uitslag zijn van zulk referendum? Zal de Assembly for Wales een "volwaardig" parlement worden? Zal Engeland zijn eigen parlement krijgen?

Het is duidelijk dat de Britse deelregio's steeds meer bevoegdheden zullen krijgen. Wellicht zal hun rol binnen de EU ook vergroten. Het is voor Vlaanderen dan ook belangrijk de nauwe relaties die nu al bestaan met de "devolved regions" in allerlei netwerken te bestendigen en waar mogelijk te intensiveren.

1.7.2. Schotland

Op 11 september 1977 vond in opdracht van de Britse regering een referendum plaats over zelfbestuur. Labour maakte hierbij een verkiezingsbelofte waar. 74% van de Schotten die hadden deelgenomen aan het referendum, steunden het voorstel tot devolution. Dit referendum creëerde de nodige politieke legitimiteit voor de toenmalige regering Blair om het devolutionproces op te starten. In november 1998 werd in het Britse parlement de "Scotland Act" gestemd, die de weg vrijmaakte voor de nieuwe Schotse structuren, bevoegdheden en verkiezingen.

Schotland beschikt sedert 1999 over een volwaardig parlement en regering. Het Schotse parlement telt één kamer met 129 parlementsleden (Members of the Scottish Parliament–MSP's) verkozen voor een periode van 4 jaar. 73 MSP's worden verkozen via een meerderheidssysteem en 56 via een systeem van evenredige vertegenwoordiging. De eerste verkiezingen vonden plaats in 1999 en vervolgens in 2003 en 2007.

Het Schotse parlement beschikt over een uitgebreid pakket wetgevende bevoegdheden:

- Volksgezondheid;
- Onderwijs en Vorming;
- Plaatselijke besturen;
- Sociale Zaken;
- Huisvesting;
- Ruimtelijke ordening;
- Toerisme;
- Economische ontwikkeling en financiële steun aan de industrie;
- Transport;
- Justitie en Binnenlandse Zaken;
- Politie en brandweerdiensten;
- Milieu en hernieuwbare energie;
- Het natuur- en onroerend patrimonium van Schotland;
- Landbouw, bosbeheer en visserij;
- Sport en cultuur;
- Statistiek en archiefbeheer;
- Variatie in inkomensbelasting van 3%;
- Medische ethiek, abortus, kunstmatige inseminatie en embryologie, genetica, xenotransplantatie en vivisectie.

De Scotland Act (1998) kent immers de residuaire bevoegdheid toe aan het Schotse parlement. Het Britse parlement blijft bevoegd voor de "reserved matters" (o.a. grondwettelijke zaken; buitenlandse zaken; landsverdediging; immigratie; fiscaal, economisch en monetair systeem (Schotland kan wel een beperkte correctie uitvoeren op de inkomensbelasting, de zgn. "Tartan Tax", maar heeft van die mogelijkheid nog geen gebruik gemaakt); nationaliteit; sociale zekerheid, e.a.

Sleutelwetgeving van het Schotse parlement sinds 1999: onderwijs (2001), Bescherming van wilde zoogdieren (2001), Community Care en Volksgezondheid, Land Reform (2003), lokale besturen (2003), Roken, Gezondheid en Medische Zorgen (2006).

Over het algemeen is er grote tevredenheid in Schotland over de werking van het Schotse Parlement. Uiteraard zijn er ook punten van kritiek en niet in het minst de astronomische kost van het nieuwe parlamentsgebouw in Holyrood. Alle politieke partijen in Schotland pleiten voor meer bevoegdheden voor het Schotse parlement.

In het Britse Lagerhuis zetelen nog steeds 59 (van de 646) vertegenwoordigers voor Schotland.

In de Britse regering worden de belangen van Schotland behartigd door de "Secretary of State for Scotland", die in deze taak wordt bijgestaan door het "Scottish Office". Hij is de stem van Schotland in de Britse regering, maar ook de stem van de Britse regering in Schotland. Huidig Secretary of State for Scotland is Des Browne sedert 28 juni 2007.

1.7.3. Wales

Ook in Wales werden de hervormingen ingezet met een referendum, dat echter een veel kleinere meerderheid achter zich kreeg (net boven de 50%, de opkomst zelf bedroeg ook maar 50%). Na de "Government of Wales Act 1998" werd in 1999 de "National Assembly for Wales" (NA) opgericht. De Assembly telt 60 leden en wordt verkozen voor 4 jaar. 40 leden –AM's of Assembly Members– worden verkozen via een meerderheidssysteem en 20 bijkomende leden van 5 regionale kiesomschrijvingen. De eerste verkiezingen vonden plaats in 1999 en vervolgens in 2003 en 2007.

Het devolutieproces in het Verenigd Koninkrijk verloopt asymmetrisch. De graad van autonomie was traditioneel veel beperkter in Wales dan in Schotland en Noord-Ierland. Aanvankelijk beschikte de "National Assembly for Wales" enkel over secundaire wetgevende bevoegdheid in de overgedragen domeinen. De wetten voor Wales werden nog steeds in het Britse parlement gestemd en de NA kon enkel uitvoeringsbesluiten uitvaardigen.

Het electoraat in Wales heeft een duidelijke evolutie ondergaan sinds een nipte meerderheid van de bevolking gekozen heeft voor devolution. Steeds meer Welshmen zijn ervan overtuigd dat dit de juiste keuze was. 3/1 zegt meer vertrouwen te hebben in de NA dan in het Lagerhuis. Slechts 20% wil terugkeren naar de oude direct rule van de Welsh Office in Westminster.

Enkele bevoegdheden in de praktijk:

- Het onderwijsbeleid, vorming en levenslang leren;
- De ontwikkeling en financiering van de NHS in Wales;
- Het beheer van de EU-fondsen (Objective One inclusief);
- Het beheer van de financiën van de lokale besturen
- Het huisvestingsbeleid;
- De ondersteuning van instellingen die het milieu beschermen, flora en fauna beschermen en natuurgebiedenbeheer;
- De ontwikkeling van een geïntegreerd transportnetwerk voor Wales;
- De promotie van landbouwpolitiek en landelijke ontwikkeling;
- De bevordering van de cultuur en het patrimonium van Wales;
- Het beleid m.b.t. duurzame ontwikkeling en gelijke kansen;
- De ontwikkeling van ICT in Wales.

Een aantal verwezenlijkingen ter illustratie:

- De herinvoering van schoolmelk in het lager onderwijs;
- Goedkopere voorschriften dan in Engeland;
- Gratis busvervoer voor gepensioneerden en gehandicapten;
- Gratis tandarts en voorschriften voor de jeugd jonger dan 25;
- Gratis toegang tot musea en nationale kunstinstellingen;
- De eerste kinderrechtencommissaris in het Verenigd Koninkrijk;
- Extra studietoelagen voor hoger onderwijs;
- Zes weken gratis thuisverpleging voor zwakke hospitaalverlaters.

De meest recente fase van het devolutieproces werd gekristalliseerd in de "Government of Wales Act 2006"¹⁶, waardoor verdere stappen werden gezet in de devolutie voor Wales. In de praktijk was immers gebleken dat de beperkte devolutie voor Wales niet altijd werkbaar was. Wales was dan ook al een tijdje vragende partij voor de uitbreiding en de versterking van zijn bevoegdheden.

Belangrijkste bepalingen uit de "Government of Wales Act 2006":

- De Welsh Assembly Government wordt eindelijk gescheiden van het wetgevende orgaan en opereert voortaan als een klassieke uitvoerende macht;
- De Government of Wales Act 2006 introduceert voor het eerst de mogelijkheid voor de "National Assembly for Wales" om primaire wetgeving, de "Assembly Measures", uit tevaardigen via het mechanisme van de "Legislative Competence Orders".
- Vooraleer "Measures" te kunnen uitvaardigen in een bepaald gebied (bijlage 5 van de Wales Act bepaalt in welke gebieden en voor welke materies dat mogelijk is), moet de "National Assembly for Wales" geval per geval de wetgevende bevoegdheid verkrijgen van het Britse

¹⁶ Dit document is te raadplegen op: http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2006/ukpga_20060032_en_1.htm

parlement via de nieuwe weg van de “Legislative Competence Orders” (LCO). Bedoeling is dat de tijd die nodig is om wetten voor Wales te maken zo zou kunnen ingekort worden (omdat Wales dan eigen wetgeving kan uitvaardigen en niet moet vechten voor ruimte binnen het programma van het Britse parlement).

Eerst moet een “draft Legislative Competence Order” goedgekeurd worden door de National Assembly for Wales (NA). Dan wordt een geschreven mededeling dat deze draft LCO door de Assembly werd goedgekeurd gestuurd naar de “Secretary of State for Wales” (lid van de Britse regering), die dan ofwel deze draft LCO zal voorleggen aan de beide “Houses of Parliament” ofwel in een schrijven aan de Welshe First Minister zal kennis geven van zijn weigering om dat te doen en wat de redenen daarvoor zijn. Als de draft LCO wordt voorgelegd aan het Britse parlement, zal deze het voorwerp uitmaken van een debat op de vloer van beide Houses. Indien goedgekeurd door beide Houses, zal een aanbeveling gedaan worden om de draft LCO te laten goedkeuren door “Her Majesty in Council”. Pas na deze hele procedure te hebben doorlopen, verkrijgt de “National Assembly for Wales” de wetgevende bevoegdheid om in dat gebied zijn eigen wetgeving (Measures) uit te vaardigen.

- De “Government of Wales Act 2006” voorziet ook de mogelijkheid om een referendum te organiseren in Wales om verdere wetgevende bevoegdheden te verkrijgen voor de Assembly, die dan “Acts of the Assembly” zullen heten.

De nieuwe Welsche regering heeft in haar regeerakkoord aangekondigd alle mogelijkheden die in de “Government of Wales Act 2006” voorzien zijn ten volle te zullen benutten.

Paul Murphy is de “Secretary of State for Wales” in de Britse regering. Hij bewaakt de belangen van Wales in de Britse Regering en wordt in die taak bijgestaan door het “Welsh Office”.

1.7.4. Noord-Ierland

Op 10 april 1998 werden maandenlange meerpartijenonderhandelingen afgesloten met het “Belfast Agreement”¹⁷, meer bekend onder zijn officieuze naam “Goede Vrijdag-akkoord”, dat een historische doorbraak betekende in het Noord-Ierse vredesproces. Alle partijen verbonden er zich toe voortaan enkel democratische en vreedevolle middelen te gebruiken om conflicten op te lossen. Zowel in Noord-Ierland (71%) als in de Republiek Ierland (94%) kreeg het Akkoord van Belfast bij referendum ruime steun bij de bevolking.

Het Akkoord voorzag in de oprichting van nieuwe instellingen ter verbetering van de:

- 1) interne Noord-Ierse relaties: oprichting van een eigen parlementaire assemblee (Northern Ireland Assembly) en een eigen uitvoerende macht (Northern Ireland Executive) voor Noord-Ierland.
- 2) de Noord-Zuid relatie: oprichting van de Noord-Zuid Ministerraad (North/South Ministerial Council) ter bevordering van de samenwerking tussen het hele Ierse eiland (Noord-Ierland en de republiek Ierland).
- 3) de Oost/West relatie: oprichting van een Brits-Ierse Raad (British-Irish Council) ter bevordering van harmonieuze relaties tussen beide eilanden (Ierland en het Verenigd Koninkrijk). Deze Raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Britse en Ierse regering, van de “devolved institutions” van Schotland, Noord-Ierland en Wales en van de Kanaaleilanden en het eiland Man.

Het Akkoord voorzag ook in de oprichting van een Mensenrechtencommissie (Human Rights Commission) en een Gelijkheidscommissie (Equality Commission). Andere bepalingen van het Akkoord

¹⁷ Meer informatie over het Belfast Agreement is terug te vinden op <http://cain.ulst.ac.uk/events/peace/docs/agreement>

hadden betrekking op o.m. terugtrekking van de Britse militairen, ontwapening (decommissioning) van alle paramilitaire groeperingen, hervorming van de Noord-Ierse politie, vrijlating van IRA-gevangenen, enz.

De "Northern Ireland Assembly" (NIA) werd voor het eerst in juni 1998 verkozen. De NIA is unicameraal en bestaat uit 108 leden. De leden van de NIA zijn "Members of the Legislative Assembly" (MLA's). Zowel de Assembly als de uitvoerende macht worden verkozen op een proportionele basis volgens de beide gemeenschappen (katholieken en protestanten). De uitvoerende macht (Northern Ireland Executive) bestaat uit een eerste minister, een vice-eerste minister (van de andere gemeenschap dan de eerste minister) en 10 sectoriële ministers, gelijk verdeeld over de twee gemeenschappen (katholieken en protestanten).

Ook bepaalde beslissingen van de NIA moeten een bijzonder gekwalificeerde meerderheid hebben ("cross community voting"), d.w.z. een eenvoudige meerderheid, maar met een meerderheid in elke gemeenschap, bijv. de verkiezing van de First Minister, Deputy First Minister, Speaker, Deputy Speaker, begroting, enz. Als minstens dertig MLA's erom verzoeken kan een voorstel worden onderworpen aan cross community voting ("petition of concern").

Het Noord-Ierse vredespad ging niet over rozen. De verkiezingen en de regeringscoalities draaien meer dan één keer uit op een patstelling. Ook decommissioning bleek een groot probleem. Verschillende keren diende de werking van de Northern Ireland Assembly en de Northern Ireland Executive worden opgeschort. De laatste opschorting liep van 14 oktober 2002 en duurde tot 7 mei 2007. Na de goedkeuring van het St Andrews Agreement in november 2006 en de verkiezingen van 7 maart 2007, zijn sinds 8 mei 2007 de bevoegdheden terug overgedragen naar de Northern Ireland Assembly.

Bevoegdheden van de Northern Ireland Assembly zijn:

- Landbouw en plattelandsontwikkeling;
- Cultuur, Kunsten en Vrije Tijd;
- Onderwijs;
- Werkgelegenheid en beroepsopleiding;
- Ondernemingen, Handel en Investerings;
- Milieu;
- Financiën en Personeel;
- Gezondheid, Sociale Diensten en Openbare veiligheid;
- Regionale ontwikkeling;
- Sociale ontwikkeling.

De huidige "Secretary of State for Northern-Ireland" in de Britse regering is Shaun Woodward. Hij is bevoegd voor de gereserveerde bevoegdheden en wordt in deze taak bijgestaan door het "Northern Ireland Office". In het bijzonder behartigt het Northern Ireland Office de grondwettelijke en veiligheidsbelangen van Ulster m.b.t. openbare veiligheid, politieke aangelegenheden, politie, criminele justitie, slachtofferhulp en de wetgeving i.v.m. vuurwapens en explosieven, gevangeniswezen, internationale betrekkingen, belastingen, telecommunicatie en media. Buitenlands beleid blijft exclusief de bevoegdheid van het "Foreign & Commonwealth Office".

Noord-Ierland heeft 18 vertegenwoordigers in het Britse Lagerhuis.

1.7.5. Engeland

In bevolking, landoppervlakte, economische en politieke macht is Engeland de grootste natie van Groot-Brittannië. Dientengevolge is devolution alleen mogelijk geweest "bij de gratie van" de

Engelsen. Desalniettemin is Engeland van alle naties van het Verenigd Koninkrijk, het minst homogeen en wellicht ook het meest multicultureel. De meeste grote steden en provinciale raden hebben hun eigen culturele en geografische identiteit. Soms identificeert de lokale bevolking zich hiermee meer dan met de algemene Engelse cultuur en identiteit.

In Engeland is devolution dus minder evident. In 2004 heeft toenmalig Vice-Premier John Prescott gepoogd om in Noord-Engeland het proces te activeren na een volksraadpleging¹⁸. De resultaten waren voor hem rampzalig. Een overdonderende meerderheid was tegen een verhoogde autonomie van Noord-Engeland en heel het proces werd in de doofpot gestopt. Over het algemeen wordt echter aangenomen dat de negatieve stemming meer te maken had met de onpopulariteit van Prescott dan met devolution zelf.

Engeland is met zijn acht regio's ook minder eenduidig nationalistisch dan Schotland en Wales. Er is Londen, verantwoordelijk voor 2/3 van de economische welvaart, met een internationale en multiculturele bevolking zo groot als België. Daarenboven zijn er de grote industriële reuzen van het Noorden zoals Birmingham, Manchester, Newcastle, Coventry, Liverpool, enz. Allemaal eerder voorstander van meer autonomie van de lokale besturen en hun eigen regio (b.v. de West Midlands) dan van één Parlement voor de hele Engelse Natie. Tenslotte is er het oude rurale Engeland, het traditionele, conservatieve Engeland dat met Londen en de grote steden nog weinig gemeen heeft.

Sinds 1996, het jaar waarin de Britse vlag gedurende de Europese voetbalkampioenschappen door de fans duidelijk werd thuisgelaten ten voordele van de vlag van St George, is het Britse gevoel duidelijk op de terugweg. De British Social Attitudes Survey spreekt van een terugval van 52 % (1996) tot 44% (heden) van de bevolking dat verklaart dat Brits "het best", of "alleen maar" zijn identiteit beschrijft. In 2005 zegt 40% dat zijn eigen identiteit het best kan omschreven worden als " Engels ". Volgens de sociologen Heath, Martin en Elgenius van Oxford University heeft dit vooral te maken met een verhoogde Engelse bewustwording als reactie op de meer zichtbare identiteit van de Welsh en de Schotten t.g.v. devolution. Ook de enorme immigratie zal o.i. in de volgende jaren een katalysatoreffect hebben.

Niettemin stijgt het Engelse nationale gevoel jaar na jaar en lijkt de keuze voor een meer federaal georganiseerd Verenigd Koninkrijk (in welke vorm dan ook) duidelijk aan populariteit te winnen in de verschillende naties van het Verenigd Koninkrijk. Zoals in Vlaanderen is in het Verenigd Koninkrijk de hervorming van de staat geen feit maar een dynamisch proces.

¹⁸ In november 2004 werd een referendum gehouden in North East. De uitslag was 78 neen-stemmen (tov. 22 ja-stemmen).

2. SECTORAAL OVERZICHT VAN DE SAMENWERKING TUSSEN VLAANDEREN EN HET VERENIGD KONINKRIJK

Hieronder volgt een overzicht van de huidige samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk. Deze inventaris beoogt geen exhaustief beeld te geven van de samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk en zijn deelgebieden, maar heeft als doel de hoofdlijnen en de speerpunten in onze samenwerking aan te geven en te duiden.

Voor deze inventaris wordt geopteerd voor een sectoraal overzicht: voor elk beleidsdomein dat deel uitmaakt van de Vlaamse bevoegdheden, wordt een stand van zaken gegeven van de samenwerking tussen Vlaamse en Britse partners. In dit overzicht werd ervoor gekozen om niet systematisch per beleidsdomein een opdeling te maken tussen de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk in zijn geheel en de samenwerking met de verschillende deelgebieden (Schotland, Wales en Noord-Ierland). Per beleidsdomein werd de overweging gemaakt of zulke opdeling al dan niet opportuun was.

Binnen het sectorale overzicht worden de projecten in het kader van Interreg slechts summier behandeld. Een uitgebreid overzicht van de Interreg-samenwerking tussen Vlaamse en Britse partners is terug te vinden in bijlage II van deze strategienota.

Het samenwerkingsoverzicht sluit af met een apart onderdeel gewijd aan de Vlaams-Britse samenwerking in het kader van de Europese Unie en de multilaterale fora.

2.1. Bestuurszaken

2.1.1. Verenigd Koninkrijk

Departement Bestuurszaken en Agentschap Binnenlands Bestuur

Noch het departement Bestuurszaken (DBZ), noch het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) hadden officiële bilaterale samenwerkingsverbanden met het Verenigd Koninkrijk. In het kader van Europese netwerken waren er wel informele contacten tussen medewerkers van de diensten Wetsmatiging (DBZ) en Inburgering/integratie (ABB) en Britse collega's. Voor Wetsmatiging betrof het contacten in het kader van het "Standard Cost Model-netwerk" en het "Directors of Better Regulation-netwerk". Samenwerken vindt veelal plaats in de vorm van informatieuitwisseling tijdens zesmaandelijks Europese conferenties met best practices rond bepaalde thema's van het reguleringsmanagement. Inburgering/integratie had op een Europese meeting van het netwerk van 'National Contactpoints on Integration' in Parijs een constructief contact met een Britse collega van de "Advisory Board on Naturalisation and Integration", die het handboek 'Life in the United Kingdom - A Journey to Citizenship' bezorgde. Misschien kan dit leiden tot een blijvende uitwisseling van best practices. Ook in het kader van de activiteiten van de Raad van Europa hadden ABB-medewerkers contacten met Britse collega's. Daarnaast had de afdeling Beleid van het departement Bestuurszaken in het voorjaar 2008 ook informeel contact met het Foreign and Commonwealth Office in Londen over het recruterings- en HRM-beleid en met de National School of Government. Tevens was er een overleg met de Permanente Vertegenwoordiging van het Verenigd Koninkrijk bij de EU in Brussel inzake het Britse beleid op het vlak van detacheringen van ambtenaren naar de EU-instellingen. Ook in het kader van het integriteitsbeleid waren er contacten met Britse collega's.

Jumelages tussen Vlaamse en Britse gemeenten

Er zijn 13 jumelages met het Verenigd Koninkrijk:

Vlaamse gemeente	Britse zuster gemeente	Sinds
Diksmuide	Ellesmere	1979
Eeklo	Newbury	1977
Gent	Nottingham	
Ieper	Sittingbourne	1964
Kortrijk	Maidenhaed	
Kortrijk	Windsor	1982
Linkebeek	Kenton	
Malle	Hartly Wintney	
Middelkerke	Clevedon	1991
Oudenaarde	Hastings	
Poperinge	Hythe	
Ronse	Sandwich	
Sint-Niklaas	Abingdon	1967

Gegevens op basis van de enquête gehouden in 2002 en laatst bijgewerkt op 15 januari 2007.

2.1.2. Financiële middelen

Binnen het beleidsdomein Bestuurszaken worden geen bijkomende financiële middelen besteed aan de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk.

2.2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

2.2.1. Verenigd Koninkrijk

Op het vlak van het beleid wat betreft cultuur, jeugd, sport of media werden in het verleden verschillende contacten aangegaan, omwille van de bijzondere expertise die Britse organisaties ter zake aan de dag leggen.

- Zo organiseerde Socius (steunpunt voor sociaal-cultureel werk) in september 2004 een studiebezoek aan Birmingham in het kader van 'learning city'. Het gaat hier om een concept dat sinds de jaren '70 opgang maakt. In de jaren '90 werd het begrip opnieuw gelanceerd door een conferentie van de OESO. Het gaat om de rol van steden op het vlak van levenslang en levensbreed leren. Birmingham kan ter zake een bijzondere traditie en ervaring laten zien.
- Ook vond er in oktober 2006 een studiebezoek plaats aan NIACE, National Institute of Adult Continuing Education (Leicester, UK), de Britse zusterorganisatie van Socius. Dit bezoek kaderde in een internationale praktijkuitwisseling. Er vond ook een studiebezoek plaats van NIACE aan Vlaanderen.
- Inzake filmkeuring had het departement CJSM in 2007 contact met een vertegenwoordiger van de "British Board of Film Classification", waarbij een uitwisseling plaats vond i.v.m. de desbetreffende bestaande praktijken.
- In het kader van een wisselaren-project werd een benchmark gedaan rond erkenningen en vergunningen. De bedoeling was inzicht te verwerven rond de digitale frequentietoekenning en met dit doel vond o.a. op 14 maart 2008 een werkbezoek plaats in Londen aan enerzijds Ofcom, de Britse mediaregulator, en anderzijds het Britse "Department of Culture, Media and Sport".
- Ook de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) heeft o.a. via een werkbezoek op 11 december 2007 nuttige kennis opgedaan over de manier waarop een regulator op een performante manier kan worden gestructureerd en uitgebouwd. Ook voor het opstellen van een verkennende studie aangaande media-opvoeding kon de VRM op de know-how van het Britse Ofcom terugvallen. Media-opvoeding is een bevoegdheid die waarschijnlijk in de toekomst ook aan de Regulator zal worden toegewezen.
- Voorts kan ook nog verwezen worden naar de contacten met het "Broadcast Advertising Clearance Centre" (BACC), een gespecialiseerd zelfregulerend agentschap in het Verenigd Koninkrijk opgericht door een aantal commerciële televisieomroepen met de bedoeling om televisiereclame nog voor ze wordt uitgezonden, te screenen en te onderzoeken of ze in overeenstemming is met de regelgeving. Ook scripts voor televisiereclame worden nog voor de productie door het BACC onderzocht. Op 12 december 2007 heeft de Regulator een werkbezoek gebracht aan dit agentschap.
- Ook de VRT heeft veelvuldige contacten met Britse organisaties. Zo doet de VRT een groot deel van haar aankoop van producties bij Britse verdelers/producenten zoals de BBC, Granada, Channel 4 en RDF. De VRT heeft ook via de EBU, de European Broadcasting Union, contacten met de BBC. Die contacten gaan naast het media-aanbod ook over het beleid en de strategie van openbare omroepen, over technologische evoluties, enz.

Van een heel andere orde zijn de contacten met het Verenigd Koninkrijk met het oog op de afstemming van de respectieve frequentieplannen in uitvoering van de binnen de "Internationale Telecommunication Union" gemaakte afspraken. Ter voorbereiding maar ook als opvolging van de "Regionale Radioconferentie" van mei/juni 2006 werden en worden daartoe de zogenaamde coördinatievergaderingen georganiseerd. Het departement CJSM (Media) nam en neemt actief deel aan deze frequentiecoördinatievergaderingen (waarbij ook de andere Gemeenschappen en het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) betrokken zijn) en onderhandelt dus

met het Verenigd Koninkrijk over omroepfrequenties. Vertegenwoordigers van het departement CJSM (Media) maken voor de Vlaamse Gemeenschap deel uit van de Belgische delegatie tijdens de verschillende onderhandelingen over deze frequenties waarbij deze Belgische delegatie in principe geleid wordt door het BIPT. Daarnaast zijn er ook verschillende schriftelijke coördinatieaanvragen van het Verenigd Koninkrijk over frequenties in het kader van internationale akkoorden waarbij de officiële contacten verlopen via het BIPT dat het standpunt van de Vlaamse Gemeenschap over deze coördinaties vraagt. Omgekeerd moet ook het Verenigd Koninkrijk zich uitspreken over aanvragen voor Vlaamse omroepfrequenties.

Op vlak van jeugdbeleid is de samenwerking in het kader van de Raad van Europa (met name binnen het Comité Directeur sur les Médias et les nouveaux services de Communication; het comité directeur jeunesse) met vertegenwoordigers van het Verenigd Koninkrijk soms de aanleiding om contacten op bilaterale basis te verdiepen. In het kader van de samenwerking binnen het Europese Jeugdforum, had de Vlaamse Jeugdraad (VJR) een meeting in Londen in november 2005 (waarbij ook andere jeugdraden aanwezig waren). Deze meeting diende concreet om de Council of Members van het Jeugdforum voor te bereiden. Daarnaast heeft de VJR samen met de Britten (en op initiatief van de Nederlandse JR) een seminarie in Straatsburg georganiseerd in oktober 2005 over de rol en werking van de nationale jeugdraden. Ook daar waren meerdere jeugdraden op aanwezig.

Verder is er een hele waslijst van artistieke contacten vanuit de sector. Het leeuwenaandeel van deze activiteiten gebeurt autonoom en rechtstreeks door de culturele verenigingen en kunstenaars zelf zonder Vlaamse overheidstussenkost, maar met dien verstande dat hierbij wel gebruik wordt gemaakt van de financiële tussenkomst die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt. Hierna wordt – louter ter illustratie- een overzicht gegeven van een aantal recente culturele activiteiten:

- In Whitechapel Art Gallery in Londen vond van 30 maart 2004 tot 23 mei 2004 een tentoonstelling plaats rond de Vlaamse schilder Raoul De Keyser. De tentoonstelling werd geopend door minister Van Grembergen.
- Van 23 juni tot 26 september 2004 vond in Tate Modern een tentoonstelling plaats van de Vlaamse schilder Luc Tuymans. Het was de eerste keer dat een tentoonstelling in Tate Modern gewijd was aan een Vlaamse soloartiest. De tentoonstelling trok 61.000 bezoekers.
- Van 10 september tot 30 oktober 2005 was in Tate Modern een tentoonstelling te zien van Jan De Cock, "Denkmal 53". Dit was zeer prestigieus voor Vlaanderen, want dit betekende dat, 1 jaar na de tentoonstelling van Luc Tuymans, Tate Modern opnieuw een solotentoonstelling wijdde aan een hedendaagse Vlaamse kunstenaar.
- Van 26 oktober 2005 tot 15 januari 2006 vond in de National Gallery in Londen de tentoonstelling plaats: "Rubens: A Master in the Making".
- Van 19 oktober 2006 tot 21 januari 2007 vond in het "Courtauld Institute of Art", Somerset House, Londen een tentoonstelling plaats over David Teniers: "David Teniers and the Theatre of Painting".
- De Vlaamse kunstenaar Karin Hanssen stelde haar werk tentoon in "The Agency Contemporay Gallery" in Londen van 2 tot 31 maart 2007.
- Van 20 juni tot 31 juli 2007 werd in de Host Gallery, een jonge Londense galerie die gespecialiseerd is in fotojournalistiek, de fototentoonstelling getoond van Stefan Vanfleteren: "Flandrien: Hard Men and Heroes", zijn ode aan de harde wereld van het wielrennen. De tentoonstelling werd geopend op 19 juni 2008 met een fietstocht door het hart van Londen in aanwezigheid van minister Anciaux en enkele echte Flandriens.
- "Ontroerend Goed" won Fring First Award op Edinburgh Fringe Festival 2007 met "The Smile Off Your Face".
- In het Museum voor Schone Kunsten in Gent vond van 6/10/2007-13/01/2008 de tentoonstelling "British Vision- Constable tot Bacon" plaats. Deze tentoonstelling bracht een overzicht van 2 eeuwen Britse kunst (1750-1950). Er werden twee hoofdlijnen gevolgd: (1)

Brits talent voor scherpe observatie, (2) Britse neiging tot het visionaire. Verschillende disciplines werden met elkaar geconfronteerd: schilder- en beeldhouwkunst, tekenkunst, boekkunst, grafische kunst. De tentoonstelling kaderde in het bredere 'Brits festival' waaraan meerdere Gentse cultuurhuizen deelnemen. De Vlaamse Gemeenschap ondersteunde deze tentoonstelling met 350.000 euro.

- De Vlaming Paul Verhaeghen won de "Independent Foreign Fiction Prize 2008" met Omega Minor (Meulenhoff/Manteau), vertaald door hemzelf en uitgegeven door Dalkey Archive Press (Chicago, USA) onder dezelfde titel. De "Independent Foreign Fiction Prize " wordt jaarlijks toegekend aan het beste hedendaagse boek in Engelse vertaling van een levende auteur. Er is een bedrag aan verbonden van £ 10.000, dat gelijk verdeeld wordt tussen auteur en vertaler. Verhaeghen is de eerste auteur die de prijs wint met een eigen vertaling. De vertaling van het boek werd gesubsidieerd door het Vlaams Fonds voor de Letteren.
- De belangrijke verbouwingen aan de Whitechapel Art Gallery worden uitgevoerd door de Gentse architecten Robbrecht en Daem. De opening van de nieuwe galerij zal plaatsvinden in het voorjaar van 2009.
- "Ex-drummer", het speelfilmdebuut van Koen Mortier naar de gelijknamige roman van Herman Brusselmans, heeft op het 15de 'Raindance Filmfestival' in London de prijs voor beste debuut gewonnen. Het 'Raindance Film Festival' is het grootste onafhankelijke filmfestival in het Verenigd Koninkrijk.
- Gezelschappen zoals Cie Soit, Troubleyn, Laika, Les Ballets C de la B, Rosas, Victoria, Kopergieterij, Needcompany, Toneelhuis, Martha!Tentatief, Muziektheater Transparent, NTGent, Ontroerend Goed, Stillab, tg Stan, Theater Taptoe, Flat Earth Society, Think of One ... treden geregeld op in het Verenigd Koninkrijk.

2.2.2. Schotland en Wales

"Edinburgh Declaration"

Binnen de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk nemen Schotland en Wales een bijzondere plaats in. Op 19 januari 2008 werd in Edinburgh immers een verklaring ondertekend door de ministers van Cultuur van Vlaanderen, Schotland, Wales en Catalonië en de minister van Onderwijs van Baskenland. Daarin maken de ondertekenaars specifiek volgende afspraken:

- mechanismen opzetten voor culturele samenwerking;
- gemeenschappelijke initiatieven stimuleren op het vlak van cultuur, de bekendmaking van het cultureel erfgoed en het ondersteunen van taaldiversiteit;
- de uitwisseling bevorderen van ideeën, ervaringen en goede praktijken op het vlak van cultuur;
- regelmatig contact organiseren tussen de partijen met het oog op de gemeenschappelijke initiatieven.

Deze samenwerkingsafspraken worden verder uitgewerkt en geconcretiseerd.

2.2.3. Schotland

Contact op overheidsniveau

Van 20-22 augustus 2007 bracht minister Anciaux een werkbezoek aan Edinburgh. Hij had een ontmoeting met Linda Fabiani, de Schotse staatssecretaris voor Europa, Externe Betrekkingen en Cultuur. Er vond ook een onderhoud plaats met het Departement Jeugd van de Schotse Executieve

over het Schotse jeugdbeleid en met de directeur van het Edinburgh Festival over mogelijke samenwerking met Vlaanderen. Hij woonde ook een balletvoorstelling bij van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen in het Edinburgh Festival Theatre (William Forsythe. Impressing the Czar).

Artistieke aanwezigheid

In 2008 was er een ruime Vlaamse artistieke aanwezigheid op het zeer prestigieuze Edinburgh Festival, dat liep van 8 augustus t.e.m. 31 augustus 2008:

- Collegium Vocale Gent, o.l.v. Philippe Herreweghe;
- Anne Teresa De Keersmaeker treedt op met Rosas;
- Muziektheater Transparant.

Het muziek- en theaterfestival van Edinburgh is het belangrijkste van het Verenigd Koninkrijk en één van de belangrijkste ter wereld.

Van 1 november 2007 tot 6 april 2008 vond in the Queen's Gallery, Palace of Holyroodhouse in Edinburgh, de tentoonstelling plaats "Bruegel to Rubens: Masters of Flemish Painting", waar de beste werken van Vlaamse meesters uit de "Royal Collection" werden tentoongesteld. Deze eerste tentoonstelling ooit samengesteld uit Vlaamse schilderijen behorende tot de "Royal Collection" bracht 51 werken tesamen van de 15de tot de 17de eeuw met o.m. meesterwerken van Hans Memling, Pieter Breugel de Oude, Van Dyck en Rubens.

2.2.4. Financiële middelen

Elk jaar ontvangt de Vlaamse Vertegenwoordiging in Londen een "cultureel rugzakje" vanuit het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Deze rugzak subsidieert de promotie van en deelname aan (kleinschalige) culturele activiteiten waaruit de Vlaamse Vertegenwoordiging extra visibiliteit kan halen. In 2008 bedroeg het rugzakje € 20.000.

De Vlaamse overheid biedt aan artiesten en culturele verenigingen verschillende mogelijkheden om hun activiteiten te ondersteunen. Culturele operatoren die een structurele subsidie ontvangen, hebben binnen die enveloppe sowieso een percentage ter beschikking dat ze kunnen aanwenden voor internationale projecten. Operatoren die geen structurele subsidie genieten, kunnen een punctuele tussenkomst vragen in het kader van een specifiek project. Ten slotte voorziet de Vlaamse overheid ook middelen voor de subsidiëring van reis- en transportkosten van Vlaamse artiesten in het buitenland. Ter illustratie, volgende bedragen werden de voorbije jaren als tussenkomsten in reis- en transportkosten voor het Verenigd Koninkrijk uitbetaald:

2004:	30.000 euro
2005:	70.000 euro
2006:	60.000 euro
2007:	90.000 euro

2.3. Wetenschap en Innovatie

2.3.1. Verenigd Koninkrijk

Het Europese Kaderprogramma

De samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op het gebied van wetenschap en innovatie kan in hoofdzaak worden gesitueerd binnen het Europese Kaderprogramma voor Onderzoek, Technologische Ontwikkeling en Demonstratieactiviteiten (KP). Binnen het Zesde Kaderprogramma

(KP6) dat liep in de periode 2002-2006, was het Verenigd Koninkrijk de derde belangrijkste partner voor Vlaamse onderzoeksactoren (zie figuur 1).

Figuur 1. Top 20 van Vlaamse partnerlanden in KP6, volgens aantal deelnames

	Partnerland	# Deelnames
1	Duitsland	2.454
2	Frankrijk	1.929
3	Verenigd Koninkrijk	1.885
4	Italië	1.483
5	Nederland	1.158
6	Spanje	1.119
7	Zweden	650
8	Zwitserland	480
9	Griekenland	478
10	Oostenrijk	418
11	Denemarken	403
12	Polen	375
13	Finland	337
14	Noorwegen	314
15	Portugal	280
16	Hongarije	259
17	Tsjechië	245
18	Ierland	209
19	Slovenië	145
20	Israël	137

Vlaanderen laat 922 deelnames in KP6 optekenen in projecten waarin ook het Verenigd Koninkrijk betrokken was, goed voor een deelnamebudget van bijna 239 miljoen euro. Omgekeerd nam het Verenigd Koninkrijk 1.885 keer deel aan KP6-projecten waarin ook Vlaamse partners participeerden, goed voor een deelnamebudget van ongeveer 498 miljoen euro. Figuren 2a en 2b geven het overzicht van deze deelnames volgens deelnemerscategorie.

Figuur 2a. Vlaamse deelnames aan KP6-projecten waarin ook het Verenigd Koninkrijk participeerde, volgens deelnemerscategorie

Categorie	# Deelnames	%	Deelnamebudget	%
Bedrijven	233	25%	51.033.049	21%
Onderzoekscentra	208	23%	69.925.664	29%
Overige	76	8%	12.709.868	5%
Universiteiten/hogescholen	405	44%	104.970.444	44%
Totaal	922	100%	238.639.025	100%

Figuur 2b. Deelnames uit the Verenigd Koninkrijk aan KP6-projecten waarin ook Vlaanderen participeerde, volgens deelnemerscategorie

Categorie	# Deelnames	%	Deelnamebudget	%
Higher Education	1.010	54%	288.450.502	58%
Industry	332	18%	74.640.169	15%
Others	241	13%	41.047.801	8%
Research	292	15%	93.245.357	19%
Undefined	10	1%	903.258	0%
Totaal	1.885	100%	498.287.087	100%

Uit bovenstaande figuren, en dit op basis van het deelnamebudget, mag blijken dat vanuit Vlaanderen vooral de universiteiten en hogescholen (44%) betrokken waren in projecten waaraan ook partners uit het Verenigd Koninkrijk deelnamen, gevolgd door de onderzoekscentra (29%) en de bedrijven (21%). Langs Britse kant is het ook vooral de categorie "Higher Education" (58%) die samenwerkte met Vlaamse partners in KP6, gevolgd door de onderzoekscentra (19%) en de industrie (15%). Het totale deelnamebudget bedraagt ongeveer 737 mio EUR, waarvan 239 mio euro voor de Vlaamse en 498 mio voor de Britse partners.

De onderzoeksdomeinen waarin Vlaanderen het meest participeerde met het Verenigd Koninkrijk in KP6 zijn (in die volgorde):

1. Informatie- en communicatietechnologie
2. Biowetenschappen en biotechnologie
3. Nanowetenschappen en nanotechnologie
4. Duurzame ontwikkeling, veranderingen in het aardsysteem en ecosystemen

Figuur 3 geeft een volledig overzicht van de Vlaamse deelnames aan KP6-projecten waarin ook het Verenigd Koninkrijk participeerde, volgens specifieke KP6-programma's en -prioriteiten.

Figuur 3. Vlaamse deelnames aan KP6-projecten waarin ook the Verenigd Koninkrijk participeerde, volgens Programma/Prioriteit

Programma	Prioriteit	# Deelnames	# Projecten	Deelnamebudget
<i>Euratom</i>	Euratom	43	33	9.744.892
<i>Integratie en versterking van de Europese Onderzoeksruimte (ERA)</i>	1. Biowetenschappen, genomica en biotechnologie voor de gezondheid	104	79	42.273.300
	2. Technologieën voor de informatiemaatschappij	200	146	69.494.831

Programma	Prioriteit	# Deelnames	# Projecten	Deelnamebudget
	3. Nanotechnologieën en nanowetenschappen, kennisgebaseerde multifunctionele materialen en nieuwe productieprocedures en -apparatuur	90	61	24.650.998
	4. Lucht- en ruimtevaart	31	28	7.106.604
	5. Voedselkwaliteit en -veiligheid	63	44	15.748.510
	6. Duurzame ontwikkeling, veranderingen in het aardsysteem en ecosystemen	112	76	24.139.283
	7. Burgers en bestuur in de kennismaatschappij	38	33	4.753.478
	Specifieke onderzoeksactiviteiten voor KMO's	34	26	3.659.732

	Beleidsondersteuning en anticiperen op de wetenschappelijke en technologische behoeften van de EU	61	51	6.773.169
	Specifieke activiteiten voor internationale samenwerking	19	18	5.397.320
	Steun voor een samenhangende ontwikkeling van het beleid	1	1	188.096
	Steun voor de coördinatie van de activiteiten	16	16	2.320.646
<i>Structurering van de Europese Onderzoeksruimte (ERA)</i>	Menselijk potentieel en mobiliteit	61	49	13.362.328
	Onderzoek en innovatie	13	10	1.573.386
	Onderzoeksinfrastructuur	21	17	6.050.948
	Wetenschap en samenleving	15	13	1.401.502
TOTAAL:		922	701	238.639.024

Het ERA-NET schema

Verder is er de samenwerking in het kader van de Europese ERA-NETTEN (European Research Area Networks), i.e. het beleidsinstrument van de Europese Commissie voor de coördinatie van nationale onderzoeksprogramma's. Het ERA-NET-schema beoogt de bevordering van de samenwerking en coördinatie tussen de verschillende financieringsprogramma's ter ondersteuning van onderzoek en innovatie van de lidstaten van de Europese Gemeenschap en van de geassocieerde landen. Het schema werd opgestart binnen het Europese Zesde Kaderprogramma (KP6) en wordt voortgezet binnen het Europese Zevende Kaderprogramma (KP7 2007-2013). Het ERA-NET schema wordt geïmplementeerd via de publicatie van open oproepen tot voorstellen. De voorstellen kunnen worden ingediend door overheidsorganisaties die verantwoordelijk zijn voor de financiering en/of het beheer van onderzoeksprogramma's op nationaal of regionaal niveau (bijv. ministeries of agentschappen, ...), andere nationale organisaties die dergelijke programma's financieren en/of beheren (bijv. agentschappen die door de overheid onder publiek recht zijn opgericht), en organisaties die op Europees niveau werkzaam zijn en onder andere instaan voor de pan-Europese coördinatie van nationaal gefinancierd onderzoek. Binnen verschillende ERA-NET-projecten worden, in het kader van het uittesten van gemeenschappelijke activiteiten, oproepen tot het indienen van voorstellen gepubliceerd. Deze oproepen worden gefinancierd met nationale (regionale) onderzoeksgelden en zijn geen onderdeel van het Europese Kaderprogramma. Ze staan wel open voor onderzoeksploegen, -instellingen en/of bedrijven. Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk nemen gezamenlijk deel aan de hiernavolgende ERA-NETTEN die in KP6 werden opgestart:

Acroniem	Beschrijving	Organisatie VL	Organisatie(s) Verenigd Koninkrijk
ASPERA	Implementation of European coordination in astroparticle physics	<i>FWO-Vlaanderen</i>	<i>Science and Technology Facilities Council</i>
COMPERA	ERA-NET on national and regional programmes and initiatives dedicated to the creation and support of "Competence Research Centres"	<i>IWT-Vlaanderen</i>	<i>Invest Northern Ireland</i>
ERA-PG	European Research Area on plant genomics	<i>Vlaamse overheid - Departement Economie, Wetenschap en Innovatie</i>	<i>Biotechnology and Biological Sciences Research Council</i>
ETRANET	ICT in traditional manufacturing	<i>IWT-Vlaanderen</i>	<i>Department of Trade and Industry</i>

Acroniem	Beschrijving	Organisatie VL	Organisatie(s) Verenigd Koninkrijk
	industries ERA-NET		
EUPHRESCO	Coordination of European phytosanitary (statutory plant health) research	<i>Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>Central Science Laboratory</i> ▶ <i>DEFRA, Plant Health Division</i>
EUROPOLAR	The European Polar Consortium: strategic coordination and networking of European Polar RTD-programmes	<i>FWO-Vlaanderen</i>	<i>Natural Environment Research Council</i>
HERA	Humanities in the European Research Area	<i>FWO-Vlaanderen</i>	<i>Arts and Humanities Research Council</i>
HY-CO	Coordination action to establish a hydrogen and fuel cell	<i>Vlaamse overheid - Departement Economie, Wetenschap en Innovatie</i>	<i>Department of Trade and Industry (Energy Group)</i>
MARIFISH	Coordination of European marine fisheries research	<i>Vlaamse overheid - Departement Landbouw en Visserij</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>Department of Environment, Food and Rural Affairs</i> ▶ <i>Fisheries Research Service</i>
MARINERA	Partnership of the leading Marine RTD funding organisations in 13 European member states	<i>Vlaamse overheid - Departement Economie, Wetenschap en Innovatie</i>	<i>Natural Environment Research Council</i>
MATERA	ERA-NET Materials	<i>IWT-Vlaanderen</i>	<i>Invest Northern Ireland</i>
MNT ERA-NET	From micro- and nano-scale science to new technologies for Europe	<i>IWT-Vlaanderen</i>	<i>Invest Northern Ireland</i>
PV-ERA-NET	European network of programme coordinators and managers in the field of photovoltaic solar energy (PV) research and technological development (RTD)	<i>Vlaamse overheid - Departement Economie, Wetenschap en Innovatie</i>	<i>Department of Trade and Industry</i>
SKEP	Scientific knowledge for environmental protection? Network of funding agencies	<i>Vlaamse overheid - Departement Leefmilieu, Natuur en Energie</i>	<i>Environment Agency</i>
SNOWMAN	Sustainable management of soil and groundwater under the pressure of soil pollution and soil contamination	<i>Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)</i>	<i>The Environment Agency of England and Wales</i>
SUSPRISE	Networking, coordination, cooperation and integration of national RTD-programmes in the field of sustainable enterprise	<i>IWT-Vlaanderen</i>	<i>Department of Trade and Industry</i>

INNO-Net

Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk werken ook samen in het kader van het Europese netwerk INNO-Net, dat streeft naar:

- het clusteren van samenwerking rond innovatiebeleid;
- het ondersteunen van kennisgebaseerde KMO's en startende bedrijven;
- transnationale kennisvalorisatie;
- het samenbrengen van onderzoek en industrie;

- het stimuleren van innovatie in diensten.

Meer bepaald participeren Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk beiden in INNETH, een INNO-Net dat streeft naar een coördinatie tussen regionale, nationale en Europese financieringsprogramma's ter ondersteuning van technologieclusters en hun KMO's, met als doel de transnationale samenwerking tussen de clusters te bevorderen. Vlaanderen wordt in INNETH vertegenwoordigd door het IWT-Vlaanderen, terwijl vanuit het Verenigd Koninkrijk Pera Innovation Limited en het East Midlands Development Agency (EMDA) participeren.

EUREKA

Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk zijn ook samen betrokken in een aantal EUREKA-projecten. EUREKA is een intergouvernamenteel initiatief voor de bevordering van de internationale samenwerking in projecten voor toegepast en marktgericht industrieel Onderzoek & Ontwikkeling. EUREKA gaat hierbij uit van het "bottom up" principe en een gedecentraliseerde aanpak. De partners in een EUREKA-project bepalen zelf het samenwerkingsverband, de inhoud en de timing van hun project. Ook verleent EUREKA, na een kwaliteitscontrole, aan de goedgekeurde projecten een "EUREKA-label". Voor de co-financiering van het project kunnen de individuele partners terecht bij de eigen nationale of regionale overheden, en het EUREKA-label geeft daarbij in de meeste lidstaten uitzicht op een verhoogd steunpercentage.

Naast het programma voor individuele projecten omvat EUREKA ook de strategische initiatieven "clusters" en "umbrella's". EUREKA-clusters zijn strategisch belangrijke industriële initiatieven op lange termijn. Zij bestaan meestal uit een groot aantal deelnemers (grote bedrijven, KMO's, onderzoeksinstituten en universiteiten) en hebben tot doel om generieke sleuteltechnologieën voor de Europese competitiviteit te ontwikkelen, meer bepaald op het vlak van informatie- en communicatietechnologie, medische en biotechnologie, energie en robotica. Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk zijn onder meer gezamenlijk actief in de EUREKA-clusters *MEDEA+* (Automotive Electronics, ICT Integration en Lithography) en *CELTIC* (Telecommunications). EUREKA-umbrella's zijn thematische netwerken binnen het EUREKA-kader die gericht zijn op een specifiek technologiegebied of een specifieke bedrijfssector. Bedoeling van een umbrella is om EUREKA-projecten binnen het eigen technologiegebied of de eigen bedrijfssector te faciliteren en flankerend te ondersteunen.

Een overzicht van alle EUREKA-projecten, met een technische beschrijving en een identificatie van de partners, is te vinden op de website van EUREKA (www.eureka.be/inaction/portfolio.do). Voor de EUREKA-clusters en -umbrella's wordt verwezen naar de EUREKA-webpagina "Strategic initiatives" (www.eureka.be/inaction/strategicInitiatives.do).

Samenwerking binnen netwerken ter ondersteuning en stimulering van de deelname aan Europese programma's

Tenslotte zijn Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk ook allebei actief in een aantal netwerken die gericht zijn op het stimuleren en ondersteunen van lokale/regionale/nationale deelname aan Europese (onderzoeks)programma's. De voornaamste worden hieronder weergegeven:

- IGLO (Informal Group of RTD Liaison Offices) (www.iglortd.org):
 - o Partner(s) Vlaanderen: IWT-Vlaanderen;
 - o Partner(s) Verenigd Koninkrijk: United Kingdom Research Office (UKRO);
- ERRIN (European Regions Research and Innovation Network) (www.errin.eu):
 - o Partner(s) Vlaanderen: Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI);
 - o Partner(s) Verenigd Koninkrijk: England's East Midlands European Office, North East England Office (NEEO), South East England Development Agency (SEEDA), South

West of England Regional Development Agency, Welsh Higher Education in Brussels, West Midlands in Europe en Yorkshireurope;

- ERIK (European Regions Knowledge based Innovation Network) (www.eriknetwork.net). De regio's Vlaanderen en West Midlands zijn allebei hoofdpartner in ERIK. Daarnaast zijn de Verenigd Koninkrijk-regio's Schotland en South West geassocieerde ERIK-partners;
- Flanders DC – Flanders District of Creativity (www.flandersdc.be). De Britse regio Schotland maakt ook deel uit van het door Flanders DC opgerichte "Districts of Creativity netwerk (DC netwerk)";
- IRE (Innovating regions in Europe) (www.innovating-regions.org). Vlaanderen wordt in IRE vertegenwoordigd door het Agentschap Economie (AE) en het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Ook de Provincie Limburg wordt vertegenwoordigd door de VZW Allanta. De vertegenwoordigers van de betrokken Britse regio's zijn de volgende: South Coast Metropole Partnership (Dorset Hampshire), East Midlands Development Agency (East Midlands), East of England Development Agency (East of England), North West Regional Development Agency (England's Northwest), Technology Enterprise Kent en Kent County Council (Kent), Business Enterprise Europe en Economic Development Office (London South), RTC North Ltd (North East England), Innovation and Enterprise Unit London (North London), Department of Enterprise, Trade & Investment (Northern Ireland), South East of England Development Agency en Oxfordshire Economic Partnership Ltd (South East of England), Welsh Assembly Government – Department for the Economy & Transport (Wales), Coventry University Enterprises Ltd (West Midlands), Strathclyde European Partnership (Western Scotland), Yorkshire Forward (Yorkshire and Humber).

2.3.2. Financiële middelen

Het Europese Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling wordt gevoed vanuit de EU-begroting en aldus louter op onrechtstreekse wijze door de lidstaten/regio's gefinancierd.

2.4. Economie en Internationaal ondernemen

2.4.1. Verenigd Koninkrijk

Economische banden tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk

Het Verenigd Koninkrijk heeft een rijk gedeeld verleden met Vlaanderen/België en de Belgisch-Britse handelsbetrekkingen zijn altijd heel belangrijk geweest. Zeker voor een klein land als België heeft het Verenigd Koninkrijk altijd een erg grote markt vertegenwoordigd die bovendien niet te ver af lag.

Anderzijds is Europa een belangrijke afzetmarkt voor Britse producenten en Vlaanderen speelt hierbij sinds lang de rol van "gateway to continental Europe". Veel trafiek vanuit het Verenigd Koninkrijk transiteert immers via Vlaanderen. Onze 4 havens zijn sinds lang sterk gericht op de "British Isles" en er zijn heel wat short sea-verbindingen waardoor de Britse uitvoerders de keuze hebben om hun goederen op het Europese vasteland als "roll-on roll-off" of als "lift-on lift-off" af te zetten.

Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk zijn dan ook belangrijke handelspartners. Het Verenigd Koninkrijk zit sinds jaren stevig verankerd op rang vier als exportmarkt van Vlaanderen, na Nederland, Duitsland en Frankrijk. In 2007¹⁹ vertegenwoordigde de Vlaamse uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk 7,92 % van de totale Vlaamse uitvoer en ongeveer 84,80 % van de Belgische uitvoer naar dat land. De Vlaamse export naar het Verenigd Koninkrijk vertoont de jongste jaren een vrij wisselvallig patroon met een lichte daling in 2003 en in 2005 (-2,76%), een groei van ongeveer 6% in 2004, 3% in 2006 en 3,55 % in 2007 en een zeer belangrijke uitvoerstijging tijdens het eerste kwartaal 2008 (+18%). De totale uitvoer van Vlaanderen naar het Verenigd Koninkrijk bedroeg in 2007 € 17,8 miljard.

De belangrijkste Vlaamse exportsectoren naar het Verenigd Koninkrijk in 2007 waren: vervoermaterieel (20,44%), machines en elektrisch materieel (12,50%), chemie en farmaceutica (12,40%), kunststof en toepassingen (11,28%), producten van de voedselindustrie (7,91%) en textiel (7,82%). De belangrijkste Vlaamse exportproducten naar het Verenigd Koninkrijk in 2007 waren: auto's, tractoren, motorrijwielen, fietsen (19,90%), kunststof en toepassingen (9,80%), machines, toestellen en mechanische werktuigen (8,22%), elektrische machines, apparaten en uitrustingsstukken (4,29%) en minerale brandstoffen (4,23%).

Ook als leverancier aan Vlaanderen vinden we het Verenigd Koninkrijk terug op de 4de plaats met een bedrag van bijna € 14,3 miljard en een aandeel van 7,34 % in de totale Vlaamse invoer. Export naar en import vanuit het Verenigd Koninkrijk zijn dus zo goed als volledig in evenwicht, met telkens een lichte voorsprong voor de Vlaamse uitvoer. De invoer uit het Verenigd Koninkrijk vertoont de jongste jaren weinig schommelingen (enkel in 2005 noteerden we een stijging met 10%). Tijdens de eerste drie maanden van 2008 steeg de import met een kleine 6%.

De belangrijkste Vlaamse invoersectoren uit het Verenigd Koninkrijk in 2007 waren: chemie en farmaceutica (18,06 %), vervoermaterieel (18,02%), diamanten en edelstenen (16,55%), machines en elektrisch materieel (13,94%) en minerale producten (13,22%). De invoer van edele metalen, edelstenen en diamanten –vorig jaar nog onze belangrijkste invoerpost- kende in 2007 een gevoelige daling (-15,50%). Daardoor werd deze post ingehaald door de chemie en farmaceutica (+6,45 %) en het vervoermaterieel (+2,65 %) die op de 1ste en de 2de plaats terecht komen.

¹⁹ Elk jaar midden september publiceert Flanders Investment & Trade een gedetailleerde analyse van de export- en importcijfers van het eerste kwartaal. In 2008 was zo een gedetailleerde analyse niet mogelijk, omdat de Nationale Bank onvolledige cijfers heeft aangeleverd wegens technische problemen met de transmissie van douanegegevens naar de NBB. Vandaar nog altijd de vermelding van de handelscijfers van 2007 (Er werden wel enkele groeicijfers opgenomen voor het eerste kwartaal 2008 maar detailcijfers waren dus niet beschikbaar).

Het belang van Londen als handels- en zakencentrum

Londen is de economische motor van het Verenigd Koninkrijk en speelt dan ook een belangrijke rol als afzet- en zakencentrum. De hoofdstad creëert een enorme rijkdom voor zowel de nationale als de globale economie. Het hoofdkantoor van meer dan 100 van Europa's top-500 bedrijven bevindt zich in de hoofdstad.

Ook het belang van de financiële sector, goed voor meer dan een miljoen banen, is er aanzienlijk. Londen profiteert enorm van de internationale aantrekkingskracht van the City en is verantwoordelijk voor bijna een vijfde van het Bruto Nationaal Product (BNP). De banken dragen daaraan maar liefst € 66,3 miljard bij en staan in voor 30% van 's lands schatkist.

De Londense valutamarkt is de grootste in de wereld, met een gemiddelde dagelijkse omzet van \$ 504 miljard, meer dan New York en Tokio samen²⁰. Behalve de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO) en de Bank of England zijn er meer dan 550 internationale banken in Londen. De meest internationale van alle effectenbeurzen, de London Stock Exchange en de AIM (Alternative Investment Market voor kleine, jonge en groeiende bedrijven) zijn in Londen gevestigd. Bovendien is Lloyd's of London, 's werelds grootste leverancier van gespecialiseerde verzekeringsdiensten in meer dan 189 landen, ook in Londen gevestigd.

Ook wat het aantrekken van buitenlandse investeringen betreft, spelen Londen en het Zuidoosten van Engeland een belangrijke rol, met 42% van alle investeringsprojecten in het Verenigd Koninkrijk in 2007 (305 projecten). Het Verenigd Koninkrijk won in 2007 in totaal 713 projecten (+4% t.o.v. 2006), goed voor 19% van alle buitenlandse investeringsdeals in Europa. De meeste investeringen waren van Amerikaanse oorsprong (42%). Volgens een recente studie van Ernst & Young European Investment Monitor (EIM) staat het Verenigd Koninkrijk nog steeds aan de top van "Europe's top inward investment locations" vóór Frankrijk, Duitsland, Spanje en België.

Flanders Investment & Trade Londen is zich terdege bewust van het belang van de Londense City. Op 7 oktober 2008 organiseerde het, in samenwerking met de Financial Times, een seminarie rond fiscale voordelen in België. Verschillende sprekers, waaronder Michèla Ritondo van het Fiscal Department for Foreign Investments van de Federale Overheid en Pascal Janssens van PricewaterhouseCoopers lichtten er de "tax benefits" toe die België aan investeerders te bieden heeft. Het seminarie kon rekenen op de deelname van meer dan honderd potentiële Britse investeerders en werd bijgewoond door Vlaams minister-president Kris Peeters, Ambassadeur Jean-Michel Veranneman de Watervliet en de CEO van Fortis Bank UK, Daniel Thielemans.

Ook voor consumptieproducten ligt Londen, met 10 miljoen inwoners, als uitvalsbasis het meest voor de hand. De Britse detailhandel ("retail") in consumptiegoederen (voeding, meubelen, kledij, telecom etc.) is zeer sterk geconcentreerd en vrijwel elke sector wordt overheerst door een tiental ketens of 'multiples'. Deze concentratie is vooral markant in de voedingssector, waar de top-10 supermarktketens samen viervijfde van de totale omzet in kruidenierswaren realiseren. De detailhandel stelt zo'n 2,9 miljoen mensen tewerk in het Verenigd Koninkrijk en staat daarmee borg voor de tewerkstelling van circa 11% van de Britse actieve bevolking. Vlaamse exporteurs van voedings- en consumentenproducten die de Britse markt bewerken, komen dan ook in belangrijke mate eerst in Londen en Zuid-Engeland aan hun trekken. Het belang van Londen voor de Vlaamse exporteur vertaalt zich overigens in een goed uitgebouwd F.I.T.-kantoor in de Britse hoofdstad.

²⁰ Bron: Greater London Authority

Londen is ook belangrijk als beursstad – naast Birmingham – waar grote nationaal en internationaal erkende vakbeurzen plaatsvinden; de F.I.T.-vertegenwoordiging bezoekt op jaarbasis heel wat beurzen in Londen en brengt hierover verslag uit ten behoeve van Vlaamse exporteurs.

De Port of Londen omvat meer dan 70 terminals en havenfaciliteiten met ongeveer 30.000 arbeidsplaatsen. De haven van Londen wordt door de Port of London Authority (PLA) geleid vanuit Gravesend, Kent. In 2006 was Londen qua tonnage (51,9 miljoen) één van de drie grootste havens van het Verenigd Koninkrijk, na de havens van Grimsby & Immingham (64 miljoen) en Tees & Hartlepool (53,3 miljoen). Het baggerbedrijf Dredging International, een dochter van DEME, liet F.I.T. Londen in de zomer van 2008 weten dat het samen met de Britse constructeur Laing O'Rourke een belangrijk contract ter waarde van 500 miljoen euro heeft binnengehaald voor de uitvoering van een geautomatiseerde 'state-of-the-art' diepwater containerhaven. Het 'London Gateway Port'-project zou begin 2009 van start gaan en worden afgerond tegen 2013.

Londen is als grootstad constant in beweging en ontwikkelt zich verder oostwaarts, mede onder impuls van de Olympische Spelen in 2012. Met dit megaproject zijn enorme investeringen en bouwactiviteiten gemoed die ook interessante kansen bieden aan buitenlandse onderaannemers en toeleveranciers van de meest uiteenlopende technologie, producten en diensten. Bovenop de bouw van het Olympisch dorp, van een Olympisch stadion en tal van sportfaciliteiten, gaat de voorbereiding gepaard met een opwaardering van Oost-Londen, waaronder de Lower Lea Valley waar het Olympisch dorp komt. Het gaat om één van de grootste stadsrenovatieprojecten in Europa, met de bouw van duizenden nieuwe woningen, hotels, kantoorgebouwen en winkels (vb op de Stratford City site komen 4.800 nieuwe woningen, 5m sq. ft. aan kantoorruimte, 1,5m sq. ft. nieuwe retailoppervlakte en 2000 hotelkamers), de verdere uitbouw van het transportnetwerk (vb de Channel Tunnel Rail Link), e.a. De Britse overheid besteedt veel aandacht aan de "legacy" van de Spelen en wil de economische en sociale voordelen ervan (inclusief creatie van werkgelegenheid) op lange termijn en op duurzame wijze maximaal valoriseren.

Flanders Investment & Trade

Flanders Investment & Trade is het agentschap van de Vlaamse overheid dat Vlaamse bedrijven ondersteunt bij het internationaal ondernemen, alsook buitenlandse bedrijven helpt met het opzetten of uitbreiden van een vestiging in Vlaanderen. F.I.T. beschikt over 3 kantoren (Vlaamse economische vertegenwoordigingen) in het Verenigd Koninkrijk, gevestigd in Londen, Edinburgh en Birmingham. Dit aantal wijst op het belang dat F.I.T. hecht aan de Britse markt.

Internationaal ondernemen

F.I.T. verstrekt in de eerste plaats allerhande diensten "op maat" aan bedrijven die in Vlaanderen zijn gevestigd en prospectie-inspanningen willen ondernemen op de Britse markt (reactieve luik van de dienstverlening).

Daarnaast schrijft F.I.T. een strategie uit per regio en per land aan de hand van een aantal doelsectoren waarvoor pro-actief gewerkt wordt. Deze strategie vertaalt zich in een driejarenactieprogramma. De strategie vertrekt vanuit de keuze van een aantal beloftevolle sectoren en segmenten op een bepaalde markt, die in een tweede fase, samen met het actieprogramma, wordt afgetoetst met het economische middenveld in Vlaanderen zoals sectorfederaties, alsook Vlam, Unizo, Voka en Agoria Vlaanderen. De F.I.T.-vertegenwoordigingen in het buitenland spelen in dit proces een belangrijke rol door de "vinger aan de pols" te houden op de betrokken markt en de meest interessante marktontwikkelingen en kansen te melden die de basis vormen van de regiostrategie. Hiermee wordt het uitgebreid buitenlandse netwerk van F.I.T., dat een uniek instrument is bij de

exportpromotie van onze regio, maximaal gevaloriseerd voor het proactieve luik van de dienstverlening.

Voor de regiostrategie 2007-2010 van het Verenigd Koninkrijk werden de volgende 3 doelsectoren weerhouden:

1. voeding en drank/retail;
2. industriële toelevering;
3. de energiesector waaronder olie en gas en de sector van de hernieuwbare energie.

In het kader van het actieprogramma, dat gelinkt is aan de strategie voor het Verenigd Koninkrijk voor de periode 2007-2010, vonden volgende activiteiten plaats:

- voeding:
 - o tweejaarlijkse deelname met een groepsstand aan IFE (2007)
 - o publicatie van een 7-tal papers over thema's die met voeding en retail te maken hebben (2007)
 - o de organisatie van een seminarie met buitenlandse gastsprekers over de retail sector in het Verenigd Koninkrijk en de realisatie van een studie over datzelfde thema (2008)
- energie:
 - o jaarlijkse deelname met een "product sample booth" aan "All Energy Exhibition" (2007 en 2008) in Aberdeen
 - o tweejaarlijkse deelname met een stand aan "Offshore Europe" in Aberdeen (2007)
 - o seminarie over de sector van hernieuwbare energie in het Verenigd Koninkrijk en Schotland (9 april 2008)
- industriële toelevering:
 - o deelname met een PSB-stand aan de Midlands Manufacturing Show in Coventry (2007, 2008)
 - o seminarie over de mogelijkheden voor industriële toelevering in het Verenigd Koninkrijk (14 februari 2008)
 - o sectorstudie over de opportuniteiten in de sector van de spoorwegen in het Verenigd Koninkrijk (2008) als voorbereiding op een trefdag/zending toegespitst op dit segment in 2009
- algemeen: Exclus1-seminarie over zakendoen met het Verenigd Koninkrijk en de opportuniteiten n.a.v. de Olympische Spelen in 2012, i.s.m. Unizo Internationaal (februari 2007).

Naast bovenvermelde acties die gelinkt zijn aan de strategie Verenigd Koninkrijk 2007-2010, heeft F.I.T. uiteraard oog voor allerhande ontwikkelingen in andere sectoren die kansen inhouden voor de Vlaamse bedrijven. Denk maar aan de aanbestedingen en toeleveringskansen in het raam van de Olympische Spelen.

Voorts onderneemt F.I.T. de volgende acties met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk:

- de jaarlijkse contactdagen tussen de F.I.T.-vertegenwoordigers in het Verenigd Koninkrijk en Vlaamse bedrijven (behalve in jaar met exportdagen);
- de exportdagen Noord-Europa (driejaarlijks, laatste in 2006). Naast individuele afspraken worden ook workshops georganiseerd over de benadering van de Britse markt;
- seminaries (bv. het milieuseminarie in 2006, Exclus1 in 2007);
- traditionele deelname met een groepsstand op de tweejaarlijkse Airshow Farnborough, samen met Flag, AWEX, EWA sinds 2000;
- jaarlijkse promotie-actie met de Vlaamse sector van interieurtextiel (meubelstoffen en passementerie) in Birmingham en Londen;
- deelname aan de bouwbeurs Interbuild (in 2004, 2006, 2007);

- een uitnodigingsactie van Britse en Ierse kopers uit de bouwsector naar Brussel (2005);
- een trefdag grafische nijverheid in Londen (2004).

F.I.T. publiceerde de afgelopen jaren ook een ganse reeks sectorstudies:

- De sector van hernieuwbare energie in Schotland (2004 – update in 2008).
- De bouwsector in het Verenigd Koninkrijk (2005).
- De bouwsector in Schotland (2005).
- De milieusector in Schotland (2005).
- Tuin- en tuinbouwproducten in Schotland (2005).
- Animal & landhusbandry Scotland (2005).
- De milieusector in het Verenigd Koninkrijk (2006).
- Design in het Verenigd Koninkrijk (2006).
- Life sciences - biotechsector in Schotland (2006).
- Biovoeding in het Verenigd Koninkrijk (2007 – update van 2005).
- De olie- en gasector in Schotland (2007).
- De ruimtevaartindustrie in Schotland (2007).
- Financiële diensten in Schotland (2007).
- En tal van andere papers (2007: aankoopprocedures City Councils 2007; arbeidsduur in het Verenigd Koninkrijk; de accessoiresmarkt in het Verenigd Koninkrijk).

F.I.T. besteedt veel aandacht aan een goede netwerking en verstandhouding met andere Brits/Belgische partners actief op de Britse markt. Eén van die partners betreft de Belgian Luxembourg Chamber of Commerce in Great Britain (BLCC), gevestigd in Londen, waarmee vaak wordt samengewerkt rond promotieacties (beurzen, seminaries, missies, promotie-events met Belgische voedingsspecialiteiten in de marge van de beurs IFE, e.d.).

In het raam van de ondersteuning van de gemengde kamers van koophandel, subsidieert F.I.T., samen met de andere twee gewesten en FOD Buitenlandse zaken, een aantal projecten van de BLCC, zoals bijvoorbeeld de "Golden Bridge Award"²¹.

Deze prestigieuze Award wordt jaarlijks uitgereikt aan het meest succesvolle Belgische of Luxemburgse bedrijf dat producten of diensten uitvoert naar/in het Verenigd Koninkrijk. Deze prijsuitreiking werd in 1997 geïntroduceerd met als doel een blijk van waardering te geven aan opvallende exportprestaties van Belgische en Luxemburgse bedrijven naar het Verenigd Koninkrijk. Vorige winnaars en finalisten bevestigen dat de Award niet alleen een stimulans is voor hun personeel, maar ook dat het hun imago versterkt op zowel de binnenlandse en Britse markt. Er zijn momenteel 2 categorieën:

1. Golden Bridge Award: uitgereikt aan het exportbedrijf met de beste algemene prestaties.
2. Beste KMO: uitgereikt aan het beste exportbedrijf dat minder dan 25 werknemers heeft en met een jaarlijkse omzet van minder dan £10 miljoen.

In beide categorieën houdt de jury bij de selectie voornamelijk rekening met initiatieven die blijk geven van marktinzicht, het benutten van nieuwe kansen, het durven instappen in nieuwe lucratieve mogelijkheden en doorzettingsvermogen bij het veroveren van de Britse markt. Er wordt ook aandacht besteed aan de aanpassing van de producten en diensten aan de Britse smaak en normen, naar de originaliteit hiervan (design, verpakking, research en marketing) en aan milieuvriendelijke oplossingen in productie, distributie en recyclage.

²¹ De winnaar van de twaalfde Golden Bridge Award in 2008 werd Modular Lighting Instruments uit Roeselare. FAG Creative Foods werd dit jaar uitgeroepen als de best exporterende KMO naar het Verenigd Koninkrijk en Meyvaert Glass Engineering werd bekroond met de 'Best Newcomer' award.

Voorts biedt F.I.T. ondersteuning aan de “Belgian Sports Technology Club”, een gezamenlijk initiatief van de BLCC en Agoria dat een paar jaar geleden werd opgericht met als doel concrete opportuniteiten te identificeren en business te genereren naar aanleiding van de grote internationale sportevenementen zoals de Olympische Spelen 2012 in Londen. F.I.T. stuurt “heet van de naald” berichten door naar de “Belgian Sports Technology Club” en andere betrokken partners in Vlaanderen (zoals VCB, Bouwunie, Unizo, Voka, Essentia, Bouwkroniek, ed); F.I.T. wijdde een programma-onderdeel van zijn Explus1-seminarie in 2007 aan het thema “OS 2012 en de toeleveringskansen voor Belgische bedrijven”.

Aantrekken van Investerings

F.I.T. Londen heeft als doelstelling Britse bedrijven aan te trekken naar Vlaanderen. De nadruk wordt echter niet enkel gelegd op Britse bedrijven maar tevens op de grotere internationale organisaties die hun Europees hoofdkwartier in het Verenigd Koninkrijk gevestigd hebben. Zoals reeds verschillende jaren blijkt, is de mix van beurzen, netwerken, cold calling, mailings en het aanwenden van databases, ... de ideale manier om dit te bereiken. Aan de hand van deze werkinstrumenten wordt getracht Vlaanderen zo goed mogelijk te promoten binnen het Verenigd Koninkrijk.

Daarnaast wil F.I.T. Londen natuurlijk ook de vlev-collega's uit andere landen de nodige ondersteuning bieden. In het verleden bleek dat er op Britse beurzen vaak ook Chinese, Scandinavische, Amerikaanse, ... bedrijven en de daarbij horende leads bij F.I.T. Londen terechtkomen. Een goede communicatie en overdracht van dossiers naar de collega's is op dat moment erg belangrijk en zorgt voor een beter groepsresultaat.

F.I.T. Londen kijkt met een investeringsbril naar allerlei acties en zal daarom niet enkel de “investeringsbeurzen” aangrijpen om Vlaanderen in de kijker te zetten. Het is immers belangrijk om ook de bestaande trade-evenementen aan te grijpen als een platform voor investeringspromotie.

In 2006 heeft F.I.T. Londen 153 investeringen binnengehaald, met een totaal van 4034 jobs en goed voor een totaal investeringsbedrag van € 2.775.886.000. Dit bestond uit 39 % nieuwe investeringen (greenfields), 33 % uitbreidingen, 27 % mergers en acquisitions en 1 % joint-ventures. De top 10 landen van oorsprong bij deze investeringen zijn: 1) VS 2) Nederland 3) Frankrijk 4) Duitsland 5) India 6) Japan 7) Verenigd Koninkrijk 8) Zweden 9) Denemarken 10) Italië.

Deelname aan beurzen:

F.I.T. is in 2008 met een stand aanwezig op verschillende beurzen zoals The Economist, Genesis, Extended Supply Chain, enz. met de bedoeling Vlaanderen in de schijnwerpers te plaatsen. Op deze events is F.I.T. vaak als enige investeringsorganisatie aanwezig, wat een grote troef is.

De deelname aan een beurs is niet zomaar een ééndagsevenement maar wordt gezien als een project waaraan een goede voorbereiding en follow-up gekoppeld moeten worden. De aanwezige delegates worden steeds verwittigd van onze aanwezigheid en krijgen achteraf ook een gepersonaliseerde brief met aangepaste informatie over Vlaanderen. Deze methode heeft in het verleden al heel wat leads opgebracht.

Mailing:

In het Verenigd Koninkrijk wordt er erg veel belang gehecht aan het uitreiken van “awards”. Zo bestaan er awards voor “beste werkgever”, “top technologiebedrijven”, enz. Deze awards worden door F.I.T. Londen benut om de database met contacten op punt te stellen en om deze bedrijven een persoonlijke brief te schrijven met hun felicitaties. Het hoofddoel blijft natuurlijk om Vlaanderen als investeringslocatie naar voren te brengen.

Voorts worden er ook mailings uitgevoerd naar grotere internationale beurzen waarop Britse bedrijven actief aanwezig zijn zoals Medica. Deze bedrijven worden aangeschreven met specifieke informatie uit de desbetreffende sector en er wordt hun veel succes in Vlaanderen toegewenst. Tot slot voert F.I.T. Londen ook uitnodigingsmailings uit naar beurzen waarop Vlaamse bedrijven een stand hebben zoals bv. de Embedded Fair waarop DSP Valley aanwezig zal zijn met een aantal bedrijven. Britse bedrijven die in dezelfde sector zitten en eventueel als partner zouden kunnen samenwerken met deze Vlaamse bedrijven worden persoonlijk op de hoogte gehouden van dergelijke beurzen. Via deze weg worden de kenniscentra van Vlaanderen extra in de kijker gezet en worden onze sectortroeven benadrukt.

Cold Calling:

“Cold calling” is het opbellen van een bedrijf waarmee F.I.T. nog geen bestaande relatie heeft, zodat het bedrijf het telefoontje ook niet verwacht en F.I.T. extra moeite moet doen om gehoord te worden. F.I.T. Londen gebruikt plaatselijke kranten en databases zoals Venture Source als bron voor het contacteren van bedrijven met expansieplannen. Via dit werkinstrument wordt gepoogd Vlaanderen op de short list van groeiende organisaties te zetten en wordt F.I.T. Londen en haar dienstverlening voorgesteld. Het regelmatig lezen van Engelse vaktijdschriften en kranten stelt F.I.T. Londen in staat om expansies maar ook greenfield plannen (d.w.z. eerste investering van een buitenlands bedrijf in Vlaanderen) te detecteren.

Aanwezigheid netwerking events:

De branding van Vlaanderen als investeringslocatie gebeurt continu via het brede netwerk dat doorheen de jaren werd opgebouwd. Netwerking is en blijft één van de voornaamste manieren om leads te genereren. Door de contacten met verschillende instanties zoals de BLCC (Belgian Luxembourg Chamber of Commerce), IOD (Institute of Directors), lokale Chambers of Commerce, maar ook de Britse ambassade en UK Trade & Invest komen vaak interessante tips en leads binnen.

Door de aanwezigheid op events komt F.I.T. Londen in contact met plaatselijke bedrijfsleiders en aldus potentiële investeerders. Ook het persoonlijk contact met de voorzitter van o.a. de BLCC of de plaatselijke ere-consuls zorgt voor een goede doorstroom van leads. Deze mensen weten dat ze steeds bij F.I.T. Londen terecht kunnen met investeringsdossiers en zullen hen te allen tijd op de hoogte brengen van leads.

Het is belangrijk om niet enkel het netwerk in het Verenigd Koninkrijk uit te breiden maar ook in Vlaanderen. In het verleden is gebleken dat goede contacten met de Britse ambassade in Brussel een positief effect hebben op het aantal leads dat wordt binnengehaald.

Daarnaast zijn ook lidmaatschappen van de respectievelijke organisaties zoals de IOD en BLCC van belang.

Organiseren van seminaries:

Het organiseren van seminaries gebeurt vaak in samenwerking met de hierboven vermelde organisaties en instellingen zoals de plaatselijke kamers van koophandel. F.I.T. Londen ondersteunt ook de missies van VOKA naar het Verenigd Koninkrijk en helpt hen contacten te leggen met Britse (top)bedrijven.

Vermits Vlaanderen nog geen wijdverspreid begrip is, wordt tijdens seminaries de nadruk gelegd op “doing business on the continent” in plaats van “doing business in Flanders”. Hierdoor worden meer inschrijvingen verkregen en de stap om zich in te schrijven wordt kleiner. Dit brengt soms minder kortetermijn-leads met zich mee maar eerder prospects die de daaropvolgende maanden en zelfs jaren goed onderhouden moeten worden met informatie over Vlaanderen. Door deze aanpak hoopt

F.I.T. Londen de bedrijven bewust te maken van de troeven van Vlaanderen en Vlaanderen op de short list te krijgen bij nieuwe expansieplannen.

In 2008 wordt er ook een taxseminarie georganiseerd om de CFO's van topbedrijven uit te nodigen voor een diepgaand seminarie over de taxvoordelen in Vlaanderen. Hiervoor wordt samengewerkt met PWC en een Belgische financiële instelling. De nadruk wordt gelegd op het uitnodigen van CFO's van middelgrote organisaties en consultingbureaus. Het klantenbestand van PWC zal hiervoor ook aangewend worden.

Publicatie van artikels:

Jaarlijks worden een aantal krantenartikels in plaatselijke magazines geplaatst zoals begin 2008 in het magazine uitgegeven door de IOD (Institute of Directors) met als doelgroep de directors van topbedrijven in het Verenigd Koninkrijk. Bedoeling is om via deze weg F.I.T. kenbaar te maken en prospects of leads op middellange termijn te genereren.

Samenwerking met de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO)

Ondanks de toeleveringsmogelijkheden aan de EBWO zijn er weinig Vlaamse kmo's die zaken doen met deze Europese bank en zijn de kansen hun ook onvoldoende bekend. De jongste jaren slaagde slechts één Vlaams bedrijf erin om een aanbesteding binnen te halen in het raam van projecten gefinancierd door de EBWO.

F.I.T. wil extra aandacht geven aan de zakenmogelijkheden bij de Europese instellingen, de EBWO en de Europese Investeringsbank en heeft daarom in 2007 de afdeling "internationale financiële instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken" versterkt met een extra persoon die vooral focust op de EBWO.

Bedoeling is om kennis over de structuur en procedures van de EBWO te vergaren en onder de Vlaamse bedrijven te verspreiden via de publicatie van artikels in de nieuwsbrief en de organisatie van seminars in Brussel (of Londen). Er wordt hierbij voortdurend feedback van de ondernemingen gevraagd. Een eerste seminarie is geprogrammeerd voor december 2008, met als eventuele opvolging een zending naar Londen in 2010. F.I.T. volgt ook de aanbestedingen van de door de EBWO-gefinancierde projecten op de voet en stuurt ze ogenblikkelijk naar de geïnteresseerde bedrijven door. Bij vragen omtrent het gebruik van het Vlaamse Trust Fund bij de EBWO wordt na het geven van enige basisinformatie doorverwezen naar de dienst binnen de Vlaamse overheid die verantwoordelijk is voor het beheer van dit Trust Fund.

De Vlaamse bedrijven kunnen enkel rechtstreekse financiering verkrijgen bij de EBWO voor zeer grote projecten. F.I.T. neemt contact op met de verantwoordelijken voor het indienen van de dossiers teneinde het opstarten van een dossier door Vlaamse ondernemers te faciliteren. Bovendien worden de verschillende lokale financiële tussenschakels die de middelen van de EBWO beheren, opgelijst. Bij deze lokale financiële instellingen kunnen ook kleinere bedragen opgenomen worden, meestal tegen een gunstige rentevoet.

Belangrijk om weten is dat de EBWO heel gedecentraliseerd werkt. De instelling hanteert een bottom-up principe, wat er op neerkomt dat de bevoegde overheden van de doellanden met de door hen geselecteerde projecten naar de EBWO dienen te stappen. Het is dan aan de plaatselijke zetel van de EBWO om te beoordelen of het project voor financiering in aanmerking komt. Daarom plant F.I.T. om op regelmatige basis zendingen te organiseren naar een land waar EBWO-projecten uitgevoerd worden. Het spreekt vanzelf dat deze zendingen samenvallen met de zendingen die georganiseerd worden in het kader van de projecten van de Europese Unie.

Bij de uitbouw van de kennis over de EBWO is er een nauwgezette samenwerking nodig met externe partners ("Enterprise Europe Network", Vlewa, de verschillende Europese instellingen, enz.). Met deze partners wordt intensief informatie uitgewisseld.

Club Diaspora

Club Diaspora is een samenwerkingsverband tussen F.I.T. (trekt het project en verzorgt het secretariaat), Voka (Vlaams netwerk van ondernemingen) en Vlamingen in de wereld (VIW) dat werd opgericht op initiatief van de Vlaamse Minister van Buitenlandse Handel. Het is een netwerk van Vlaamse professionals in het buitenland, die een sterke band hebben met Vlaanderen én hun kennis en ervaring willen delen met Vlaamse ondernemingen die internationaal actief zijn. De gegevens van de Vlamingen die zich aansluiten bij Club Diaspora, worden gebundeld in een open databestand dat toegankelijk is voor Vlaamse bedrijven. Dit virtuele netwerk telt 40 leden in het Verenigd Koninkrijk.²²

De contacten met leden van Club Diaspora gebeuren zowel on-line als off-line:

- Vlaamse bedrijven met toegang tot het netwerk kunnen on-line vragen stellen aan diasporanten uit de sector waarin zij actief zijn.
- Leden van Club Diaspora worden door de Vlaamse economische vertegenwoordigers uitgenodigd op jaarlijkse evenementen, teneinde het clubgevoel in stand te houden. Daarnaast zijn er regelmatig contacten tijdens netwerkactiviteiten of consultaties.

In 2007 vond in het Vlaams Huis in Londen een "Inaugural Networking Reception" plaats voor Club Diaspora. Op initiatief van F.I.T. werd dit evenement opengetrokken naar de Vlaamse Club Londen en het UK Alumni Chapter van de Vlerick School. Behalve een unieke kans om te netwerken leverde hun aanwezigheid bovendien ook extra Diaspora-leden op. Er waren hier dan ook veel mogelijkheden tot synergie.

2.4.2. Schotland

District of Creativity Network

Flanders DC (Flanders District of Creativity) is de Vlaamse organisatie voor ondernemingscreativiteit. Het is een initiatief van Vlaams minister van Economie Patricia Ceysens dat creatief entrepreneurship in Vlaanderen moet aanwakkeren. Flanders DC tracht dit te doen aan de hand van studies, opleidingen, on-line trainingen, brainstorming, evenementen, enz.

Op internationaal vlak is Flanders DC actief met de uitbouw van het District of Creativity Network, een samenwerkingsverband van 12 creatieve regio's uit 3 continenten. Schotland participeert binnen dat netwerk. De 12 regio's wisselen ervaringen uit en werken samen aan de bevordering van creativiteit. Dit gebeurt op drie manieren:

- Jaarlijks organiseren ze het "Creativity World Forum". Op dit evenement krijgen ondernemers, beleidsmakers en onderzoekers van over de hele wereld de kans om ideeën uit te wisselen en inspiratie op te doen. In 2008 gaat de conferentie door in de Lotto-arena in Antwerpen op 19 en 20 november. F.I.T. helpt traditioneel mee aan de invulling van bepaalde programmaonderdelen door suggesties aan te brengen op inhoudelijk vlak en zijn eigen netwerk in te schakelen (voor de contacten met overheidsinstanties, federaties, bedrijven in binnen- en buitenland). Voor de conferentie in 2006 in Gent bracht Ishbel Mc Farlane, handelssecretaris in Edinburgh, relevante thema's aan voor de inhoud van de bilaterale politieke gesprekken; ze bezorgde ook nuttige voorstellen voor sprekers op de conferenties (getuige de verschillende Schotse gastsprekers).

²² In 2007 telt het totale netwerk meer dan 1 300 vrijwillige adviseurs in 84 landen en 35 economische sectoren.

- Voor 2008 zullen de F.I.T.-vertegenwoordigers opnieuw een cruciale rol spelen in de organisatie van de conferentie. Ze zijn o.a. aanspreekpunt in de regio's voor de delegaties, die ze dan ook begeleiden tijdens de conferentie om op die manier de netwerking met Vlaamse partners te faciliteren. De regio's van het netwerk nemen deel aan Europese projecten gericht op de promotie van innovatie, ondernemerscreativiteit en ondernemerschap.

RTPO - Regional Trade Promotion Organisation

Op 15/2/2008 werd in Lyon het RTPO-netwerk opgestart: een netwerk van 15 regionale exportpromotie-organisaties. SDI (Scottish Development International) is er lid van. Flanders Investment & Trade is samen met het Franse ERAI en het Catalaanse COPCA founding member. Het is de bedoeling om binnen de RTPO aan benchmarking te doen, best practices uit te wisselen en te komen tot andere vormen van samenwerking.

De 15 leden van het netwerk zijn:

- GEDA (Gauteng Economic Development Agency) – Zuid Afrika
- Fundación Pro Mendoza – Argentinië
- ProCórdoba – Argentinië
- Promo Bahia – Brazilië
- Quebec Ministry of Economic Development, Innovation and Export Trade – Canada
- COFOCE (Coordinadora de Fomento al Comercio Exterior del Estado de Guanajuato) – Mexico
- HKTDC (Hong Kong Trade Development Council) – Hong Kong
- F.I.T. (Flanders Investment & Trade) – België
- AWEX (Agence wallonne à l'Exportation) – België
- INTERCO (l'Agence de Coopération Internationale du Conseil Régional d'Aquitaine) – Frankrijk
- Bretagne International – Frankrijk
- ERAI (Entreprise Rhône-Alpes International) – Frankrijk
- BW-I (Baden-Württemberg International) – Duitsland
- COPCA (Consorci de Promoció Comercial de Catalunya) – Spanje
- SDI (Scottish Development International) – Verenigd Koninkrijk

2.4.3. Wales

Vier Motoren voor Europa – Economy Group

Met het oog op de totstandkoming van de Europese interne markt ondertekenden vier grote Europese regio's op 9 september 1988 een samenwerkingsovereenkomst. De betreffende regio's zijn Baden-Württemberg (Duitsland), Catalonië (Spanje), Lombardije (Italië) en Rhône-Alpes (Frankrijk) en gaan sindsdien door het leven als de 'Vier Motoren voor Europa'.

De doelstelling van het interregionale samenwerkingsverband is tweevoudig:

- De internationalisering van de regio's en hun burgers stimuleren;
- De rol van de Europese regio's binnen het Europese integratieproces versterken.

De werkgroepen van dit netwerk worden ook opengesteld voor andere regio's (naast de 4 bovenvermelde volwaardige leden). Zo zijn Vlaanderen, Wales (Verenigd Koninkrijk) en Malopolska (Polen) erin geslaagd om geassocieerd lid van de "Economy Group" van de Vier Motoren te worden. In deze hoedanigheid hebben zij de status van waarnemer bij het interregionale overleg. Wales neemt ook deel aan de werkgroep rond clusterbeleid die onlangs is opgericht binnen de Economy Group.

De samenwerking tussen Vlaanderen en Wales bestaat in een deelname aan gezamenlijke missies naar derde landen en regio's, met politieke en business delegaties, wat de contacten tussen zowel de politici als de bedrijven uit de verschillende regio's bevordert. Net als Wales nam Vlaanderen als geassocieerd lid deel aan de missie naar Marokko in 2006 en naar India in 2007 in het kader van een conferentie over ecologische industrie. Op de missie naar Marokko was de Vlaamse Regering vertegenwoordigd door de minister van buitenlandse handel; op de missie naar India door de minister van buitenlands beleid.

In juni 2008 wordt op een overleg tussen de Minister-Presidenten van de vier regio's de mogelijkheid besproken om de geassocieerde leden nauwer te betrekken bij het overkoepelende politieke overleg en ook automatisch bij alle bestaande werkgroepen.

2.4.4. Financiële middelen

Binnen de regiostrategie "internationale handel" maakt het Verenigd Koninkrijk deel uit van de regio "Noord-Europa" (Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Nederland, Ierland, Noordse landen, Baltische staten). Er wordt een budget toegekend per regio en niet per land; bovendien hebben sommige promotieacties betrekking op verschillende markten tegelijk (bv. exportdagen). Hierdoor is geen toewijzing van financiële middelen mogelijk per land. Hetzelfde geldt voor het luik "Aantrekken van investeringen".

Flanders Investment & Trade kent onder bepaalde voorwaarden subsidies toe aan KMO's met exploitatiezetel in Vlaanderen²³. Voor het Verenigd Koninkrijk gaat het vooral om financiële tegemoetkomingen bij deelname aan jaarbeurzen die niet op het actieprogramma van F.I.T. staan, maar ook om subsidies voor de aanmaak van Engelstalige productdocumentatie en technische vertalingen, de huur van een ruimte voor productpresentaties, e.d.

Daarnaast geeft F.I.T. financiële steun aan bepaalde projecten van de BLCC in Londen (o.m. voor de "Golden Bridge Award") en aan de Belgian Sports Technology Club, een gezamenlijk project van de BLCC en Agoria (dit in het raam van de subsidieregeling voor gemengde kamers van koophandel en bedrijfspgroeperingen).

²³ In uitvoering van het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering voor initiatieven ter bevordering van het internationaal ondernemen.

2.5. Toerisme

2.5.1. Verenigd Koninkrijk

Het Verenigd Koninkrijk is een primaire markt

Het buitenlandse toerisme naar Vlaanderen wordt voor ongeveer twee derden bepaald door de buurlanden. Voor Vlaanderen zijn (in volgorde van belangrijkheid) de buurlanden Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk dan ook primaire markten. Voor de periode 2003-2007 was er wel een lichtjes dalende trend voor het Verenigd Koninkrijk. Na een constante daling de laatste jaren, was er in 2007 voor het eerst terug een lichte vooruitgang te noteren van de Britse overnachtingen in Vlaanderen.

De onderstaande tabel geeft de evolutie van het aantal Britse overnachtingen in Vlaanderen weer.

	2003	2004	2005	2006	2007	Trend 2006-2007	Gemiddelde jaarlijkse groei 2003-2007
Vlaams Gewest	1.473.303	1.397.904	1.370.780	1.350.830	1.389.033	+2,8%	-1,5%
Brussels Gewest	836.170	736.367	656.716	650.999	632.699	-2,8%	-6,7%
Waals Gewest	199.768	195.481	173.057	188.602	193.012	+2,3%	-0,9%
Kust	358.701	319.753	325.644	276.511	280.422	+1,4%	-6,0%
Kunststeden	1.545.482	1.413.649	1.307.392	1.322.191	1.337.312	+1,1%	-3,6%
Vlaamse regio's	405.290	400.869	394.459	403.127	403.998	+0,2%	-0,1%
Vlaanderen	2.309.473	2.134.271	2.027.496	2.001.829	2.021.732	+1,0%	-3,3%

Van de verschillende Vlaamse (toeristische) trekpleisters zijn de kunststeden voor de Britse markt veruit het belangrijkste product.

Toerisme Vlaanderen beschikt voor zijn marketingbeleid in het Verenigd Koninkrijk over een eigen kantoor in Londen, waar momenteel 7,5 personeelsleden VTE (voltijds equivalent) werken. Het buitenlandkantoor van Toerisme Vlaanderen maakt er deel uit van de Vlaamse Vertegenwoordiging.

Het Verenigd Koninkrijk maakt binnen de werking van Toerisme Vlaanderen deel uit van de area "buurlanden", samen met Frankrijk, Duitsland en Nederland. Op het vlak van toerisme zijn de belangrijkste bronmarkten diezelfde buurlanden. In die buurlanden zijn het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen voornamelijk concurrenten en zijn de gemeenschappelijke acties met de Britse overheid erg beperkt. De tegenhanger van Toerisme Vlaanderen op vlak van bestemmingsmarketing in het Verenigd Koninkrijk is "Visit Britain". Met Visit Britain wordt samengewerkt binnen ETC (European Travel Commission), een marketingorganisatie voor de promotie van Europa als toeristische bestemming in overzeese markten.

Het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen zijn elkaars concurrenten als het erom gaat om de Britse bevolking warm te maken voor een vakantie in eigen land dan wel in Vlaanderen. Ook op de Nederlandse, Franse en Duitse markt zijn we elkaars concurrent voor stedenvakanties. In verderaf gelegen doelmarkten echter worden de bestemming Groot-Brittannië en Vlaanderen vaak samen verkocht door de buitenlandse reisindustrie, binnen het bestek van een Europareis, waar ook andere Europese bestemmingen dan complementair zijn aan het Vlaamse aanbod.

Promotie en marketing

Krachtlijnen

De promotie van Vlaanderen en Brussel als toeristische bestemming in het buitenland is één van de kerntaken van Toerisme Vlaanderen en impliceert voor de periode 2004-2009 het focussen op volgende krachtlijnen:

- Het kapitaliseren op de grootste toeristische troeven van Vlaanderen in het buitenland zoals de historische steden, inclusief Brussel;
- de inzet van de juiste marketingmix naar verschillende doelgroepen in functie van het marktpotentieel;
- focus op de productmarktcombinaties met het hoogst aantoonbare toeristisch rendement. Hierbij krijgt ook het zakentoeerisme (MICE) een gerichte aandacht;
- een actieve vermarkting die inspeelt op nieuwe dragende maatschappelijke trends (vb. medioren, authenticiteit, frequentere maar kortere vakanties) waarbij wordt uitgegaan van onze toeristische troeven;
- synergieën ontwikkelen met andere partners in het buitenland (private marktspelers zoals touroperators en luchtvaartmaatschappijen, hotelgroepen, NTO's, agentschappen). In de Britse markt gaat het vooral om samenwerkingsverbanden met private marktspelers.

Acties

De volgende concrete acties worden naar de Britse markt toe ondernomen:

- persbewerking: de organisatie van persreizen naar Vlaanderen, persontmoetingen in het VK, nieuwsbrieven e.d.;
- acties naar de Britse reisindustrie: Flanders Travel Forum, gemeenschappelijke promotieacties met Britse touroperators, tradereizen naar Vlaanderen, nieuwsbrieven, deelname aan World Travel Market;
- consumentenwerking: consumenten kunnen telefonisch en per mail terecht voor toeristische informatie. Er is uiteraard ook een toeristische website, specifiek voor de Britse consumenten. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van advertorials en wervende advertenties in de belangrijkste bladen van onze doelmarkt, zoals bijv. het "Sunday Times Travel Magazine" ("Cool Flanders"-supplement van 16 pagina's in de september 2008-editie), de "Daily Telegraph" (supplement van 16 pagina's "Flanders Day and Night" op 20/9/08) en "The Independent" (supplement van 8 pagina's op 27/9/08; op de website was in een video-opname te zien en in een podcast ook te horen wat enkele Britse journalisten vonden van hun trip naar Vlaanderen), enz.;
- grootschalige reclamecampagne in samenwerking met privé-bedrijven, provinciale federaties voor toerisme en 7 steden.

Toerisme Vlaanderen zal de promotieacties die met andere overheden, waaronder de Britse, gevoerd worden op de verre markten, bestendigen. Het gaat dan voornamelijk om gemeenschappelijke consumentencampagnes op de Amerikaanse markt, binnen het samenwerkingsverband ETC.

Als meetindicatoren worden in aanmerking genomen:

- de aanwezigheid in de pers (aantal artikelen die werden gepubliceerd dankzij onze tussenkomst);
- het aantal uitgezonden nieuwsbrieven;
- het aantal contacten & meetings met de pers en reisindustrie;
- het aantal bereikte consumenten.

2.5.2. Financiële middelen

Wat betreft de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk, bestaat er geen structurele inzet van financiële middelen.

Onderstaand overzicht geeft het budget in euro weer dat besteed werd aan het buitenlandkantoor van Toerisme Vlaanderen in Londen in 2007 en 2008:

2007	
Totaal	1.192.731
personeel	433.126
werking	139.605
werking + personeel	572.731
Marketingbudget enkel TVL	620.000

2008	
Totaal	1.439.320
personeel	500.875
werking	216.445
werking + personeel	717.320
Marketingbudget enkel TVL	722.000

2.6. Landbouw en Visserij

2.6.1. Verenigd Koninkrijk

Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)

Het ILVO heeft in het kader van haar onderzoeksactiviteiten samenwerkingen/relaties met diverse universiteiten en onderzoeksinstituten in het Verenigd Koninkrijk, vnl. in het kader van Europees projectonderzoek en COST-acties. Daarnaast zijn er individuele contacten, samenwerkingen en uitwisselingen tussen onderzoekers op individuele basis.

Zeevisserijcontrole

Wat betreft de zeevisserijcontrole is er voornamelijk met het MFA (Marine and Fisheries Agency-England) en relatief minder met het SFPA (Scottish Fisheries Protection Agency) samenwerking. Op initiatief van Engeland worden er sinds een achttal jaar internationale controleacties uitgevoerd met inzet van zeegaande middelen van de verschillende kuststaten. Deze operaties voeren de codenaam SHARK en vinden voornamelijk plaats aan weerszijden van de gemeenschappelijke grenslijnen op zee, om het fenomeen van het zich onttrekken aan controle aan te pakken. Deze gemeenschappelijke operaties hebben als voorbeeld gediend bij de uitwerking van gemeenschappelijke inzetplannen die door het Europese agentschap voor visserijcontrole worden gecoördineerd.

Verder wordt er regelmatig op ad hoc-basis samengewerkt met de Britse autoriteiten. Men mag immers niet vergeten dat talrijke visgronden van Vlaamse vissers zich in Britse wateren bevinden.

Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)

VLAM is heel weinig actief op de Britse markt. Het enige dat voor 2008 voorzien is, is een beperkte aanwezigheid in de Britse vakpers voor fruit en groenten (o.a. n.a.v. de deelname aan Fruitlogistica, Berlijn). Voor sierteelt is er in 2007 een vrij uitgebreide marktstudie geweest op initiatief en op kosten van VLAM. Deze studie werd aan de exporthandel gepresenteerd, maar er werd eigenlijk geen verder gevolg aan gegeven.

2.6.2. Schotland

Visserij

Hoewel er geen systematisch gestructureerd bilateraal overleg plaats vindt tussen Vlaanderen en Schotland over visserijmateries, worden in het kader van de TAC-onderhandelingen onderling standpunten besproken. De vaststelling van de TAC's (Total Allowable Catches) is een jaarlijks terugkerende aangelegenheid, waarover de Raad Visserij in december een beslissing neemt. Zoals bekend, wordt slechts een fractie van de vangsten door Belgische vissersvaartuigen verwezenlijkt in de Belgische economische zone. Het merendeel wordt waargemaakt in de wateren van andere lidstaten. De vaststelling van de TAC's is niet direct Lidstaatgebonden, maar wel gelinkt met de visbestanden (relatie soort en gebied).

De verdeling van de TAC's naar de lidstaten toe geschiedt volgens vaste verdeelsleutels per visbestand, gebaseerd op historische vangsten. Dit is het principe van de relatieve stabiliteit. Op basis van de adviezen van de wetenschappers zal de Commissie trachten een objectief voorstel te formuleren, rekening houdende met de reglementeringen terzake. Het advies van ICES (International Council for the Exploitation of the Sea) gaat naar de Commissie, waar een groep wetenschappers STECF (Scientific and Technical Committee for Fisheries) een evaluatie maakt rekening houdende met de socio-economische belangen. De RAC's (Regional Advisory Councils) waarin alle betrokkenen,

zowel de visserijsector, aquacultuur, de sportvisserij, de consumenten- en vrouwenorganisaties, als milieuverenigingen zijn vertegenwoordigd, brengen tevens advies uit. De lidstaten trachten om via lobbying het commissievoorstel zoveel als mogelijk naar hun standpunten toe te amenderen.

Landbouw

Er wordt momenteel een gestructureerde samenwerking opgezet met het SCRI (Scottish Crop Research Institute), dat gevestigd is in Dundee. Een memorandum of Understanding is in voorbereiding.

2.6.3. Financiële middelen

Voor de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk zijn er geen financiële middelen voorzien vanuit ILVO. Alle uitgaven gebeurden in het kader van de onderzoeksprojecten.

2.7. Leefmilieu, Natuur en Energie

2.7.1. Verenigd Koninkrijk

Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

VMM heeft op regelmatige basis contacten met de volgende leefmilieuoverheden en agentschappen:

- Water Resource Center
- Environment Agency for England and Wales
- Department of Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA)

Het gaat telkens om wederzijdse werkbezoeken over uiteenlopende onderwerpen in de lijn van de taken en bevoegdheden van de VMM.

Daarnaast werkt VMM samen met Britse partners in volgende nog lopende projecten:

- In het kader van LIFE loopt er een project rond integraal waterbeheer en modellering. De Britse partners zijn Natural Environment Research Council (NERC) en Water Supply Licensing (WSL).
- Rond operationeel waterbeheer lopen er verschillende Interreg IVB-projecten (meer informatie in Bijlage II: overzicht Interreg-samenwerking): WAVE (met Britse partner: Somerset County Council), ALFA (met Eden Rivers Trust) en FloodResilienCity (met City of Bradford Metropolitan District Council en Sheffield University).

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)

De OVAM heeft goede contacten met het Verenigd Koninkrijk. Deze contacten zijn ontstaan toen OVAM op congressen van ACR+ sprak over huishoudelijk afvalstoffenbeleid: in oktober 2004 in Turku (Finland), in november 2005 in Barcelona en in mei 2006 in Dublin. Telkens vond een ontmoeting plaats met Dominique Hogg van een Engels consulting bureau, die blijkbaar zeer goede contacten onderhoudt met het Britse ministerie van Leefmilieu, en die een believer is in het Vlaamse beleid, zeker wat betreft het toepassen van het principe "de vervuiler betaalt". Hij publiceerde al studies waarin hij Europese landen vergelijkt en neemt de Vlaamse resultaten in zijn publicaties en studies over.

Bezoek van de Britse minister van Leefmilieu

N.a.v. de presentaties op bovenvermelde congressen werd de OVAM in de loop van 2006 gecontacteerd door het Britse Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA) evenals door de Britse ambassade in Brussel met de boodschap dat Ben Bradshaw, de toenmalige kersverse Britse minister van Leefmilieu, een bezoek wenste te brengen aan Vlaanderen. Eerst vond er een voorbereidend bezoek plaats met vertegenwoordigers van DEFRA en de Britse ambassade te Ninove bij Plastic Omnium op 6 november 2006. Het bezoek van de Britse minister vond plaats eind november 2006. Hij bezocht 3 afvalintercommunales (IVAGO, IDM en IBOGEM) en bleek enthousiast over de aanpak van OVAM. Sedert dit bezoek wordt OVAM regelmatig gecontacteerd door de Britse pers om vragen te beantwoorden, terreinbezoeken in Vlaanderen te organiseren, interviews te geven. Ook het DEFRA vraagt regelmatig informatie op, vnl over het principe "de vervuiler betaalt" (diftarsystemen en resultaten).

Deelname afvalcongres Larac

De OVAM werd in 2007 door Larac (Local Authority Recycling Advisory Committee; vereniging die bijna alle Britse gemeenten vertegenwoordigt) uitgenodigd op hun jaarlijkse afvalcongres (Telford-Birmingham op 16 november 2007) in het kader van het huishoudelijk afvalbeleid van Vlaanderen en de mooie resultaten ervan.

BBC-reportage

Tenslotte heeft de OVAM in februari 2008 meegewerkt aan een reportage van de BBC–Yorkshire over de selectieve inzameling en verwerking van huisvuil.

2.7.2. Wales

OVAM

De OVAM heeft in 2007 2 toelichtingen gegeven in Wales rond de selectieve inzameling en verwerking van huishoudelijk afval: één voor de milieu-administratie van Wales en één voor een publiek van lokale besturen in Wales.

In 2008 werd een gelijkaardige toelichting gegeven op een afvalconferentie in Wales (14 mei 2008). In het tweede semester van 2008 was er ook een bezoek gepland van lokale besturen uit Wales aan Vlaanderen, dit is nu verschoven naar een latere datum in 2009. Zij hebben vooral interesse in volgende 2 thema's: communicatie met de burger en de financiering van selectieve inzameling van huisvuil. In de meeste regio's van het Verenigd Koninkrijk liggen de cijfers voor selectieve inzameling en recyclage van huisvuil immers zeer laag, terwijl die in Vlaanderen bij één van de hoogste in Europa behoren.

“Netwerk van Regionale Overheden voor Duurzame Ontwikkeling” (nrg4SD)

Vlaanderen en Wales zijn samen lid van nrg4SD, een netwerk dat in augustus 2002 in de marge van de wereldtop rond duurzame ontwikkeling in Johannesburg werd opgericht om de rol van de regio's bij het uitvoeren van internationale afspraken rond duurzame ontwikkeling bekend te maken. Beide regio's hebben in dit verband contacten met elkaar en werken aan gezamenlijke activiteiten.

Nrg4SD wil wereldwijd de samenwerking tussen regionale overheden bevorderen met als doel een efficiënt beleid voor duurzame ontwikkeling om zo een allereerste vertegenwoordiging van regionale overheden in een multilateraal forum te bekomen. Leefmilieubeleid is in vele landen immers geregionaliseerd. De regio's zijn de echte uitvoerende spelers en moeten internationale afspraken in concrete beleidsacties omzetten.

Het netwerk biedt bovendien een forum aan waarbinnen regionale overheden van over de hele wereld ervaringen uitwisselen inzake duurzame ontwikkeling. De samenwerking uit zich in een aantal concrete acties waaronder de samenstelling van een algemeen werkprogramma, de oprichting van een solidariteitsfonds voor de deelname van de armere zuidelijke regio's en het stimuleren van bilaterale samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke projecten.

2.7.3. Schotland

Tijdens de ministeriële bijeenkomst van ENCORE²⁴ (Environmental Conference of the Regions of Europe) te Zaragoza in juni 2008 had minister van Leefmilieu Crevits een bilateraal contact met haar Schotse collega, Michael Russell. De Schotse minister was lovend over de Vlaamse expertise inzake afvalverwerking en op zijn vraag lichtte minister Crevits de voornaamste principes van het Vlaamse afvalbeleid toe. Mogelijk zal dit leiden tot een studiebezoek van Schotse experts terzake.

2.7.4. Financiële middelen

Vlaamse Milieumaatschappij

De VMM heeft geen specifieke financiële middelen gereserveerd voor samenwerking met het Verenigd Koninkrijk.

OVAM

De activiteiten van OVAM met het Verenigd Koninkrijk werden gefinancierd vanuit het algemene werkingsbudget. Er werden geen specifieke middelen voorzien voor de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk.

²⁴ ENCORE is een netwerk dat gericht is op de politieke samenwerking tussen de regionale ministers van Leefmilieu van de regio's van de Europese Unie en zo o.m. hoopt bij te dragen aan een efficiëntere implementatie van de Europese Milieureggeving. Meer informatie is terug te vinden op hun website: www.encoreweb.org

2.8. Mobiliteit en Openbare Werken

2.8.1. Verenigd Koninkrijk

De Afdeling Haven- en Waterbeleid

Motorways of the sea

De afdeling Haven- en Waterbeleid werkt nauw samen met het Britse "Department for Transport" omtrent Motorways of the Sea en het Europese havenbeleid. Er zijn goede ambtelijke contacten en er wordt vaak onderling afgestemd over deze thema's voorafgaand aan Europese werkvergaderingen. Het "Department for Transport" neemt actief deel aan de door Vlaanderen en Nederland getrokken "North Sea Motorways of the Sea Task Force". Deze Task Force, die in oktober 2006 op initiatief van toenmalig minister van Openbare Werken, Kris Peeters, en zijn toenmalige Nederlandse collega Karla Peijs werd opgericht, bestaat uit high-level overheidsexperten en vertegenwoordigers van belangenorganisaties en heeft als doel de ontwikkeling van het vrij nieuwe Europese concept Motorways of the Sea in het Noordzeegebied te faciliteren. Het Verenigd Koninkrijk is één van de Noordzeelanden die participeren in deze Task Force (de anderen zijn Vlaanderen/België, Nederland, Frankrijk, Ierland, Zweden, Duitsland, Denemarken en Noorwegen). Het departement MOW, afdeling Haven-en Waterbeleid, is co-voorzitter van deze Task Force. Vanuit de visie dat de overheden eerder een faciliterende rol spelen in de ontwikkeling van maritieme snelwegen, wil deze Task Force een kader creëren waarbinnen de marktspelers concrete projecten kunnen implementeren.

Verder onderhoudt de afdeling Haven- en Waterbeleid ook goede contacten met de Britse collega's bevoegd voor integraal waterbeleid. Zo is er regelmatig overleg omtrent de implementatie van de Kaderrichtlijn Water.

Interreg

In het kader van het Europese territoriale samenwerkingsprogramma Interreg wordt op niveau van programmabeheer samengewerkt met partners uit het Verenigd Koninkrijk onder de "Interreg IVB North Sea en Interreg IVB North West Europe" - programma's. Momenteel wordt ook samen met het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland een Interreg IVA grensoverschrijdend maritiem programma voor de Noordelijke Kanaalzone opgemaakt.

Internationale Maritieme Organisatie (IMO)

De afdeling Haven- en Waterbeleid is nauw betrokken bij de werkzaamheden van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), een agentschap van de Verenigde Naties. De IMO is gevestigd te Londen. Binnen het kader van de IMO wordt trouwens ook samengewerkt tussen België/Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk (bijvoorbeeld rond 'traffic lanes' in de Dover Strait).

DAB Loodswezen onderhoudt nauwe contacten tussen de vertegenwoordigers van de Vlaamse en de federale overheid, samen met Nederland, voor wat betreft het voorstellen, implementeren en goedkeuren van elkaars verkeersscheidingsstelsels; dit kadert in het initiatief van de European Maritime Safety Agency en zorgt ervoor dat de voorstellen van die drie landen binnen IMO vlotter worden aanvaard.

Het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK)

De Afdeling Scheepvaartbegeleiding

In het kader van het Interreg IIIB-project "Safety at Sea" (zie ook Bijlage II: overzicht Interreg) heeft de afdeling Scheepvaartbegeleiding samengewerkt met het Britse BMT (British Maritime Technology).

De uitbouw van het MRCC (Maritime Rescue and Coordination Centre) was onderdeel van dit project, dat ondertussen is opgeleverd.

De Afdeling Kust

Zeewering:

Er is structureel overleg op overheidsniveau inzake zeewering met een jaarlijkse bijeenkomst van de North Sea Coastal Managers Group (NSCMG). De NSCMG is een netwerk van kustbeheerders uit vijf Noordzeelanden (Duitsland, België, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Nederland). Jaarlijks komt de NSCMG samen om de internationale samenwerking op gebied van kustbescherming te versterken door middel van het uitwisselen van kennis en ervaring, het bespreken van gezamenlijke knelpunten en het verbeteren van de samenwerking op gebied van onderzoek en inzake de bewustwording van de bevolking. De NSCMG biedt een overlegforum voor aangelegenheden betreffende kustzonebeheer en bescherming tegen overstromingen en erosie langs kustgebieden.

Verder is er ook overleg met Britse partners in het kader van volgende Interreg IIIB-projecten (zie ook Bijlage II: overzicht Interreg):

- Safecoast: Safecoast blikst vooruit naar het jaar 2050, rekening houdend met de zeespiegelrijzing en de ruimtelijke planning in de kustzones. Partners uit Vlaanderen, DK, D, NL en het Verenigd Koninkrijk werken in dit project samen om de invloed van klimaatwijzigingen en ruimtelijke planning op de toekomstige kustveiligheid in kaart te brengen. Het MDK, afdeling Kust, staat in voor de opmaak van een kustveiligheidsplan voor de Vlaamse kust vooruitkijkend naar 2050.
- Chain of Safety: Chain of Safety heeft tot doel de samenwerking en het uitwisselen van kennis en ervaringen in het kader van rampenplanning bij overstromingen te vergemakkelijken. Partners uit Vlaanderen, DK, D, NL en het Verenigd Koninkrijk werken in dit project samen om ideeën uit te wisselen omtrent rampenplanning in de Noordzee. Doel van het project is een stap te zetten naar een rampenplan voor alle Noordzeegebieden en ook de structuur van een dergelijk rampenplan uit te werken. In samenwerking met de provincie West-Vlaanderen en Rijkswaterstaat, werkt het MDK, afdeling Kust, aan de opstelling van een rampenplan bij overstroming. Het Schelde-estuarium is hierbij het pilootproject. De ervaring opgedaan met het pilootproject zal algemene aanbevelingen opleveren voor de partners en zal ook als insteek fungeren bij de uiteindelijke opmaak van een algemeen rampenplan voor de gehele Noordzee. Er wordt reeds een tweede fase voorzien binnen het project Chain of Safety, waarin een algemeen grensoverschrijdend rampenplan voor de ganse Noordzeeregio zal opgesteld worden.
- Corepoint: Twaalf partners uit Vlaanderen, IR, het Verenigd Koninkrijk, FR en NL werken in dit project samen en willen gebruik maken van de expertise binnen het consortium om de ontwikkeling en de uitvoering van het Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (GBKG) in Noordwest-Europa te promoten. Elke partner bestaat in feite uit een zgn. expert couplets, een samenwerking tussen een plaatselijke overheid (lokaal of regionaal niveau) en een wetenschappelijke instelling. Het MDK, afdeling Kust, werkt samen met het Maritiem Instituut van de Universiteit Gent. Corepoint heeft ook tot doel om op het beleid te wegen, door praktische adviezen voor beleidsmakers en managers aan te reiken. Via wetenschappelijk onderzoek worden een aantal heel specifieke vraagstukken en beleidslijnen die van invloed zijn op kustbeheer behandeld. Een driedelige aanpak van het project, op regionaal, nationaal en lokaal niveau, heeft geleid tot een aantal resultaten die zowel in Europa als op internationale fora werden erkend.

Vlaamse Hydrografie

De afdeling Vlaamse Hydrografie heeft een overeenkomst met de "UK Hydrographic Office" m.b.t. de verdeling van zeekaarten. Zij werken samen onder de koepel van de North Sea Hydrographic Commission (IHO). Onder de koepel van North West Shelf Operational Oceanographic System (NOOS), dat een onderdeel is van EuroGOOS, wordt er aan gegevensuitwisseling gedaan.

DAB Loodswezen

DAB Loodswezen werkt structureel samen met het Verenigd Koninkrijk via een privé-organisatie, die de Vlaamse loodsen bij meevaren of halen van schepen ter hoogte van Dover afhaalt en/of aan boord zet en zo nodig van logies voorziet. Deze samenwerking houdt in dat alle kosten doorgerekend worden naar de klanten.

N.V. Waterwegen en Zeekanaal

VNE (Voies navigables d' Europe)

VNE is een netwerk onder het Interreg III C-programma met als voornaamste doel het belang van alle waterwegen en meer bepaald van de secundaire vaarwegen te onderstrepen door alle mogelijke functies te promoten: ruimtelijk, ecologisch, historisch, toeristisch en recreatief. Dit netwerk werd tot 2007 geleid door British Waterways. In het kader van VNE is er tussen de N.V. Waterwegen en Zeekanaal en o.a. British Waterways een samenwerking ontstaan rond het thema erfgoed, waterrecreatie en toerisme.

De N.V. Waterwegen en Zeekanaal werkt ook in diverse andere Europese Interreg-projecten (zie ook Bijlage II: overzicht Interreg) -o.m. Canal Link, Waterways for Growth en Waterways Forward- met British Waterways samen.

Samenwerking met de Britse havens

De samenwerking met de Britse havens is van groot economisch belang voor onze Vlaamse havens. Vlaanderen speelt sinds lang de rol van "toegangspoort naar het Europese vasteland" voor Britse producenten, die in Europa een belangrijke afzetmarkt vinden. Veel trafiek vanuit het Verenigd Koninkrijk transiteert immers via Vlaanderen. Onze 4 havens zijn sinds lang sterk gericht op het Verenigd Koninkrijk en er zijn heel wat "short sea"- verbindingen waardoor de Britse uitvoerders de keuze hebben om hun goederen op het Europese vasteland als "roll-on roll-off" of als "lift-on lift-off" af te zetten.

Voor de kusthavens Zeebrugge en Oostende richten zich op het Verenigd Koninkrijk. De haven van Zeebrugge heeft 20 afvaarten per dag naar het Verenigd Koninkrijk. Er zijn o.a. afvaarten naar Southampton, Thamesport, Teesport, Killingholme, Immingham, Purfleet, Tilbury, Felixstowe, Dover, Hull, Bristol, Rosyth, enz. De haven van Oostende doet in de eerste plaats dienst als toegangspoort tot het Verenigd Koninkrijk. Er zijn 16 afvaarten per dag naar het Verenigd Koninkrijk, bediend door 2 ferrymaatschappijen (Transeuropa Ferries en Ferryways), naar o.a. Ramsgate (South), Tilbury (London area), Ipswich (Midlands) en Immingham (North),... Quasi alle goederen die in Oostende geladen of gelost worden, zijn bestemd voor het Verenigd Koninkrijk.

Ook vanuit de haven van Antwerpen worden in totaal 63 verschillende bestemmingen in het Verenigd Koninkrijk aangedaan (meestal slechts wekelijks). Vanuit de haven van Gent zijn er enkele lijndiensten die met wekelijkse frequentie het Verenigd Koninkrijk aandoen, o.a. Tilbury, Immingham, Purfleet, Hull, Teesport,...

Er zijn ook regelmatige passagiersverbindingen met het Verenigd Koninkrijk, o.a. Oostende-Ramsgate, Zeebrugge-Rosyth en Zeebrugge-Hull.

Ferryverbinding Zeebrugge-Rosyth

In 2002 werd de eerste directe dagelijkse ferryverbinding met Schotland in gebruik genomen (Rosyth-Zeebrugge). Deze ferrydienst is de enige RO-RO-service vanuit Schotland met het Europese vasteland. Deze verbinding heeft het voor Schotse producenten gemakkelijker gemaakt om een opslag- of distributiecentrum in Vlaanderen uit te bouwen.

In oktober 2005 besliste de Griekse rederij Superfast Ferries (onderdeel van de Griekse Attica-groep) om het aantal afvaarten vanuit Zeebrugge naar Rosyth en omgekeerd te halveren. Omwille van commerciële redenen besliste Superfast om de "Superfast IX" te verplaatsen naar de Baltische Zee en te vervangen door een schip met lagere capaciteit, niettegenstaande het feit dat het aantal vervoerde passagiers en de vervoerde vrachtvolumes op de lijn Zeebrugge-Rosyth bleven stijgen. In 2007 werden op de lijn Zeebrugge-Rosyth 110.094 passagiers (-2,9 %) vervoerd, 36.756 wagens (+ 1,2 %) en 22.552 vrachteenheden (- 18%) vervoerd. De significante daling van het vrachtvervoer was te wijten aan de kleinere truckcapaciteit op het in 2007 ingezette schip op deze lijn.

In juni 2008 kondigde uitbater Superfast Ferries aan dat het deze (nochtans winstgevende) lijn zou stopzetten. De Schotse en de Vlaamse overheden hebben na overleg verschillende stappen ondernomen om de zoektocht naar een overnemer te faciliteren. Er werd een Task Force opgericht, bestaande uit F.I.T., Scottish Enterprise en de havens van Zeebrugge en Rosyth, om actief op zoek te gaan naar een overnemer voor de verbinding. In eerste instantie zal op vracht gefocust worden. Later zal ook uitgezocht worden welke opportuniteiten er zijn voor een specifieke Vlaamse promotiecampagne in Schotland, om meer passagiers/toeristen op de verbinding te krijgen. Uiteindelijk zal rederij Norfolkline de Rosyth-Zeebrugge-lijn verder zetten vanaf mei 2009.

Het Agentschap Wegen en Verkeer

Het agentschap Wegen en Verkeer neemt deel aan PIM (Partnerprogramma Infrastructuur Management). Het betreft een "Memorandum of Agreement" voor samenwerking tussen het Britse Highways Agency, de Nederlandse Rijkswaterstaat en het Vlaamse Agentschap Wegen en Verkeer (MOW) dat afgesloten werd in december 2006. Bedoeling van PIM is een platform voor effectieve samenwerking en verstandhouding tussen de verschillende partijen te creëren. Mogelijke samenwerkingsgebieden zijn o.a. veiligheid van de wegen; tunnels, bruggen en andere structuren; intelligente transportsystemen; structuren voor beheer van de wegen, enz.

Regionale luchthavens

Vlaanderen beschikt over of geeft ondersteuning aan drie regionale luchthavens: Oostende-Brugge, Antwerpen en Kortrijk-Wevelgem.

De luchthaven Antwerpen heeft twee geregelde luchtverbindingen met Londen City Airport (5 x per werkdag) en Manchester (2 x per werkdag).

De luchthaven Oostende-Brugge wordt aangewend voor ad hoc vrachtluchten (full freight) met het Verenigd Koninkrijk.

De drie regionale luchthavens kennen ook een stijgende activiteit van zakenvluchten (business flights o.m. met het Verenigd Koninkrijk).

Ontwikkeling van het hogesnelheidsnet

De hogesnelheidslijn tussen Brussel/Parijs en Londen werd eind 2007 op Brits grondgebied afgewerkt, waardoor de reisafstand tussen Brussel-Zuid en Londen St. Pancras teruggebracht tot ca. 2 uur. Tevens werd een nieuw en beter gesitueerd station van aankomst/vertrek van de Eurostar in Londen in gebruik genomen, en werd het aantal dagelijkse Eurostar-ritten tussen Brussel en Londen verhoogd tot 9 per dag. Een verdere totstandkoming van het hogesnelheidsnet in het Verenigd Koninkrijk en de volledige realisatie van de HSL Brussel-Londen zullen positieve gevolgen hebben op andere lijnen. Het hogesnelheidsnetwerk zou verder kunnen gepromoot worden.

Deze ontwikkelingen leiden – samen met de hoge brandstofkosten – tot het beperkte vliegaanbod tussen luchthaven Brussel en de diverse Londense luchthavens. De vrijgekomen luchthavencapaciteit in Brussel kan echter beschikbaar gesteld worden voor andere verbindingen, en moet worden gezien in de context van de reeds hoge verzadigingsgraad van de grote Londense luchthavens. Er dient ook aangestipt dat de luchtlijn Antwerpen-Londen City nauwelijks getroffen wordt door de effecten van de verbetering van de hogesnelheidslijn, gelet op het blijvend verschil in globale reistijd, per trein en per vliegtuig, tussen beide bestemmingen.

2.8.2. Financiële middelen

Mobiliteit en Openbare Werken heeft geen specifieke financiële middelen gereserveerd voor de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk.

2.9. Onderwijs en Vorming

2.9.1. Verenigd Koninkrijk

Departement Onderwijs en Vorming

Zoals met alle Europese landen wordt er met het Verenigd Koninkrijk vooral samengewerkt binnen het kader van de Europese onderwijsprogramma's. Hierdoor is de bilaterale samenwerking met het Verenigd Koninkrijk op het vlak van onderwijs eerder beperkt. De bevoegdheid om te beslissen met welke buitenlandse universiteiten er zal worden samengewerkt, ligt bij de instellingen. Een mogelijke verklaring voor het kleine aantal Vlaamse studenten dat een periode in het Verenigd Koninkrijk studeert, is het hoge inschrijvingsgeld dat gevraagd wordt door de Britse universiteiten. Via het samenwerkingsproject 'Study in Flanders' wordt getracht om meer buitenlandse studenten naar Vlaamse universiteiten te lokken.

Bell Language School

Om de professionalisering van de Vlaamse leerkrachten Engels te ondersteunen organiseert het departement Onderwijs en Vorming jaarlijks nascholing voor 20 leerkrachten Engels in de gerenommeerde Bell Language School. Deze cursus wordt mee opgevolgd door de pedagogische begeleiding van de onderwijsnetten en afwisselend ingericht voor regenten en licentiaten.

INDIE-project

Het departement Onderwijs en Vorming neemt deel aan het INDIE-project dat werd opgezet door de British Council. Dit "Inclusion and Diversity in Education (INDIE)-project wordt mee gefinancierd met Europese middelen en richt zich op het secundair onderwijs. Uitgangspunt vormen de debatten die in heel wat Europese landen tegelijk gevoerd worden over de manier waarop de schoolprestaties van jongeren verder kunnen verbeteren en in het bijzonder over de specifieke uitdagingen in schoolcontexten waar jongeren met verschillende etnische/religieuze achtergronden en/of met migratie-ervaringen samen opgeleid worden.

Doelstellingen van dit project zijn:

- Bijdragen aan het Europese debat over diversiteit door te focussen op het leiderschap in cultureel diverse scholen;
- Het creëren van netwerken tussen beleidsmakers en (pedagogische) directeurs van verschillende Europese landen;
- Mogelijkheden geven aan jonge leidersfiguren uit diverse gemeenschappen om bij te dragen aan de discussie en om hun vaardigheden in het leiderschap te ontwikkelen in een internationale omgeving;
- Een netwerk ontwikkelen van jongeren met leiderschapstalenten.

Naast Vlaanderen nemen ook Spanje, Italië, Duitsland, Portugal, Nederland en het Verenigd Koninkrijk deel. Het project loopt van najaar 2007 tot juni 2009. Per land maken 50 jongeren van diverse etnische herkomst uit 5 verschillende scholen deel uit van het project. De British Council organiseert een aantal Europese bijeenkomsten waar beleidsmakers en jongeren met leiderschapskwaliteiten worden samengebracht. Dit zal o.a. uitmonden in een Brusselse verklaring over "Inclusion and Diversity in Education".

Europese programma's

Hieronder worden de cijfers weergegeven van het aantal Vlaamse scholen dat een gesubsidieerd project heeft lopen met een Britse school. Hieruit blijkt dat er weinig Vlaams-Britse projecten zijn,

behalve wanneer er minimum 3 partners zijn, met name de multilaterale Comenius-projecten en de Grundtvig-leerpartnerschappen.

Comenius projecten 2007	Aantal goedgekeurde	Aantal met Britse partner	
Multilaterale projecten	168	67	39,88%
Bilaterale projecten	5	0	0%

Comenius-Assistenten 2007	Aantal goedgekeurde	Aantal naar Verenigd Koninkrijk	
Vlaamse naar buitenland	43	3	6,97%
Er kwamen geen Britse Comenius-assistenten naar Vlaanderen			

Erasmus studenten 2006-07	Totaal	Naar / van Verenigd Koninkrijk	
Vlaamse naar buitenland	2917	141	4,83%
Buitenlandse in Vlaanderen	3396	100	2,94%

Grundtvig	Aantal goedgekeurde	Aantal met Britse partner	
Leerpartnerschappen in 2001-2007	145	44	30,34 %
Leerpartnerschappen in 2008	34	12	35,29 %
	Aantal goedgekeurde	Aantal in UK	
Nascholingsactiviteiten in 2001-2007	168	20	11,90 %

e-Twinning	Aantal geregistreerde projecten met Vlaamse school	Aantal met Britse partner	
	118	2	1,69%

Vlaamse programma's

Uit onderstaande cijfers blijkt dat eveneens binnen de Vlaamse programma's de samenwerking met Britse scholen zeer beperkt is.

	Aantal goedgekeurde	Aantal met Britse partner	
GROS 2007-2008	13	1	7,69%
Euroklassen 2007-2008	20	0	0%
Buurlandenbeleid 2006-2007	35	3	8,57%

Neerlandistiek

Het Nederlands wordt onderwezen aan 10 Britse universiteiten, hetzij als hoofdvak, bijvak of keuzevak:

- In Bradford aan de University of Bradford, Department of Modern Languages.
- In Cambridge aan de University of Cambridge, Faculty of Modern and Medieval Languages, Department of Other Languages.
- In Hull aan de University of Hull, Department of Modern Languages.
- In Londen aan het University College London, Dutch Department en Department of History of Art en aan de University of Westminster, Faculty of Languages.
- In Manchester aan de University of Manchester, Department of German.
- In Newcastle upon Tyne aan de University of Newcastle upon Tyne, School of Modern Languages, Department of German Studies.

- In Nottingham aan de University of Nottingham, School of Modern Languages.
- In Reading aan de University of Reading, Faculty of Letters and Social Sciences, Department of German Studies.
- In Sheffield aan de University of Sheffield, Department of Germanic Studies.

Het University College London (UCL) heeft het oudste en grootste centrum in het Verenigd Koninkrijk voor de studies van de cultuur en de geschiedenis van de Lage Landen. Het centrum neerlandistiek is het grootste van de Engelstalige wereld. Alleen hier kunnen studenten het volledige programma Nederlands volgen (bachelor, master, PhD). In 2008 kreeg de UCL een principiële toezegging van de Nederlandse en de Vlaamse ministers van Onderwijs voor een gemeenschappelijke financiering van haar leerstoel "Modern Dutch Studies". De concrete uitwerking ervan diende nog te gebeuren op het moment van het finaliseren van deze nota.

Engels in het secundair onderwijs

In het Vlaams voltijds secundair onderwijs zaten er tijdens het schooljaar 2006-2007 457.527 leerlingen. 302.545 onder hen kregen Engelse les. Onderstaande tabel geeft een verdeling per graad:

Schooljaar 2006-2007

AANTAL LEERLINGEN IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS DIE ENGELS VOLGEN

	Jongens	Meisjes	Totaal
Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers	-	-	-
Totaal onthaalklas	-	-	-
1ste graad			
1 ^{ste} leerjaar A	5.256	5.046	10.302
1 ^{ste} leerjaar B	21	30	51
2 ^{de} leerjaar	28.831	29.055	57.886
Beroepsvoorbereidend jaar	129	164	293
Totaal 1ste graad	34.297	34.295	88.532
2de graad			
1 ^{ste} leerjaar	29.825	31.363	61.188
2 ^{de} leerjaar	28.929	29.780	58.709
3 ^{de} leerjaar	-	-	-
Totaal 2de graad	58.754	61.143	119.897
3de graad			
1 ^{ste} leerjaar	28.637	28.681	57.318
2 ^{de} leerjaar	24.249	25.831	50.060
3 ^{de} leerjaar	3.724	2.934	6.658
Totaal 3de graad	58.810	57.448	114.056
4de graad			
1 ^{ste} leerjaar	2	41	43
2 ^{de} leerjaar	-	17	17
3 ^{de} leerjaar	-	-	-
Totaal 4de graad	2	58	60
Algemeen totaal	149.803	152.942	302.545

2.9.2. Financiële middelen

Nascholing Bell School (bedragen in euro):

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
28.668	26.720	26.720	24.600	20.175	27.271	27.614

INDIE-project, Vlaamse bijdrage (bedragen in euro):

2007	2008
4.000	6.000

2.10. Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed

2.10.1. Verenigd Koninkrijk

Ruimtelijke Ordening

Afdeling Ruimtelijke Planning (ARP)

De afdeling Ruimtelijke Planning (ARP) onderhoudt relaties met het Britse 'Department for Communities and Local Government' via de Europese samenwerkingskaders die zich situeren rond het dossier inzake territoriale cohesie. Volgende werkzaamheden staan op de agenda:

- Uitzetten van gezamenlijke krijtlijnen en richtlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling en territoriale cohesie binnen de voorbereidende werkgroepen voor de Informele Ministervergaderingen over territoriale cohesie en in de technische EU-werkgroep "ruimtelijke en stedelijke ontwikkeling".
- Onderzoek naar ruimtelijke ontwikkelingstrends op Europees niveau in het kader van het ESPON-studieprogramma.

De samenwerking met het Verenigd Koninkrijk zal vooral in relatie tot de Europese beleidsontwikkeling worden voortgezet. Aan de hand van concrete beleidsvraagstukken kunnen daarnaast nadere verdergaande samenwerkingsprioriteiten worden gedefinieerd, maar het opzetten van een structurele bilaterale samenwerking valt niet binnen het globaal pakket van prioriteiten van ARP.

Woonbeleid

Afdeling Woonbeleid

Inzake wonen en woonbeleid bestaan er geen formele samenwerkingsakkoorden en/of -structuren met het Verenigd Koninkrijk. De Europese Unie is niet bevoegd voor wonen, waardoor er vanuit het Europese niveau weinig stimulansen worden gegeven voor samenwerking tussen de lidstaten. Wel is er de jaarlijkse informele bijeenkomst van de ministers van Wonen van de verschillende lidstaten. Ter voorbereiding van die bijeenkomsten is in elk land een "*housing focal point*" opgericht (voor België bij het Waalse Gewest). In Vlaanderen wordt binnen het beleidsveld (veelal op basis van persoonlijke contacten) aandacht besteed aan ontwikkelingen in het buitenland, met nadruk op de buurlanden. Op verschillende manieren worden deze ontwikkelingen opgevolgd:

- Het 'Steunpunt Beleidsrelevant onderzoek 2007-2011 Ruimte en Wonen' doet aan internationaal comparatief onderzoek aan de hand van buitenlandse literatuur en zoekt leerpunten in het woonbeleid van andere Europese landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk.
- Vervolgens is er veel belangstelling voor de werkzaamheden van het "European Network for Housing Research" (ENHR). Het ENHR, opgericht in 1988, bestaat uit onderzoekers uit verschillende wetenschappelijke disciplines die zich bezighouden met de huisvestingsproblematiek. Het doel van de vereniging is de kwaliteit van het onderzoek over huisvesting te verbeteren, bij te dragen tot de praktische bruikbaarheid van dit onderzoek voor de overheid, alsook het werkveld en de contacten tussen onderzoekers en praktijk bevorderen. Het ENHR sponsort jaarlijks internationale conferenties en biedt een kader aan meer dan 20 internationale werkgroepen die rond verschillende thema's gegevens en contacten uitwisselen. Via lidmaatschap van het ENHR en de participatie aan werkgroepen kan de samenwerking onder de leden van het netwerk verstevigd worden.

Tot slot zijn er contacten met het "European Social Housing Observatory", het onderzoeks- en kenniscentrum van CECODHAS (i.e. The European Liaison Committee for Social Housing). De centrale

doelstelling van dit centrum is trends en onderzoeksbehoeften op het vlak van wonen en (sociaal) woonbeleid op Europees niveau te ontdekken en analyseren. Er wordt getracht de diverse gegevensbronnen op elkaar af te stemmen en de kloof tussen feiten (data) en het (Europese) beleid te dichten. Ook hier vormen lidmaatschap en actieve deelname een opstap tot nauwere samenwerking en gegevensuitwisseling met andere landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk.

Onroerend erfgoed

Het beleidsveld onroerend erfgoed heeft de intentie om een project op te starten betreffende het Wereldoorlog-I-erfgoed met als doel de erkenning van de slagvelden van de Eerste Wereldoorlog als UNESCO-werelderfgoed in 2014.

Binnen het beleidsveld RWO zullen het Departement RWO - Cel Onroerend Erfgoed, het VIOE en het Agentschap RO-Vlaanderen hieromtrent samenwerken. Voor de opmaak van het dossier zal er in de periode 2008-2014 op geregelde tijdstippen overleg worden gepleegd met alle betrokken lidstaten, dus ook het Verenigd Koninkrijk (Commonwealth War Graves Commission, UNESCO vertegenwoordiging van het Verenigd Koninkrijk, ...). Zo werd in dit kader de 'Commonwealth War Graves Commission' reeds aangeschreven door het Agentschap RO-Vlaanderen voor de bescherming van Britse militaire begraafplaatsen in Vlaanderen.

Afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid

Het uitdiepen van de bestaande samenwerking en contacten tussen de administraties in België (Wallonië, Vlaanderen en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en het Verenigd Koninkrijk betreffende onroerend erfgoedbeleid via deelname aan de intergouvernementele fora en aanknopingspunten wordt verzekerd. Er wordt gestreefd naar een (in)formele grensoverschrijdende en regionale samenwerking in functie van gezamenlijke beleids- en beheersdoelstellingen, zoals dit ook het geval is voor andere landen (zoals het Groothertogdom Luxemburg, Frankrijk en Nederland). Het uiteindelijke streefdoel is een overzichtelijk en dynamisch samenwerkingsverband, naar analogie met de "Baltic Sea Heritage Co-Operation", dat betreffende onroerend erfgoed binnen een kleinere regio intergouvernementele afspraken, conferenties en werkprogramma's organiseert.

Agentschap Ruimtelijke Ordening-Onroerend Erfgoed Vlaanderen (RO-Vlaanderen)

Het agentschap R-O Vlaanderen onderhoudt momenteel geen officiële relaties met het Verenigd Koninkrijk. Via verschillende internationale fora zijn er wel diverse losse contacten, gericht op de uitwisseling van informatie, maar deze zijn momenteel niet geïnstitutionaliseerd. Op het gebied van WO I-archeologie hoopt Vlaanderen bovendien op een uitwisseling van expertise in de twee richtingen. Zo kan Vlaanderen met name voor luchtvaartarcheologie van nut zijn voor de Britten (meer ervaring met het specifieke beheer en het beleid).

Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)

In het kader van onderzoek m.b.t. WOI-erfgoed heeft het VIOE sedert 2002 een niet-structurele, maar toch intensieve samenwerking met Engelse archeologen (o.a. Andrew Robertshaw van "National Army Museum", Laurie Milner van "Imperial War Museum", Nicholas J. Saunders van "University College London", Martin Brown van "Ministry of Defense", Peter Doyle van "University of Greenwich". Op het terrein werd er ook samengewerkt met andere publieke en private organisaties. Er worden geregeld voordrachten gegeven in Londen, meestal in het Imperial War Museum, om de WOI-werking van het VIOE voor te stellen.

Op vlak van maritiem erfgoedonderzoek wordt momenteel door het VIOE samengewerkt met “English Heritage” (in het kader van MACHU, een Europees project) en was er een samenwerking met Kent County Council en Essex County Council in PLANARCH 2 (Interreg IIIB-project, zie Bijlage II). Er zijn verder ook contacten met de “Canterbury Archaeological Trust”, het Dovermuseum en Kent County Council- Dover Bronze Age Boat Trust waar onderzoek naar de contacten tussen het Verenigd Koninkrijk en het vasteland in de bronstijd gevoerd wordt.

Het VIOE heeft ook in het verleden beroep gedaan op de expertise van Engelse onderzoekers gespecialiseerd in geofysisch onderzoek (Kris Strutt van de Universiteit van Southampton) en dit voor diverse Vlaamse sites.

Tenslotte is er uitwisseling met de “Cheshire Garden Trust” en de “Garden History Society” uit het Verenigd Koninkrijk voor wat betreft de kennis over historische tuinen en parken.

2.10.2. Financiële middelen

Ruimtelijke ordening

Er werden geen middelen ingezet voor de directe samenwerking met het Verenigd Koninkrijk. Financiering gebeurt op onrechtstreekse wijze via de Europese samenwerking. Vanuit het werkingsbudget worden zendingskosten vergoed.

Woonbeleid

Vanuit de Afdeling Woonbeleid werden er geen middelen ingezet voor de directe samenwerking met het Verenigd Koninkrijk. Vanuit het werkingsbudget worden vormings- en zendingskosten vergoed.

Onroerend erfgoed

Ook vanuit het beleidsveld Onroerend Erfgoed werden geen specifieke middelen ingezet voor de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk.

2.11. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

2.11.1. Verenigd Koninkrijk

Hoewel er geen directe bilaterale samenwerking is met het Verenigd Koninkrijk, zijn er op vlak van Zorg en Gezondheid wel contacten met een aantal Britse regio's binnen de context van internationale organisaties zoals de EU en vooral in het kader van het "Regions for Health Network" van de Wereldgezondheidsorganisatie. Britse regio's die deel uitmaken van dit netwerk zijn Wales, North West England en Noord-Ierland. Voornamelijk met Wales zijn er goede contacten en wordt er regelmatig informatie uitgewisseld rond het werken als regio in een federale structuur en over het eigen beleid inzake gezondheid. Wales leidde in dit kader ook het project "Policy Exchange and Development" voor het in kaart brengen van het regionale gezondheidsbeleid in de betrokken Europese regio's.

Via Euromet (European Mettray Organisation), de Europese alliantie voor jeugdzorgorganisaties, vindt er samenwerking/overleg plaats tussen het agentschap Jongerenwelzijn en de Britse partnerorganisatie Rainer, de Britse nationale organisatie voor jongeren in een moeilijke leefsituatie. Rainer wil deze jongeren ondersteunen en begeleiden via verscheidene diensten (begeleiding naar werk, onderwijs, huisvesting, sociale zorg, juridische bijstand en beleidswerk en communicatie om te informeren en het bewustzijn te verhogen). Rainer werkt met ongeveer 600 stafmedewerkers en 530 vrijwilligers.

Het kenniscentrum WVG heeft enkele projecten/algemene samenwerkingsverbanden lopen met onderzoeksgroepen uit het Verenigd Koninkrijk. De projecten die het meest in het oog springen zijn:

- internationaal netwerk "Leave Policies & Research" (University of London);
- projectwerk in het kader van de Raad van Europa (CS-SPFC, subgroup): "Family policy Case Studies" projectwerk (2008-09) (Prof. Hantrais);
- algemeen samenwerkingsverband met het Britse "Family & Parenting Institute" (Londen).

2.11.2. Financiële middelen

Binnen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werden er geen extra financiële middelen voorzien voor de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk.

2.12. Werk en Sociale Economie

2.12.1. Verenigd Koninkrijk

Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)

Binnen het EURES-netwerk heeft de VDAB een goede samenwerking met Jobcentre Plus UK vanuit EURES-Kortrijk, vooral op het gebied van informatieverstrekking, minder inzake actieve bemiddelingsacties.

In het kader van het Europese programma INTERREG IIIB, werkt VDAB samen met het South Tyneside College (STC) in het project Martins (MARitime Training IN Safety). (Zie bijlage II: overzicht Interreg)

Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming (SYNTRA Vlaanderen)

SYNTRA Vlaanderen heeft geen structurele samenwerkingsverbanden met het Verenigd Koninkrijk. Er zijn wel sporadische en beperkte contacten en activiteiten in het kader van Europese projecten (bv. Leonardo da Vinci).

2.12.2. Financiële middelen

VDAB

Tussen 2000 en 2007 besteedde de VDAB volgende middelen aan de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk in het kader van de Europese projecten (uitsplitsing op basis van de totale kost a rato van de looptijd van de projecten binnen een kalenderjaar):

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bedrag in euro	0,00	15.456,08	13.873,10	12.459,35	6.302,46	14.742,18	17.054,63	12.626,85

2.13. Samenwerking in het kader van de Europese Unie en multilaterale samenwerking

2.13.1. Europese dossiers

Sectoraal overzicht

Landbouw en Visserij

Er bestaat momenteel geen structureel overlegorgaan met het Verenigd Koninkrijk voor landbouw- of visserijdossiers binnen de Europese context. De contacten verlopen voornamelijk tijdens de discussies in het Speciaal Comité Landbouw en de Raadswerkgroep Visserij. Wel is het Verenigd Koninkrijk – als grote lidstaat – een gewichtige speler binnen het Europese landbouw- en visserijbeleid en vormt op tal van dossiers een liberaal economisch tegengewicht ten opzichte van Frankrijk (en dus vaak ook België/Vlaanderen).

In de meeste grote landbouwdossiers binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) is er geen sprake van systematisch gelijklopende of tegengestelde belangen tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk. Hoewel het Verenigd Koninkrijk geregeld op zoek gaat naar bondgenoten, gaat het daardoor vrijwel nooit bij Vlaanderen/België te rade. Met betrekking tot de Gezondheidscontrole van het GLB wenst het Verenigd Koninkrijk in het bijzonder de nadruk te leggen op het liberaliseren en vereenvoudigen van de regelgeving: de steun aan alle sectoren van plantaardige en dierlijke producten moet ontkoppeld worden en de bedrijfstoelageregeling moet zo eenvoudig mogelijk worden. Dit standpunt staat haaks op het Vlaamse standpunt dat wel openstaat voor vereenvoudiging van de bedrijfstoelageregeling, maar op korte termijn slechts beperkte aanpassingen wil toestaan: geen volledige ont koppeling van de steun, behoud van alle marktbeheerinstrumenten ook al wordt de steun op nul teruggebracht, geen verdergaande modulatie, behoud van de 5000 euro vrijstelling en meer prioriteit voor risicobeheer. Anderzijds zijn de benaderingen van het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen wel gelijklopend voor wat de toekomst van de melkquotaregeling betreft: beide wensen een geleidelijke overgang en een duidelijke voorspelbaarheid voor de melkveehouders en geen grensoverschrijdende handel van melkquota. Beide zijn ten slotte van mening dat de verplichting voor het aanhouden van “blijvend grasland” best wordt afgeschaft en dat de nieuwe uitdagingen binnen de tweede pijler coherent moeten aangepakt worden.

In de visserijsector is het zoeken van partners sterk gelieerd aan de samenstelling van de vloot en de gebieden die bevestigd worden door de verschillende lidstaten. Hoewel de vloeten van Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk geen gelijklopende samenstelling hebben, in tegenstelling tot bijvoorbeeld die van Vlaanderen en Nederland, vissen beide wel grotendeels in dezelfde wateren waardoor visserijbelangen toch vaak samenlopen.

Leefmilieu en Energie

Inzake leefmilieu, natuur en energie is er geen structurele of ad hoc samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk in het kader van de Europese Unie. Het Verenigd Koninkrijk heeft als grote lidstaat weliswaar een grote invloed in de Europese unie; de basisvisies van het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen/België inzake Europese leefmilieu-, natuur- en energiedossiers liggen vaak te sterk uiteen om strategische allianties te vormen of gezamenlijke voorstellen te doen in de Raad. Men kan stellen dat de het Verenigd Koninkrijk tegenover de milieu- en energiedossiers vaak een positie inneemt die de toegevoegde waarde van een gezamenlijke Europese methode in vraag stelt en aandringt op het behoud van nationale instrumenten (subsidiariteit), dit was bijvoorbeeld het geval bij het dossier over de bodemrichtlijn. Daarentegen neemt het VK, inzake dossiers die grote publieke aandacht krijgen (zoals klimaat), wel vaak het voortouw om ambitieuze Europese doelstellingen aan te nemen. Vlaanderen/België daarentegen dringt inzake milieu- en energiedossiers doorgaans aan op

krachtvolle communautaire instrumenten, om eerder vastgelegde Europese doelstellingen ook op nationaal/regionaal vlak te kunnen bereiken. Inzake dossiers die gevolgen hebben voor de marktwerking van de EU, zet het Verenigd Koninkrijk een goede marktwerking ook steeds bovenaan de prioriteiten (zoals in het dossier van de vrijmaking van de interne energiemarkt).

Het Verenigd Koninkrijk houdt ook sterk vast aan het behoud van de unanimiteitsregel inzake fiscaliteit. Dit komt ook in de milieu- en energiefilière tot uiting, zoals bv. in de bespreking van voorstellen die een bepaalde harmonisering in fiscaliteit of financieringsregels wil invoeren, ten voordele van groenere producten (zoals het voorstel om de belasting van personenwagens voor een deel van de CO₂-uitstoot te laten afhangen, of het voorstel om bepaalde inkomsten gegenereerd uit de veiling van emissierechten te besteden aan klimaatveranderingsreducerende of -aanpassingsmaatregelen). Vlaanderen/België is daarentegen sterk vragende partij voor dergelijke fiscale harmonisatie.

Het Verenigd Koninkrijk zoekt geregeld naar bondgenoten tussen de andere lidstaten. Omdat de belangen van het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen/België doorgaans evenwel eerder ver uiteen liggen, wordt Vlaanderen/België vrijwel nooit door het Verenigd Koninkrijk aangesproken.

Vervoer

Er bestaat geen concrete samenwerking tussen het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen op het vlak van vervoer in het kader van de Raad. Schematisch kan men stellen dat het Verenigd Koninkrijk doorgaans streeft naar meer marktwerking in de transportsector en naar het vooraf analyseren van de mogelijke impact van een Europees regelgevend optreden. Het Verenigd Koninkrijk speelt een proactieve rol en doet vaak tekstvoorstellen die dienen als basis voor discussie (bv. dossier luchthavengelden, dossier Galileo, dossier promotie schoon en energie-efficiënt vervoer). Deze voorstellen worden door Vlaanderen in het kader van de Belgische standpuntbepaling op hun inhoudelijke merites beoordeeld.

Cultuur, Telecom, Media en Audiovisueel

Het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen (alsook de andere Gemeenschappen van België) blijken elkaars bondgenoten te zijn, aan de zijde van de Europese Commissie, in het juridische geding dat de FIFA/UEFA hebben ingespannen tegen de Europese Commissie vóór het Hof van Justitie over de Beschikkingen die goedkeuring verlenen aan de door België, resp. het Verenigd Koninkrijk, ingediende lijsten van sportevenementen waarvoor beide landen vrije en kostenloze uitzendrechten wil verlenen. Hun door de Europese Commissie goedgekeurde evenementenlijsten omvatten immers de uitzendrechten voor alle wedstrijden in het kader van de door de FIFA georganiseerde eindronde van de Wereldbeker voetbal in 2010.

Horizontaal overzicht

Handelsbeleid van de Europese Unie

Net zoals Frankrijk is het Verenigd Koninkrijk een invloedrijke speler binnen het Gemeenschappelijke Handelsbeleid. Beiden willen er wel al eens verschillende beleidspreferenties op nahouden. Waar Parijs nog ruimte toelaat voor de bescherming van de eigen producenten, zet Londen in op een ongebreidelde vrijhandel. Hiermee plaatst het Verenigd Koninkrijk zich veelal op dezelfde lijn als landen zoals Nederland en Zweden.

Wat beleidspreferenties inzake handelsbeleid betreft, plaatst Vlaanderen zich tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk in. Met het eerste land deelt het de bezorgdheid om het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid te vrijwaren. Ook is Vlaanderen het er met Frankrijk mee eens dat er een gepaste bescherming dient te worden voorzien voor de gevoelige dienstensectoren. Met het Verenigd

Koninkrijk is Vlaanderen het dan weer eens dat het landbouwluik niet het enige dossier is op basis waarvan succes binnen de huidige ronde van multilaterale vrijhandelsoverhandelingen dient te worden afgemeten.

Industrie & Interne Markt

De Vlaams/Belgische standpunten m.b.t. het industriebeleid van de Unie en de Interne Markt zijn doorgaans niet in overeenstemming met de positie die het Verenigd Koninkrijk terzake inneemt. Zo streven de Britten op het gebied van de steeds belangrijker wordende externe dimensie van het industriebeleid (i.e. het Europese handelsbeleid) voornamelijk naar een ongebreidelde vrijhandel. Hoe opener de Europese economie zich opstelt, des te beter zij daar volgens het Verenigd Koninkrijk van wordt. Zelfs het eenzijdig schrappen van handelsbarrières door de Unie wordt door het Verenigd Koninkrijk als in het voordeel van Europa gezien.

De Vlaams/Belgische positie is eveneens gericht op meer vrijhandel op wereldniveau, al worden de zaken wel een stuk genuanceerder bekeken: voor Vlaanderen/België is het van belang om gelijke mededingingsvoorwaarden te creëren op de wereldmarkt (zgn. level playing field). Dit houdt in dat het eenzijdig openen van de Europese economie zonder een vergelijkbare geste van de globale handelspartners eerder geschuwd wordt en dat men streeft naar wederkerige maatregelen voor het bevorderen van de vrijhandel.

Een andere, belangrijke rode draad in het Britse Europadiscours, ditmaal binnen de Raadsformatie Interne Markt, is de structurele voorkeur voor wederzijdse erkenning van nationale voorschriften eerder dan het nader tot elkaar brengen of harmoniseren van die voorschriften. Wederzijdse erkenning laat de soevereiniteit van de lidstaten de facto meer onverlet dan harmonisatie. Daarentegen combineert harmonisatie een hoog niveau van bescherming met een meer uniforme toepassing van de interne marktregels (al dan niet met de nodige richtlijnen vanwege het Hof van Justitie). Een meer uniforme toepassing leidt tot meer rechtszekerheid op de interne markt. De combinatie van een hoog beschermingsniveau en een grotere rechtszekerheid zijn voor Vlaanderen/België voldoende redenen om doorgaans het middel van harmonisatie te verkiezen (uiteraard zonder te harmoniseren om te harmoniseren).

Eenzelfde gehechtheid aan de nationale soevereiniteit vertoont het Verenigd Koninkrijk op het gebied van de fiscaliteit. Net zoals binnen de Raad Milieu en Energie, komt dit ook binnen de Raad Concurrentievermogen op geregelde tijdstippen tot uiting. Waar melding wordt gemaakt van fiscale maatregelen, zijn de Britten er dan ook doorgaans op gebrand om tegelijkertijd ook de nationale bevoegdheid terzake in de verf te zetten.

De hierboven geschetste voorbeelden van verschillen in de Vlaams/Belgische positie en die van het Verenigd Koninkrijk tonen de fundamenteel verschillende houding die door beide partijen wordt ingenomen binnen de Raadsformaties Industrie en Interne Markt. De posities staan hierbij zelden diametraal tegenover elkaar. Ze lopen enkel in niet ongeringe mate uiteen waardoor een structurele of zelfs ad hoc-samenwerking onbestaande is. Ook de zeldzame gevallen waarin beide posities verzoenbaar zijn, geven geen aanleiding tot een gemeenschappelijk initiatief. De Britten vinden doorgaans steun bij de nieuwe lidstaten, bij Malta in het bijzonder. Maar ook onder de oude lidstaten vinden de Britten vaak medestanders, vooral de Scandinavische lidstaten (met in de eerste plaats Denemarken en in mindere mate Zweden), maar ook Nederland zit dossiermatig geregeld op dezelfde lijn als het Verenigd Koninkrijk.

Dienstendossiers

De afgelopen jaren hebben een aantal dienstendossiers tot verhitte discussies geleid zowel binnen de Europese Commissie, de Raad als het Europese Parlement. Zelfs nu er in een aantal van die dossiers Europese regelgevende instrumenten zijn onderhandeld, zullen die discussies waarschijnlijk nog geruime tijd aanhouden. Regelgeving onderhandelen en politieke akkoorden bereiken is één ding, ze in de praktijk toepassen iets totaal anders. Doorheen al deze dienstendossiers (de Dienstenrichtlijn, de (Sociale) Diensten van Algemeen Belang, de Gezondheidsdiensten en de financiering van Diensten van Algemeen Economisch Belang) loopt een centrale rode draad voor de lidstaten: de verdere liberalisering van de dienstensector in Europa en dus het bepalen van de grenzen van de toepasbaarheid van de Europese interne markt- en mededingingsregels op diensten waarvan sommige overheden en dus Lidstaten vinden dat zij van een dermate algemeen belang zijn dat zij niet zomaar met economische diensten kunnen worden gelijkgesteld, maar integendeel een zeker uitzonderingsstatuut zouden moeten kunnen genieten ten aanzien van de Europese spelregels voor economische diensten in het belang van de burger. Daartegenover staat de steeds toenemende privatisering of uitbesteding van diensten die tot voor enkele jaren enkel of voornamelijk door de overheid zelf werden aangeboden aan haar burgers en deze dan ook reglementeerde en subsidieerde. De aanbieder kan dan ondertussen wel veranderd zijn doordat de private markt er zich voor begon te interesseren maar vele overheden blijven deze dienstverlening wel reglementeren en zelfs subsidiëren. Dit alles creëert uiteraard een spanningsveld met de Europese regelgeving.

Het vastleggen van de grenzen in deze discussies bepaalt dan ook in grote mate de contouren van het vaakgenoemde 'sociale Europa'. Vandaar dat in landen met een hoge graad van sociale dienstverlening en bescherming, zoals België, de EU-werkzaamheden hierrond met bijzonder veel aandacht gevolgd worden, en in de mate van het mogelijke mee gestuurd. Het hoeft geen betoog dat het Verenigd Koninkrijk wat het "sociale Europa" betreft en meer in het bijzonder voor wat betreft de dienstendossiers, op een veel "liberalere" koers zitten dan landen zoals België.

Wat betreft de bescherming van het 'sociale Europa', is de ondertussen goedgekeurde en eind 2009 in werking tredende Dienstenrichtlijn, het symbooldossier bij uitstek. Reeds van bij de aanvang van de onderhandelingen in de Raad zaten het Verenigd Koninkrijk en België op een totaal andere lijn. Tijdens de onderhandelingen is hier op geen enkel moment verandering in gekomen, ook niet toen onder Brits EU-Voorzitterschap tijdens de tweede helft van 2005 het ganse dossier in een belangrijke stroomversnelling is gekomen. België was uiteindelijk het enige land dat zich bij de finale stemming in de Raad over het voorstel van richtlijn heeft onthouden wegens het onvoldoende inbouwen van een aantal sociale waarborgen. Het Verenigd Koninkrijk had toen al lang voor zichzelf uitgemaakt dat het het ondertussen door het Europese Parlement flink bijgeschaafde voorstel van Richtlijn, liever nog wat strenger en juridisch meer afdwingbaar zou zien, maar besliste mits de nodige "finetuning" toch volmondig in te stemmen met het voorstel enkele maanden na afloop van het Britse Voorzitterschap.

Europese meerjarenbegroting

Voor wat betreft de Europese Meerjarenbegroting (Financiële Vooruitzichten van de Unie), behoort het Verenigd Koninkrijk tot de groep Lidstaten die vinden dat zij proportioneel sterker bijdragen tot de financiering van de Unie dan de anderen. Onder meer omwille van die disproportionaliteit eisen zij een stabiel blijvend uitgavenplafond alsook dat tegenover meeruitgaven altijd besparingen staan. In dat verband wordt ook kritisch aangekeken tegen de uitgaven voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, die volgens het Verenigd Koninkrijk nog teveel de uitgaven voor onder meer beleid dat gericht is op het verbeteren van de concurrentiepositie van de Unie in de verdrukking brengen. De Belgische positie tijdens de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader 2007-2013, waarvan de Vlaamse positie uiteraard deel diende uit te maken, stond enigszins haaks op het o.m. door het

Verenigd Koninkrijk ingenomen standpunt. Als Lidstaat die balanceert tussen de kwalificatie “netto-betaler” en “netto-ontvanger” (afhankelijk van de berekeningswijze), is België sowieso steeds voorstander geweest van een substantiële verhoging van het uitgavenplafond van de Europese Unie.

Regionaal beleid

Ook is gebleken dat de visie van het Verenigd Koninkrijk over het Europese cohesiebeleid niet geheel overeenstemt met de Belgische/Vlaamse. Anders dan het Verenigd Koninkrijk is België/Vlaanderen immers van oordeel dat er ook nog Europese steun moeten kunnen vloeien naar alle regio's, ook binnen relatief welvarende lidstaten. Weliswaar staat Vlaanderen op dezelfde golflengte als het Verenigd Koninkrijk in het bepleiten van de noodzaak dat deze steun aan strenge selectiecriteria en de Europese uitgaven aan strenge controles worden onderworpen.

Belgisch EU-voorzitterschap 2010

In de tweede helft van 2010 zal België/Vlaanderen het EU-voorzitterschap waarnemen. Daar hoort traditiegetrouw ook een eigen cultureel programma bij. Vlaanderen heeft de bedoeling in dat cultureel programma ook culturele evenementen op te nemen, die plaatsvinden in de hoofdsteden waarin de Vlaamse Regering een eigen diplomatieke vertegenwoordiger heeft (dus ook Londen) en die een duidelijke link hebben met Vlaanderen. Deze evenementen zouden dan onder het voorzitterschapslogo kunnen plaatsvinden om aandacht te vestigen op de rol die Vlaanderen speelt tijdens het Belgische voorzitterschap. De Vertegenwoordiger van de VR in Londen zal een belangrijke rol spelen in de voorbereidingen hiervan.

Conclusie

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat Vlaanderen/België en het Verenigd Koninkrijk in de meeste grote Europese dossiers op een andere lijn zitten.

2.13.2. Multilaterale samenwerking

Raad van Europa

Raad van Europa en regionale autonomie

In het kader van de Raad van Europa wordt nagedacht om een Regionaal Charter voor Regionale autonomie uit te werken. In 1997 nam het Congres voor Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa met unanimitieit het ontwerp van Europees Charter voor Regionale autonomie aan.

Om het Charter (juridisch) bindend te kunnen maken, moet het ontwerp goedgekeurd worden door het comité van ministers. Op politiek niveau bestaat er tussen de verschillende lidstaten van de Raad van Europa geen eensgezindheid om een handvest regionale autonomie op te stellen.

Deze verdeeldheid werd duidelijk tijdens de top van ministers van Binnenlandse Zaken in Helsinki in 2002 en werd bevestigd tijdens de ministeriële in Boedapest in 2005. Tijdens de ministeriële in Valencia in oktober 2007 is eveneens geen beslissing gevallen - er is enkel vermeld dat de werkzaamheden verdergezet moeten worden.

Sinds 2003 draait de discussie volledig rond de keuze van het juridisch instrument, zijnde een charter of een aanbeveling. Dit is een politieke kwestie die op ministerieel niveau opgelost moet worden.

Vlaanderen is in het verleden steeds voorstander geweest van een handvest, hierin gesteund door bijvoorbeeld Zwitserland. Duitsland was vroeger voorstander van een handvest maar is dit niet meer. Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen zijn tegen een dergelijk handvest.

(Deze landen zijn voorstander van een aanbeveling - niet bindend juridisch instrument). De redenen die hiervoor het vaakst aangehaald worden zijn:

- de beperkte juridische kracht die van een dergelijk handvest uitgaat;
- de beperkte noodzaak van zo een handvest: regionalisering is een evolutie, geen revolutie (VK);
- het feit dat alle landen andere soorten regio's hebben en dat elk van die regio's een andere aanpak vergt. Dit laatste zou moeten opgevangen zijn met het moduleerbare karakter van het handvest;
- verder nog Verenigd Koninkrijk: we hebben een referendum georganiseerd voor regionale autonomie in Noordoost Engeland en de bevolking heeft regionale autonomie afgewezen.

Minister Van Grembergen heeft zich tijdens de ministeriële in Helsinki in 2002 uitgesproken voor een handvest.

In 2008 heeft het Congres voor Lokale en Regionale Overheden een nieuwe versie van het ontwerp van Europees Handvest inzake Regionale Democratie aangenomen. Deze tekst wordt momenteel besproken in de bevoegde werkgroepen. Het Verenigd Koninkrijk heeft zijn verzet tegen een wettelijk bindend instrument inzake regionale autonomie opnieuw tot uiting gebracht. Regionale democratie is volgens het Verenigd Koninkrijk geen absolute vereiste voor een democratie en ondergeschikt aan de mensenrechten.

De Vlaamse overheid heeft nog geen definitief standpunt bepaald i.v.m. de voorliggende tekst. De Vlaamse overheid is om evidente redenen het onderwerp regionale autonomie erg genegen. De voorliggende bepalingen moeten echter nog bestudeerd worden alvorens het definitieve Vlaamse standpunt bepaald kan worden.

Werelderfgoed

Sinds 1996 wordt er binnen de schoot van de Raad van Europa gewerkt aan het opbouwen van een netwerk voor uitwisseling van informatie op het gebied van erfgoedbeleid tussen de deelnemende lidstaten. Het hart van dit netwerk, Herein genaamd, is een informatiesysteem, waar per land informatie is te vinden over de wijze waarop de zorg voor het erfgoed is georganiseerd en hoe in het desbetreffende land de verschillende verdragen zijn geïmplementeerd. Het informatiesysteem is voor iedereen te raadplegen via internet: www.european-heritage.net. Herein werkt aan de eindredactie van het erfgoedrapport voor het betrokken land, participeert in de meertalige thesaurus rond erfgoedbeleid en in de verschillende projecten die door het netwerk worden opgezet.

UNESCO

Werelderfgoed

Vlaanderen zal optreden als trekker voor het dossier inzake Wereldoorlog I-erfgoed (cfr. het in 2002 ingediende dossier voor de Indicatieve Lijst: 'Westhoek – *Lieux de mémoire et monuments de la Grande Guerre*'). Bedoeling is het inschrijvingsdossier in te dienen in 2012-2013, om het in 2014 te laten beoordelen door het Werelderfgoedcomité. In dit kader zal Vlaanderen ook nauwer samenwerken met het Verenigd Koninkrijk.

Een discussiepunt in het kader van het UNESCO Werelderfgoed betreft het Werelderfgoed Centrum, opgericht in 1992 voor de praktische coördinatie en uitwerking van de werelderfgoedconventie. De plaats van dit centrum in de UNESCO-structuur staat ter discussie. De Angelsaksische landen en ook Vlaanderen vinden dat het centrum best een onafhankelijke positie behoudt. Frankrijk vindt dat het best onder de culturele pijler van Unesco gehuisvest wordt. Deze pijler wordt geleid door de Franse adjunct-Directeur-Generaal Françoise Rivière. Belangrijkste reden om het centrum niet onder de

cultuurpoot te brengen is omdat de donoren (VS in de eerste plaats) niet willen dat hun bijdrage aan het centrum verloren gaat in een groter geheel. Bovendien is werelderfgoed naast cultuur evengoed een zaak van wetenschappen.

Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO)

De Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO) is een multilaterale financiële instelling die is opgericht op 29 mei 1990 door de internationale gemeenschap, voornamelijk de landen van de EU (die het grootste gewicht hebben in de bestuursorganen), de VS (de grootste geldschieter) en Japan, om de overgang naar een markteconomie te vergemakkelijken voor de landen van Centraal- en Oost-Europa. Vanaf 2000 werd de focus van het actieterrain van de bank verlegd van de kandidaat-lidstaten naar de landen van de vroegere Sovjetunie. Ze opteerde voor een geleidelijke terugtrekking uit Centraal-Europa en de Baltische staten. De jongste jaren is ook de werking in de Westelijke Balkan intenser geworden. De zetel van de EBWO is gevestigd in Londen. De aandeelhouders van de EBWO omvatten 62 landen en instellingen, met inbegrip van alle lidstaten van de Europese Unie. Samen met haar lidstaten heeft de EU momenteel 61,70% van het kapitaal van de bank in handen.

Alle betrokken landen beschikken over een gouverneur bij de EBWO. België wordt er vertegenwoordigd door minister van Financiën Reynders. Voor het dagelijkse bestuur werden er groepen van landen gevormd die telkens één bestuurder afvaardigen. De Belgische bestuurder, de heer Six, vertegenwoordigt ook Luxemburg en Slovenië.

De EBWO beschikt naast haar "normale" bankactiviteiten eveneens over technische samenwerkingsfondsen (TC fondsen) die door donorlanden gefinancierd worden en die gebruikt worden voor projectfinanciering (meestal consultancyopdrachten) binnen het kader van de doelstellingen van de bank. De Vlaamse Regering besliste in 1994 om een dergelijk fonds voor Vlaamse consultants op te richten binnen de EBWO.

Het Vlaams Fonds

Zoals de Belgische federale overheid en het Waalse Gewest heeft Vlaanderen het initiatief genomen om via het multilaterale kader dat de EBWO biedt, het bilaterale beleid t.a.v. Centraal- en Oost-Europa aan te vullen. Op 9 november 1994 werd een protocol afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de EBWO inzake de oprichting van een Vlaams fonds voor technische samenwerking. Een bedrag van 400.000 euro werd hiervoor vrijgemaakt. Momenteel is het Departement internationaal Vlaanderen verantwoordelijk voor de opvolging en de besteding van het Vlaamse TC fonds. Bij F.I.T.²⁵ werd de persoon belast met de multilaterale organisaties ook verantwoordelijk voor de opvolging en promotie van dit programma. Het Vlaams fonds financiert enkel Vlaamse individuen of bedrijven die als consultant fungeren binnen de technische samenwerkingsprojecten van de EBWO. Het fonds wordt niet aangewend voor financiering van contracten die Vlaamse bedrijven binnenhalen in het kader van de EBWO-investeringen (kapitaalparticipaties, leningen en garanties). Het Fonds kent een erg lage bestedingsgraad. Sinds 1994 is momenteel slechts 300.000 euro van de 400.000 euro gebruikt²⁶.

²⁵ Meer informatie over de opvolging van de EBWO door Flanders Investment and Trade is terug te vinden p.47 van deze strategienota.

²⁶ Tussen 2001 en 2008 werd slechts 1 project gefinancierd uit het Vlaamse Fonds (een project in Tadzjikistan). Pas in 2008 is er opnieuw een projectvoorstel (Russian Rail Station Modernisation met een Vlaamse consultant, F. Opsomer, met ervaring betreffende commerciële ontwikkeling van stations en PPP) aanvaard: in augustus 2008 werd 37.500 euro 2008 bestemd voor het Russische project. Een ander projectvoorstel in Roemenië – een haalbaarheidsstudie voor de sanering van een mijn in Anina - begin 2008, met twee Vlaamse kandidaten, kwam uiteindelijk niet van de grond.

Ontwikkelingssamenwerking

Conform de principes van de Verklaring van Parijs (2005) werkt Vlaanderen in de Vlaamse partnerlanden Mozambique, Zuid-Afrika en Malawi samen met andere donoren in de geselecteerde sectoren. Deze samenwerking gebeurt meestal in het kader van overlegplatforms die georganiseerd worden door de overheid van het partnerland of door donoren. Zowel het Verenigd Koninkrijk als Vlaanderen zijn via hun vertegenwoordigers aanwezig in een aantal van deze platformen, zoals bijvoorbeeld in de sectorbrede benadering (SWAP) voor de gezondheidszorg in Mozambique. Vanaf 2009 zal Vlaanderen ook deelnemen aan de SWAP voor de gezondheidszorg in Malawi, waar ook het Verenigd Koninkrijk via DFID vertegenwoordigd is. Deze overlegplatformen in de partnerlanden laten niet alleen Vlaanderen en de Verenigd Koninkrijk maar ook alle andere betrokken donoren toe gezamenlijke afspraken te maken, informatie uit te wisselen en te leren van mekaar.

3. PRIORITEITEN VOOR TOEKOMSTIGE SAMENWERKING

3.1. Inleiding

3.1.1. Strategische prioriteiten

Het is de overkoepelende intentie van deze nota om op een meer systematische wijze dan tot dusver is gebeurd, een 'strategie' uit te tekenen voor de verdere ontwikkeling van de relaties tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk.

De strategische prioriteiten zijn de thema's die door de Vlaamse Regering prominent op de agenda worden geplaatst en aldus de bilaterale relaties tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk tijdens de komende jaren zullen domineren. Enerzijds berusten deze prioriteiten op succesvolle initiatieven uit het verleden en bouwen ze derhalve voort op de inventaris van bestaande samenwerkingsverbanden. Hier bestaat de uitdaging erin de ingeslagen weg verder te zetten en het succes te consolideren. Anderzijds bevatten de strategische doelstellingen ook nieuwe elementen. Immers, waar er nood is aan samenwerking, moeten bestaande lacunes ingevuld en nieuwe initiatieven ontwikkeld worden. Het is een continue betrachtning van de Vlaamse overheid om actief in te spelen op de opportuniteiten die zich voordoen.

Bij het uittekenen van de strategie voor toekomstige samenwerking komen zowel elementen aan bod die evengoed voor andere buurlanden gelden, als elementen die specifiek op het Verenigd Koninkrijk gericht zijn. Het bevorderen van de export van Vlaamse producten, het aantrekken van investeringen en toeristen, of *tout court* de bekendmaking van Vlaanderen in het buitenland, zijn één voor één doelstellingen die van toepassing zijn op alle buurlanden of zelfs verder reiken.

Specifieke aandachtspunten zijn bijvoorbeeld de samenwerking met de Britse "devolved regions", samenwerking met de Britse havens, samenwerking rond ons gemeenschappelijk oorlogsverleden, samenwerking op vlak van leefmilieu met een bijzondere focus op afvalverwerking, erfgoedssamenwerking, enz.

3.1.2. Operationalisering

Eerder dan voor elk beleidsdomein een afzonderlijke strategie te ontwikkelen, heeft de interdepartementale werkgroep geopteerd voor het opstellen van een set geclusterde doelstellingen, die steeds verschillende beleidsterreinen bestrijken. Deze werkwijze moet borg staan voor een 'geïntegreerd optreden' van de voltallige Vlaamse Regering en de gehele Vlaamse administratie ten aanzien van het Verenigd Koninkrijk. De realisatie van de geclusterde strategische doelstellingen berust op de actieve bijdrage van elke betrokken actor.

Daarnaast moet beklemtoond worden dat de uitgetekende strategie niet louter bilateraal is. Vaak zijn naast het Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen ook andere partners betrokken (regio's of landen), of is er sprake van samenwerking in Europees of multilateraal verband. Ook deze vormen van samenwerking komen in de operationalisering van de strategische doelstellingen aan bod.

De operationalisering verloopt als volgt. Vooreerst dient elke strategische doelstelling vertaald te worden in termen van operationele doelstellingen. Deze operationele doelstellingen omvatten de kernprioriteiten voor beleidsmatige samenwerking met het Verenigd Koninkrijk en lenen zich tot een verdere uitwerking in concrete acties.

Bij het formuleren van acties worden volgende aandachtspunten uitgeklaard: de instrumenten die gehanteerd zullen worden om de acties uit te voeren, alsook de meetindicatoren op basis waarvan de doelstellingen en acties geëvalueerd kunnen worden.

Het werken met meetindicatoren biedt de mogelijkheid om de verwezenlijking van operationele doelstellingen en acties nauwlettend op te volgen. Indien een bepaalde indicator niet of onvoldoende wordt ingevuld, dringen ingrepen vanuit het beleids- of operationele niveau zich op. De inspanningen om de doelstelling te halen, kunnen dan worden aangescherpt. Echter, indien de situatie –omwille van nu nog onbekende ontwikkelingen– dat niet zou toelaten, moet de operationele doelstelling verfijnd of bijgestuurd worden.

3.2. Doelstellingen

Strategische doelstelling 1

Handhaven en versterken van de koppositie van Vlaanderen als ruimtelijk-logistiek knooppunt en attractieve vestigingsplaats in het hart van Europa, door de groei van de Vlaamse (binnen)havens te stimuleren en te investeren in mobiliteit en transportverbindingen tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk, waarbij optimaal wordt rekening gehouden met duurzame ontwikkeling en milieubescherming.

Operationele doelstelling 1.1

Vorbereiden en/of uitvoering geven aan diverse specifieke projecten gericht op een versterking van de infrastructuur en die bijdragen tot de logistieke centrumfunctie die Vlaanderen in Europa bekleedt.

Actie 1.1.1

Optimaliseren van de infrastructuur om via autowegen verdere ontsluiting tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk te realiseren.

Toelichting

De samenwerking tussen de "Highways Agency" van Engeland, "Rijkswaterstaat" van Nederland, en het "Agentschap Wegen en Verkeer" van het Vlaams Gewest inzake PIM (Partnerprogramma Infrastructuur Management) is vastgelegd in een Memorandum of Agreement (MoA) op 4 december 2006. Het doel van dit MoA is de uitbouw van een platform voor effectieve samenwerking tussen partijen bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke interessepunten, in het bijzonder met het oog op het tot stand komen en het promoten van goede samenwerking en communicatie tussen partijen en aanmoedigen van dialoog over onderwerpen van gemeenschappelijk belang zodat iedereen kan leren van de ervaring van de anderen.

Het Agentschap Wegen en Verkeer neemt deel aan PIM (Partnerprogramma Infrastructuur Management) en wenst in de toekomst de samenwerking in het kader van PIM verder te zetten.

Instrumenten

- De ter beschikking gestelde budgetten.
- Overleg met Britse partners (in het kader van PIM).

Meetindicatoren

- Realisatie van de infrastructuur op het terrein.

- Plaatsvinden van overleg en agenda van de vergaderingen.

Actie 1.1.2

Het stimuleren van multimodaal en intermodaal transport via spoor, zeevaart en binnenvaart.

Toelichting

Het Verenigd Koninkrijk heeft een rijk gedeeld verleden met Vlaanderen/België en de Belgisch-Britse handelsbetrekkingen zijn altijd heel belangrijk geweest. Zeker voor een klein land als België heeft het Verenigd Koninkrijk altijd een erg grote markt vertegenwoordigd die bovendien niet te ver af lag. Anderzijds is Europa een belangrijke afzetmarkt voor Britse producenten en Vlaanderen speelt hierbij sinds lang de rol van "gateway to continental Europe". Veel trafiek vanuit het Verenigd Koninkrijk transiteert immers via Vlaanderen. Onze 4 havens zijn sinds lang sterk gericht op de "British Isles". Vooral de Vlaamse zeehavens (kusthavens) Zeebrugge en Oostende richten zich op het Verenigd Koninkrijk. Deze havens hebben 20, resp. 16 afvaarten per dag naar het Verenigd Koninkrijk. Maar ook vanuit de haven van Antwerpen worden in totaal 63 verschillende bestemmingen in het Verenigd Koninkrijk aangedaan.

Instrumenten

- Uitbouwen van structureel overleg tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk.
- Overleg in EU-verband en afstemming met Britse besluitvorming met het oog op het verwerven van Europese financiering in het kader van TEN – T.

Meetindicatoren

- Verslagen die de voortgang van de dossiers aangeven.
- Al dan niet bekomen van financiële middelen en budgetten.
- Vooruitgang van de realisaties op het terrein zelf.

Subactie 1.1.2.1

Actief opvolgen van de stand van zaken in het dossier van de ferryverbinding Zeebrugge-Rosyth en waar mogelijk faciliteren van de te ondernemen acties op het terrein door het oprichten van een economische task force (met o.m. vertegenwoordigers van F.I.T., Scottish Enterprise, havens van Zeebrugge en Rosyth) en oprichting van een toeristische werkgroep (met o.m. vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen en de Britse/Schotse tegenhangers).

Toelichting

Toen begin juni 2008 vernomen werd dat de uitbating van de gemengde vracht/passagierslijn tussen Zeebrugge en Rosyth zou stopgezet worden, hebben de Vlaamse en Schotse overheden na overleg verschillende stappen ondernomen om de zoektocht naar een overnemer te faciliteren. Er werd een Task Force opgericht, bestaande uit F.I.T., Scottish Enterprise en de havens van Zeebrugge en Rosyth, om actief op zoek te gaan naar een overnemer voor de verbinding. In eerste instantie zal op vracht gefocust worden. Uiteindelijk zal rederij Norfolkline de Rosyth-Zeebrugge-lijn verder zetten vanaf mei 2009. Later zal ook uitgezocht worden welke opportuniteiten er zijn voor een specifieke Vlaamse promotiecampagne in Schotland, om meer passagiers/toeristen op de verbinding te krijgen.

Instrumenten

- Gezamenlijke economische task force.
- Gezamenlijke toeristische werkgroep, o.l.v. de Vlaamse vertegenwoordiger in Londen.
- Ambtelijke contacten tussen en werkgroepen met beide (deel)staten (Vlaanderen – Schotland).

Meetindicatoren

- Aantal vergaderingen van de gezamenlijke economische task force.
- Aantal vergaderingen van de gezamenlijke toeristische werkgroep.
- Aantal promotie-initiatieven voor Vlaanderen in het Verenigd Koninkrijk / Schotland.

Subactie 1.1.2.2

Handhaven en verder uitbouwen van de samenwerking in het kader van Motorways of the Sea.

Toelichting

De afdeling Haven- en Waterbeleid werkt nauw samen met het Britse "Departement for Transport" omtrent Motorways of the Sea en het Europese havenbeleid. Er zijn goede ambtelijke contacten en er wordt vaak onderling afgestemd over deze thema's voorafgaand aan Europese werkvergaderingen. Het Departement for Transport neemt actief deel aan de door Vlaanderen en Nederland getrokken North Sea Motorways of the Sea Task Force.

Zowel de Vlaamse als de Britse overheden informeren de sector over het Europese "Motorways of the Sea"- programma en de mogelijkheden tot Europese co-financiering. De Europese Commissie heeft voor de programmaperiode 2007-2013 een bedrag van 310 miljoen euro gereserveerd voor de ontwikkeling van maritieme snelwegen. Beide overheden faciliteren het opzetten van nieuwe projecten.

Instrumenten

- Overleg met de Britse partners (in het kader van MoS).
- Ambtelijke contacten.
- Promotie van de co-financieringsmogelijkheden voor Motorways of the Sea verbindingen tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk.
- De ter beschikking gestelde budgetten.

Meetindicatoren

- Aantal overlegmomenten en ambtelijke contacten.
- Verslagen die de voortgang van de dossiers aangeven.
- Advertenties en andere promotie-acties omtrent Motorways of the Sea.
- Al dan niet bekomen van financiële middelen en budgetten.

Actie 1.1.3

Onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden tussen regionale luchthavens.

Toelichting

Naast de bestaande luchtvaartverbindingen tussen nationale luchthavens kunnen ook samenwerkingsverbanden onderzocht worden tussen de Vlaamse regionale luchthavens (Oostende, Antwerpen) en de Britse luchthavens, zowel voor goederenvervoer als voor reizigersvervoer (wat eveneens economisch en toeristisch belangrijk is).

Vlaanderen heeft belang bij de ontwikkeling van regionale luchthavens in het Verenigd Koninkrijk, in de eerste plaats rond Londen, om de congestie op de luchthavens Londen Heathrow en Londen Gatwick (en in mindere mate ook Londen City Airport) te kunnen vermijden. Overigens is de groei van de regionale luchthavens in het Verenigd Koninkrijk beduidend groter dan de groei van de grote Londense luchthavens. Dit geldt in het bijzonder voor luchthavens als Bristol, Liverpool, East Midlands, Leeds Bradford, Prestwick, Southampton, Edinburgh, Cardiff en Belfast.

Deze regionale luchthavens maken de omgeving ervan beter bereikbaar vanuit Vlaanderen. Er dient op te worden gewezen dat de afstanden tussen de betrokken regio's (Schotland, Wales, Noord-Ierland en Vlaanderen) en de verzadiging van de rond London gelegen luchthavens, een belangrijke opportuniteit vormen voor de samenwerking tussen deze regio's. Gezien het vrij verkeer tussen de luchthavens van deze regio's (indien de verbindingen gevlogen worden door operatoren gevestigd binnen de EU) zijn belangrijke overlegmomenten met de federale overheid in België niet nodig. Des te meer is men aangewezen op de private sector om dergelijke verbindingen te gaan realiseren.

De regionale luchthavens genieten ook de voorkeur van de lagekostenmaatschappijen, omwille van de mindere aanloopkosten en de nog beschikbare slots.

Instrumenten

- Uitwisselen van informatie, ervaringen en studiebezoeken op ambtelijk niveau.
- Uitwisseling van ervaring over de exploitatie en ontwikkeling van luchthavens binnen de context van de evoluties inzake de rechtstreekse betrokkenheid van de overheid.
- Uitwisseling van ervaring over het beheer van het luchtruim en de milieuproblematiek (in het bijzonder geluid en uitstoot) verbonden aan de luchthavenexploitatie.

Meetindicatoren

- Contacten tussen de Vlaamse en de Britse administratie.
- Tot stand gekomen samenwerkingsverbanden.

Operationele doelstelling 1.2

Optimaal gebruik maken van verkeers- en vervoerverbindingen om de positie van Vlaanderen als logistieke draaischijf te versterken.

Actie 1.2.1

Versterken van de politieke en ambtelijke intern-Vlaamse en intern-Belgische afstemming rond de logistieke dossiers.

Toelichting

Naast het voorzien van de nodige infrastructuur op het vlak van verkeer en vervoer dient Vlaanderen ook te werken aan het optimale gebruik van deze verkeers- en vervoersverbindingen in een ruime betekenis om de positie als logistiek centrum te handhaven (HST, ...). De capaciteit van de multimodale infrastructuur moet geoptimaliseerd worden. Enkele infrastructuurwerken en proefprojecten die impact kunnen hebben op verbeterde verbindingen met het Verenigd Koninkrijk zijn voorzien in het actieplan Flanders Logistics o.a. AX havenrandweg Zeebrugge, A10 Jabbeke – Oostende, ruimere laad- en lostijden) (www.flanderslogistics.be).

Instrumenten

- Intern-Vlaams: bestaande of op te richten werkgroepen.
- Vlaams/Belgisch: politiek of ambtelijk overleg met de federale overheid.

Meetindicatoren

- Aantal vergaderingen op Vlaams niveau.
- Aantal politieke en ambtelijke overlegmomenten met de federale overheid.

Actie 1.2.2. Flanders Logistics.

De combinatie van geografische ligging en deskundigheid maakt van Vlaanderen de logistieke draaischijf van Europa.

De logistiek is geëvolueerd tot een hoogtechnologische sleutelsector die specifieke kennis en expertise vereist uiterst belangrijk voor welvaart en de werkgelegenheid, waarbij de concurrentiepositie van naburige regio's stijgt.

Het uitgangspunt van het project "Flanders Logistics" is het beleidsmatig ondersteunen van nieuwe initiatieven om de logistieke sector te optimaliseren en te valoriseren.

Toelichting:

Flanders Logistics neemt zich voor onderzoek uit te voeren o.m. naar volgende thema's:

- Vrachtstromen verschuiven: om een betere spreiding van goederenvervoer te realiseren, worden oplossingen gezocht om de beschikbare capaciteit van het wegennet op een meer optimale manier te gebruiken.
- Stedelijke distributie: (fijnmazig netwerk) omvat een studie met aandacht voor de toelevering van de kleinhandel of van bedrijven en winkels die bij de stad aanleunen.
- Imagoverbetering: van de communicatie, draagvlakvorming en marketing
- Innovatie: het ontwikkelen van innovatieve pistes, zoals reverse logistics, groene logistiek, last mile logistics en waste logistics.

Andere mogelijke te ontwikkelen projecten:

- goederenvervoer spreiden over verschillende vervoerwijzen met aandacht voor 'waterwegen'.
- regelgeving verder stroomlijnen.
- lege vervoerstromen elimineren of minimaliseren.
- mogelijkheden onderzoeken om bedrijven op bedrijfsterreinen te laten samenwerken op logistiek vlak.

Instrumenten:

- uitwisselen van informatie, documentatie, werkmodellen, kennis en ervaring.
- studiebezoeken op ambtelijk niveau.
- ervaringsuitwisseling over prioritaire beleidsthema's.

Meetindicatoren:

- aantal contacten tussen de Vlaamse en Britse administraties en instellingen.
- aantal studiebezoeken.
- gerealiseerde ervaringsuitwisseling.

Strategische doelstelling 2:

Verstevigen van de economische slagkracht van Vlaanderen, door enerzijds de Britse markt actief te bewerken met als doel de Vlaamse export naar het Verenigd Koninkrijk te versterken, het ondernemen van Vlaamse bedrijven in het Verenigd Koninkrijk te stimuleren en Britse toeristen en investeringen naar Vlaanderen aan te trekken, en anderzijds samen te werken met Britse partners op vlak van wetenschap en innovatie.

Operationele doelstelling 2.1

Maximaal uitspelen van Vlaamse sterktes voor internationaal ondernemen door gericht en pro-actief te werken op een aantal kansrijke sectoren en thema's met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk.

Toelichting

De regiostrategie van Flanders Investment & Trade heeft zowel een geografische als sectorale focus. Zo wordt per land een aantal (doel)sectoren/segmenten gekozen die omwille van hun groeipotentieel interessante toeleveringskansen inhouden voor buitenlandse leveranciers en waarvoor ook in Vlaanderen een voldoende sterk aanbod bestaat. Voor het Verenigd Koninkrijk werden de volgende kansrijke targetsectoren weerhouden: "industriële toelevering", "voeding en dranken" en de "energiesector" (de olie- en gassector en de sector van hernieuwbare energie).

Het meerjaren-actieprogramma van Flanders Investment & Trade is nagenoeg volledig op die doelsectoren afgestemd. De promotie-acties worden zorgvuldig gekozen met het oog op het behalen van de targets die op doelsectorniveau zijn vastgelegd.

Flanders Investment & Trade toetst de keuze van de doelsectoren en het bijhorende actieprogramma af met het economisch middenveld, met name de betrokken sectorfederaties en verschillende werkgeversorganisaties.

De te behalen targets voor de doelsectoren voor de periode 2007-2010 (in het bijzonder die voor het Verenigd Koninkrijk) zijn vastgelegd in het raam van de beheersovereenkomst tussen Flanders Investment & Trade en de Vlaamse overheid.

Daarnaast wil Flanders Investment & Trade de toeleveringskansen voor Vlaamse bedrijven bij projecten die door de EBWO zijn gefinancierd, verhogen. Hoewel die projecten hoofdzakelijk plaatsvinden in Oost-Europa en Centraal-Azië en in die doellanden zelf worden gelanceerd en niet in het Verenigd Koninkrijk, volgt de hoofdzetel van de EBWO in Londen die projecten mee op en is het noodzakelijk dat de Vlaamse ondernemingen en consultants zich op regelmatige basis kenbaar maken bij de EBWO. Flanders Investment & Trade wil hierin een proactieve rol spelen en de Vlaamse bedrijven ondersteunen.

Actie 2.1.1

Enerzijds Vlaamse bedrijven informeren over de opportuniteiten, markttenenden en marktbenadering in het Verenigd Koninkrijk en anderzijds de firma's stimuleren om, hetzij individueel, hetzij in groep, de Britse markt te prospecteren via ondersteuning en begeleiding.

Instrumenten

- Inzet van de Vlaamse economische vertegenwoordigingen in het Verenigd Koninkrijk (Londen, Birmingham en Edinburgh) voor het verzamelen van marktinformatie en voor actieve prospectie. Krachtens een intergewestelijk samenwerkingsakkoord behartigt de Waalse attaché in Birmingham ook de belangen en dossiers van Vlaamse bedrijven in zijn jurisdictie.
- Implementatie van de regiostrategie en het bijhorende actieprogramma voor het Verenigd Koninkrijk. Dit behelst o.a. de publicatie van sectorstudies en papers over de Britse (doel)sectoren, organisatie van seminaries (bv. seminarie over de kansen inzake industriële toelevering in het Verenigd Koninkrijk van februari 2008, infosessie over hernieuwbare energie in het Verenigd Koninkrijk van april 2008, seminarie over de retailsector in het Verenigd Koninkrijk van oktober 2008), groepsdeelname aan vakbeurzen (zoals IFE, Offshore Europe, All Energy Exhibition), organisatie van andere B2B-acties (zoals een trefdag met Britse decision makers uit de sector van de spoorwegen in 2009).
- Verspreiden van allerhande nuttige marktinfo, prospectie- en beursverslagen, handelsvoorstellen, via de website, nieuwsbrief, mailing of via persoonlijke contacten met bedrijven; het landendossier Verenigd Koninkrijk.
- (financiële) Ondersteuning van de “Belgian Sports Technology Club” (de vroegere “Agoria Olympic Business Club”) ten behoeve van potentiële Vlaamse toeleveranciers in het kader van de voorbereiding van de Olympische Spelen 2012 in Londen.
- Organisatie van een tweejaarlijkse zending met Vlaamse bedrijven naar de hoofdzetel van de EBWO in Londen met als doel zich bij die organisatie “kenbaar” te maken. Deze initiatieven worden georganiseerd door de afdeling “internationale financiële en multilaterale instellingen” binnen Flanders Investment & Trade, die een bijzonder focus legt op de EBWO (kennisopbouw omtrent de structuur en werking van de EBWO, toeleveringsmogelijkheden voor Vlaamse bedrijven bij projecten die door de EBWO worden gefinancierd); onderhouden van contacten met de EBWO-beheerder in Londen voor België en Luxemburg.
- Verstrekken van subsidies aan KMO's ter ondersteuning van exportgerichte acties.
- Geïndividualiseerde dienstverlening aan Vlaamse bedrijven in het kader van de behandeling van exportdossiers.
- Ondersteuning van de Agoria Banking Club in het Verenigd Koninkrijk (bijv. door het aanbrengen van contacten van financiële partners in het Verenigd Koninkrijk aan de ABC en door ABC op de hoogte te brengen van interessante netwerkevenementen of opportuniteiten).

Meetindicatoren

- Aantal gerealiseerde sectorstudies en papers m.b.t. het Verenigd Koninkrijk.
- Aantal uitgevoerde promotie-acties met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk en het succes ervan zowel langs Vlaamse als Britse kant.
- Aantal individueel behandelde exportdossiers.

Actie 2.1.2

De Vlaamse Agro Marketing (VLAM) zal in samenspraak met privé en publieke partners bekijken hoe de markt van het Verenigd Koninkrijk voor verschillende basisvoedingsproducten kan worden benaderd. Hierbij zal maximaal gebruik worden gemaakt van de ervaringen van F.I.T.

Instrumenten

- Vlaamse economische vertegenwoordigingen in het Verenigd Koninkrijk zullen voor relevante landbouwsectoren marktinformatie verzamelen.
- Aanwezigheid in de Britse vakpers voor fruit en groenten.

Meetindicatoren

- Nagaan hoeveel en welke markt informatie voor relevante landbouwsectoren is samengebracht.
- Nagaan waar en wanneer van de Britse vakpers gebruik werd gemaakt.

Operationele doelstelling 2.2

Ontwikkelen van een coherente strategie voor het benaderen van de Britse investeerders door pro-actief te werken op enkele specifieke sectoren en thema's.

Toelichting

Met betrekking tot het aantrekken van investeringen bepaalt F.I.T. een strategie, met een geografische en een sectorale of thematische focus. Het Verenigd Koninkrijk maakt deel uit van de regio "Noord-Europa" wat het aantrekken van investeringen betreft. Per actieprogramma dat wordt opgesteld, wordt beslist of de focus op een sector, een regio of een thema zal liggen. Iedere actie wordt voordien voorgesteld door de lokale kantoren en besproken met het hoofdkantoor en getoetst aan de mogelijkheden per sector. Daarnaast wordt ook ingespeeld op mogelijkheden die zich op het moment zelf voordoen of wordt deelgenomen aan acties van UKTI (UK Trade & Investment) of de Britse Kamer van Koophandel, zowel in het Verenigd Koninkrijk als in Vlaanderen.

Actie 2.2.1

Promotie van Vlaanderen als investeringslocatie bij Britse bedrijven.

Instrumenten

- De vertegenwoordigers van F.I.T. in het Verenigd Koninkrijk screenen de Britse markt en detecteren mogelijke investeerders, samen met de Deputy Investment Officer verbonden aan F.I.T.-Londen, specifiek aangesteld voor het aantrekken van investeringen.
- De promotie van Vlaanderen als investeringslocatie én het netwerken met het oog op het genereren van leads kan worden vastgehaakt aan een breed gamma van activiteiten, eigen of van derden, zoals beursbezoeken of -deelnames met promotiestand, deelname aan netwerkevents, F.I.T.-seminaries over Vlaanderen als investeringsregio, lidmaatschap van ondernemersverenigingen, enz.
- Advertenties in de pers om zo ook editoriales te generen en het organiseren van persmissies met Britse journalisten in Vlaanderen om Engelstalige artikelen over Vlaanderen in de Britse economische kranten en magazines te bekomen.
- Nieuwsbrief in het Engels om Vlaanderen actief bekend te maken/warm te houden als investeringslocatie.

Meetindicatoren

- Aantal acties die per kantoor worden gepland en uitgevoerd.
- Aantal gevonden leads volgens vooraf opgestelde targets op basis van de cijfers van de European Investment Monitor.
- Aantal nieuwe contacten met intermediaries, dit zijn bijvoorbeeld advocaten, fiscalisten, consultants, federaties, enz. die in contact komen met Britse bedrijven die in het buitenland wensen te investeren en die deze lead aan F.I.T. kunnen overmaken.

- Aantal artikelen in de Britse pers over de Britse economische sector en Britse buitenlandse investeringen om een beter zicht te krijgen op de Britse economie en zo het actieplan eraan aan te passen.
- Aantal gepubliceerde artikelen per kantoor.
- Aantal nieuwsbrieven.

Actie 2.2.2

Ondersteunen en begeleiden van Britse bedrijven die overwegen of wensen te investeren in Vlaanderen.

Instrumenten

- Individuele tailormade en confidentiële begeleiding van potentiële investeerders door projectmanagers bij F.I.T. Brussel. Zij beschikken over een ruim netwerk in Vlaanderen in functie van het leveren van informatie en diensten voor de investeerder: contacten met het kabinet, de administraties, havens, kenniscentra, clusters, federaties, enz. Zij geven ook gratis informatie m.b.t. allerlei vragen over juridische aangelegenheden, fiscaliteit, arbeidswetgeving, vinden van personeel, incentives, locatievoorstellen, enz.

Meetindicatoren

- Aantal leads die worden opgevolgd.

Operationele doelstelling 2.3

Inzetten van de optimale marketingstrategie voor de promotie van Vlaanderen en Brussel in het Verenigd Koninkrijk met het oog op het aantrekken van Britse toeristen en bestendigen van de samenwerking met de Britse overheid op het vlak van promotie-acties op de verre markten.

Toelichting

De promotie van Vlaanderen en Brussel als toeristische bestemming in het buitenland is één van de kerntaken van Toerisme Vlaanderen en impliceert het focussen op volgende krachtlijnen:

- Het kapitaliseren op de grootste toeristische troeven van Vlaanderen in het buitenland zoals de historische steden, inclusief Brussel.
- de inzet van de juiste marketingmix naar verschillende doelgroepen in functie van het marktpotentieel.
- een actieve vermarkting die inspeelt op nieuwe dragende maatschappelijke trends (bv. medioren, authenticiteit, frequentere maar kortere vakanties, ...) waarbij wordt uitgegaan van onze toeristische troeven.
- synergieën ontwikkelen met andere partners in het buitenland (private marktspelers zoals touroperators en luchtvaartmaatschappijen, hotelgroepen, NTO's, agentschappen, enz.). In de Britse markt gaat het vooral om samenwerkingsverbanden met private marktspelers.

Overkoepelende doelstelling is dat Toerisme Vlaanderen de perceptie van Vlaanderen als 'saai en grijs' wenst te veranderen door het concept van het "goede leven" te vermarkten bij de consument, waarbij de nadruk wordt gelegd op de Vlaamse gastronomie en levensstijl. De Vlaamse steden moeten geherwaardeerd worden om te wedijveren met 'hot destinations' zoals Barcelona en Praag en om

aantrekkelijker te worden voor een jonger publiek dat gedurende zijn verdere leven een aantal keren kan terugkomen.

Markttendenzen

Het milieubewustzijn blijft groeien en het gedragspatroon van de consument beweegt meer in de richting van het ecotoerisme en het verminderen van de ecologische voetafdruk. Vooral Eurostar maakte veel promotie rond zijn milieuvriendelijke verbinding tussen Brussel en Parijs. Er is nu ook een groene reactie tegen het gebruik van luchtverkeer voor verplaatsingen over een korte afstand wanneer er een milieuvriendelijker alternatief voorhanden is. De stijgende olieprijs en brandstof toeslagen hebben er ook toe bijgedragen dat de populariteit van het luchtverkeer verder is gedaald ten voordele van het reizen per trein en per ferry. Indirect profiteert ook Vlaanderen hiervan, de reizigersaantallen van de Eurostar stijgen sinds de verhuizing naar St Pancras en de hieruit voortvloeiende kortere reistijd tussen Londen en Brussel. In de eerste zes maanden van 2008 heeft Eurostar 4,63 miljoen reizigers vervoerd – een stijging van 18,3 procent tegenover dezelfde periode vorig jaar. De verhuis naar een nieuwe terminal ten noorden van Londen heeft ook geleid tot een stijging van passagiers die afkomstig zijn van buiten de gebruikelijke Londense herkomstregio's en dan vooral vanuit de Midlands, met passagiers vanuit steden als Derby, die Brussel nu in slechts vier uur reistijd kunnen bereiken.

De kortere reistijd en de mogelijkheid om naar om het even welk Belgisch station te reizen met één Eurostar ticket maken naast Brussel ook de andere Vlaamse steden toegankelijker voor onafhankelijke regionale reizigers.

Het landschap van de reisindustrie in het Verenigd Koninkrijk ondergaat momenteel een verandering. De klassieke reisbureaus en touroperators verliezen terrein ten opzichte van het internet voor het zoeken en reserveren van logies en vervoersmiddelen. De Britse bevolking is bovendien een van de meest actieve online bevolking in Europa.

Een gevolg hiervan is de consolidatie in de reisindustrie en dus een kleiner aantal spelers. De vier grote bedrijven werden de Grote Twee in 2007 toen TUI ontstond als een gevolg van de fusie tussen Thomson en First Choice Group. Wanneer Thomas Cook en My Travel fuseerden in 2008 werd het aantal touroperators in High Street dan ook fors gereduceerd.

Doelpubliek

Uit onderzoek blijkt dat Vlaanderen de nadruk moet leggen op 'het goede leven' omdat dit onze bestemming uniek maakt. Het goede leven combineert die elementen van het Vlaamse toeristische product die voldoen aan de behoefte aan verbondenheid, authenticiteit, aandacht voor het gevoel, gastvrijheid, veiligheid en 'onthaasting'.

Het goede leven biedt vooral individuele reizigers de kans om er even tussenuit te gaan en om zichzelf te verwennen, weg van het dagelijkse leven. Het goede leven combineert elementen zoals onze winkels en horeca, de Vlaamse gastronomie.

De traditionele reiziger met Vlaanderen als bestemming behoort tot de groep van 50-plussers die gebruik maken van de klassieke pakketreizen van touroperators en touringcarbedrijven. De instelling van de bevolking verandert echter aan een snel tempo waardoor de hedendaagse 55-jarige toerist even snel een vakantie van drie weken in Australië of Zuid-Amerika zal boeken als een weekendje Vlaanderen. Terwijl de traditionele markt op deze wijze evolueert, groeit het marktsegment van hoog spenderende werkende jongeren op zoek naar nieuwe bestemmingen voor een weekendtrip. Zij zien Vlaanderen echter over het hoofd in hun zoektocht naar bestemmingen met een exotische of trendy reputatie. Dit vormt een reële bedreiging voor de bezoekersaantallen op lange termijn naar

Vlaanderen want als deze reizigers onze regio niet bezoeken in hun jonge jaren, zullen ze ook niet geneigd zijn tot een herhaalbezoek op latere leeftijd. Met dit alles in het achterhoofd heeft Toerisme Vlaanderen beslist zich te richten op een nieuw, jonger marktsegment met het objectief hen op dit moment aan te zetten tot een verblijf in Vlaanderen en een herhaalbezoek op latere tijdstippen aan te moedigen.

Primaire markt: Stylish Enjoyment Seekers/Social Enjoyment Seekers

- Hard werkende mensen die geld kunnen uitgeven om zichzelf te (laten) verwennen.
- Mensen die regelmatig een weekendje weggaan maar nog nooit een verblijf in Vlaanderen hebben overwogen.
- Potentiële bezoekers die de atmosfeer van een nieuwe omgeving willen opsnuiven.
- Leeftijdsgroep 30-50 (en de traditionele 50+markt die voornamelijk beroep doen op touroperators).

De belangrijkste motivatie van deze doelgroep om citytrips binnen Europa te ondernemen is om zichzelf te verwennen en om zich onder te dompelen in een andere atmosfeer door activiteiten te ondernemen die in hun thuisland minder gebruikelijk zijn zoals een terrasje doen, inkopen doen op de lokale markt en in typische winkeltjes. Hoewel ze de kunst en architectuur van Vlaanderen zeer waarderen, is dit voor hen niet de primaire reden om te reizen.

Secundaire markt

- Britse bezoekers met interesse voor de Eerste Wereldoorlog.

Er bestaat een groeiende belangstelling voor familiegeschiedenis en –afstamming, mede door programma's als "Who do you think you are?" dat de geschiedenis van je familie uitpluist. Bijna iedere Britse inwoner kan een familielid aanhalen dat in deze oorlog betrokken was.

België is het strijdtoneel geweest van een aantal belangrijke veldslagen uit de Europese en wereldgeschiedenis. In Vlaanderen zijn de Slag aan de IJzer, en de eerste en tweede Slag bij Ieper belangrijke historische gebeurtenissen geweest tijdens de Eerste Wereldoorlog. Deze veldslagen kunnen herleefd worden in Ieper in het 'In Flanders Fields' museum, maar ook in Museum de IJzertoren in Diksmuide, en diverse andere musea en bezoekerscentra in de Westhoek. Voor de Britse markt vormt dit een belangrijk aantrekkingspunt. De herdenking van WO I in de periode 2014-2018 biedt perspectief om op dit segment extra in te zetten.

Streefdoel

Na de constante daling sinds de eeuwwisseling zien we in 2007²⁷ voor het eerst terug een lichte vooruitgang van de Britse overnachtingen in Vlaanderen. We wensen deze groei te bestendigen en zelfs te versterken. Om dit te verwezenlijken zal Toerisme Vlaanderen volgende acties ondernemen:

Actie 2.3.1

De Britse consument warm maken voor een bezoek aan Vlaanderen door het verstrekken van informatie en advies over de Vlaamse toeristische producten.

Instrumenten

- Nieuwe 'brand image' campagne werd gelanceerd naar de consument toe om bekendheid voor Vlaanderen te creëren en te vergroten bij onze primaire doelgroep op de Britse markt.
- Verstrekken van toeristische informatie aan consumenten via telefoon en mail.

²⁷ Zie tabel p. 51

- Toeristische website, specifiek voor de Britse consumenten.
- Advertorials en wervende advertenties in de belangrijkste bladen van onze doelmarkt, zoals het "Sunday Times Travel Magazine", "BBC Good Food", de "Daily Telegraph" en "Olive Magazine" om de boodschap uit de brand campagne nog te versterken en onze doelgroep te verleiden tot een bezoek aan Vlaanderen.

Meetindicatoren

- Aantal contacten via telefoon en mail.
- Raadpleging van de website.

Actie 2.3.2

In de periode 2014-2018 de Westhoek (Flanders Fields) en daarmee ruimer Vlaanderen internationaal op de toeristische kaart plaatsen door 100 jaar Grote Oorlog in de Westhoek uit te spelen als een topevenement dat naam en faam verwerft met het oog op het blijvend herinneren en bewaren van het oorlogserfgoed voor toekomstige generaties.

Instrumenten

- Toerisme Vlaanderen zal een coherent totaalproduct voor Wereldoorlog I-bezoekersattracties en –sites ontwikkelen en aanbieden op de Britse markt.
- Toerisme Vlaanderen zal op de Britse markt, via communicatie en promotie, Flanders Fields als topbestemming op het gebied van battlefieldtoerisme uitspelen.

Meetindicatoren

- Aantal gevoerde promotieactiviteiten op de Britse markt.
- Toename van het Battlefieldtoerisme.

Actie 2.3.3

Informeren en bewerken van de Britse pers.

Instrumenten

- Persreizen naar Vlaanderen.
- Persontmoetingen in het Verenigd Koninkrijk.
- Nieuwsbrieven e.d.

Meetindicatoren

- Aantal contacten en persreizen.
- Aanwezigheid in de Britse pers.

Actie 2.3.4

Informeren van en samenwerking met de Britse professionele reisindustrie.

Instrumenten

- Flanders Travel Forum (reisorganisatoren confronteren met Vlaamse toeristische producten).
- Gemeenschappelijke promotieacties met Britse touroperators.
- Handelsreizen naar Vlaanderen.
- Nieuwsbrieven.
- Specifieke handelspagina's op de website.

Meetindicatoren

- Aantal contacten met de Britse reisindustrie.
- Aantal nieuwsbrieven en aantal lezers.

Actie 2.3.5

Verder uitbouwen van de MICE-werking op de Britse markt.

Instrumenten

- Aanwezigheid in specifieke literatuur en op beurzen is wel noodzakelijk (in tegenstelling tot de bewerking van de consumenten).

Meetindicatoren

- Aantal MICE-activiteiten.
- Deelname aan beurzen.
- Effectieve promotie in literatuur.

Actie 2.3.6

Bestendigen van de samenwerking met de Britse overheid op het vlak van promotie-acties op de verre markten.

Instrumenten

- Het gaat dan voornamelijk om gemeenschappelijke consumentencampagnes op de Amerikaanse markt binnen het samenwerkingsverband van de European Travel Commission (ETC), een associatie van nationale toerismeorganisaties.

Meetindicatoren

- Aantal onderlinge contacten.
- Aantal gemeenschappelijke consumentencampagnes.

Actie 2.3.7

Naar aanleiding van de overname van de ferrylijn Zeebrugge-Rosyth door Norfolkline, zal Toerisme Vlaanderen in de mate van het mogelijke samen met de rederij joint-promotieacties voeren voor de lancering van de vernieuwde ferrylijn in 2009. Tevens wordt ernaar gestreefd om samen met de rederij de bestemming Vlaanderen als één geheel bekend te maken op de Schotse toeristische markt.

Instrumenten

- Gezamenlijke promotie-acties met de rederij Norfolkline.

Meetindicatoren

- Aantal gezamenlijke promotie-acties en het resultaat ervan.

Operationele doelstelling 2.4

Bevorderen van de samenwerking tussen Vlaamse en Britse publieke en private actoren op het vlak van een wederzijdse versterking en stimulering van het economische, innovatieve en wetenschappelijke groeipotentieel.

Toelichting

De beoogde samenwerking situeert zich hoofdzakelijk binnen volgende interventiedomeinen:

- Het ondersteunen van de ontwikkeling van gemeenschappelijke economische activiteiten, waaronder de maritieme economie.
- Het ondersteunen van innovatie, onderzoek en samenwerking tussen universiteiten, kenniscentra en het bedrijfsleven.
- Het bevorderen van ondernemerschap.
- Steun aan de oprichting, de modernisering en de ontwikkeling van bedrijven.
- Het ondersteunen van de grensoverschrijdende sectoren en van de interne grensoverschrijdende markt.

Actie 2.4.1

Blijvende stimulering –waarbij de Vlaamse overheid een katalyserende rol vervult– van de wetenschappelijke samenwerking binnen de Europese multilaterale fora (Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling, Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie en EUREKA) en de economische samenwerking binnen de Doelstelling 3-programma's.

Instrumenten

- Informatie-uitwisseling via de National Contact Points (voor de Europese Kaderprogramma's).
- Doelstelling 3-programma's (2007-2013) waarin op verschillende strategische samenwerkingsniveaus (grensoverschrijdend, transnationaal en interregionaal) met Britse partners samengewerkt kan worden.

Meetindicatoren

- Evolutie gemeenschappelijke deelname (Vlaanderen-Verenigd Koninkrijk) aan projecten binnen de Kaderprogramma's.
- Intensiteit waarmee Vlaamse actoren samenwerken met Britse actoren binnen de Doelstelling 3-programma's. Deze indicator vertaalt zich in de totale projectmassa aan Vlaams-Britse samenwerking (uitgesplitst naar een aantal domeinen).

Operationele doelstelling 2.5

Maximaal trachten in te spelen op de opportuniteiten die de Olympische Spelen van 2012 in Londen met zich meebrengen voor Vlaanderen op economisch en sportief vlak.

Actie 2.5.1

Flanders Investment & Trade zal enerzijds ondersteuning geven aan de “Belgian Sports Technology Club” (BSTC) die de vorderingen in dit dossier op de voet volgt en initiatieven ontwikkelt om business kansen voor Vlaamse bedrijven te genereren in het kader van de OS2012 en anderzijds andere Vlaamse spelers en bedrijven waar mogelijk bijstaan met het oog op die Spelen.

Instrumenten

- Medefinanciering door F.I.T. van de initiatieven en het actieprogramma van de BSTC met het oog op de OS2012 in Londen via het instrument “financiering van bedrijfsgroeperingen en kamers van koophandel”; nauwe samenwerking met dat netwerk en met de Belgian-Luxembourg Chamber of Commerce in het Verenigd Koninkrijk, die als partner van de BSTC optreedt in het Verenigd Koninkrijk.
- Aanbrengen van relevante netwerkcontacten (onder meer van de belangrijkste partners in het Verenigd Koninkrijk m.b.t. de OS2012) en van nuttige info in verband met de vorderingen in de voorbereiding van OS2012, signaleren van opportuniteiten, zowel aan de BSTC als aan andere betrokken spelers en bedrijven in Vlaanderen.

Meetindicatoren

- Realisatie van de geplande acties van BSTC.

Actie 2.5.2

De Vlaamse overheid streeft naar een intensifiëring van de contacten met de Britse overheid met de doelstelling beider geografische, sporttechnische en accommodatiemogelijkheden ten volle te benutten in de aanloop naar en tijdens de Olympische Spelen.

Instrumenten

- Contacten met de Britse overheid, het organisatiecomité van de Olympische Spelen en Britse sportfederaties.
- Vlaams-Brits akkoord betreffende concrete uitwisselingsmogelijkheden.

Meetindicatoren

- Afsprakenkader samenwerkingsmogelijkheden Vlaanderen-Verenigd Koninkrijk ter voorbereiding van en tijdens de OS.
- Aantal stages buitenlandse atleten in Vlaanderen voor en tijdens de OS.
- Aantal stages Vlaamse atleten in het Verenigd Koninkrijk.

Strategische doelstelling 3:

Actief uitdragen van de cultuur, de taal en het erfgoed van Vlaanderen in de betrekkingen met het Verenigd Koninkrijk en het verder uitbouwen van onderwijs- en onderzoeksrelaties.

Operationele doelstelling 3.1.

Handhaven en verder uitbouwen van de Brits-Vlaamse samenwerking bij het indienen van transnationale erfgoed dossiers en van de samenwerking op het vlak van onroerend erfgoedbeleid en woonbeleid.

Actie 3.1.1

Opmaken van een transnationaal dossier voor de erkenning van het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek als UNESCO-werelderfgoed in 2014 in samenwerking met Britse experts en steun zoeken voor het dossier bij het Verenigd Koninkrijk in de aanloop naar de behandeling van het dossier door het Werelderfgoedcomité.

Toelichting

Het agentschap Ruimtelijke Ordening-Onroerend Erfgoed Vlaanderen (R-O Vlaanderen) onderhoudt voor verschillende grensoverschrijdende potentiële UNESCO-werelderfgoed dossiers contacten met de andere UNESCO-lidstaten. Zo heeft R-O Vlaanderen, met de ondersteuning van de Belgische ambassadeur bij UNESCO en de permanente vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering in Frankrijk, besprekingen opgestart over de erkenning van de relictten van de Eerste Wereldoorlog. Dit project beoogt een erkenningsdossier rond te hebben tegen begin 2013, met het oog op erkenning in de zomer van 2014. Uiteraard zal, voor de opmaak van dit dossier, beroep gedaan worden op binnen- en buitenlandse experts. Gelet op de centrale rol die het Verenigd Koninkrijk gespeeld heeft tijdens de Eerste Wereldoorlog, en gelet op het belang dat er vandaag nog gehecht wordt aan de herinnering van de Eerste Wereldoorlog, staat nu al vast dat het Verenigd Koninkrijk een belangrijke gesprekspartner zal worden.

Rekening houdend met het feit dat UNESCO momenteel een quota hanteert van maximaal 45 nieuwe toevoegingen aan de werelderfgoedlijst, en rekening houdend met het huidige overwicht aan 'westerse' dossiers, is het bovendien belangrijk in de aanloop naar de behandeling van het dossier door het Werelderfgoedcomité voldoende steun van andere lidstaten te verzamelen. Ook hier kan het Verenigd Koninkrijk, vanuit haar positie als lid van het Britse Gemenebest, een doorslaggevende rol spelen. Hiervoor zal het agentschap R-O Vlaanderen de nodige contacten uitbouwen, ondersteund door de Vertegenwoordiger van de VR in het Verenigd Koninkrijk.

Instrumenten

Formele contacten/afspraken/planning met de betrokken Britse overheden.

Meetindicatoren

- Actualisatie van de vermelding op de Belgische indicatieve lijst.
- Opgemaakt grensoverschrijdend dossier.
- (Voorlopige) bescherming door de Vlaamse overheid van het desbetreffende erfgoed.
- Voorlegging in 2012 aan het WHC.
- Erkenning als UNESCO-werelderfgoed in 2014.

Actie 3.1.2

Het uitdiepen van de bestaande samenwerking en contacten tussen de administraties in Vlaanderen en Verenigd Koninkrijk betreffende onroerend erfgoedbeleid, waarbij de basis wordt gelegd voor formele grensoverschrijdende en regionale samenwerking in functie van gezamenlijke beleids- en beheersdoelstellingen.

Instrumenten

- Deelname aan de jaarlijkse internationale fora van de Raad van Europa (CDPATEP).

Meetindicatoren

- Aantal contacten met beleidsmedewerkers en experts.
- Aantal deelnames aan internationale conferenties.
- Transnationaal samenwerkingsverband (eventueel met Nederland, Frankrijk en Luxemburg) in functie van een afgestemd onroerend erfgoedbeleid en – beheer.

Actie 3.1.3

Het uitdiepen van de bestaande samenwerking en contacten tussen de administraties in Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk inzake woonbeleid.

Instrumenten

- Deelname aan de jaarlijkse internationale conferenties van het “European Network for Housing Research”.
- Contacten met het “European Social Housing Observatory” en het Britse ministerie van Huisvesting.

Meetindicatoren

- Aantal contacten met beleidsmedewerkers en experts.
- Aantal deelnames aan internationale conferenties.
- Input voor de voorbereiding en uitwerking van het Vlaamse woonbeleid.

Operationele doelstelling 3.2.

Bekend maken van het Vlaams onderwijssysteem en de verschillende instellingen in het Verenigd Koninkrijk.

Actie 3.2.1.

Ontvangen van Britse delegaties uit het onderwijsveld voor toelichtingen en schoolbezoeken.

Instrumenten

Organiseren van presentaties en studiebezoeken voor Britse onderwijsexperts.

Meetindicatoren

Aantal georganiseerde ontvangsten.

Operationele doelstelling 3.3.

Verhogen van de basiscompetenties inzake taal, rekenen en computervaardigheden van de bevolking van Vlaanderen en Wales.

Actie 3.3.1

Faciliteren van het overleg tussen experts op het vlak van geletterdheid.

Toelichting

Uit contacten tussen beleidsverantwoordelijken is gebleken dat bij het uitdenken en implementeren van het beleid rond het verhogen van de basiscompetenties er in Vlaanderen en Wales dezelfde discussies en problematieken naar boven komen. Beide regio's bevinden zich in een vergelijkbare situatie.

Instrumenten

- Overleg tussen de verschillende organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van het beleid i.v.m. het verhogen van geletterdheid.
- Aanpassen van lesmateriaal uit Wales aan de Vlaamse situatie in de basiseducatie.

Meetindicatoren

- Aantal ontmoetingen.
- Aantal aangepaste materialen.

Operationele doelstelling 3.4.

De opportuniteiten, die zich op het vlak van cultuur in het Verenigd Koninkrijk aanbieden, afhankelijk van een voorafgaandelijke screening opnemen binnen de beschikbare financiële ruimte.

Actie 3.4.1

De door de Vertegenwoordiger van de VR in Londen gesignaleerde opportuniteiten screenen op hun belang (o.a. op basis van de door de Vertegenwoordiger van de VR geformuleerde commentaar) en vervolgens, indien deze screening positief is, binnen de beschikbare financiële ruimte een financiële ondersteuning faciliteren.

Instrumenten

- Het door de Vertegenwoordiger van de VR geformuleerde commentaar.
- Subsidiemogelijkheden binnen het kunstendecreet.
- De niet-decretaal geregelde subsidiemogelijkheden.

Meetindicatoren

- Aantal gefinancierde opportuniteiten.

Operationele doelstelling 3.5.

Concretiseren van de afspraken, die gemaakt werden in de "Verklaring van Edinburgh"²⁸.

Actie 3.5.1

Organiseren van een evenement, waarbij de (volks)cultuur van de regio's centraal staat.

Instrumenten

- Overleg tussen de verschillende actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van de Verklaring van Edinburgh en die betrokken zijn bij de organisatie van dit evenement.

Meetindicatoren

- Aantal contacten.
- Realisatie evenement.

²⁸ Voor meer informatie zie p. 32

Operationele doelstelling 3.6.

Maximaal trachten in te spelen op de opportuniteiten die de herdenking van de 100ste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog met zich meebrengt.

Actie 3.6.1

Het Departement internationaal Vlaanderen zal het Verenigd Koninkrijk uitnodigen om mee te werken aan het opstellen van de "Verklaring van de Menenpoort" en om ze mee te onderschrijven. De verklaring zal focussen op vier dimensies: herdenken, onderwijs, onderzoek en de rol van de Grote Oorlog op de vorming van het nieuwe Europa. Het Departement internationaal Vlaanderen zal het Verenigd Koninkrijk ook uitnodigen om deel te nemen aan de internationale taskforce die ter voorbereiding van de herdenking zal opgericht worden.

Instrumenten

- Nog op te richten internationale taskforce.
- Nog op te stellen "Verklaring van de Menenpoort".

Meetindicatoren

- Aantal vergaderingen van de taskforce + output ervan.
- Mate van deelname van het Verenigd Koninkrijk aan deze taskforce.
- Mate van medewerking van het Verenigd Koninkrijk aan de "Verklaring van de Menenpoort".

Strategische doelstelling 4

Op zoek gaan naar raakvlakken en synergieën in het Britse beleid met het oog op eventuele samenwerking in gezamenlijke projecten met een tastbare meerwaarde. Ook op EU en multilateraal vlak wordt er actief gezocht naar gemeenschappelijke standpunten (vooral met de devolved regions), waardoor onze posities kunnen worden versterkt in de betrokken organisaties, waar we samen deel van uitmaken.

Operationele doelstelling 4.1

Om goed op de hoogte te blijven van beleidsontwikkelingen en van relevante informatie m.b.t. de verschillende beleidsdomeinen in Vlaanderen, resp. het Verenigd Koninkrijk (en dan in het bijzonder de devolved regions), wordt bijzondere aandacht besteed aan het systematisch uitwisselen van informatie en aan het wederzijds delen van kennis. Wanneer de belangstelling voor verdere samenwerking manifest is, kan het wederzijds uitwisselen van informatie en ervaringen dienen als opstap naar intensievere betrekkingen in de desbetreffende samenwerkingsgebieden.

Actie 4.1.1 WVG

Intensiveren van de samenwerking tussen het agentschap Jongerenwelzijn en de Britse partnerorganisatie Rainer.

Toelichting

De samenwerking tussen het agentschap Jongerenwelzijn en de Britse partnerorganisatie Rainer kan worden uitgebreid op vlak van:

- 1) Uitwerking van het pedagogische luik:
 - Herstelgericht werken: informatie-uitwisseling en mogelijke samenwerking in het kader van Daphne-III project(en).
 - Nazorg: informatie-uitwisseling met Rainer en RESET.
 - Contextwerking.
 - Inspraak en participatie van jongeren.
 - Onderwijs en ervaringsleren.
- 2) Personeelsbeleid:
 - Stresspreventiebeleid en aanpak van absentisme.
 - Ethische code.

Instrumenten

- Informatie-uitwisseling en ambtelijke contacten.
- Studiebezoeken.

Meetindicatoren

- Aantal gerealiseerde informatie-uitwisselingen en contacten.
- Aantal geplande en gerealiseerde studiebezoeken.

Actie 4.1.2 WVG

Onderzoek naar concrete samenwerkingsmogelijkheden tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk (vooral met de devolved regions) op vlak van zorg en gezondheid.

Toelichting

Het gezondheidszorgsysteem in het Verenigd Koninkrijk (NHS) is op vlak van organisatie dermate verschillend van het Belgische dat op dit vlak samenwerking niet voor de hand ligt. Bovendien zijn er grote verschillen inzake gezondheidszorg tussen de verschillende Britse regio's, tengevolge van verschillen in het devolutieproces. Anderzijds liggen in België een groot deel van de bevoegdheden op vlak van organisatie van de gezondheidszorg (ondermeer qua financiering) op het federale niveau, waardoor bv. samenwerken rond grensoverschrijdende zorgverlening vanuit Vlaanderen niet direct mogelijk is.

Waar wel mogelijkheden liggen, is in het uitwisselen van best practices rond o.a. palliatieve zorgen, waar er zowel in het Verenigd Koninkrijk als in Vlaanderen een uitgebreide expertise aanwezig is, en rond (het gebruik van ICT in) thuiszorg. Bovendien is één van de doelstellingen van de regering Brown het verbeteren van de kwaliteit van de gezondheidszorg, een thema dat in Vlaanderen reeds jaren een belangrijke prioriteit in het beleid inzake zorg en gezondheid is. Het bewaken van het kwaliteitsbeleid van de zorg- en gezondheidsvoorzieningen is dan ook opgenomen als één van de beleidsdoelstellingen van het agentschap Zorg en gezondheid, en dit lijkt dan ook een thema waarrond samenwerking en uitwisseling van ervaringen mogelijk zijn.

Op het vlak van volksgezondheid worden we met dezelfde of gelijkaardige problemen geconfronteerd en hoewel samenwerking niet evident is, kunnen we wellicht leren van elkaars aanpak. Als regio's in een federaal land worden we immers met dezelfde uitdagingen geconfronteerd en kunnen we beiden voordeel doen met samenwerking en ervaringsuitwisseling.

Concreet willen we ons vooral richten op de aanpak inzake gezondheids promotie en ziektepreventie, waarbij een aantal voor Vlaanderen prioritaire thema's zoals werken met gezondheidsdoelstellingen, plan voor suicidepreventie, de aanpak van obesitas, bevolkingsonderzoek en vaccinatiestrategie, centraal kunnen staan. Hierbij zal hoofdzakelijk gefocust worden op samenwerking met de Britse regio's, die de laatste jaren meer en meer eigen bevoegdheden op het vlak van gezondheidszorg en volksgezondheid hebben verworven. Een voorafgaande studie van het Britse systeem en van de bevoegdheden van de verschillende regio's terzake lijkt aangewezen om optimaal te kunnen samenwerken, gezien de verschillen in het devolutieproces.

Instrumenten

- Documenten die een beschrijving geven van het systeem van gezondheidszorg in het Verenigd Koninkrijk (ondermeer de 'HIT'-studie van het European Observatory on Health Systems) en van de bevoegdheden van de verschillende Britse regio's (ondermeer studie van the Nuffield Trust for Research and Policy Studies in Health Services).
- Informatie-uitwisseling en ambtelijke contacten.

Meetindicatoren

- Overzicht van bevoegdheden inzake gezondheid in de verschillende regio's gerealiseerd.
- Aantal gerealiseerde informatie-uitwisselingen en contacten.

Actie 4.1.3 MOW

Stimuleren van de samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op het vlak van verkeersbeheer van de verkeersinfrastructuur.

Toelichting

De afdeling Mobiliteit en Verkeersveiligheid ziet mogelijke samenwerking met betrekking tot:

- Verbeteren/beheren van het evenwicht tussen nog beschikbare ruimte en verkeer.
- Aansturing van gewenst gedrag en keuzes, zoals aangepaste snelheid, vermijden autosolisme, enz.
- Afspraken en samenwerking tussen politiediensten met betrekking tot de verkeershandhaving (alcohol, overdreven snelheid, enz....).
- Overleg/uitwisseling ervaring tolheffing of andere middelen om het autoverkeer in stadskernen en/of agglomeraties af te remmen of te beperken (zoals pricing of traffic, congestion toll, enz.).

De afdeling DAB Loodswezen:

- Werkt structureel samen met het Verenigd Koninkrijk via een privé-organisatie, die de Vlaamse loodsen bij meevaren of halen van schepen ter hoogte van Dover afhaalt en/of aan boord zet en zo nodig van logies voorziet en wil deze samenwerking graag verderzetten.
- Wil de nauwe contacten in het kader van de European Maritime Safety Agency voor wat betreft het voorstellen, implementeren en goedkeuren van elkaars verkeersscheidingsstelsels bestendigen.

Instrumenten

- Uitwisselen van informatie en ervaringen.
- Studiebezoeken op ambtelijk niveau.

Meetindicatoren

- Aantal contacten tussen de Vlaamse en de Britse administratie.
- Gerealiseerde informatie- en ervaringsuitwisseling.
- Geleverde input voor de voorbereiding van en het uitwerken van het Vlaamse beleid.

Actie 4.1.4 MOW

Bestendigen van de samenwerking tussen beleidsmedewerkers en ambtenaren omtrent hun activiteiten op het gebied van regionale ontwikkeling, duurzame industriële ontwikkeling en de ondersteuning van verwante bedrijfsorganisaties en andere instellingen die steun verlenen aan het bedrijfsleven (bv. Kamers van koophandel, confederaties, Euro Info Centre, enz.).

Toelichting

De afdeling Haven- en Waterbeleid:

- Heeft goede contacten met de Britse collega's bevoegd voor integraal waterbeleid en wil deze graag bestendigen.
- Wil de samenwerking met de Britse partners op niveau van programmabeheer in het kader van het Europese territoriale samenwerkingsprogramma Interreg verderzetten. Zo wordt momenteel samen met het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland een Interreg IVA grensoverschrijdend maritiem programma voor de Noordelijke Kanaalzone opgemaakt.
- Is nauw betrokken bij de werkzaamheden van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), een agentschap van de Verenigde Naties dat in Londen gevestigd is. Binnen het kader van de

IMO wordt trouwens ook samengewerkt tussen België/Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk (bijvoorbeeld rond 'traffic lanes' in de Dover Strait).

Instrumenten

- Uitwisselen van informatie, documentatie, werkmodellen, kennis en ervaring.
- Studiebezoeken op ambtelijk niveau.
- Ervaringsuitwisseling over prioritaire beleidsthema's.

Meetindicatoren

- Aantal contacten tussen de Vlaamse en de Britse administraties en instellingen.
- Aantal studiebezoeken.
- Gerealiseerde ervaringsuitwisseling.

Actie 4.1.5 MOW

Verwerven en verhogen van expertise op verschillende terreinen door het opstarten en uitvoeren van gezamenlijke initiatieven.

Toelichting

De afdeling Verkeerscentrum stelt mogelijk overleg en samenwerking voor met het Britse "Highways Agency" om kennis uit te wisselen m.b.t. de organisatie van dynamisch verkeersbeheer.

De afdeling Vlaamse Hydrografie heeft een overeenkomst met het "UK Hydrographic Office" m.b.t. de verdeling van zeekaarten. Zij werken samen onder de koepel van de North Sea Hydrographic Commission (IHO). Onder de koepel van North West Shelf Operational Oceanographic System (NOOS), dat een onderdeel is van EuroGOOS, wordt er aan gegevensuitwisseling gedaan.

Instrumenten:

- Gegevens- en ervaringsuitwisseling.
- Ambtelijk overleg.

Meetindicatoren

- Aantal opgezette samenwerkingsprojecten en initiatieven.

Actie 4.1.6 BZ

Onderzoek naar concrete samenwerkingsmogelijkheden tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op het vlak van bestuurszaken.

Toelichting

Op het vlak van bestuurszaken zijn er, behoudens de contacten in het kader van expertennetwerken binnen EU en andere fora, geen bilaterale samenwerkingsverbanden. Er zal worden onderzocht of op basis van beschikbare expertise en behoeften, specifieke samenwerkingsverbanden kunnen worden aangegaan. Mogelijke samenwerkingsthema's betreffen onder meer e-government en ICT, reguleringsmanagement, HRM-beleid en talentmanagement, stedenbeleid, inburgeringsbeleid, lokale overheden en territoriale samenwerking.

Instrumenten

- Informatie-uitwisseling en ambtelijke contacten.
- Studiebezoeken.

Meetindicatoren

- Aantal gerealiseerde informatie-uitwisselingen en contacten.
- Aantal geplande en gerealiseerde studiebezoeken.

Actie 4.1.7 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Toelichting

Terwijl maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in Vlaanderen nog betrekkelijk recent is, wordt deze manier van ondernemen in het Verenigd Koninkrijk al langer ruim aanvaard en toegepast. Zowel de overheid als het bedrijfsleven zijn zich bewust van het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen, waardoor er in de Britse maatschappij een groot aantal netwerken van bedrijven, overheden, ngo's en andere actoren zijn ontstaan. De overheid speelt een belangrijke rol in het creëren van het beleids- en institutionele kader. Het beleid in Vlaanderen staat nog niet zo ver en kan in het kader van de verdere ontwikkeling van een MVO-beleid nog heel wat leren van het Verenigd Koninkrijk.

Het departement Werk en Sociale Economie is vragende partij om ervaringen en informatie uit te wisselen in het kader van het MVO-beleid. Specifiek aandachtspunt hierbij is het gevoerde intern en extern MVO-beleid van de Britse overheid. Hoe zorgt ze ervoor dat ze zelf de principes van MVO binnenbrengt en welk stimulerend en flankerend beleid wordt gevoerd zodat bedrijven en middenveldorganisaties aan de slag gaan met MVO?

Instrumenten

- Informatie- en ervaringsuitwisseling.
- Studiebezoeken op ambtelijk niveau.

Meetindicatoren

- Gerealiseerde contacten tussen de Vlaamse en de Britse administratie.
- Geleverde input voor de voorbereiding en uitwerking van het Vlaamse beleid inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Actie 4.1.8 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op vlak van "supported employment".

Toelichting

Het Verenigd Koninkrijk heeft door het Supported Employment Programme al geruime tijd supported employment (= tewerkstelling in beschutte omgeving) en supported placement (= tewerkstelling met ondersteuning in regulier circuit) ontwikkeld. Omwille van de beperkte doorstroom naar regulier werk is er eind jaren 1990 een grondige heroriëntering doorgevoerd van het Supported Employment Programme. Deze heroriëntering heeft er toe geleid dat er meer de nadruk wordt gelegd op tewerkstelling in het normaal economisch circuit en op doorstroom. Verder wordt er in de plaats van de financiering van de reguliere werkgever meer nadruk gelegd op ondersteuning in natura door o.m. jobcoaching, aanmoediging van collegae. Dit geheroriënteerd programma is gestart in 2001 en heet WORKSTEP.

Momenteel maakt Vlaanderen naar de doelgroep beschutte en sociale werkplaatsen eenzelfde heroriënterend proces door (cf. maatwerken/maatwerkbedrijven), waarbij Vlaanderen kan leren uit het wijzigingsproces van het Verenigd Koninkrijk. In het Verenigd Koninkrijk valt de doelgroep van de sociale werkplaatsen (social firms) onder de bevoegdheid van het departement "Handel en Industrie" en niet onder het departement "Werk en Pensioenen", zoals dit het geval is bij WORKSTEP. Hierdoor genereren de social firms geen overheidstoelage voor het rendementsverlies van hun doelgroepwerknemers.

Voor het Verenigd Koninkrijk kan het verrijkend zijn om de evoluties op de Vlaamse arbeidsmarkt te ontdekken betreffende de projecten arbeidszorg. Personen die omwille van medische, mentale of psychiatrische problematieken zich het verst van de arbeidsmarkt bevinden worden via arbeidszorg ondersteund naar arbeidsvaardige taken. Hierbij worden op ondersteunings- en begeleidingsvlak evenveel aandacht besteed aan hun welzijns- als hun arbeidsproblematieken.

Het Vlaamse beleidsdomein Werk en Sociale Economie wil informatie uitwisselen en contacten leggen met beleidsmedewerkers en experts uit het Verenigd Koninkrijk rond volgende onderwerpen:

- WORKSTEP and Remploy.
- Publieke arbeidsvoorziening: jobcentre Plus met hun disability employment adviser.

Instrumenten

- Informatie- en ervaringsuitwisseling.
- Studiebezoeken op ambtelijk niveau.

Meetindicatoren

- Gerealiseerde contacten tussen de Vlaamse en de Britse administratie.
- Geleverde input voor de voorbereiding en uitwerking van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid.

Actie 4.1.9 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op vlak van "jeugdwerkloosheid".

Toelichting

Het Verenigd Koninkrijk heeft al langer ervaring met plannen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid, met name New Deal. De New Deal voor jongeren werd in 1998 ingevoerd. Het principe komt neer op een sluitende aanpak voor werkzoekenden jonger dan 25 jaar. Deze doelgroep kan in dit programma van begeleiding, opleiding en werkervaring instappen; na 6 maanden werkloosheidsuitkering te hebben ontvangen, is dit quasi verplicht.

De principes van New Deal werden ook uitgebreid naar andere leeftijdsgroepen (onder meer 50+) en andere kansengroepen zoals personen met een arbeidshandicap, alleenstaande ouders, muzikanten, partners van uitkeringstrekkers.

Vlaanderen heeft in 2008 de actieplannen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid met 13 steden en gemeenten uitgebreid naar het gewest in de vorm van het Jeugdwerkplan. De "echte" start van het Jeugdwerkplan komt er met de schoolverlaters in de zomer van 2008. De doelgroep zijn laag- en middengeschoolde werkzoekenden tot 25 jaar. Via sms en mail krijgen ze vacatures toegestuurd. Indien matching met werkaanbiedingen niet mogelijk blijkt of indien er weinig gevolg wordt gegeven aan de toegestuurde werkaanbiedingen, zullen de jongeren uitgenodigd worden voor een gesprek met een consulent. Afhankelijk van de behoefte van de jonge werkzoekende, zal de werkzoekende doorverwezen worden naar jobhunting, intensieve bemiddeling, opleiding, werkervaring. Op langere

termijn is het de bedoeling om de aanpak ook naar andere leeftijdsgroepen uit te breiden. Zo is al een pilootproject voor sms-diensten naar werkzoekenden 30+ gestart.

In het kader van het Vlaams Jeugdwerkplan wil het beleidsdomein Werk en Sociale Economie kennis en informatie uitwisselen met beleidsmedewerkers en experts uit het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot het New Deal-programma.

Instrumenten

- Informatie en ervaringsuitwisseling.
- Studiebezoeken op ambtelijk niveau.

Meetindicatoren

- Gerealiseerde contacten tussen de Vlaamse en de Britse administratie.
- Geleverde input voor de voorbereiding en uitwerking van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid.

Actie 4.1.10 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk rond het thema "Leeftijd en Werk".

Toelichting

Vanaf 2006 zijn er in het Verenigd Koninkrijk onder de noemer "Employment Equality (Age) Regulations" een hele reeks van maatregelen doorgevoerd met betrekking tot eindloopbaan en pensionering. Deze maatregelen werden begeleid door een intensieve communicatiecampagne, die een half jaar vóór het in werking treden al werd gelanceerd.

In dezelfde periode werden er in Vlaanderen in het kader van het Meerbanenplan extra middelen ingezet op het thema Leeftijd & Werk. Dit heeft onder meer geleid tot de oprichting van het expertisecentrum Leeftijd en Werk (eL&W) en de aanstelling van 13 extra projectontwikkelaars Leeftijd en Werk in de subregio's.

Het expertisecentrum Leeftijd & Werk is geïnteresseerd om beide ervaringen naast elkaar te zetten en kennis uit te wisselen over de aanpak, de voorlopige resultaten en de perspectieven. Verder zal het expertisecentrum eind 2009 een Internationaal Praktijkforum Leeftijd en Werk organiseren waarbinnen er ook eveneens mogelijkheden zijn voor afspraken en samenwerkingsverbanden.

Belangrijke partners in het Verenigd Koninkrijk zijn onder meer het Age Positive Team (Department for Work and Pensions), TAEN (The Age and Employment Network) en EFA (The Employers Forum on Age).

Instrumenten

- Kennis- en ervaringsuitwisseling.
- Studiebezoeken met instellingen zowel binnen als buiten de administratie.

Meetindicatoren

- Aantal contacten tussen eL&W en diverse mogelijke Britse partners.
- Gerealiseerde uitwisseling goede praktijken.
- Input bij vormgeving en inhoud van Internationaal Praktijkforum L&W eind 2009.
- Planning van verdere samenwerking.

Actie 4.1.11 WSE

Binnen het beleidsdomein Werk en Sociale Economie is de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) geïnteresseerd in een nauwere samenwerking met hun Britse tegenhanger, Jobcentre Plus.

De VDAB wenst onder meer over volgende onderwerpen nauwere contacten te leggen met Jobcentre Plus en hierover informatie en ervaringen uit te wisselen en elkaars werkwijzen te leren kennen, wat kan leiden tot het samen definiëren van benchmarks:

- Opstellen van internationale standaarden voor uitwisseling van vacatures en CV's, gebaseerd op het competentienagementsysteem (ROME III), met als doel het bevorderen van een echte internationale mobiliteit.
- Marktwerking in de reïntegratietrajecten voor werkzoekenden met een sterk overheidsoptreden.

Instrumenten

- Informatie en ervaringsuitwisseling.
- Studiebezoeken op ambtelijk niveau.

Meetindicatoren

- Intensieve en efficiënte samenwerking tussen VDAB en Jobcentre Plus.
- Input voor de voorbereiding en uitwerking van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid.

Actie 4.1.12 L & V

Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) wil de huidige samenwerking met de Britse partners bestendigen.

Toelichting

- Het ILVO werkt samen/onderhoudt relaties met diverse universiteiten en onderzoeksinstituten in het Verenigd Koninkrijk, vnl. in het kader van Europees projectonderzoek en COST-acties.
- Het ILVO heeft een gestructureerde samenwerking met het SCRI, Scottish Research Institute. Een 'Memorandum of Understanding' werd ondertekend op 29 mei, dat voorziet in samenwerking in onderzoek in volgende gebieden:
 - o Environment - Plant interactions
 - o Genetics
 - o Plant pathology
 - o Plant products and food quality
- Er is ad hoc-samenwerking met de Britse autoriteiten op vlak van zeevisserijcontrole - voornamelijk met het MFA (Marine and Fisheries agency- England) en relatief minder met het SFPA (Scottish Fisheries Protection Agency)-, gezien talrijke visgronden van Vlaamse vissers zich in Britse wateren bevinden.
- N.a.v. de jaarlijks weerkerende vaststelling van TAC's (total allowable catches) wordt hierover overlegd met de Schotse Minister.

Instrumenten

- Uitwisseling van onderzoeksgegevens via email, studiebezoeken.
- Afspraken in het "Memorandum of Understanding" rond uitwisseling van onderzoekers en het gezamenlijk ter beschikking stellen van beurzen voor doctoraatstudenten.

Meetinstrumenten

- Gerealiseerde uitwisselingen/contacten/studiebezoeken.
- Gerealiseerde afspraken uit het "Memorandum of Understanding": aantal uitwisselingen van onderzoekers, aantal toegekende doctoraatsbeurzen.

Actie 4.1.13 LNE

OVAM wil de bestaande samenwerking met Wales rond afvalverwerking bestendigen. Op vraag van Schotland zal ook met hen een intensieve samenwerking rond afvalverwerking uitgebouwd worden.

Toelichting

OVAM heeft in mei 2008 op een afvalconferentie in Wales toelichting gegeven over selectieve inzameling en verwerking van huisvuil. In het najaar van 2008 was er rond deze problematiek een studiebezoek gepland van lokale besturen uit Wales naar Vlaanderen, dit is nu verschoven naar een latere datum in 2009. Vooral de communicatie met de burger en de financiering van selectieve inzameling zal tijdens dit bezoek aan bod komen, gezien onze voorsprong in deze materie. Mede daarom zal rond dezelfde thema's ook een intensieve samenwerking met Schotland (op hun vraag) opgestart worden.

Instrumenten

- Bilateraal overleg tussen beide overheidsadministraties.
- Bilateraal overleg tussen de politiek verantwoordelijken voor de regio in Vlaanderen, Wales en Schotland.
- Aanwezigheid van de betrokken partijen op bilaterale en/of multilaterale fora.
- Studiebezoeken.

Meetindicatoren

- Verslagen van ambtelijke kennisuitwisseling en studiebezoeken.
- Verslagen van de engagementen aangegaan door de politiek bevoegde overheden.
- Persartikels in Vlaanderen en in het Verenigd Koninkrijk.
- Verslagen van gezamenlijke standpunten op internationale fora.
- Respons van onze kennisoverdracht vanwege de Britse regio's.

Actie 4.1.14 LNE

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) wenst de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk in reeds opgestarte Interreg IVB NWE-projecten zoals ALFA, WAVE en FloodResilienCity verder te zetten (voor meer informatie zie Bijlage II: lijst Interreg-projecten). Verder wenst VMM de bestaande contacten te intensifiëren met:

- Water Resource Center;
- Environment Agency for England and Wales;
- Department of Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA).

Instrumenten

- Samenwerking binnen het Europese kader (Interreg,...).
- Bilaterale contacten, uitwisseling van gegevens en kennis.

Meetindicatoren

- Verslagen van interregionale samenwerking binnen Europa (Interreg, ...) en concrete realisaties.

- Verslagen en realisaties in het kader van de bilaterale samenwerking.
- Publicaties van deze samenwerking in algemene en gespecialiseerde pers, zowel internationaal als nationaal en regionaal.

Actie 4.1.15 CJSJM

Overleg plegen met de British Council over het buitenlandse (cultuur)-beleid van de EU, in het bijzonder over de rol van EUNIC. De thema's die in de Europese agenda voor Cultuur (2007) aan bod komen, kunnen een goede leidraad vormen voor deze uitwisselingen. Zo kunnen onder meer het belang en het potentieel van de culturele en creatieve industrieën onder de loep worden genomen. Ook de mobiliteit van culturele actoren, de transversale aspecten van de culturele dossiers en de culturele diversiteit vormen interessante pistes voor voornoemd overleg.

Instrumenten

- Ambtelijke contacten.
- Ervaringsuitwisseling.

Meetindicatoren

- Aantal contacten.
- Gerealiseerde ervaringsuitwisseling.

Actie 4.1.16 RWO

Stimuleren van de samenwerking op het vlak van uitwisseling van publicaties tussen het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) en Britse bibliotheken.

Instrumenten

- Uitwisselen van publicaties via ruilovereenkomsten.
- Ambtelijke contacten.
- Informatie-uitwisseling.

Meetindicatoren

- Aantal ruilovereenkomsten afgesloten tussen het VIOE en Britse instanties voor de uitwisseling van publicaties.
- Aantal ambtelijke contacten.
- Gerealiseerde informatie-uitwisseling.

Actie 4.1.17 RWO

Onderzoeksrelaties aangaan met Britse instellingen voor onderwerpen die verband houden met het erfgoed (o.a. WOI-erfgoed, historische tuinen en parken, geofysisch onderzoek, bouwhistorie, enz.).

Instrumenten

- Uitwisselen van informatie over erfgoedonderzoek.
- Contacten via studiedagen.
- Publicaties workshops.
- Gastlessen op ambtelijk niveau.
- Ervaringsuitwisseling.

Meetindicatoren

- Aantal (gezamenlijke) studiedagen, publicaties, workshops etc. tussen VIOE-onderzoekers en Britse onderzoekers over erfgoedonderzoek die daadwerkelijk plaatsvinden.

Actie 4.1.18 RWO

Opzetten van een concrete samenwerking tussen Britse en VIOE-erfgoedonderzoekers op vlak van maritieme archeologie en varend erfgoed.

Instrumenten

- Uitwisselen van informatie over prospectietechnieken, documentatie, werkmodellen, kennis en ervaring, enz.
- Studiebezoeken.
- Aangaan van formele samenwerkingsverbanden, bv. in het kader van Europese projecten.

Meetindicatoren

- Aantal formele samenwerkingsverbanden die opgestart worden tussen het VIOE en Britse instanties, actief op vlak van maritieme archeologie en varend erfgoed.

Operationele doelstelling 4.2

Samenwerking tussen Vlaanderen en de Britse "devolved regions" in het kader van een aantal netwerken, waarin zij samen actief zijn.

Toelichting

Vlaanderen en de "devolved regions" behoren tot een aantal netwerken, waarin zij samen actief zijn. Als deelregio's van federale staten worden zij vaak geconfronteerd met dezelfde uitdagingen en hebben zij veel te winnen bij een specifieke samenwerking binnen al deze netwerken.

Actie 4.2.1 F.I.T.

Stimuleren van de samenwerking op beleids- en institutioneel niveau tussen Vlaanderen, Wales en Schotland in een aantal economisch gerichte netwerken waarin zij samen actief zijn.

Toelichting

Vlaanderen en Schotland behoren samen tot het netwerk "District of Creativity Network"; op het vlak van regionale exportpromotie-organisaties zijn ze samen lid van de "Regional Trade Promotion Organisation" (RTPO). Vlaanderen en Wales maken op hun beurt deel uit van de "Economy Group" binnen het Vier Motoren-netwerk. Als leden binnen die netwerken worden ze met dezelfde uitdagingen geconfronteerd en zijn zij gebaat met samenwerking en ervaringsuitwisseling.

Instrumenten

- Regelmatige bijeenkomsten van de netwerken.
- Uitwisselen van ervaringen en best practices.
- Benchmarking en faciliteren van contacten tussen partners van de verschillende regio's (overheidsinstanties, bedrijven, federaties, clusters, enz.).
- Gezamenlijke projecten (zoals de missies van de Vier Motoren-groep, uitwisselingsprogramma van FDC, uitwisseling van personeel in het raam van het RTPO-netwerk, enz.).

Meetindicatoren

- Aantal concrete projecten en meetings.
- Gerealiseerde ervaringsuitwissling.

Actie 4.2.2 DiV

Bestendigen en verder uitbouwen van de nauwe relaties die Vlaanderen onderhoudt met Schotland, Wales en Noord-Ierland in het kader van het netwerk van regio's met wetgevende bevoegdheden (REGLEG).

Toelichting

Schotland en Wales maken deel uit van het Coördinatie-comité dat 21 van 73 REGLEG-leden omvat. Uit de schoot van dit Comité ontstaan initiatieven als de gezamenlijke organisatie van netwerk events, seminaries en ambtelijke werkgroepen.

Mogelijke toekomstige samenwerking tussen Vlaanderen en Wales en Schotland situeert zich hoofdzakelijk in de opvolging van de EU-agenda. Zowel inhoudelijk als op het institutionele vlak worden de aandachtspunten van regio's met wetgevende bevoegdheden zorgvuldig vastgelegd op basis van de prioriteiten en werkdomeinen van de betrokken leden. Daarnaast is het Coördinatie-comité ook een platform voor het nemen van specifieke bilaterale initiatieven die zich desgevallend ook buiten de EU-aangelegenheden kunnen bevinden.

Instrumenten

- Vergaderingen van het Coördinatiecomité dat zeswekelijks samen komt.
- Vergaderingen van de "Friends", de groep van ex-voorzitters en de Troika, die het voorzitterschap bijstaat in het uitwerken van haar werkprogramma.
- Jaarlijkse conferentie van minister-presidenten waarop een "Politieke Verklaring" wordt ondertekend gericht aan de Commissie, het Europees Parlement, het Voorzitterschap van de Raad en andere betrokken actoren zoals het Comité van de Regio's.
- Ambtelijke contacten in de marge zoals deelname aan netwerkevents en initiatieven van de REGLEG-collega's.
- Bijwonen van de ambtelijke werkgroepen georganiseerd door het voorzitterschap of een REGLEG-collega.
- Bijwonen van seminaries in het kader van REGLEG.

Meetindicatoren

- Verslagen van vergaderingen, werkgroepen en seminaries.
- Aantal ambtelijke contacten: deelname aan werkgroepen, seminaries en bijeenkomsten van de Friends en het Coördinatiecomité.
- Aantal gezamenlijke bilaterale initiatieven die voortkomen uit de REGLEG-context.

Actie 4.2.3 WSE

Het Vlaams Agentschap voor ondernemersvorming, Syntra Vlaanderen, wil met de regio Wales -en in het bijzonder met de Welsh Assembly Government- samenwerken rond het opzetten van een internationaal netwerk inzake kennisdeling en ervaringsuitwisseling op het vlak van het beleid rond "Ondernemend Onderwijs".

Toelichting

Het actieplan "Ondernemend Onderwijs" maakt deel uit van de Vlaamse Competentieagenda 2010, waarin de Vlaamse regering en de sociale partners de uitdaging aangaan om een competentieagenda voor Vlaanderen uit te voeren, met nieuwe initiatieven en duidelijke engagementen. Deze competentieagenda moet bijdragen tot een duurzame en innovatieve groei waardoor werkzaamheid, inzetbaarheid en werkbaarheid fors verbeterd worden. Specifiek staat het actieplan "Ondernemend Onderwijs" voor een gecoördineerde strategie om de ondernemingszin in het onderwijs te stimuleren, ondernemerscompetenties aan te scherpen bij geïnteresseerde leerlingen en ondernemerschap te laten zien als loopbaanoptie. De strategie richt zich op informatie en sensibilisering, dialoog en partnerschappen.

Om het internationaal netwerk inzake "Ondernemend Onderwijs" uit te bouwen werd een Leonardo da Vinci-partnerschapsproject ingediend, genaamd SEET, met onder andere de Welsh Assembly Government als partner.

Instrumenten

- Informatie- en ervaringsuitwisseling.
- Studiebezoeken op ambtelijk niveau.
- Leonardo da Vinci-partnerschapsproject.

Meetindicatoren

- Gerealiseerde contacten tussen de Vlaamse overheid en de administratie van de Welsh Assembly Government.
- Gerealiseerde ervaringsuitwisseling.
- Geleverde input voor de voorbereiding en de uitwerking van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid.

Actie 4.2.4 WVG

Bestendigen en verder uitbouwen van de samenwerking tussen Vlaanderen en een aantal Britse regio's, waaronder Wales, North West England en Northern Ireland in het kader van het Regions for Health Network (RHN) en EUREGHA; verwerven en verhogen van expertise inzake gezondheid(szorg) door deelname aan gezamenlijke projecten.

Toelichting

Vlaanderen is één van de stichtende leden van het 'Regions for Health Network' van de WHO-EURO (Europese regio van de Wereldgezondheidsorganisatie), waar ook Wales, North West England en Northern Ireland toe behoren. Het RHN streeft ernaar samenwerkingsverbanden tussen de regio's te promoten en uitwisseling van ervaringen, goede praktijken en expertise te bevorderen. Binnen het netwerk wordt ook projectmatig samengewerkt.

Sinds november 2008 is Vlaanderen ook lid van 'EUREGHA', een Europees netwerk van regio's met wetgevende bevoegdheden inzake gezondheidszorg, opgericht in 2006. Het voornaamste doel van dit netwerk is een stem te geven aan de regio's op EU-niveau. Daarnaast biedt het netwerk ook een platform voor uitwisseling van informatie tussen de regio's onderling. De meeste Britse regio's maken deel uit van dit netwerk, zodat dit een goed platform biedt voor ambtelijke contacten en eventueel opzetten van samenwerking.

Instrumenten

- Bijeenkomsten van deze netwerken.
- Tussentijdse nieuwsbrieven en mailings.
- Eigen websites van de netwerken.
- Uitwisseling van ervaringen en best practices.
- Benchmarking en faciliteren van contacten tussen partners van de verschillende regio's
- (eventuele) Samenwerking in gezamenlijke projecten.

Meetindicatoren

- Aantal gerealiseerde uitwisselingen van informatie, expertise en goede praktijken.
- Aantal ambtelijke contacten.
- Deelnames in concrete projecten, workshops en meetings.

Actie 4.2.5 LNE

Vlaanderen zal samen met Wales en Schotland verder werken binnen het kader van nrg4SD en onderzoeken of dit netwerk verder kan uitgebouwd worden. Zij zullen hierin, in samenwerking met andere regio's uit de EU, een trekkersrol vervullen.

Instrumenten

- Overleg in het kader van nrg4SD.
- Ambtelijke contacten.

Meetindicatoren

- Verslagen van nrg4SD.
- Rapportering van de vertegenwoordigers van de verschillende regio's.
- Aantal ambtelijke contacten.

Operationele doelstelling 4.3

Maximaal trachten in te spelen op het strategisch belang en potentieel van Groot Londen en de andere Engelse kernregio's.

Actie 4.3.1

Vlaanderen onderkent het strategisch belang en potentieel van Groot Londen en de overige Engelse kernregio's (South East, West Midlands, North West England). Londen en de South East vormen het kloppend hart van de Engelse regio en ook van het Verenigd Koninkrijk. Daarom zal de Vertegenwoordiger van de VR in Londen de nodige aandacht besteden aan het detecteren en signaleren van opportuniteiten inzake samenwerking in de beleidsdomeinen die tot zijn bevoegdheid behoren met de bedoeling aldus de sectoriële samenwerking sterker af te stemmen op Groot Londen. Zelf zal hij ook voldoende oog hebben voor het belang van deze regio bij het ontwikkelen van nieuwe contacten en het opzetten van nieuwe samenwerkingsinitiatieven met bijzondere aandacht voor de voorbereiding van de Olympisch Spelen in Londen in 2012.

Instrumenten

- In kaart brengen van het dynamisch potentiëel van Londen.
- Ontwikkelen van (structurele) samenwerking met de Greater London Authority en andere actoren binnen Londen.

- Signaleren van samenwerkingsopportunities aan de vakdepartementen.
- Uitwerken van een gepaste Vlaamse promotie- en communicatiestrategie m.b.t. de OS in Londen in 2012.
- Aanhalen van de banden en reflectie met Vlamingen in Londen teneinde de strategische aanwezigheid van Vlaanderen te versterken.

Meetindicatoren

- Aard en mate van de ontwikkelde samenwerking met de Greater London Authority.
- Aantal gesignaleerde samenwerkingsopportunities aan de vakdepartementen.
- Realisatie van een gepaste Vlaamse promotie- en communicatiestrategie m.b.t. de OS in Londen in 2012.
- Aantal contacten met Vlamingen in Londen.

BIJLAGE I: OVERZICHT STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Strategische doelstelling 1

Handhaven en versterken van de koppositie van Vlaanderen als ruimtelijk-logistiek knooppunt en attractieve vestigingsplaats in het hart van Europa, door de groei van de Vlaamse (binnen)havens te stimuleren en te investeren in mobiliteit en transportverbindingen tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk, waarbij optimaal wordt rekening gehouden met duurzame ontwikkeling en milieubescherming.

Operationele doelstelling 1.1

Voorbereiden en/of uitvoering geven aan diverse specifieke projecten gericht op een versterking van de infrastructuur en die bijdragen tot de logistieke centrumfunctie die Vlaanderen in Europa bekleedt.

Actie 1.1.1

Optimaliseren van de infrastructuur om via autowegen verdere ontsluiting tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk te realiseren.

Actie 1.1.2

Het stimuleren van multimodaal en intermodaal transport via spoor, zeevaart en binnenvaart.

Subactie 1.1.2.1

Actief opvolgen van de stand van zaken in het dossier van de ferryverbinding Zeebrugge-Rosyth en waar mogelijk faciliteren van de te ondernemen acties op het terrein door het oprichten van een economische task force (met o.m. vertegenwoordigers van F.I.T., Scottish Enterprise, havens van Zeebrugge en Rosyth) en oprichting van een toeristische werkgroep (met o.m. vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen en de Britse/Schotse tegenhangers).

Subactie 1.1.2.2

Handhaven en verder uitbouwen van de samenwerking in het kader van Motorways of the Sea.

Actie 1.1.3

Onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden tussen regionale luchthavens.

Operationele doelstelling 1.2

Optimaal gebruik maken van verkeers- en vervoerverbindingen om de positie van Vlaanderen als logistieke draaischijf te versterken.

Actie 1.2.1

Versterken van de politieke en ambtelijke intern-Vlaamse en intern-Belgische afstemming rond de logistieke dossiers.

Actie 1.2.2. Flanders Logistics.

De combinatie van geografische ligging en deskundigheid maakt van Vlaanderen de logistieke draaischijf van Europa.

De logistiek is geëvolueerd tot een hoogtechnologise sleutelsector die specifieke kennis en expertise vereist uiterst belangrijk voor welvaart en de werkgelegenheid, waarbij de concurrentiepositie van naburige regio's stijgt.

Het uitgangspunt van het project "Flanders Logistics" is het beleidsmatig ondersteunen van nieuwe initiatieven om de logistieke sector te optimaliseren en te valoriseren.

Strategische doelstelling 2:

Verstevigen van de economische slagkracht van Vlaanderen, door enerzijds de Britse markt actief te bewerken met als doel de Vlaamse export naar het Verenigd Koninkrijk te versterken, het ondernemen van Vlaamse bedrijven in het Verenigd Koninkrijk te stimuleren en Britse toeristen en investeringen naar Vlaanderen aan te trekken, en anderzijds samen te werken met Britse partners op vlak van wetenschap en innovatie.

Operationele doelstelling 2.1

Maximaal uitspelen van Vlaamse sterktes voor internationaal ondernemen door gericht en pro-actief te werken op een aantal kansrijke sectoren en thema's met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk.

Actie 2.1.1

Enerzijds Vlaamse bedrijven informeren over de opportuniteiten, markttendenzen en marktbenadering in het Verenigd Koninkrijk en anderzijds de firma's stimuleren om, hetzij individueel, hetzij in groep, de Britse markt te prospecteren via ondersteuning en begeleiding.

Actie 2.1.2

De Vlaamse Agro Marketing (VLAM) zal in samenspraak met privé en publieke partners bekijken hoe de markt van het Verenigd Koninkrijk voor verschillende basisvoedingsproducten kan worden benaderd. Hierbij zal maximaal gebruik worden gemaakt van de ervaringen van F.I.T.

Operationele doelstelling 2.2

Ontwikkelen van een coherente strategie voor het benaderen van de Britse investeerders door pro-actief te werken op enkele specifieke sectoren en thema's.

Actie 2.2.1

Promotie van Vlaanderen als investeringslocatie bij Britse bedrijven.

Actie 2.2.2

Ondersteunen en begeleiden van Britse bedrijven die overwegen of wensen te investeren in Vlaanderen.

Operationele doelstelling 2.3

Inzetten van de optimale marketingstrategie voor de promotie van Vlaanderen en Brussel in het Verenigd Koninkrijk met het oog op het aantrekken van Britse toeristen en bestendigen van de samenwerking met de Britse overheid op het vlak van promotie-acties op de verre markten.

Actie 2.3.1

De Britse consument warm maken voor een bezoek aan Vlaanderen door het verstrekken van informatie en advies over de Vlaamse toeristische producten.

Actie 2.3.2

In de periode 2014-2018 de Westhoek (Flanders Fields) en daarmee ruimer Vlaanderen internationaal op de toeristische kaart plaatsen door 100 jaar Grote Oorlog in de Westhoek uit te spelen als een topevenement dat naam en faam verwerft met het oog op het blijvend herinneren en bewaren van het oorlogserfgoed voor toekomstige generaties.

Actie 2.3.3

Informeren en bewerken van de Britse pers.

Actie 2.3.4

Informeren van en samenwerking met de Britse professionele reisindustrie.

Actie 2.3.5

Verder uitbouwen van de MICE-werking op de Britse markt.

Actie 2.3.6

Bestendigen van de samenwerking met de Britse overheid op het vlak van promotie-acties op de verre markten.

Actie 2.3.7

Naar aanleiding van de overname van de ferrylijn Zeebrugge-Rosyth door Norfolkline, zal Toerisme Vlaanderen in de mate van het mogelijke samen met de rederij joint-promotieacties voeren voor de lancering van de vernieuwde ferrylijn in 2009. Tevens wordt ernaar gestreefd om samen met de rederij de bestemming Vlaanderen als één geheel bekend te maken op de Schotse toeristische markt.

Operationele doelstelling 2.4

Bevorderen van de samenwerking tussen Vlaamse en Britse publieke en private actoren op het vlak van een wederzijdse versterking en stimulering van het economische, innovatieve en wetenschappelijke groeipotentieel.

Actie 2.4.1

Blijvende stimulering –waarbij de Vlaamse overheid een katalyserende rol vervult– van de wetenschappelijke samenwerking binnen de Europese multilaterale fora (Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling, Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie en EUREKA) en de economische samenwerking binnen de Doelstelling 3-programma's.

Operationele doelstelling 2.5

Maximaal trachten in te spelen op de opportuniteiten die de Olympische Spelen van 2012 in Londen met zich meebrengen voor Vlaanderen op economisch en sportief vlak.

Actie 2.5.1

Flanders Investment & Trade zal enerzijds ondersteuning geven aan de "Belgian Sports Technology Club" (BSTC) die de vorderingen in dit dossier op de voet volgt en initiatieven ontwikkelt om business kansen voor Vlaamse bedrijven te genereren in het kader van de OS2012 en anderzijds andere Vlaamse spelers en bedrijven waar mogelijk bijstaan met het oog op die Spelen.

Actie 2.5.2

De Vlaamse overheid streeft naar een intensifiëring van de contacten met de Britse overheid met de doelstelling beider geografische, sporttechnische en accommodatiemogelijkheden ten volle te benutten in de aanloop naar en tijdens de Olympische Spelen.

Strategische doelstelling 3:

Actief uitdragen van de cultuur, de taal en het erfgoed van Vlaanderen in de betrekkingen met het Verenigd Koninkrijk en het verder uitbouwen van onderwijs- en onderzoeksrelaties.

Operationele doelstelling 3.1.

Handhaven en verder uitbouwen van de Brits-Vlaamse samenwerking bij het indienen van transnationale erfgoeddossiers en van de samenwerking op het vlak van onroerend erfgoedbeleid en woonbeleid.

Actie 3.1.1

Opmaken van een transnationaal dossier voor de erkenning van het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek als UNESCO-werelderfgoed in 2014 in samenwerking met Britse experts en steun zoeken voor het dossier bij het Verenigd Koninkrijk in de aanloop naar de behandeling van het dossier door het Werelderfgoedcomité.

Actie 3.1.2

Het uitdiepen van de bestaande samenwerking en contacten tussen de administraties in Vlaanderen en Verenigd Koninkrijk betreffende onroerend erfgoedbeleid, waarbij de basis wordt gelegd voor formele grensoverschrijdende en regionale samenwerking in functie van gezamenlijke beleids- en beheersdoelstellingen.

Actie 3.1.3

Het uitdiepen van de bestaande samenwerking en contacten tussen de administraties in Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk inzake woonbeleid.

Operationele doelstelling 3.2.

Bekend maken van het Vlaams onderwijssysteem en de verschillende instellingen in het Verenigd Koninkrijk.

Actie 3.2.1.

Ontvangen van Britse delegaties uit het onderwijsveld voor toelichtingen en schoolbezoeken.

Operationele doelstelling 3.3.

Verhogen van de basiscompetenties inzake taal, rekenen en computervaardigheden van de bevolking van Vlaanderen en Wales.

Actie 3.3.1

Faciliteren van het overleg tussen experts op het vlak van geletterdheid.

Operationele doelstelling 3.4.

De opportuniteiten, die zich op het vlak van cultuur in het Verenigd Koninkrijk aanbieden, afhankelijk van een voorafgaandelijke screening opnemen binnen de beschikbare financiële ruimte.

Actie 3.4.1

De door de Vertegenwoordiger van de VR in Londen gesignaleerde opportuniteiten screenen op hun belang (o.a. op basis van de door de Vertegenwoordiger van de VR geformuleerde commentaar) en vervolgens, indien deze screening positief is, binnen de beschikbare financiële ruimte een financiële ondersteuning faciliteren.

Operationele doelstelling 3.5.

Concretiseren van de afspraken, die gemaakt werden in de "Verklaring van Edinburgh".

Actie 3.5.1

Organiseren van een evenement, waarbij de (volks)cultuur van de regio's centraal staat.

Operationele doelstelling 3.6.

Maximaal trachten in te spelen op de opportuniteiten die de herdenking van de 100ste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog met zich meebrengt.

Actie 3.6.1

Het Departement internationaal Vlaanderen zal het Verenigd Koninkrijk uitnodigen om mee te werken aan het opstellen van de "Verklaring van de Menenpoort" en om ze mee te onderschrijven. De verklaring zal focussen op vier dimensies: herdenken, onderwijs, onderzoek en de rol van de Grote Oorlog op de vorming van het nieuwe Europa. Het Departement internationaal Vlaanderen zal het Verenigd Koninkrijk ook uitnodigen om deel te nemen aan de internationale taskforce die ter voorbereiding van de herdenking zal opgericht worden.

Strategische doelstelling 4

Op zoek gaan naar raakvlakken en synergieën in het Britse beleid met het oog op eventuele samenwerking in gezamenlijke projecten met een tastbare meerwaarde. Ook op EU en multilateraal vlak wordt er actief gezocht naar gemeenschappelijke standpunten (vooral met de devolved regions), waardoor onze posities kunnen worden versterkt in de betrokken organisaties, waar we samen deel van uitmaken.

Operationele doelstelling 4.1

Om goed op de hoogte te blijven van beleidsontwikkelingen en van relevante informatie m.b.t. de verschillende beleidsdomeinen in Vlaanderen, resp. het Verenigd Koninkrijk (en dan in het bijzonder de devolved regions), wordt bijzondere aandacht besteed aan het systematisch uitwisselen van informatie en aan het wederzijds delen van kennis. Wanneer de belangstelling voor verdere samenwerking manifest is, kan het wederzijds uitwisselen van informatie en ervaringen dienen als opstap naar intensievere betrekkingen in de desbetreffende samenwerkingsgebieden.

Actie 4.1.1 WVG

Intensiveren van de samenwerking tussen het agentschap Jongerenwelzijn en de Britse partnerorganisatie Rainer.

Actie 4.1.2 WVG

Onderzoek naar concrete samenwerkingsmogelijkheden tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk (vooral met de devolved regions) op vlak van zorg en gezondheid.

Actie 4.1.3 MOW

Stimuleren van de samenwerking tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op het vlak van verkeersbeheer van de verkeersinfrastructuur.

Actie 4.1.4 MOW

Bestendigen van de samenwerking tussen beleidsmedewerkers en ambtenaren omtrent hun activiteiten op het gebied van regionale ontwikkeling, duurzame industriële ontwikkeling en de ondersteuning van verwante bedrijfsorganisaties en andere instellingen die steun verlenen aan het bedrijfsleven (bv. Kamers van koophandel, confederaties, Euro Info Centre, enz.).

Actie 4.1.5 MOW

Verwerven en verhogen van expertise op verschillende terreinen door het opstarten en uitvoeren van gezamenlijke initiatieven.

Actie 4.1.6 BZ

Onderzoek naar concrete samenwerkingsmogelijkheden tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op het vlak van bestuurszaken.

Actie 4.1.7 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Actie 4.1.8 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op vlak van "supported employment".

Actie 4.1.9 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk op vlak van "jeugdwerkloosheid".

Actie 4.1.10 WSE

Stimuleren van informatie- en ervaringsuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk rond het thema "Leeftijd en Werk".

Actie 4.1.11 WSE

Binnen het beleidsdomein Werk en Sociale Economie is de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) geïnteresseerd in een nauwere samenwerking met hun Britse tegenhanger, Jobcentre Plus.

De VDAB wenst onder meer over volgende onderwerpen nauwere contacten te leggen met Jobcentre Plus en hierover informatie en ervaringen uit te wisselen en elkaars werkwijzen te leren kennen, wat kan leiden tot het samen definiëren van benchmarks:

- Opstellen van internationale standaarden voor uitwisseling van vacatures en CV's, gebaseerd op het competentie-managementsysteem (ROME III), met als doel het bevorderen van een echte internationale mobiliteit.
- Marktwerking in de reïntegratietrajecten voor werkzoekenden met een sterk overheidsoptreden.

Actie 4.1.12 L & V

Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) wil de huidige samenwerking met de Britse partners bestendigen.

Actie 4.1.13 LNE

OVAM wil de bestaande samenwerking met Wales rond afvalverwerking bestendigen. Op vraag van Schotland zal ook met hen een intensieve samenwerking rond afvalverwerking uitgebouwd worden.

Actie 4.1.14 LNE

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) wenst de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk in reeds opgestarte Interreg IVB NWE-projecten zoals ALFA, WAVE en FloodResilienCity verder te zetten (voor meer informatie zie Bijlage II: lijst Interreg-projecten). Verder wenst VMM de bestaande contacten te intensifiëren met:

- Water Resource Center;
- Environment Agency for England and Wales;

- Department of Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA).

Actie 4.1.15 CJSM

Overleg plegen met de British Council over het buitenlandse (cultuur)-beleid van de EU, in het bijzonder over de rol van EUNIC. De thema's die in de Europese agenda voor Cultuur (2007) aan bod komen, kunnen een goede leidraad vormen voor deze uitwisselingen. Zo kunnen onder meer het belang en het potentieel van de culturele en creatieve industrieën onder de loep worden genomen. Ook de mobiliteit van culturele actoren, de transversale aspecten van de culturele dossiers en de culturele diversiteit vormen interessante pistes voor voornoemd overleg.

Actie 4.1.16 RWO

Stimuleren van de samenwerking op het vlak van uitwisseling van publicaties tussen het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) en Britse bibliotheken.

Actie 4.1.17 RWO

Onderzoeksrelaties aangaan met Britse instellingen voor onderwerpen die verband houden met het erfgoed (o.a. WOI-erfgoed, historische tuinen en parken, geofysisch onderzoek, bouwhistorie, enz.).

Actie 4.1.18 RWO

Opzetten van een concrete samenwerking tussen Britse en VIOE-erfgoedonderzoekers op vlak van maritieme archeologie en varend erfgoed.

Operationele doelstelling 4.2

Samenwerking tussen Vlaanderen en de Britse "devolved regions" in het kader van een aantal netwerken, waarin zij samen actief zijn.

Actie 4.2.1 F.I.T.

Stimuleren van de samenwerking op beleids- en institutioneel niveau tussen Vlaanderen, Wales en Schotland in een aantal economisch gerichte netwerken waarin zij samen actief zijn.

Actie 4.2.2 DiV

Bestendigen en verder uitbouwen van de nauwe relaties die Vlaanderen onderhoudt met Schotland, Wales en Noord-Ierland in het kader van het netwerk van regio's met wetgevende bevoegdheden (REGLEG).

Actie 4.2.3 WSE

Het Vlaams Agentschap voor ondernemersvorming, Syntra Vlaanderen, wil met de regio Wales -en in het bijzonder met de Welsh Assembly Government- samenwerken rond het opzetten van een internationaal netwerk inzake kennisdeling en ervaringsuitwisseling op het vlak van het beleid rond "Ondernemend Onderwijs".

Actie 4.2.4 WVG

Bestendigen en verder uitbouwen van de samenwerking tussen Vlaanderen en een aantal Britse regio's, waaronder Wales, North West England en Northern Ireland in het kader van het Regions for Health Network (RHN) en EUREGHA; verwerven en verhogen van expertise inzake gezondheid(szorg) door deelname aan gezamenlijke projecten.

Actie 4.2.5 LNE

Vlaanderen zal samen met Wales en Schotland verder werken binnen het kader van nrg4SD en onderzoeken of dit netwerk verder kan uitgebouwd worden. Zij zullen hierin, in samenwerking met andere regio's uit de EU, een trekkersrol vervullen.

Operationele doelstelling 4.3

Maximaal trachten in te spelen op het strategisch belang en potentieel van Groot Londen en de andere Engelse kernregio's.

Actie 4.3.1

Vlaanderen onderkent het strategisch belang en potentieel van Groot Londen en de overige Engelse kernregio's (South East, West Midlands, North West England). Londen en de South East vormen het kloppend hart van de Engelse regio en ook van het Verenigd Koninkrijk. Daarom zal de Vertegenwoordiger van de VR in Londen de nodige aandacht besteden aan het detecteren en signaleren van opportuniteiten inzake samenwerking in de beleidsdomeinen die tot zijn bevoegdheid behoren met de bedoeling aldus de sectoriële samenwerking sterker af te stemmen op Groot Londen. Zelf zal hij ook voldoende oog hebben voor het belang van deze regio bij het ontwikkelen van nieuwe contacten en het opzetten van nieuwe samenwerkingsinitiatieven met bijzondere aandacht voor de voorbereiding van de Olympisch Spelen in Londen in 2012.

BIJLAGE II: INTERREG

De programma's van de Europese structuurfondsen, waaronder Interreg III, lopen eind 2008 af. De Europese Commissie en de lidstaten hebben gewerkt aan nieuwe programma's voor 2007-2013. Doelstelling 3 van het cohesiebeleid is de beoogde opvolger van Interreg en wordt Europese Territoriale Samenwerking (ETS) genoemd. Informeel wordt echter de naam 'Interreg IV' veel gebruikt. Het ETS krijgt weer een grensoverschrijdend (vergelijk Interreg IIIA), transnationaal (Interreg IIIB) en een interregionaal (Interreg IIIC) onderdeel. De ETS staat voor de periode 2007-2013 helemaal in het teken van een versnelde realisatie van de doelstellingen uit de Lissabon- en Göteborg-agenda's. De nadruk ligt hierbij onder meer op:

- het aanmoedigen van innovaties in ondernemingen, het stimuleren van het ondernemerschap en de groei van de kenniseconomie;
- de aantrekkelijkheid en de toegankelijkheid van lidstaten, regio's en steden te vergroten door de vervoers- en communicatie-infrastructuur te verbeteren;
- de bescherming van het milieu en het gezamenlijke beheer van natuurlijke en technologische risico's.

Hieronder vindt u een oplijsting van alle Interreg-III-projecten, waarin Vlaanderen heeft samengewerkt met Britse partners evenals een oplijsting van de reeds lopende Interreg-IV-projecten (zoals gekend bij finalisering van de nota), waarin Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk samenwerken.

INTERREG III B - Noordwest-Europa

Naam	Lead Partner	ERDF budget	Vlaamse partner(s)	Britse partner(s)
<i>Priority 1 An attractive and coherent system of Cities, Towns and Regions.</i>				
<i>Measure 1.1 More attractive metropolitan areas in the global and European context.</i>				
CRII	City of Hagen (D)	2.115.750,06	Stad Brugge	Leeds City Council , Southampton City Council, Bristol City Council (UK)
Andere partners				
IMAGE	City of Delft (NL)	2.674.653,84	City of Leverkusen, City of Kaiserslautern (D); Erasmus University Rotterdam (NL) Stad Antwerpen CV Huisvesting	Community at Heart (UK), Ballymun Regeneration Limited (IRE)
Andere partners				
SEG	UK Surrey CC	234.583,68	Consortium Vi-Brabant (Haviland) 1731 Zellik	UK: Buckinghamshire County Council
Andere partners				
D: University of Darmstadt; NL: The Netherlands Organisation for Applied Scientific Research				

<i>Measure 1.2 Coherent and polycentric pattern of complementary cities, towns and rural areas, coastal and peripheral areas.</i>			
WIHCC	City of Breda (NL)	5.079.532,50	Gent Mechelen UK: Chester, Limerick
Andere partners			
Lifescape	Provincie Noord-Brabant (NL)	3.205.006,26	NL: s-Hertogenbosch Vlaamse Landmaatschappij East Sussex County Council (High Weald AONB Joint Advisory Committee), English Nature, Sussex Downs Conservation Board (UK)
Andere partners			
STIMUTRAN-SME	NL adviescentrum Info Centre Hertogenbosch	553.761,60	UK: Southern Area EIC, Highland Opportunity, Birmingham Chamber, Business Link Kent; IRL: IrishExporters Association
Andere partners			
BIOSMILE	NL Maastricht	982.012,80	D: Handwerkr international; LUX: Chambre de Commerce; NL: BOM vzw FlandersBio (Zwijnaarde)
Andere partners			
NENSI 2	NL ROC van Twente, School Economie, Ondernemen Dienstverlening	719.921,28	NL: BioPartner Center Maastricht; B-Wal: BioLiege, University of Liege; D: Economic Development Agency for the Aachen Region (AGIT); F: Eurasanté UK: Coventry Techno Park, EMIN; IRL: Dublin City Ent. Board
Andere partners			
MSC Regeneration	NL Ontwikkelingsmaatschappij Parkstad Limburg	1.084.841,76	NL: Campus Business Center, NIKOS (Dutch Institute for Knowledge Intensive Entrepreneurship) University of Twente, Bedrijfstechnologisch Centrum Twente B.V., ROC ASA, ; F: Normandie Incubation, Emergence (Caen); D: Business Incubator NRW UK: Stockport Primary Care Trust
Andere partners			
NL: City of Kerkrade, City of Dordrecht; F: Aמיens Aménagement; D: City of Pirmasens			

<i>Priority 2 External and internal accessibility</i>		
<i>Measure 2.1 Sustainable mobility management.</i>		
LIRA II	Stadsgewest Haaglanden (NL)	990.840,00
Provincie Vlaams Brabant		UK: Greater Manchester Public Transport Executive, East Lancashire Partnership, Wolverhampton City Council;
Andere partners		
NL: Province of Limburg, Province of Gelderland, The Hague Tramway Company; B: Brussels Capital Region		
LIIIFT	SNCF – Société Nationale des Chemins de fer Français (F)	3.420.783,00
B-Cargo		UK: Prorail;
Andere partners		
NL: RMPM (Rotterdam Municipal Port Management), ERS (European Rail Shuttle), CNC (Compagnie Nouvelle des Conteneurs), Teksys – Tekelec Systemes, OTB TU Delft – Technische Universiteit Delft, Advanten		
HST Integration	SEEDA (UK)	14.445.617,50
Intercommunale Leiedal Provincie West-Vlaanderen		UK: Cross River Partnership, London Borough of Newham, Kent County Council, Ashford Borough Council, Greater London Authority, Transport for London, Government Office for London, South East England Regional Assembly, Government Office for the South East, ODPM-Thames Gateway Strategic Executive
Andere partners		
NL: City of The Hague, City of Heerlen, Regio Parkstad Limburg; D: City of Aachen; F: Region Nord-Pas de Calais		
HST Connect	SEEDA (UK)	9.292.633,00
Intercommunale Leiedal Provincie West-Vlaanderen		Reading Borough Council, Sea Space Ltd, Kent County Council, Government Office for the South East, South East England Regional Assembly (UK)
Andere partners		
Region Nord-Pas de Calais, Lille Métropole Communauté Urbaine (FR), Ville de Liège (B), Gemeente Maastricht, Gemeente Eindhoven (NL), City of Aachen (D)		
<i>Measure 2.2 Improved access to the Information Society.</i>		
TESIS	Údarás na Gaeltachta (IRL)	880.188,00
Kamer van Koophandel en Nijverheid van Antwerpen-Waasland		Carmarthenshire County Council: Lifelong Learning and Leisure Department (UK), Carmarthenshire County Council: Regeneration Department (UK)
Andere partners		
Gcom Teoranta (IR), Business and Innovation Centre (IR), iTeams Ltd (IR)Activa B.V. (NL), Syntens Enschede (NL)		
Citizen First	Mid-West Regional Authority (IRL)	1.899.692,00
Stad Ieper Stad Kortrijk		Cambridgeshire County Council (UK)
Andere partners		
Eindhoven Regional Government (NL)		

Citizen First - extension	Mid-West Regional Authority (IRL)	499.983,36	Stad Ieper Stad Kortrijk	Andere partners
Eindhoven Regional Government (NL)				
Priority 3 Water resources and the prevention of flood damages				
Measure 3.1 Land use and water systems.				
Espace	Hampshire County Council (UK)	2.372.965	Regionaal Landschap Zenne, Zuun en Zoniën	UK: Environment Agency, South East Climate Change Partnership, South East England Regional Assembly, Surrey County Council, West Sussex County Council
Andere partners				
Trust	Hoogheemraadschap van Schieland (NL)	4.990.646	GOM - West Vlaanderen	NL: Waterschap Rivierland, Ministerie van VROM; D: Bayerisches Landesamt für Wasserwirtschaft UK: British Waterways, Glasgow City Council
Andere partners				
NL: Provincie Noord Holland				
Measure 3.2 The prevention of flood damage.				
Floodscope	Environment Agency (UK)	4.397.965	Departement Leefmilieu en Waterwegen en Zeewezen	Administratie
Andere partners				
Fulda, Diemel Watersheds Hessen Ministry of Environment (D), Agriculture and Forest & Federation Baunatal FRP Kassel University (D), Ministry of Agriculture, Nature Management & Fisheries (NL)				
Priority 4 Other natural resources and cultural heritage				
Measure 4.1 Stronger ecological infrastructure, reduced ecological footprint.				
Boundless Parks	Province Gelderland (NL)	3.572.913,00	Regionaal Landschap Kempen en Maasland AMINAL	UK: Torfaen
Andere partners				
BERISP	Universiteit Antwerpen (B)	1.673.222,00	NL: Vereniging Natuurmonumenten, Ministry of Leefmilieu, Natuurbeheer en Visserij Universiteit Antwerpen Aminal Ovam	UK: Central Science Laboratory
Andere partners				
NL: RIZA, Ministry of Transport, Public Work and Watermanagement, Directorate-General for Public Works and Watermanagement Lelystad; Ministry of Transport, Public Work and Watermanagement, Directorate Limburg; Alterra BV; WISL Wageningen Software Labs				
SOS II	Provincie Utrecht (NL)	6.433.620,00	Provincie Vlaams Brabant Vlaamse Landmaatschappij	UK: Standing Conference of South Pennine Authorities

		Andere partners	
<p>NL: Provincie Zuid-Holland, Westelijke Land- en Tuinbouw Organisatie; D: Planungsverband Ballungsraum, Frankfurt/Rhein-Main, Landsiedlung Baden-Württemberg; F: Association des Maisons du Bormage de la Forêt de Fontainebleau, Conseil Régional d'Île de France, CEZ Bergerie Nationale, Parc Naturel Régional du Gâtinais Français, Conseil Régional d'Alsace, Conseil Général du Haut Rhin, Conseil Général du Bas Rhin</p>			
Measure 4.2 Protection and creative enhancement of the cultural heritage.			
Planarch 2	Kent county Council (UK)	1.373.906,00	Bron - Flemish Institute for Archeological Heritage Universiteit Gent - Dept Archeologie
Andere partners			
<p>NL: Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB); B: Ministry of the Walloon Region, Hainaut Province Archaeology Service; F: Institut National de Recherches Archeologiques Preventives (INRAP); D: Landschaftsverband Rheinland, Rheinisches Amt für Bodendenkmalpflege</p>			
Crossing the Lines	Gemeente Utrecht (NL)	1.625.000,00	Stad Mortsel UK: Essex County Council
CSS	Stad Leuven (B)	2.329.749,60	The National Trust (UK) Cork City Council (IRE)
Andere partners			
<p>Catharijneconvent (NL); Presentation Sisters, Thiérache Développement France, Commune de Saint-Michel-en-Thiérache, Commune de Saint-Omer, Commune de Watten (FR); English Heritage</p>			
Priority 5 Enhancing the maritime functions of NWE and promoting territorial integration across seas of NWE			
Measure 5.1 Promote transnational co-operation in the enhancement of maritime functions and in the development of more sustainable links between seaports and their hinterlands.			
Finesse	SEEDA (UK)	416.148	Havenautoriteiten Brugge-Zeebrugge Provincie West-Vlaanderen UK: Dover Harbour Board, Kent County Council, South East England Regional Assembly, Dover District Council
Andere partners			
Maya II	Provincie Zeeland (NL)	4.957.105,75	F: Nord Pas de Calais, Calais Chamber of Commerce and Industry, Port of Dunkerque, Port of Boulogne Colchester Borough Council (UK), Maldon District Council (UK), British Waterways (UK), New Ross Town Council (IRL), Marine Institute (IRL), Donegal County Council (IRL), Thanet District Council (UK)
Andere partners			
EPOS	Havenbedrijf Oostende	3.699.787,03	Gemeente Sluis (NL), Nederlandse Zeejachthaven Ontwikkelingsmaatschappij (NL), Gemeente Tholen (NL), Gemeente Schouwen-Duiveland (NL), Syndicat Mixte Dunkerque Neptune (F), Boulogne sur Mer (F) Havenbedrijf Oostende; E-port Home Office/ United Kingdom Immigration Service (UK)
Andere partners			
IPPN	City of Mülheim/Ruhr	594.627,46	CCI de Calais (FR) Haven van Antwerpen Medway Council (UK)

Andere partners		
		Port of Rotterdam, Port of Amsterdam (NL); Gelsenkirchen Logistic, Port and Services Company Ltd., Lünen Port, Minden Port Ltd., Hamm Port Ltd., Dorsten Utilities & Development Ltd., Dortmund Port Ltd., Münster Urban Utilities Ltd., Wanne-Heerne Railways and Port Ltd., Ports of Neuss-Düsseldorf Ltd. (D)
IMPACTE	UK SOUTH EAST ENGLAND DEVELOPMENT AGENCY (SEEDA)	3.475.927,02
		UK: EEDA, Port of Portsmouth, Thames Gateway South Essex, Port of Dover, ABP Southampton, AMRIE, Thurrock Council, University of Plymouth, SWRDA, Advantage West Midlands, Rail Freight Group, Port of Ramsgate, Southampton City Council, Kent County Council, Devon County Council, Cornwall County Council, Marine South West, South West Regional Ports Association
		Andere partners
		F: Port of Calais, Port of Cherbourg, Port of Dieppe, Region Nord Pas de Calais
Measure 5.2 Facilitating co-operation across and between maritime and inland regions.		
SAIL II + SAIL II extended	Essex County Council (UK) - Provincie West-Vlaanderen (VL) extension	5.146.656
		UK: Colchester Borough Council, Maldon District Council, University College London working with Thames Estuary Partnership, Medway & Swale Estuary Partnership, Kent County Council
		Andere partners
		F: Espace Naturel Régional; NL: Gemeente Sluis, Gemeente Veere, Waterschap Zeeuwse Eilanden, Provincie Zeeland
MESH	Joint Conservation Committee (UK)	4.417.232
		Universiteit Gent (Renard Centre for Marine Geology)
		Andere partners
		FR: Ifremer; IRL: Marine Institute; NL: CEFAS, DARD, English Nature, Envision Mapping Ltd, National Museums and Galleries of Wales, Natural Environment Research Council (BGS)
NWE DELTA	Province of South Holland (NL)	3.208.177,50
		Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWWZ) - Waterwegen Kust Havenautoriteit Antwerpen – Directoraat "Infrastructuur" (POA)
		Andere partners
		Institute for Infrastructure, Environment and Innovation (IMI) (B); Ministère de l'Ecologie et du Développement Durable represented by DIREN – Direction Régionale de l'Environnement de Haute-Normandie (MED), Port Autonome de Rouen (ROU) (F) ; Port of Rotterdam, AL-TERRA Green World Research, Delft University of Technology (NL)
COREPOINT	University of Cork (Coastal & Marine Resources Centre) (IRL)	2.007.712,24
		Maritiem Instituut Universiteit Gent
		CoastNet, University of Ulster, University of Aberdeen, Cardiff University, Envision, Saffron (UK) National University of Ireland, Galway; Cork County Council (IRE)
		Andere partners
		EUCC (NL); University of Western Brittany (F)

EMDI (ext)	FR Région Normandie	Haute-Normandie	168.655,00	Provincie West-Vlaanderen	UK: Southampton Institute; University of Plymouth;West Sussex County Council; SEEDA; Isle of Wight Council; Cornwall County Council; Kent County Council
Andere partners					
F: Région Basse-Normandie; AMRIE; Région Picardie; Université de Rouen; Université de Rennes 2; Conseil général des Côtes d'Armor; Conseil général du Finistère; Conseil général d'Ille-et-Vilaine; Université de Caen; Région Bretagne; Région Nord-Pas de Calais; ?;SWRPA; CFPO					
MARTINS	NL ROC sector (Vlissingen)	Zeeland, maritime	1.826.360,01	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding Fonds Vakopleiding Bouw	UK:South Tyneside College IRL: National Maritime College of Ireland
Andere partners					
NL: ROC Zeeland, sector maritime; F: Nantes, Nausicaá (Centre National de la mer)					

INTERREG IV B - Noordwest-Europa
Prioriteit 1 De NWE kenniseconomie ontwikkelen door het maximaal benutten van onze innovatiecapaciteit.

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
COLLABOR8 Collaboration for Identity-based Economic Development	10.599.772,00	5.299.886,00	South Kerry Development Partnership Ltd Ireland	VLM – Vlaamse Landmaatschappij Toerisme-Oost Vlaanderen
Andere partners				
<ul style="list-style-type: none"> NL ▪ Dienst Landelijk Gebied (DLG), Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Stichting Veemarktwartier UK ▪ Westcountry Rivers Trust ▪ South Downs Joint Committee ▪ Brecon Beacons National Park Authority ▪ Merthyr Tydfil County Borough Council 				

Prioriteit 2 Duurzaam beheer van natuurlijke rijkdommen alsook van natuurlijke en technologische risico's.

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
IMCORE -Innovative Management for Europe's Changing Coastal Resource	5.993.551,00	2.996.776,00	National University of Ireland Cork, Ireland	Maritiem Instituut, Universiteit Gent Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust - afdeling Kust (MDK - afdeling Kust)
Andere partners				
			<u>UK</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ CoastNet - the coastal network ▪ University of Ulster at Coleraine ▪ University of Aberdeen ▪ Cardiff university ▪ Envision Management Ltd ▪ Sefton County Council ▪ Durham County Council ▪ Aberdeen County Council 	<u>IRL</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Donegal County Council ▪ Cork County Council, Ireland ▪ National Maritime College of Ireland
			<u>NL</u> : EUCC - The Coastal Union <u>FR</u> : <ul style="list-style-type: none"> ▪ Université de Bretagne Occidentale, ▪ Syndicat Intercommunal d'Aménagement 	
WAVE - Water Adaptation is Valuable for Everybody	10.999.259,72	5.499.629,86	Waterschap Regge en Dinkel (Nederland)	VMM - Vlaamse Milieumaatschappij
Andere partners				
			<u>UK</u> : Somerset County Council, <u>D</u> : Wasserverband Eifel-Rur <u>NL</u> : Waterschap Groot Salland <u>FR</u> : Institution d' Aménagement de la Vilaine,,France	
FloodResilientCity - Improved integration of increased urban development and flood risks in major cities	16.541.445,00	8.270.722,50	Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat - Programmadirectie Ruimte voor de Rivier (Netherlands)	VMM - Vlaamse Milieumaatschappij

Andere partners			
			<p><u>FR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Les Grands Lacs de Seine (I.I.B.R.B.S) ▪ Ville d'Orléans ▪ Communauté d'agglomération Orléans - Val de Loire ▪ Département du Loiret ▪ Ecole des Ingénieurs de la Ville de Paris – EIVP <p><u>D</u>: Stadtwerke Mainz AG <u>IRL</u>: Dublin City Council, Ireland <u>UK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ City of Bradford Metropolitan District Council, UK ▪ University of Sheffield, UK
ALFA - Adaptive Land Use & Flood Alleviation	15.568.535,98	7.784.267,99	VMM - Vlaamse Milieumaatschappij
Andere partners			
			<p><u>UK</u>: Eden Rivers Trust <u>FR</u>: Institution Interdepartementale des Barrages-Reservoirs du Bassin de la Seine (Grands Lacs de Seine) <u>D</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Struktur- und Genehmigungsdirection Sud ▪ Emscher Genossenschaft, <p><u>NL</u>: Gemeente Amerfoort</p>
FUTURE CITIES – Urban Networks to Face Climate Change	11.817.602,00	5.908.801,00	WVI – West-Vlaamse Intercommunale
Andere partners			
			<p><u>NL</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente Arnhem ▪ Gemeente Nijmegen ▪ Gemeente Tiel <p><u>D</u>: Emscher Genossenschaft <u>UK</u>: Hastings Borough Council <u>E</u>: Rouen Seine Aménagement</p>

Prioriteit 3 De connectiviteit in NWE verbeteren door intelligente en duurzame transport oplossingen te bevorderen.

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
ROCK - Regions of Connected Knowledge	11.819.000,00	5.909.500,00	Gemeente Eindhoven (NL)	Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn
Andere partners				
<p><u>D</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stadt Aachen ▪ Aachener Verkehrsverbund GMBH Stadt Mönchengladbach <p><u>NL</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Parkstad Limbug Gemeente Maastricht Gemeente Venlo <p><u>UK</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ English Partnerships Reading Borough Council ▪ South East England Development Agency (SEEDA) 				
ICMA - Bridging Gaps: Improving Connectivity and Mobility Access	7.324.397,00	3.566.248,90	GMPTE - Greater Manchester Passenger Transport Executive (UK)	Stad Genk
Andere partners				
<p><u>UK</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ The University Court of the University of Aberdeen ▪ STRATHCLYDE PARTNERSHIP for TRANSPORT (SPT) <p><u>DE</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ traffiQ Lokale Nahverkehrsgesellschaft Frankfurt am Main mbH ▪ Lokale Nahverkehrsorganisation Offenbach GmbH (LNO) ▪ Stadtverwaltung Pirmasens <p><u>CH</u>: Rundum) mobil GmbH, Büro für Mobilität</p> <p><u>IE</u>: Dublin City Council</p> <p><u>NL</u>: Gemeente Dordrecht</p> <p><u>LU</u>: CEPS/INSTEAD</p>				

Prioriteit 4 Sterke en welvarende gemeenschappen op transnationaal niveau bevorderen.

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
VALUE - Valuing Attractive Landscapes in the Urban Economy	7.241.571,00	3.620.785,50	Sheffield City Council (South Yorkshire Forest Partnership), United Kingdom	VMM - Vlaamse Milieumaatschappij
Andere partners				
<p><u>UK</u>: University of Sheffield, Community Forests North West Ltd <u>D</u>: Verband Region Stuttgart, Germany, Institut für Landes- und Stadtentwicklungsforschung GmbH (ILS GmbH) <u>BE</u>: SPI+: Services Promotion Initiatives en province de Liège ; Université de Liège</p>				
PORTICO - Towards Future-proof Historic Cities	8.411.483,00	4.205.741,50	Gemeente Utrecht (Nederland)	Stad Gent
Andere partners				
<p><u>NL</u>: Stichting Domplein 2013 <u>UK</u>: Chester City Council <u>DE</u>: Stadt Köln</p>				
MANDIE - Managing District Centres in North West Europe	2.839.648,00	1.419.824,00	Landeshauptstadt Stuttgart (Duitsland)	Stad Antwerpen – Dienst Werk en Economie/Detailhandel en Horeca
Andere partners				
<p><u>BE</u>: Association du Management de Centre Ville (AMCV)</p> <p><u>NL</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Erasmus Universiteit Rotterdam ▪ Gemeente Eindhoven <p><u>D</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Deutscher Verband für Wohnungswesen, Städtebau und Raumordnung ▪ Hochschule für Technik Stuttgart ▪ Stadt Frankfurt Stadtplanungsamt ▪ Stadt Hagen <p><u>VK</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oldham Metropolitan Borough Council ▪ Bury Metropolitan Borough Council 				

LIVINGGREEN.EU	9.399.725,00	4.699.862,50	Curnet (Nederland)	Eco Huis Antwerpen/ vzw Recycliant
Andere partners				
<p>NL: Stichting de Witte Roos DE: Ludwigsburg FR: Ville de Lille ▪ Centre Interdisciplinaire de Recherche Comparative en Sciences Sociales - CIR UK: The National Trust NL: Technische Universiteit Delft, Faculteit Industrieel Ontwerpen BE: Espace Environnement</p>				
CIB - Cities in Balance. Promoting Senior Economy in Europe	5.500.780,00	2.750.390,00	Stad Hagen (Duitsland)	Stad Brugge OCMW Genk
Andere partners				
<p>UK ▪ Edinburgh Chamber of Commerce ▪ Leeds City Council ▪ Stockport Metropolitan Borough Council ▪ Southampton City Council</p> <p>DE ▪ Stadtverwaltung Kaiserslautern ▪ Stadt Leverkusen ▪ FernUniversität in Hagen</p> <p>NL: Gemeente Vlaardingen</p>				

INTERREG IIIB - Noordzeeregio

Project	Lead Partner	ERDF budget	Vlaamse partner(s)	Britse Partner(s)
<i>Priority 1 Transnational spatial development strategies and actions for urban, rural and maritime systems in the North Sea Region.</i>				
<i>Measure 1.1 Transnational polycentric development strategies</i>				
<i>Measure 1.2 Development and implementation of urban complementarity, cooperation and networking</i>				
The Liveable City	Norwich City Council (UK)	5.000.000	Stad Gent	Lincoln City Council (UK)

		Andere partners	
City of Emden (D), City of Odense (DK), Trondheim Kommune (NO)		City of Matlock (UK), University of Sheffield (UK)	
VISP	Mölnådal (SE)	3.008.550	Stad Kortrijk
		Andere partners	
Municipality of Drammen (NO), Tu-Tech Hamburg (D), Gemeente Enschede Stadsdeel Ost (NL)			
Measure 1.3 Development and implementation of new urban-rural and inter-rural relationships, including maritime areas			
URBAL	Overijssel (NL)	3.237.001	Regionaal Landschap Meetjesland
		Andere partners	
Municipality of Hårryda (SE), Knutepunkt Sorlandet (NO), Tu-tech Hamburg (D)			
SEAPORT	Den Haag (NL)	3.802.786	AWZ Nieuwpoort
		Andere partners	
Municipality Bremerhaven (D)			
Measure 1.4 Water as a spatial element in rural, urban and maritime design			
WE	Province (NL)	Drenthe	385.235
		Province West-Vlaanderen Intercommunale Leiedal	
		Andere partners	
City of Göteborg (SE), Landwirtschaftskammer Weser-Ems (D), Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality – DLG, Province of Fryslân (NL), North Jutland County Council (DK) Vlaamse subpartner: Stad Kortrijk			
Priority 2 Efficient and sustainable transport and communications and improved access to the information society.			
Measure 2.1 Effective and sustainable transport in rural and urban areas, including maritime areas, and in new rural urban connections			
Target II	West Passenger Executive (UK)	Yorkshire Transport	3.873.712
		Stad Brugge Province West-Vlaanderen	
		Andere partners	
City of Göteborg (SE), City of Odense (DK), Freie Hansestadt, Bremen (D), Gemeente Schouwen-Duiveland (NL), Municipality of Oostburg (NL)			
Shared Space	Province (NL)	Friesland	3.888.354
		Oostende	
		Andere partners	
Municipality of Bohmte (D), Municipality of Ejby (DK), Municipality of Emmen + Haarlem (NL)			
Measure 2.2 Improve the integration of rural and maritime areas in national and international transport networks			
SEAPLANE	Ministry for Economy, Labour, Transport Lower Saxony (D)	720.166	Province West-Vlaanderen
		Highland Council (UK)	

		Andere partners		City of Stavanger (NO), Kippans Kommun (SE), Kristianstad Airport (SE), Kronoberg County Council (SE), Ministry for Economy and Ports (D), Møre and Romsdal Fylkeskommune (NO), Municipality of Växjö (SE), Provincie Drenthe (NL), Provincie Groningen (NL), Vest-Agder Fylkeskommune (NO)
SustAcces	Västra Götalandsregionen (SE)	3.181.435		VZW Mobil –Kortrijk Aberdeenshire Council, Perth and Kinross Council, Essex County Council, Southend Borough Council (UK)
		Andere partners		
<i>Measure 2.3 Development of spatial integrated strategies on transportation networks and the promotion of intermodal transport systems.</i>				
NMC-NSR	Rogaland Council (NO)	1.538.500		Municipality of Sluis (NL); Landkreis Emsland (D); Padborg Udviklingscenter (DK); Vest-Agder Fylkeskommune (NO) Province West-Vlaanderen
		Andere partners		
REMARC II	Bremen Senator for Economics and Ports (D)	2.093.520		Amsterdam Port Authority (NL), City of Cuxhaven (D), Groningen Seaports (NL), Hordaland Fylkeskommune (NO), Møre and Romsdal Fylkeskommune (NO), Sogn and Fjordane County Municipality (NO), Sør-Trøndelag Fylkeskommune (NO), Vest-Agder Fylkeskommune (NO) NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen British Waterways (UK), Humber Trade Zone (UK) Port authority Bruges-Zeebrugge
		Andere partners		
Safety at Sea	Norwegian Coastal Administration (NO)	2.228.000		Agder Research Foundation (NO), Institute for Transport Studies Padborg (DK), The Port of Göteborg (SE), University of Applied Science Oldenburg (D) MVG – AWZ Zeebrugge British Maritime Technologies Limited (UK)
		Andere partners		
NMC II – Motorway of the Northern Seas	Rogaland Council (NO)	830.000		Møre and Romsdal Fylkeskommune (NO); National Institute for Coastal and Marine Management/ RIKZ (NL); The Royal Danish Administration of Navigation and Hydrography (DK); Swedish Maritime Administration (SE) MVG, Administratie Waterwegen Zeewezen Aberdeenshire Council (UK)
		Andere partners		
NSP-Future	Bremen Senator for Economics and Ports (D)	46.000		Partners: Amsterdam Port Authority, Groningen Seaports (NL), Port of Esbjerg, FDT – Association of Danish Transport Centres (DK). Vlaamse subpartners: Provincie of West Vlaanderen; Provincie of Oost Vlaanderen; Port of Ghent; Port of Oostende; Port of Zeebrugge; Port of Antwerp MVG, Waterwegen en Zeekanaal Napier University Transport Research Institute (UK)

		Andere partners	
		Agder Research Foundation (NO), Chalmers University of Technology (SE), Institute for Transport Studies in Padborg (DK), University of Applied Science - Oldenburg / Ostfriesland / Wilhelmshaven (D)	
Measure 2.4 Improve the access of SMEs and society in general to information and communication technologies.			
ICT for SMEs	Proarbeits GMBH (D)	2.152.623	Syntra West UNIZO Edinburgh`s Telford College (UK)
		Andere partners	
		Alfa College (NL), Arvika Näringslivcentrum Ek För (SE), Bildungswerk Osterholz e.V. (D), Dalanrådet (NO), Landkreis Osterholz (D), MKB Noord (NL), NETZ - Zentrum für innovative Technologie Osterholz GmbH i. G. (D), Noorderpoort College (NL), Rogaland County Council (NO), Rogaland Training & Education Centre (NO), Rytfylke IKS (NO), Sonderjylands TIC & ErhvervsCenter (DK), Stavanger University College (NO), Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (D)	
BIRD	Landkreis Osterholz (D)	325.000	Intercommunale Leiedal East of England Development Agency, Norfolk County Council (UK)
		Andere partners	
		Erhvervsudvikling Vest - TIC, Djursland International Institute of Rural Wireless Broadband (DK), Länsstyrelsen Värmland (SE), Noorderpoort College (NL), Stavanger University College (NO)	
Measure 2.5 Information and communication technologies; particular reference to public services			
E-VOICE	Municipality of Dantumadeel (NL)	2.325.000	Intercommunale Leiedal Norfolk County Council (UK)
		Andere partners	
		Municipality of Uddevalla (SE); Freie Hansestadt Bremen (D); Municipality of Groningen (NL)	
Log-IN	Intercommunale Leiedal (VL)	1.227.695	Leiedal Norfolk County Council (UK)
		Andere partners	
		Landkreis Rotenburg - Wümme (D)	
Priority 3 Sustainable management and development of the environment, natural resources and cultural heritage.			
Measure 3.1 Creative rehabilitation, protection and development of cultural and natural landscapes and townscapes			
F4N (Farmers for Nature)	Provincie Fryslân (NL)	1.905.104	PROCLAM vzw West Vlaanderen British Trust for Ornithology United Kingdom, Farming & Wildlife Advisory Group (UK)
		Andere partners	
		Provincie Drenthe (NL); Telemark Forskning (NO); Oldenburgisch-Ostfriesischer Wasservis-Band (D)	
North SEAFaring	Colchester Borough Council (UK)	1.533.388	Maritime Site Oostende Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende Excelsior Trust, Waveney District Council, Dundee City Council (UK)
		Andere partners	
		City of Emden (D); Province of North Holland, Stichting Industriel Engoedbank 'De Hoop', Province of Zeeland (NL)	

<i>Measure 3.2 Innovative promotion of natural assets and cultural heritage</i>			
North Sea Cycle Route - CO2	Rogaland Council (NO)	County	1.025.640
	Province West-Vlaanderen		Suffolk County Council (UK), Highland Council (UK)
Andere partners			
	Deutsches Küstenland e. V. (D), Fiets Platform (NL), Hallands Turist (SE), Nordseebäderverband Schleswig Holstein e. V. (D), Ringkjøbing County Council (NO),		
Canal Link	British (UK)	Waterways	2.551.568
	Province West-Vlaanderen		
Andere partners			
	Freie Hansestadt Bremen (D), Lansstyrelsen Värmland (SE), Municipality of Langedijk (NL), Provincie Noord-Holland (NL), Stichting Recreatietoervaart Nederland (NL), Telemarks Fylkeskommune (NO)		
<i>Measure 3.3 Development and promotion of sustainable management of natural resources and renewable energies</i>			
NSC Fisheries Partnership	Aberdeenshire Council (UK)		452.282
	CLO-Departement Zeevisserij		National Federation of Fishermans Organisations (UK), Fisheries Research Services Marine Laboratory (UK), Scottish Fishermans Federation (UK),
Andere partners			
	Bundesforschungsanstalt für Fischerei CEFAS (D), Danmarks Fiskeriforening (DK), Danmarks Fiskeriundersøgelse (DK), Deutscher Fischerei Verband (D), Institute of Marine Research (NO), Institute of Marine Research (SE), LEI-DLO (NL), Nederlands Inst. For Fisheries Res. RIVO (NL), Norges Fiskarlag (NO), Stichting van de Nederlandse Visserij (NL), Sveriges Fiskares Riksförbund (SE), Viborg County Council (DK)		
NSBE (North Sea Bio Energy)	Province of Fryslân (NL)		2.223.053
	GOM West-Vlaanderen		Forestry Commission Scotland (UK)
Andere partners			
	Landwirtschaftskammer Weser-Ems (D); DLG, Government Service for Land and Water Use (NL)		
POWER	BIS Bremerhavener Gesellschaft für Investitionsförderung und Stadtentwicklung mbH (D)		1.746.841
	Autonom Gemeentebedrijf Haven Oostende		Suffolk County Council (UK)
Andere partners			
	Erhvervsudvikling Vest - TIC (DK); Gewest Kop van Noord-Holland (NL)		
ERE	Province Fryslân (NL)		410.000
	Province West-Vlaanderen		Aberdeenshire Council (UK), University of East Anglia (UK)
Andere partners			
	Aalborg University (DK), City of Emden (D), Innovationsstiftung Schleswig-Holstein (D), Landkreis Grafschaft Bentheim (D), Region Halland (SE), Region Värmland, Energy Agency (SE), Västra Götalandsregionen (SE)		

Measure 3.4 Integrated and concerted sustainable management and planning of coastal zones and the North Sea itself.					
SAFECAST	National Institute for Coastal and Marine Management/ RIKZ (NL)	1.162.613	MVG Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek MVG Flanders Marine Institute	Environment Agency, National Flood Risk Management Policy Team (UK)	
- Sustainable Coastal Risk Management in 2050				Andere partners	
Partners: Schleswig-Holstein State Ministry of the Interior, NLLWK, Betriebsstelle (D), Danish Coastal Authority (DK) Andere: professional managers and advisors of government and public authorities along the countries along the Southern North Sea Coast (Belgium, the United Kingdom, Germany, Denmark and the Netherlands), involved in coastal defence and coastal spatial planning					
Priority 4 Water management					
Measure 4.1 Spatial planning strategies and action plans for water catchment areas.					
HARBASINS	National Institute for Coastal and Marine Management/ RIKZ (NL)	1.545.449	MVG Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (Geraardsbergen)	University of Hull (UK)	
- Harmonised River Basins Strategies North Sea				Andere partners	
Partners: Institute of Estuarine & Coastal Studies (IECS) Niedersächsisches Landesamt für Ökologie Forschungsstelle Küste, Common Wadden Sea Secretariat, CWSS Germany (D), Rijkswaterstaat Noord-Nederland (NL) Vlaamse subpartners: University of Leuven, Laboratory for Aquatic Ecology					
Measure 4.2 Integrated fresh water resource management.					
NORIS	Skövde Kommun/Municipality (SE)	2.406.300	Ieper	Bradford City Council, University of Bradford (UK)	
Andere partners					
Chalmers University of Technology (SE); City of Hannover (D); Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (Waterboard HHINK) (NL)					
Measure 4.3 Risk management strategies for coastal areas prone to disasters and natural threats and for the North Sea					
Comrisk	Schleswig Holstein Ministry Interior (D)	921.713	MVG, Afdeling Waterweg Kust	Environment Agency - National Centre for Risk Analysis and Options Appraisal (UK)	
Andere partners					
Kystdirektoratet (DK), NLLWK - Betriebsstelle Norden (D), RWS - Dienst Weg en Waterbouwerken + Rijks Instituut voor Kust en Zee (NL)					
Frame	Dienst Landelijk Gebied (NL)	4.894.323	AWZ Afdeling Zeescheide AMINAL Afdeling Natuur	Environment gency (UK)	
Andere partners					
Provincie Zuid-Holland (NL)					

ESCAPE	Provincie (NL)	Zeeland	569.088	Provincie West-Vlaanderen Provincie Oost-Vlaanderen	Essex County Council (UK)
Andere partners					
COMCOAST	Ministry of Transport, Public Works and Water Management (NL)		2.887.769	Rijkswaterstaat - Directie Zeeland (NL) AWZ - Afdeling Zeeschelde	Environment Agency (UK)
Andere partners					
Chain of Safety	Provincie (NL)	Zeeland	318.206	Province of Zeeland, Executive Board of the Province of Groningen, Gemeente Hulst, Waterschap Zeeuwse Eilanden (NL); Carl von Ossietzky Universität Oldenburg (D); Ministry of Traffic (DK) MVG - AWZ	Essex County Council (UK)
Andere partners					
Ministry of the Interior and Kingdom Relations, Directorate-General for Public Safety and Security (NL), National Institute for Coastal and Marine Management/ RIKZ (NL), Ministry of Traffic Danish Coastal Authority / Kystdirektoratet (DK), Schleswig-Holstein State Ministry of the Interior (DK) <u>Vlaamse subpartners</u> : VLIZ, Provincie West-Vlaanderen					

INTERREG IVB Noordzee Regio

Prioriteit 1: Voortbouwen op onze innovatie capaciteit

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
ERIP - European Regions for Innovative Productivity	3.281.246,00	1.481.255,00	One NorthEast (United Kingdom)	Universiteit Gent - Department for Industrial Management
Andere partners				
UK: Newcastle University Business School G: University of Applied Science Osnabruck, Municipality of Diepholz, Hanseatic Parliament Germany NL: N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland SE: Swerea IVF AB				

E-CLIC European Collaborative Innovation Centres for broadband media services	5.572.340,00	2.786.170,00	County Administrative Board of Värmland (Sweden)	Hogeschool West-Vlaanderen (Howest) - departement Pih
Andere partners				
<p><u>SE:</u> Karlstad University, Compare Karlstad Foundation, University College of Borås, ESPIRA Tillväxtcenter and Inkubator, Ladok Division, Borås</p> <p><u>G:</u> University of Applied Sciences Bremen, University of Applied Science of Oldenburg, Ostfriesland and Wilhelmshaven</p> <p><u>NL:</u> Noorderpoort College, Hanzehogeschool, Groningen Internet exchange</p> <p><u>UK:</u> Norfolk County Council</p> <p><u>NO:</u> University of Stavanger Norway, iPark Innovation Park Stavanger, Rogaland Training & Education Centre</p> <p>Intercommunale Leiedal (Vlaanderen)</p> <p>Stad Kortrijk Katholieke Hogeschool Mechelen</p>				
Smart Cities	6.570.000,00	2.786.170,00	Andere partners	
<p><u>G:</u> Stadt Osterholz-Scharmbeck, University of Applied Science of Oldenburg, Ostfriesland and Wilhelmshaven, BIS Bremerhavener Gesellschaft für Investitionsförderung and Stadtentwicklung mbH</p> <p><u>NL:</u> Gemeente Groningen</p> <p><u>NO:</u> Municipality of Kristiansand Norway</p> <p><u>SE:</u> Municipality of Karlstad Sweden</p> <p><u>UK:</u> Norfolk County Council, Improvement and Development Agency for local Government, City of Edinburgh Council, Napier University</p>				

Prioriteit 2 Een duurzaam beheer van ons milieu bevorderen.

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
CPA Climate Proof Areas	5.422.884,00	2.711.442,00	Province of Zeeland (The Netherlands)	Universiteit Gent - Centrum voor Mobiliteit en Fysieke planning
Andere partners				
<p><u>NL:</u> Directorate General for Public Works and Water Management, Directorate Zeeland, Gemeente Schouwen-Duiveland, Deltares, Geological Survey of the Netherlands</p> <p><u>G:</u> University of Oldenburg</p> <p><u>SE:</u> SGI Swedish Geotechnical Institute, Municipality of Arvika, County Administrative Board of Värmland, County Administrative Board of Västra Götaland, SMHI, The Swedish Meteorological and Hydrological Institute</p> <p><u>UK:</u> National Trust United Kingdom, RSPB United Kingdom Wildlife Trust NCPB</p>				

Prioriteit 3 De toegankelijkheid van locaties in het Noordzee gebied verbeteren.

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
StratMos Strategic Motorway of the Sea Demonstration Project	1.884.186,00	920.920,00	Rogaland County Council (Norway)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departement MOW ▪ Sequojah International NV ▪ ISCO ▪ Porthus ▪ Siemens Building Technologies
Andere partners				
<p>NO.: Vest-Agder County Council, Telemark County Council, Møre and Romsdal County Council, Møregruppen, The Norwegian Barents Secretariat, Finnmark County Council, Tromsø County Council, Norwegian Coastal Authorities, Logit Systems, Port of Narvik</p> <p>DK.: FDT - Association of Danish Transport Centres</p> <p>G.: Hamburg Ministry for Economic and Labour Affairs, Hafen Hamburg Marketing e.V., Hamburg-Harburg University of Technology</p> <p>UK.: Spedition Services Limited (SSL), University of Hull - Logistics Institute, Aberdeenshire Council, Aberdeen City Council, Napier University, Scrabster Harbour Trust</p> <p>NL.: Samskip, Port of Amsterdam</p> <p>NO.: SINTEF Norway</p>				
Dryport - a modal shift in practice	4.870.750,00	2.435.375,00	Region Västra Götaland, (Sweden)	Haven Zeebrugge Kamer van Koophandel West-Vlaanderen
Andere partners				
<p>SE.: Falköping Kommun, Port of Göteborg, Banverket Region Västra Sverige Vägrverket Region Väst</p> <p>UK.: Scottish Enterprise Fife for Edinburgh Gateway, Essex County Council for Haven Gateway, Babergh District Council</p> <p>NL.: Municipality of Emmen, Province of Fryslân</p>				

Prioriteit 4: Duurzame en competitieve gemeenschappen bevorderen: een aantrekkelijke leef- en werkomgeving creëren.

Titel	Totale projectkost	EFRO aandeel	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)
DC NOISE Demographic Change: New Opportunities in Shrinking Europe	5.098.912,00	2.549.456,00	Regio Twente (Nederland)	Provincie West-Vlaanderen Provincie Oost-Vlaanderen

Andere partners			
			<p><u>NL:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Provincie Zeeland ▪ Provincie Groningen <p><u>DK:</u> Knutepunkt Sørlandet</p> <p><u>D:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Freie Hansestadt Hamburg ▪ Kommunalverband Niedersachsen/Bremen <p><u>UK:</u> University of Abertay Dundee</p> <p>Sheffield City Council (South Yorkshire Forest Partnership), United Kingdom</p> <p>Vlaanderen Landmaatschappij</p>
MP4 Making Profitable Public and Private spaces	5.827.542,00	2.913.771,00	
Andere partners			
			<p><u>NL:</u> Municipality of Emmen</p> <p><u>G:</u> HafenCity University Hamburg, Lawaetz-Foundation Hamburg</p> <p><u>SE:</u> Göteborgs Stad</p> <p><u>UK:</u> University of Sheffield, Heriot-Watt University</p> <p><u>DK:</u> University of Copenhagen Denmark</p> <p>Suffolk County Council, (United Kingdom)</p> <p>POM West-Vlaanderen</p> <p>POM Oost-Vlaanderen</p>
ANSWER A North Sea Way to Energy-Efficient Regions	3.598.588,00	1.501.658,00	
Andere partners			
			<p><u>UK:</u> Ipswich Borough Council, Norfolk County Council, Suffolk Chamber of Commerce, Industry and Shipping Inc., Environment Agency</p> <p><u>G:</u> Bremer Energie-Konsens GmbH, Der Senator für Umwelt, Bau, Verkehr und Europa Bremen, RKW Bremen GmbH Germany</p> <p><u>DK:</u> Lolland Kommune Denmark</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>NO:</u> City of Stavanger, Rogaland Fylkeskommune <p>Västra Götalandsregionen, (Sweden)</p> <p>Provincie Oost-Vlaanderen</p>
BwC Build with CaRe – Mainstreaming Energy efficiency in the built environment	7.419.752,00	3.709.876,00	
Andere partners			

	<p>UK: Dundee College, Southend-on-Sea Borough Council, University of East Anglia, West Suffolk College, Aberdeen City Council Balgowrie NL: Gemeente Groningen, Provincie Groningen, Gemeente Noord-Beveland G.: Innovationsstiftung Schleswig-Holstein, Ausbildungszentrum Bau in Hamburg GmbH, Technical University Hamburg-Harburg, Staatliche Gewerbeschule für Bautechnik, IBA Internationale Bauausstellung Hamburg GmbH, ZEBAU Zentrum für Energie, Bauen, Architektur und Umwelt, Bremer Energie-Konsens GmbH, City of Oldenburg</p>
--	---

INTERREG III C - Westelijke zone

Project	Type operatie	Lead Partner	EFRO budget	Vlaamse partner(s)	Britse Partner(s)
ECONET 2006	Individueel Project	Haven Amsterdam (NL)	678.793,75	Haven van Antwerpen	UK: Port of Sunderland
Andere partners					
BERI	Netwerk	Belfast City Council	673.100	Haviland	IRL: Dublin City Council; F: Greater Lyon; UK: Bristol City Council
Andere partners					
Praxis	Individueel Project	Essex en County Council (UK)	1.889.100	SE: The City Planning Administration; EE: Tallin City Government; D: Hanseatic City of Rostock Provincie Oost-Vlaanderen	UK: East of England Regional Assembly, East of England Development Agency, Business Link for Essex, Writtle College
Andere partners					
Capture	Netwerk	Brighton and Hove County Council (UK)	647.000	Stad Hasselt	UK: West Lothian Council, Telford and Wrekin Council
Andere partners					
Flapp	Netwerk	Stichting Maas-Rijn (NL)	1.888.000	Provincie Oost-Vlaanderen Provincie Vlaams-Brabant	UK: Irish Central Border Area Network (ICBAN)

Andere partners			
AT: Office of the Government of Upper Austria, Dep. of regional planning; NL: Roer and Overmaas Waterboard, Project organisation De Maaswerken, Province of Limburg, Province of Zeeland, Foundation for applied water research, DLG/ Service for land and water management ; DE: Communal community "Oberes Elbtal/Osterzgebirge"e.V, Central Bureau for Flood Protection Cologne, Regional board Oder-Spree, Institute for environment and geology of Saxony, Aachen University of Technology, City of Grimma; HU: Trans-Tisza Region Water Authority, North Hungarian Environment and Water Authority, Lower Tisza District Water Authority, Koros Valley District Water Authority, International Secretariat of the Carpathian Euroregion, Department of Social Geography and Regional Development Planning, North Transdanubian Water Authority, The local government of the second district of the city of Budapest, Upper-Tisza-water Directorate; ESP: Environmental Management, Nurseries and Afforestation of Navarra - PLC , River Ebro Basin Organization, Water Planning Office; PT: Welding and Quality Institute; SLK: Slowakian partner of the Carpathian Euroregion; CZ: Euroregion Labe; GR: Municipality of Feres, Prefecture of Evros; LIT: Euroregion Memus-Niemen-Hemah; EST: Wildlife Estonia; ANDERE: Institute for development of water resources "Jaroslav Cerni", Romanian part of the Carpathian Euroregion, Maramures County Council			
Aware	Individueel Project	Province (NL) Zeeland	1.039.000
Andere partners			
UK: Kent County Council, Essex County Council UK: Kent County Council, Essex County Council UK: Kent County Council, Essex County Council			
Mascara	Individueel Project	Cork City Council Roads Transportation Directorate (IE)	1.315.700
Andere partners			
LT: Taurage County Governor's Administration, HU: Local Government of Hajdú-Bihar County, FR: Préfecture of the North department UK: Angus Transport Forum			
Andere partners			
SEEdesign	Netwerk	Design Wales (UK)	1.037.365
Andere partners			
FINL: Korsisaari Ltd, IT: SITA; PT: Porto University; HU: Szechenyi Istvan University UK: University of Manchester			
VNE	Netwerk	British (UK) Waterways	786.571
Andere partners			
CZ: Design Centrum of the Czech Republic, IT: Experimental Centre for Furniture and Furnishing-CSM, FR: Design Centre Rhone-Alps, DK: Danish Design Centre Ministerie Vlaamse Gemeenschap - Waterwegen en zeeuwen			
Automotive Regions	Netwerk	GOM Limburg (VL)	856.498.74
Andere partners			
ESP: Association of Riparian Towns of the Canal de Castille; IT: Lombardy Region; NL: Dutch Waterways Foundation; HU: National Directorate for Environment, Nature & Water; FR: Terres de Rivières Union Association; DE: Bremerhaven Tourism Association; SE: Varmland County Council; NO: Telemark County UK: Luton-Borough Council GOM Limburg GOM Oost-Vlaanderen Stad Gent - Dienst Economie			

					Stad Genk GOM Antwerpen Stad Antwerpen			Andere partners
					FR: Lower Normandy Development Agency, Economic Development Agency of Pays de Montbelliard; ES: REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT AGENCY OF CASTILLA Y LEON, DEPARTMENT OF INNOVATION, INDUSTRY AND COMMERCE GALICIAN GOVERNMENT; IT: COMUNIMPRESA SCARL, Province of Milan, Province of Turin; B: European Association of Development Agencies - EURADA; D: Stuttgart Region Economic Development Corporation, City of Leipzig; NL: Limburg Development Company LIOF, City of Sittard-Geleen			
Connected Cities (CC)	Network	Delft University of Technology (NL)	808.500,00		Universiteit Gent - Fac. Engineering/Architecture and Urban Planning		UK: South East England Development Agency (SEEDA), Craigavon Borough Council	
					Andere partners			
					B: European New Town Platform; D: STUVA - Research Association for Underground Transportation Facilities e.V., Hamburg-Harburg University of Technology; ES: FEDERATION OF MUNICIPALITIES AND PROVINCES OF CASTILLA-LA MANCHA, MUNICIPALITY OF TOLEDO; F: Les cahiers du futur, The City of Paris Engineering School; GR: University of Thessaly, Development Agency of Magnesia S.A. (ANEM), Municipal Enterprise of Planning & Development of Patras, Municipality of Philippi, Region of Thessaly; IT: Municipality of Ferrara, Municipality of Ancona; NL: Netherlands Center for Underground Construction, TNO Environment and Geosciences, Eindhoven Regional Government Administrative structure (SRE); PT: Institute IPN Pedro Nunes - Ass. For Innov. and Development in Science and Tech, City Hall of Covilhã; other: Municipality of Kardjali			

INTERREG IVC Westelijke zone

Prioriteit 1 Innovatie en de kenniseconomie

	Titel	Type	Lead Partner	Vlaamse Partner(s)	Totale projectkost	EFRO aandeel
ESF CIA 6 - Capitalising Innovative Approaches towards demographic change	Innovative Approaches towards demographic change	Capitalisation	Aufbauwerk Region Leipzig GmbH (Germany)	Resoc Mechelen	1.445.248,00	1.124.016,00
				Andere partners		

<p>Andere partners</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Working Lives Research Institute-London Metropolitan University (UK) ▪ University of L'Aquila (IT) ▪ AICCRE (IT); ▪ Region Abruzzo (IT); ▪ Region of Western Greece (GR); ▪ Roses City Council (ES); ▪ Institute of Sociology - Bulgarian Academy of Sciences (BG) ▪ South-Transdanubian Regional Development Financial & Servicing (HU); ▪ Ministry of Labour and Social Policy (BG) 	
---	--

Prioriteit 2 Milieu en risicopreventie

Nog geen projecten met Vlaamse partners goedgekeurd.